

BÌNH-NGUYỄN LỘC
tự vết tâm linh

Tỳ Vết Tâm Linh

Bình Nguyên Lộc

vietmessenger.com

TÁC GIẢ XUẤT BẢN

Ra khỏi trại bệnh hơn mười phút đồng hồ rồi mà Lưu còn nghe choáng váng bàng hoàng.

Chàng vừa trải qua những phút chấn động tâm thần mãnh liệt, nó suýt chìm chàng vào cõi bất thức giác y như người em gái của chàng, con bệnh mà chàng vừa thăm.

Ba tháng trước, ngày Bích lên cơn điên, chàng ở trên Đà Lạt. Cha mẹ chàng đã đưa Bích vào nhà thương Chợ Quán rồi đánh điện cho chàng hay tin.

Chàng đã thăm Bích hai lần, khi về Sài Gòn, lúc ấy thì Bích đập phá, la hét rầm trời nhưng chàng không hề bối rối hay hoảng sợ chút nào. Chàng đã nghe sách vở và bạn hữu của chàng, những người bạn nghiên cứu chuyên khoa về khoa tâm bệnh, nói rằng những con bệnh làm ồn và phá phách, coi vậy mà rất mau khỏi.

Vả lại, lúc ấy Bích còn tươi tốt hồng hào lắm, hồng hào quá, và rất hung hăng, trông Bích như một con ác thú, như một người say rượu, không gọi tình thương xót bao nhiêu.

Rồi thì Bích được đưa lên đây, lên dưỡng trí viện này mà tục thường gọi là nhà thương điên Biên Hòa.

Đường xa, chàng bận học, cha mẹ chàng, nhất là mẹ chàng, cứ giành đi thăm Bích mãi nên chàng không thấy mặt Bích đã hơn mười tuần lễ rồi.

Cứ theo lời mẹ chàng thì Bích đã đỡ nhiều, không la, không cười vô cớ nữa, cũng không đánh đập, cào cấu cắn xé ai nữa. Nhưng chàng ngờ 1 lắm. Người ta đưa Bích lên Biên Hòa, sự kiện ấy chứng tỏ một tình trạng ngược lại mà bà cụ không dè.

Chàng thì chàng biết, cũng cứ qua sách vở và lời của bạn hữu. Nhưng chàng chỉ biết vậy... vậy thôi, cho đến cái giây phút đầu mà chàng thấy mặt đứa em gái thân yêu của chàng ở lần thăm đầu, hôm tuần trước.

Lưu trông Bích không khác ngày thường bao nhiêu. Nàng giống một thiếu nữ vừa qua một cơn ốm nặng, cảm cúm, hay sốt rét rùng rợn gì đó, nước da xanh mét, thân thể tiều tụy. Chỉ có thể thôi. Mà với sinh lực hai mươi, sự suy đồi của cơ thể của Bích không đáng ngại, hễ ăn ngon ngủ kỹ vài hôm, hoặc tiêm độ năm bảy mũi thuốc nước cốt gan là lại sức ngay. Nhưng mà ...

Bích chỉ còn là một con hình nộm không hồn mà thôi. Đôi mắt lơ đãng, mắt thần của nàng trước người anh ruột của nàng, nhìn chàng trân trân mà không thấy, đôi môi cứ mấp máy, lẩm bẩm những gì không nghe được, bốn ngón tay cứ xe mãi một sợi chỉ vô hình rất dài, tất cả những thứ ấy làm cho chàng thấy em gái của chàng xa chàng vạn dặm.

Chàng đã mất Bích rồi, mất hẳn, không sao tìm lại được, vì chàng lo rằng Bích đã bước qua cái giai đoạn khó khăn nhứt trong các chứng bệnh tâm trí, giai đoạn mà bản ngã của con người co rút lại để không bao giờ mở ra được nữa cả.

Lưu đã khóc, đó là những giọt lệ đầu tiên của người con trai này, kể từ khi hắn rời bỏ tuổi thơ ấu.

Thật ra thì chàng đã khóc ngày chàng vừa được điện tín của cha mẹ chàng đánh lên Đà Lạt. Chàng biết em chàng đau khổ từ ngày vị hôn phu của nó bỏ rơi nó để cưới con gái một triệu phú.

Cái anh vị hôn phu ấy là bạn của chàng, hắn tới lui nhà chàng thường lắm nên hai đứa nó yêu nhau, và Bích mới yêu vỡ lòng nên yêu nhiều lắm.

Chàng đã khóc hôm ấy, nhưng rồi chàng buồn cười cho chàng lắm, bật cười ra và hết buồn ngay. Chàng cứ ngỡ Bích nó trẻ con nên đau tương tự bậy bạ vậy thôi rồi vài ngày nó sẽ nguôi.

Lần thăm trước thì chàng khóc nghẹn ngào. Và lần này nữa, vì đây là lần thứ nhì mà chàng đi thăm Bích. Không dám đứng lâu nơi cửa phòng bệnh để nhìn mãi cái cảnh đau lòng mà chàng hoàn toàn bất lực cứu vãn, Lưu bước ra ngoài, đi thơ thẩn trên con đường viền cỏ vú sữa, bản thân như là chính mình đang đau ốm.

Khi chàng lần bước ra tới ngã ba mà con đường nhỏ này gặp con đường lớn, con đường chánh của nhà thương, thì chàng thoáng thấy hai người đi thăm bệnh cũng vừa bước tới đó.

Hôm nay là một ngày thường, tức ngày làm việc, nên người thăm bệnh thưa thớt lắm.

Tình trạng thưa thớt này lại do hai nguyên nhân khác gây ra. Người điên, điên lâu năm chầy tháng quá mà gia đình họ thì bận sống. Hơn thế từ mấy năm nay, dưới quyền cai quản của một vị bác sĩ chuyên môn đã từ ngoại quốc về, nhà thương được cải tổ lại ở nhiều mặt mà điểm cải thiện đáng kể hơn hết là giờ thăm bệnh. Với thời dụng biểu thăm bệnh mới, bất cứ vào giờ phút nào trong ngày, người nhà cũng vào thăm bệnh được cả, sự dễ dãi này làm khổ hơn viên nhà thương lắm, nhưng rất lợi cho các con bệnh, họ rất cần liên lạc tinh thần với những người thân yêu của họ. Những người này không siêng thăm viếng, nhưng được khuyến khích như thế, họ lại đâm năng tới lui. Vì lẽ đó mà khách thăm viếng cùng một lúc, xem như là gần không có ai cả.

Nếu như đây là nhà thương khác, Lưu sẽ không ngược lên, vì người thăm bệnh đã ùa vào một lượt với nhau, đông hàng trăm hàng ngàn người, không ai buồn nhìn ai cả, chớ có phải kể trước người sau, cách nhau hàng giờ như ở đây đâu.

Thế nên người anh đau khổ này mới ngẩng nhìn hai người thoáng

thấy đó, mong rằng nhìn cây, nhìn cỏ không nguôi sầu thì nhìn cái gì biết cử động có lẽ vui mắt hơn chăng ?

Thình lình, chàng lặng người đi.

Không, người con gái ấy không đẹp tuyệt trần đâu. Nhưng mà ... thật là kỳ dị hết sức.

Lối cho phép vào thăm bệnh thả cửa ở đây, không giúp cho những người thăm bệnh gặp nhau được, bởi họ khỏi phải cùng nhau hầu cửa để đợi giờ, kể này vào xong, mười lăm hai mươi phút sau kẻ khác mới đến.

Gặp nhau là một chuyện ít xảy ra mà gặp nhau lần thứ nhì, như giờ đây, lại là một chuyện hi hữu.

Người con gái này, Lưu đã thấy mặt một lần rồi, hôm tuần trước, nhưng hôm ấy nàng chỉ đi một mình thôi. Nàng không đẹp tuyệt trần nhưng vẫn đẹp, và chàng đã nhìn nàng hôm ấy cũng chỉ vì người thăm viếng vào ra thưa thớt quá, và chàng đang buồn quá. Nhìn rồi sờ dĩ chú ý đến nàng là vì nàng cũng đã mặc đầm, y như hôm nay.

Dầu yêu nước, quý trọng dân tộc tính hay gì gì đi nữa, thanh niên trí thức của thế hệ này vẫn bị Âu hóa, mà trong đó có một số thấy là chiếc áo đầm "văn minh" hơn chiếc áo dài ta.

Người mặc áo đầm có thể chỉ là một "sén", một kỹ nữ, họ vẫn cho ta ảo tưởng là họ có học.

Đã chú ý đến cô gái, lần này chàng lặng người đi, không phải vì vừa đột thấy một nhan sắc có hạng mà vì kinh ngạc cho một sự trùng phùng kỳ dị, làm thế nào mà hai người có thể ở cách xa nhau vạn dặm, thời dụng biểu khác nhau, công ăn việc làm khác nhau mà cùng đi thăm người nhà nơi cái nhà thương tự do giờ khắc này trùng ngày trùng giờ, trùng lúc với nhau đến hai lần? Thế nên, mặc dầu không bị sét ái tình đánh, chàng vẫn nghe cuộc tái ngộ hi hữu

hôm nay là một cuộc hạnh ngộ.

Lần này, nàng đi với một ông cụ, nói cho đúng hơn là ông cụ đi với nàng, vì ông cụ vịn vai nàng và nàng dìu ông cụ, cả hai bước thật chậm. Lưu đoán thì ông cụ chỉ trạc bảy mươi thôi, nhưng ông yếu quá sức, nếu không có cô gái, chắc ông không chống gậy mà đi một mình được.

Ông cụ không gầy ốm đâu. Ông khá phương phi, hồng hào, đối với cái tuổi của ông. Ông mặc Âu phục may theo lối tiền chiến, nghĩa là áo eo, quần ống chơn voi. Tuy nhiên, tuy ăn mặc lối thời trang vậy mà ông vẫn đẹp, nhờ người của ông đẹp và nâng đỡ lên lối cắt lối thời ấy.

Ông cụ, một tay chống gậy, loại gậy Ăng-Lê, một tay vịn vai thiếu nữ, bước những bước rất nặng nề khó nhọc, không nói năng gì, không nhìn ai, hoặc nhìn cái gì cả, không buồn không vui, và Lưu rùng mình khi chợt thấy rằng ông cũng hơi giống Bích ở cái điểm mất thần nơi gương mặt.

Trong khi đó thì thiếu nữ mở to đôi mắt tròn xoe ra để nhìn cảnh vật chung quanh một cách rất yêu đời và rất ngây thơ.

Ngây thơ? Vâng. Cứ bằng vào Bích, hai mươi tuổi, thì thiếu nữ này chắc mới xin thẻ kiểm tra năm nay đây thôi.

Hai người ấy rẽ tay trái để đi vào con đường nhỏ mà Lưu sắp ra khỏi đó. Chàng đụng đầu ngay với họ, và Lưu nghiêng mình thi lễ, đoạn tránh sang một bên rồi nói thật to, đồ rằng ông cụ chắc phải nặng tai lắm.

- Kính chào cụ! Chào cô!

Chàng nói lớn lắm, lớn quá sức, nhưng ông cụ vẫn có thể không nghe. Tuy nhiên, hẳn ông phải thấy. Vậy mà ông cứ lờ đi, làm như là không có ai đang cử động, đang mấp máy đôi môi, đang nhìn cô gái

mà mỉm cười.

Cô gái gật đầu lặng lẽ chào lại thanh niên. Đáng lý gì rồi sau đó ai đi đường nấy, nhưng cô ấy rất bối rối và ngượng ngùng vì thái độ của ông cụ, cô thấy rằng mình phải giải thích kẻ người thanh niên này ngộ nhận rằng ông cụ thị đời, khinh người chẳng?

Cô gái do dự rất lâu vì cô phải bày tỏ một tình trạng không hãnh diện lắm cho gia đình của cô. Nhưng chắc cô nghĩ rằng dầu sao phân trần vẫn còn đẹp hơn là cái bất lịch sự của ông cụ mà có lẽ người thanh niên này đã căm giận và khinh bỉ.

- Xin lỗi anh, ông nội của em đã 1 lần lụ rồi.

Lưu kinh ngạc hết sức. Quả mới có bảy mươi mà lần lụ thì cũng hơi sớm thật đó, nhưng đã lần lụ thì còn đi thăm viếng ai để làm gì ?

Thiếu nữ lại cúi đầu lặng lẽ giã từ Lưu rồi tiếp tục dìu ông của nàng đi.

Không hiểu sao, Lưu lại rảo bước theo họ, vì tò mò về ông lão đi thăm bệnh kỳ lạ, hay vì do sự thu hút của một sắc đẹp tuy không lộng lẫy nhưng có lẽ hấp dẫn của chàng thì không rõ.

Họ tiến tới, theo hàng ba, cô gái đi giữa người ông nội đã mất trí của cô và người thanh niên tò mò.

Lưu chưa biết nói gì. Cô gái cũng không tỏ vẻ khó chịu mà bị một anh con trai lạ cà rà theo sát bên cô ta. Cô ta còn ngây thơ nên không nghĩ quấy cho ai, hay là quen giao thiệp với bạn trai, rồi thấy cỡ anh chàng này mà có ý định theo tán tỉnh cô ta, thì đó cũng là một việc quá thường?

Giây lát, Lưu hỏi một câu rất xoàng:

- Cô từ đâu đến?

- Gia đình em ở Bà Chiểu.

- Tôi cũng vậy... ơ... ơ... nghĩa là... tôi ở Sài Gòn, cụ và cô đi thăm ai?

Một lần nữa, cô gái lại bối rối lên trông thấy, chắc là cô ta ngây thơ, chớ như người khác, họ đã đánh trống lảng, hoặc đã chĩnh kẻ tò mò. Cô gái ấp úng đáp:

- Đi thăm bà nội lớn của em.

Rồi chợt thấy rằng mình đã hớ, bấy giờ cô ta mới hoảng hồn và mới nghĩ ra lối đánh trống lảng và hỏi rối rít người thanh niên mới quen, đến đổi hẳn đáp suýt không kịp thở:

- Còn anh, anh đi thăm ai?

- Tôi thăm em gái tôi.

- Em ruột của anh hử?

- Ừ.

- Chị ấy bao nhiêu tuổi, anh?

- Hai mươi.

- Trời! Mặc dầu chị ấy lớn hơn em hai tuổi, nhưng hai mươi vẫn còn trẻ lắm. Vậy mà đã... À, chị ấy đã có đôi bạn chưa anh?

- Chưa.

Vô tình, Lưu đã bắt chợt được tới hai bí mật của gia đình cô gái. Ông nội cô thì lẫn lộn quá sớm, còn bà nội ruột của cô ta, chỉ là vợ bé thôi.

Bỗng dưng thiếu nữ khả ái này trông dễ ghét lạ kỳ đối với hai con mắt mới của Lưu. Em của chàng đã bị tình phụ nên mới ra thân tàn ma dại thế kia. Mà nó bị tình phụ vì có kẻ đến sau. Chàng oán hận tất cả phụ nữ đến sau, vì tin rằng kẻ đến sau nào cũng làm cho người đến trước hóa điên vì ghen, không thể có ngoại lệ.

Bà nội của cô gái này cũng là một kẻ đến sau. Và chàng oán tuốt luôn cháu nội của bà cụ ấy.

Chàng muốn trở gót đi ngay, nhưng vừa lúc ấy cô gái đáng ghét kia nói lên một câu còn dễ ghét hơn vì chàng ngỡ nghe thấy sự giả dối trong đó.

- Tội nghiệp! Em thương chị ấy lắm!

Lưu phá lên cười một chuỗi cười rất mỉa mai rồi hỏi:

- Cô thương vay như vậy ắt hẳn phải dư tình cảm nhiều lắm?

Chàng muốn nói thêm: "Vì cô có máu trắng hoa của ông nội cô và máu đa tình của bà nội cô, hèn chi cô không dư tình cảm sao được". Nhưng chàng không nở tàn nhẫn.

Thiếu nữ không hiểu sự chế giễu của chàng, ngây thơ đáp:

- Em không biết em dư hay là thiếu thứ đó, hoặc chỉ có vừa đủ thôi. Nhưng em thương chị ấy như em đã thương bà nội lớn của em.

- Ha... ha... ha...! Cô thương bà nội lớn của cô? Thật là đúng y theo luân lý Khổng Mạnh: con cháu của các bà thứ vẫn phải kính yêu bà lớn, và về sau cũng phải đại tang phục cho bà chánh, y như bà ấy là bà nội, bà cố ruột của họ. A... ha... ha... đúng theo Văn Công Thọ Mai Gia Lễ đó mà!

Người thiếu nữ ngây thơ và hiền lành như một con cừu non này thành linh tím mặt, dừng bước lại rồi xẵng giọng nói thật to:

- Bà nội ruột của tôi không phải là bà vợ thứ của ông nội tôi. Ông đừng có hiểu lầm rồi ức đoán và xuyên tạc hàm hồ.

Lưu đang hách dịch bỗng rụng rời kính sợ trước cơn thịnh nộ ấy, nó giúp chàng hiểu tức khắc rằng cô gái này hẳn phải vô cùng uất ức trước một ngộ nhận và một xét đoán bất công nên mới đang cừu lại hóa sói thành linh như vậy.

Và chàng rất buồn trước sự thay đổi 100% xưng hô. Giờ thì tôi và ông, chứ không em và anh nữa.

Từ nãy tới giờ, cả ba vẫn đi chứ không phải đứng lại mà nói chuyện với nhau. Nhưng ông cụ yếu quá, nên bước chậm không thể tưởng được, và họ chỉ mới đi được có nửa chừng đường, con đường nhỏ viền cỏ màu, đưa vào trại bệnh phụ nữ nhà giàu.

Nếu như bây giờ mà chàng chạy trốn luôn thì êm chuyện. Thiếu nữ này ngây thơ và hiền lành lắm, không phải thuộc hạng người hay gây sự, nhứt định không nghe cho kẻ nào đã xúc phạm nàng đến tận tụy, đến danh dự của cô.

Một ngàn năm nữa, chưa dễ họ có thể gặp lại nhau lần thứ ba, mà rủi ro có gặp nhau đi nữa, chưa chắc cô ấy sẽ dám hạch sách mắng nhiếc gì chàng.

Nhưng chàng không chạy trốn. Người con gái không có nhan sắc đồ nước nghiêng thành này, lại rất ưa nhìn đối với con mắt riêng của chàng. Và là kẻ có học, có giáo dục, Lưu quyết ở lại để tạ tội với người vừa bị mịch lòng nặng.

Hơn thế, cái điều mà nàng đã thổ lộ ra để đính chánh sự hiểu lầm của chàng, cái điều ấy kỳ lạ quá, khiến chàng rất thèm khát biết ẩn tình bên trong, thế nên chàng nhứt định không buông tha cô gái này.

Cái gì mà bà nội nhỏ lại không phải là bà vợ thứ ? Bí mật này cộng

với bí mật trước là việc một ông cụ đã lẫn lộn còn đi thăm vợ, mà lại là một người điên nữa, để rồi cả con bệnh lẫn người thăm, không ai nhận ra ai hết, hai bí mật ấy hợp lại làm cho trí tưởng tượng phong phú của tuổi trẻ thoáng thấy một tấn bi kịch gia đình nào, thu hút hẳn vào người mới quen còn mạnh gấp mười nhan sắc trung bình của thiếu nữ nữa.

Lẽo đẽo theo sau nàng, mà đi thụt ra đằng sau hai ông cháu, chớ không dám đi hàng ba như khi nãy nữa, và bước được vài mươi bước, Lưu thả thẻ nói:

- Cô ơi, xin cô tha tội cho tôi!

Thiếu nữ đã dịu được cơn giận dữ, vì cảm tình với người con trai này cũng có, mà vì thấy rằng sự hiểu lầm của hắn cũng không có gì là cố ý, bởi tình trạng gia đình của nàng quá đặc biệt, ai mà hiểu rõ cho được, qua thố lộ kỳ lạ của nàng, thế nên nàng đáp:

- Không hề gì, miễn ông bỏ ngộ nhận của ông.

Lưu chưa lấy lại được trọn vẹn cảm tình của người thiếu nữ này, vì lối xưng hô nước lã vẫn còn được cô ta dùng.

Mặc dầu vậy, chàng cũng tiến lên để đi hàng ba như khi nãy. Chàng thấy cô ta châu mày, nhưng không nói gì, không phản đối, và mặt cô ta buồn dầu dầu.

Chàng lại nói lên một câu mà nếu ai nghe được, chắc họ buồn cười lắm, vì đó không phải là một lối xin lỗi khôn khéo, câu ấy không ăn nhằm gì với cuộc xung đột nhỏ vừa mới xảy ra giữa hai người. Câu đó là thế này:

- Cô ơi, em gái tôi, tôi thương nó lắm.

Vậy mà đó là một thủ đoạn rất xảo quyệt của thanh niên này. Chàng đã tin chắc rằng thiếu nữ này thương xót em chàng một cách thành

thật, nghĩa là nàng nhiều tình cảm lắm, nên chàng mới đánh vào nhược điểm ấy của nàng.

Chàng đánh trúng ngay bon, vì quả nhiên thiếu nữ đổi giọng rồi nói, nói khẽ như nói một mình:

- Chị ấy chưa có chồng, mà ngày kia thì anh sẽ lập gia đình. Rồi còn ai mà lui tới để viếng thăm chị ấy! Bệnh tâm trí kéo dài lâu quá, có khi trọn cả đời người, như trường hợp của bà nội lớn của em, mà con người thì ai cũng bận sống. Người điên giống như người chết, tệ hơn người chết nữa, bởi còn có lễ Thanh Minh cho người chết mà không hề có bắt buộc nào để ràng buộc ai với những cuộc viếng thăm người điên.

- Nếu như vậy thì bà nội lớn của cô rất có phước, chớ đâu có gặp cảnh huống như em gái tôi, nhưng sao cô bảo rằng cô thương, nghĩa là thương xót bà nội lớn của cô lắm?

Đáng 1 ý gì không có tiếng vang đáp lại câu hỏi của thanh niên này. Hấn quá tò mò. Nhưng có lẽ cô gái đã bị tiếng sét rồi chững, hay vì muốn xóa cho thật sạch trơn ngộ nhận không hay của người con trai này, mà rồi cô ta lại kể lễ chớ không nín đi về chuyện gia đạo không tốt lành gì của cô. Cô nói:

- Bà nội lớn của em ở vào một trường hợp đặc biệt. Cứ theo lời bà nội ruột của em kể lại năm bà còn sanh tiền thì...

- Té ra bà nội ruột của cô đã qua đời rồi?

- Vâng.

Thật là kỳ lạ. Gia đình này, không còn ai dính líu gì với người bệnh trong kia cả, trừ ông cụ đây, mà ông cụ lại 1 ẩn lự rồi. Nhưng vẫn còn có cuộc thăm viếng.

- Ông nội của em, nàng tiếp, như anh thấy, cũng không còn bao lâu

nữa sẽ về núi. Ba em, chú, cô em đều bận sống, mà rồi ngày kia chắc em cũng không còn rảnh rang. Như vậy bà nội lớn của em sẽ bị bỏ rơi. Em không thương sao được. Em đâu có thể nhờ người thứ nhì nào khác lên đây thăm bà.

Thiếu nữ cũng nói ra ý nghĩ của Lưu trên đây, Lưu ngạc nhiên vì không hiểu tình thương của gia đình đối với con bệnh, còn thiếu nữ thì cất nghĩa tình thương ấy, tuy ổn nhưng không hữu lý cho lắm.

Ổn! Ổn vì con bệnh bị bỏ rơi nên chàng thương. Nhưng tại sao kẻ không dính líu đến con bệnh lại thương con bệnh? Ổn mà không hữu lý là vì thế.

- Bà nội ruột của cô đã kể gì?

- À, em nói không có đầu có đuôi. Ông nội của em chỉ mới lần lụ từ một năm nay thôi...

- Cụ đã thọ được bao nhiêu rồi cô?

- Dạ bảy mươi mốt. Còn bà nội ruột của em với bà nội lớn của em đồng niên với nhau là sáu mươi sáu.

- Tôi cứ ngắt lời cô mãi, xin cô miễn phiền.

- Không hề gì. Cho tới năm ngoái đây, mặc dầu chưa lần, ông nội em cũng đã quá yếu lắm rồi, nhưng tới kỳ thì cứ đòi đi thăm bà nội lớn của em, và dĩ nhiên là bắt em đưa đi. Em còn một người anh nhưng anh ấy đã đi du học hơn bốn năm rồi.

Lắm khi em bực mình, hỏi sao em lại phải làm cái phận sự không phải là phận sự ấy.

Bà nội ruột của em, còn sanh tiền năm kia, đã giải thích rằng bà nội với bà nội lớn của em là một đôi bạn gái rất thân, thì đó là phận sự của bà, mà bà cũng đã yếu lắm thì nhờ con, nhờ cháu vậy.

Vả lại, bà lại giải thích thêm, em đi là để bảo vệ ông nội em, không dám giao phó cho người tài xế không đáng tin cậy lắm, chớ không phải để thăm viếng ai. Thăm viếng là công việc của ông nội em.

Ban đầu thì như vậy. Nhưng mà đi một lần rồi thì em đâm ra thương bà nội lớn em quá, vì vậy mà giờ ông nội em đã lẫn lộn rồi mà em vẫn đưa ông nội em đi, đây là một cuộc hành hương đó anh à.

- Nhưng tôi mới gặp cô tuần trước đây, cô có nhớ ra hay không?

- Vâng, em nhớ, và em đã nhận diện được anh ngay khi này.

- Cám ơn cô.

- Vâng, tuần trước em đã đi... một mình, định rằng từ đây em cứ đi một mình thôi, nhưng rồi em lại đau xót quá nên tuần này em phải đưa ông nội em lên đây. Mấy năm trước lần nào bà nội ruột của em cũng cố ngăn ông nội em đi, vì thấy ông đã yếu, sợ ông mệt, chớ không phải vì ghen tương đâu, vì ông nội em đi thăm bà nội lớn của em như vậy đã bốn mươi lăm năm rồi, hồi ba em chưa ra đời lận.

- Bốn mươi lăm năm?

- Ừ.

- Trời ơi, ngót nửa thế kỷ! Thuở cả hai chúng ta còn ở trong cũi u minh nào không rồi!

- Ừ, thuở ba má em còn chưa sanh ra lận kia mà!

- Trời ơi, tôi thật không dè trên đời này lại có được một tình thương dai dẳng đến như thế.

- Cứ theo lời bà nội ruột của em thì ông nội em cưới bà nội lớn của em được một năm rồi thì bà mất trí. Ông nội em đợi hai năm, nghe

nhà thương nói rằng không hy vọng gì, nên ông nội em mới cưới bà nội ruột của em đó anh à.

- Vậy à? Hèn chi! Bây giờ tôi mới hiểu tại sao mà bà nội nhỏ lại không phải là vợ thứ của ông cụ. Vâng, bà nội ruột cô là vợ kế chứ không phải vợ thứ.

- Đúng như vậy.

- Một lần nữa tôi xin cô thứ lỗi cho tôi.

- Chuyện đó đã qua rồi, còn trở lại làm gì! Bà nội lớn của em còn khỏe ghê lắm anh à, bà ấy còn sống nhiều năm nữa. Bác sĩ bảo rằng sức khỏe về thể chất đôi khi không đi đôi với sức khỏe tâm trí, và bà nội lớn của em mặc dầu đã hết hy vọng trở về thế giới tri giác, vẫn có thể rất trường thọ.

Em nghĩ đến ngày em không còn rảnh rang nữa, chẳng hạn như em đi lấy chồng rồi đùm đề con dại, em thương xót bà nội lớn của em quá. Bà sẽ bơ vơ ở đây một mình, như là xác chết dưới mồ hoang, mả lạnh, bị cả thế gian quên mất rằng trên đời có bà.

Phía bên bà, bà còn có cháu kêu bằng bà dì, bằng bà cô, nhưng họ xa lạ với bà quá...

Cô gái ghen ngào ở câu cuối cùng này, có lẽ còn dài nữa. Lưu nói cho có chuyện để mà nói:

- Họ hẳn không xa lạ bằng cô.

- Anh làm. Em mời anh đi theo em vào buồng của bà nội lớn của em. Anh sẽ thấy rằng chẳng những em gần bà mà thôi, mà cả anh cũng sẽ gần nữa. Ai mà chứng kiến một lần cuộc thăm viếng kỳ lạ của ông nội em thì nghe mình không thể quên con bệnh được nữa.

Lưu mừng không thể tả. Đó là mục đích của chàng, chàng 1ẽo đẽo

theo thiếu nữ vì mong mỗi được biết thêm cái gì, cái đó có thể là ở tại buồng của bệnh nhân cũng nên, nhưng chàng đã bươi trí từ nãy giờ mà không tìm được có gì chánh đáng để xin cái ơn huệ này mà đến phút chót chàng lại nhận được một cách bất ngờ.

Vâng, đây là phút chót và thiếu nữ đang xoay trở để giúp ông nàng bước lên thềm của trại bệnh. Lưu giành lấy công việc ấy để giúp cô gái, và chàng rất lo rằng lần sau không có chàng, ông cụ có thể ngã lấm, bởi ông thì như đứa trẻ mới biết đi lững chững mà lại nặng cân quá thì cô gái yếu đuối này làm thế nào mà đỡ nổi ông nếu ông rủi ro vấp chân khi leo mấy bậc tam cấp này.

Buồng của bà cụ là buồng nhà giàu nhưng gồm hai giường. Có lẽ đó là một trong nhiều trị liệu của nhà thương, để hai con bệnh nằm chung cho họ đỡ cô đơn chăng? Nhưng cái giường thứ nhì, hiện trống, không có người chiếm từ lâu, hay là người ấy vừa khỏi và đã ra nhà thương rồi thì không biết.

Ba người lặng lẽ dừng bước tại ngưỡng cửa buồng bệnh như chớ không vào.

- Anh!

- Em!

Hai ông bà cụ gọi nhau như thuở họ còn thanh xuân.

Thời gian đã ngừng trôi chảy trong tâm trí họ từ nửa thế kỷ rồi, đã ba thế hệ người qua rồi.

- Ấy, ông bà vẫn còn nhận được nhau, thiếu nữ giải thích, nhưng thực giác của ông bà dừng lại tức thì liền ngay sau cuộc nhận diện. Thế rồi thôi.

- Bà gọi ông cụ bằng "anh" thì hữu lý, vì cứ tưởng rằng bà là một thiếu phụ hăm bốn, Có sao ông cụ lại gọi bà bằng "em"? - Lưu hỏi.

- Ông nội em chỉ gọi như vậy từ ngày ông nội em lần lự, còn trước đó thì ông nội em kêu bằng "bà".

- Ủ, có thể chứ. Bây giờ thì chính ông cụ cũng tưởng rằng mình còn thanh xuân?

- Chắc là như vậy.

Lưu nhìn hết ông cụ đến bà cụ và thấy được rõ rệt một sự nỗ lực vô biên của hai người già này, họ cố gắng đến độ tốt cùng của ý thức mong manh hấp hối nơi họ để nhớ lại cái gì. Nhưng họ đã hoài công.

Lưu nghe như bị một tảng đá thật to đè lên ngực chàng khi chàng theo dõi nỗ lực của hai cái ký ức hao mòn này theo dõi trên mắt của họ. Bốn con mắt khờ khạo nhìn nhau trên trời, mí mắt của họ không hề nhấp nháy lần nào hết, ánh sáng của thức giác chốc chốc lại lóe lên như một con đom đóm rồi lại tắt đi ngay.

Thức giác của họ lặn hụp, bầy nổi ba chìm, nhưng nếu nó có trôi lên mặt nước ý thức thì cũng chỉ trong khoảnh khắc mà thôi, cái khoảnh khắc ấy chắc không dài hơn một giây đồng hồ.

Chắc chắn là như vậy vì Lưu thấy rằng cả bốn mắt đều rơm rớm lệ. Nếu họ hoàn toàn không biết gì hết thì không thể nào ngăn lệ mong manh ấy lại trào ra.

Đau xót là ở chỗ đó. Thà là họ không biết gì cả, hoàn toàn chìm đắm trong đêm tối của sự điên loạn, chứ còn ý thức và nhớ lại trong nháy mắt như thế, họ chắc chắn là có biết đau khổ trong những lúc ngắn ngủi và một dĩ vãng đau thương nào bỗng sống dậy.

Bây giờ Lưu mới tin được cái câu của thiếu nữ khi nãy: "Ai mà chứng kiến một lần cuộc viếng thăm kỳ lạ của ông nội em thì nghe mình không thể quên con bệnh được nữa".

Chàng day lại nhìn thiếu nữ thì thấy mắt mũi nàng đỏ cả. Một người thứ tư đang đứng sau lưng nàng mà sắc phục cho chàng biết ngay rằng đó là một nữ giám thị.

Bà nữ giám thị già này cũng mũi lòng rơi lệ, mặc dầu làm việc thâm niên hẳn bà phải quá quen với những cảnh thuộc loại này.

Nhìn sự nỗ lực của hai thức giác tàn lụn ấy, Lưu tin chắc rằng phải có một tấn bi kịch cũ gần nửa thế kỷ mà có thể thế hệ thứ ba là người thiếu nữ ngây thơ đang đứng cạnh chàng, không hay biết gì cả.

Thế hệ thứ nhì là cha của cô gái, có lẽ biết, bởi còn nhân chứng của tấn bi kịch ấy, họ bép xép, nếu tấn kịch công khai, họ xàm xì nếu tấn kịch được giấu giếm.

Những nhân chứng này không hẳn đã chết hết rồi, nhưng chuyện đã hóa thành chuyện thời sự của thế kỷ trước mà họ lại già quá rồi, không thích ngồi 1ê đôi mách nữa nên bí mật gia đình nào cũng đến thế hệ thứ ba là được chôn luôn.

- Thôi đi về ông!

Hai ông bà lặng lẽ nhìn nhau ngót nửa tiếng đồng hồ nên cô cháu của họ thấy rằng bấy nhiêu đó đã đủ lắm rồi.

Thiếu nữ nói xong, cầm tay ông cụ đặt lên vai nàng, lặng lẽ nhìn bà cụ người dưng lần chót rồi trở gót, ông cụ máy móc xây lưng theo cháu.

Cả ba im lặng bước ra, bà nữ giám thị già hỉ mũi rồi cũng đi.

Không, không thể nào Lưu chịu bỏ cuộc sau trận chấn động tâm thần lần thứ nhì nơi chàng, trong buổi sáng này cả. Chàng phải quen với gia đình này mới được.

Tò mò tìm biết chuyện riêng tư của người ta thì xấu xa lắm, nhưng có những chuyện riêng tư lại không phải là riêng tư nữa đối với hạng người nào đó, chẳng hạn đối với một thanh niên hơi hơi muốn vào làm rể ở gia đình ấy!

Hắn có quyền kín đáo theo dõi và điều tra như một nhà trinh thám có cái quyền ấy, chỉ khác là quyền của hắn vì lợi riêng cho hắn, còn quyền của nhà trinh thám thì vì công ích.

Lưu nhớ ra là khi nãy, thiếu nữ cứ thẳng thắn mà nói chuyện chồng con của nàng về sau, không e lệ chút nào thì làm quen với nàng lâu dài không khó lắm đâu.

Tuy nhiên mãi cho tới khi họ để chơn lên chiếc cầu gỗ bắc ngang qua con suối chảy xuyên cái sân nhà thương, con suối từ trong rừng sâu đổ ra, để trôi về đâu không rõ. Lưu mới tìm được cách ra khỏi cảnh ngậm câm của chàng. Chàng hỏi:

- Không chắc gì ta sẽ được may mắn gặp nhau ở đây nữa, mà tôi thì rất muốn gặp lại cô. Vậy làm thế nào để...

Cô gái quay lại nhìn người thanh niên này rồi cười rất giòn mà đáp:

- Rất dễ, xin mời anh đến nhà em chơi, hôm nào đó, tùy anh.

- Té ra cô được tự do có bạn trai?

- Vâng. Anh đã thăm bà nội lớn của em, đáng lý gì em cũng thăm chị ấy mới phải cho. Nhưng coi bộ ông nội em đã mệt. Xin anh thông cảm, và em chúc chị ấy mau lành.

- Cám ơn cô, và cô khỏi phải xã giao về cái vụ thăm viếng không cần thiết ấy. Xin cô cho tôi biết địa chỉ và quí danh.

- Em tên Liễu. Còn nhà em thì... à, anh về bằng gì?

- Tôi có xì-cút-tơ ¹ ngoài kia.

- Nếu không, mời anh cùng đi xe của em, và như vậy, anh sẽ biết nhà. Em ở tại đầu cầu bên này, cây cầu nối liền đường Hàng Thị và đường Hàng Sanh, anh biết khu phố đó chứ?

- Biết.

- Cầu không có tên, nhưng có người gọi là cầu Hội đồng Sàm.

- Nhưng bên này là bên nào?

Liễu lại cười và nói:

- Dĩ nhiên người thành phố phải đứng ở vị trí thành phố mà nói. Bên này tức là bên trung ương thành phố Gia Định.

- Chắc cô ở đó đã lâu lắm rồi chứ không phải mới tới?

- Đúng. Nhưng gì làm cho anh đoán như vậy?

- Cô dùng toàn địa danh cũ. Chẳng hạn Gia Định, cô gọi bằng Bà Chiểu, đại lộ Bạch Đằng, cô kêu bằng đường Hàng Thị, còn cái Hàng Sanh ấy nữa.

Liễu cười giòn lên mà rằng:

- Em đã quen miệng rồi. Thuở em còn bé, người trong vùng kêu như vậy. Anh thật có tài trình thám.

Lưu cũng cười, và nói:

- Tôi rất muốn có tài đó, chỉ lo rơi vào câu lạc bộ bảy người mà thôi.

- Câu lạc bộ bảy người là gì?
- Chuyện dài lắm, và buồn cười lắm, để hôm nào tôi kể cô nghe.
- Em chỉ nhà chưa trọn. Hay là để em thử tài trình thám của anh chơi. Anh cứ tìm, mà không giao hỏi thăm ai hết.
- Tôi sẽ tìm ra cho cô coi.
- À, anh có đến thì đến ban đêm, sau 8 giờ rưỡi, vì ban ngày em bận đi học.
- Nhưng đường Hàng Sanh hay Hàng Xanh?
- Hàng Xanh là danh từ của vài ông nhứt trình, chớ thật ra là Hàng Sanh.
- Nhưng Hàng Sanh là gì?
- Anh có trồng cây si ở đâu chưa?

Lưu bật cười và hỏi:

- Trồng cây si có dính líu gì đến Hàng Xanh?
- Rất có. Cây Sanh cùng loại với cây Si và cả hai cây đều tựa tựa như cây Đa. Hồi trước, qua cầu rồi thì hai bên đường có trồng hai hàng cây Sanh. Đó là nơi mà ba em tả chớ em cũng chẳng thấy hai hàng cây Sanh ấy, nó bị đốn năm em chưa đẻ. Nhưng em có biết cây Sanh. Ngay ở trong sân nhà em cũng có một cây, nhưng nhỏ xíu trồng trên non bộ.

Họ đã ra tới cổng nhà thương. Bác tài xế già thấy bóng chủ vội mở cửa băng sau của một chiếc Simca 9 đã cũ và đỡ ông cụ lên đó trước.

Liểu lên sau rồi y đóng cửa lại. Cả hai người bạn mới này đều đưa tay lên một lượt để vẫy tạm biệt nhau, và khi xe chạy khỏi đó hơn 10 thước, Lưu nhìn theo, thì thấy Liễu cũng nhìn lại chàng, qua tấm kính sau.

Họ lại vẫy tay một lần nữa.

◦ ◦
◦

Mười hôm đã qua, từ ngày gặp gỡ trên Biên Hòa mà Lưu vẫn chưa quyết định được có nên đi thăm Liễu hay là không.

Nơi người con trai này rất nhiều mâu thuẫn xung đột ngấm ngấm với nhau. Hắn bị Âu hóa rất đậm ở vài điểm nhưng trái lại, nơi vài điểm khác, hắn rất là Việt Nam, rất là Á Đông.

Chẳng bạn như vấn đề trai gái đánh bạn với nhau. Chàng không quan niệm có tình bạn suông giữa trai gái được. Người ta đánh bạn với nhau luôn luôn có hậu ý.

Rồi sau một thời gian tìm biết nhau, không yêu nhau được, người ta bắt buộc phải tiếp tục tình bạn một cách chán phèo trong giả dối.

Vì quan niệm như vậy nên chàng chưa hề có bạn gái bởi cái lẽ rất giản dị là chàng không buồn tìm bạn gái.

Chàng định làm quen với Liễu chỉ vì bí mật mà chàng thoáng thấy, với lại chàng ngỡ rằng chàng đã hơi yêu Liễu.

Nhưng rồi chàng không dám tin lắm là mình yêu.

Nhứt định là trọn đời, chàng sẽ không qua đường với ai cả, từ ngày mà em gái chàng bắt đầu đau khổ vì tình.

Đó là một kinh nghiệm gần như là bản thân. Chàng đã đau niềm đau của em gái chàng thì không thể nào chàng bắt người khác đau như

vậy.

"Mình có thật yêu Liễu hay không?" Đó là câu hỏi hằng ngày hằng đêm của người con trai này, câu hỏi nó ám ảnh chàng cả khi chàng ngồi nghe giảng trong giảng đường Luật Khoa nữa.

"Đành rằng mình phải biết rõ nó hơn, mới nói chuyện yêu đương một cách nghiêm trang, nhưng đó là giai đoạn của lý trí. Giai đoạn đầu, riêng biệt của tình cảm, mình có yêu nó hay không từ lúc mới gặp gỡ lần đầu?".

"Mình tin rằng có tiếng sét ái tình và phải nghe yêu ngay ai thì mới thật là yêu, còn tìm hiểu nhau để đi đến hôn nhân hay không, thì đó là chuyện khác nữa. Nếu không nghe yêu tức khắc thì không nên tìm biết ai cho mất thì giờ".

Hằng đêm, người sinh viên này cứ cố thử "thấy lại" người thiếu nữ ấy xem sao.

Cả hai lần, nàng đều mặc camisole ² màu mỡ gà, có lẽ may bằng một thứ vải gì như là tussor-shantung ³, nhưng lần đầu chiếc camisole của nàng là thứ camisole tối tân, có lằn xếp lớn nơi cái eo và dưới tròn không có bó lúm.

Lần sau, nàng mặc camisole xưa, chỉ mới xưa có một năm thôi, nhưng trong giới theo mốt, xưa một năm là xưa lắm rồi đó.

Tuy nhiên nhờ xưa nên rất hợp với cảnh. Lần sau là một đứa cháu bé gái dìu ông nó đi, mà chiếc camisole xưa rất là ngây thơ, cho người mặc áo ấy một phong cách học trò rất là dễ thương.

Hình dung ra chiếc áo camisole của thiếu nữ, nghĩ đến tên của chiếc áo. Lưu bồng bật cười.

Hồi Pháp thuộc, nhà thương điên Biên Hòa, cấm các ký giả viết

phóng sự về nhà thương vì thườ ấ y học tâm bệnh chỉ biết có hai trị liệu dã man, xịt nước và bắt con bệnh mặc một thứ áo tên là camisole de force ⁴ mà ta dịch rất đúng là "áo bó".

"A... ha... ha... mặc camisole để đến một nơi mà ngày xưa người ta chuyên mặc camiso1e de force!"

Liểu mặc camisole rất đẹp. Ấy, mỗi loại áo chỉ có một số người là mặc nó vào trông đẹp mà thôi, chứ không phải bất cứ ai cũng có thể mặc bất cứ kiểu áo nào hết đâu.

Nhiều cô gái thô kệch, đen đúa, mặc đầm thì đỡ xấu xí hơn là mặc áo dài ta. Trái lại những cô gái quá mình hạc xương mai, chỉ có thể coi được khi mặc ta mà thôi.

Muốn mặc camisole cho đẹp, không được gầy lắm, mà cũng không được béo lắm, bé nhỏ quá cũng không xong, mà cao lủng khồng lại càng dị kỳ hơn.

Đã gọi là áo bó thì nó bó thật đấy. Mà hể nó bó thì không giấu được cái gì hết, và nếu thân thể của cô gái nào mà suông như chiếc gối thì không làm sao mà độn nó có eo được.

Nhiều thiếu nữ người mình, mặc camisole, lại mang dép. Cho dẫu là dép mắc tiền đến đâu, trông cũng cứ như là họ mặc bi-da-ma ở nhà. Có cô lại đi giày y ta-lông ⁵. Đâu có được. Camisole là áo thiếu nữ, mà thiếu nữ thì chỉ đi giày đơ-mi ta-lông thôi. Liễu đã ăn mặc đúng điệu nên phục sức của nàng không chỗ chê.

Nàng không có đánh phấn và chắc mộ thể thao nên hơi đen. Đó là nước da đen "duyên" mà trời cho nàng, nước da mà nhiều cô phải giả tạo bằng thuốc, vì con trai bây giờ rất mê cái đen duyên ấy!

Chắc là Liễu sẽ còn lớn nữa, và chừng ấy, nàng sẽ thanh lịch kinh hồn. Chỉ có người phụ nữ nào cao lớn mới thanh lịch được.

Chàng đoán rằng Liễu sẽ còn lớn nữa vì giờ nàng đã trung bình rồi, đối với tầm vóc một phụ nữ Việt Nam, mà nàng thì mới có mười tám thôi. Và lại ông nội của nàng lớn người lắm.

Bà nội lớn cũng cao lớn, và chắc bà nội ruột, cha mẹ nàng cũng thế, vì thường thường người ta hay tìm vợ tìm chồng cho xứng với nhau về vóc dáng.

Liễu chỉ ngây thơ vì còn quá trẻ thôi, chớ đó là một gương mặt láu lĩnh và thông minh, không cười cũng cứ thấy là nàng vui vẻ mà cả cho đến khi nàng xụ mặt giận dữ, cũng không thấy nét nào ác hiểm lẫn lút trên đó.

"Mình có bị tiếng sét hay không? Nếu không, sao mình lại nhận diện được nó khi gặp nhau lần thứ nhì? Nếu không sao một trăng rồi, mình cứ nghĩ mãi đến nó, không giờ phút nào mà cô bé ấy không lớn vồn trong tâm trí của mình!"

Lưu quyết định đi thăm Liễu trưa mai này. Bỗng chợt nhớ ra lời dặn của nàng, chàng dời buổi thăm viếng lại tối mai. Tuy nhiên, sáng mai không có buổi học, chàng sẽ đi vào trong ấy.

Chàng phải trở tài trình thám thì không thể trở tài ban đêm được vì chỗ ấy không được sáng đèn lắm. Phải tìm nhà ban ngày trước để có đi thăm ban đêm thì biết nơi mà đến cho đúng chỗ ngay.

Nhớ lại cuộc thử thách của cô bé, Lưu buồn cười và thích chí lắm. Nàng rắn mắc một cách rất dễ ưa, trẻ con một cách ngộ nghĩnh quá.

Người sinh viên Luật khoa này ra đi hồi chín giờ cho chắc ăn. Liễu có thể đi học trễ mà chàng thì không thích bị nàng bắt gặp đang ngờ ngác tìm nhà.

Bà Chiêu với Sài Gòn, chỉ cách nhau một cuộc Taxi mười hai đồng thế mà ở đây có không khí tỉnh rõ rệt. Lưu nhớ ra rằng Liễu không

cho chàng được phép hỏi thăm ai.

Hỏi thăm ai? Vâng đó là một điều chỉ có thể làm được ở tỉnh thôi, chứ ở đô thành thì không mong hỏi thăm ai về nhà của người nào cả.

Người trinh thám hạng bét của một nước thái bình yên ổn nhứt cũng tìm được nhà Liễu, nếu người ấy thông minh. Nàng đã nói rằng nàng ở đây từ bé đến lớn thì ngôi nhà hẳn phải cũ. Mà ở đây chỉ có một ngôi biệt thự cũ thôi.

Đó là một ngôi nhà cất bằng gạch, nhưng lối kiến trúc lại nhại lối châlet bằng gỗ của xứ Thụy Sĩ.

Nhưng châlet Thụy Sĩ luôn luôn cất trên núi mà ngôi biệt thự này lại xây trên một đám đất nê địa, nên trông hơi dị kỳ.

Phải, ở đây là nê địa vì đó là đất bờ rạch. Và phải biết rằng rạch Sài Gòn giống rạch Hậu Giang, bờ rạch là đà mặt nước chứ không phải rất cao như các bờ rạch miền Đông.

Tuy nhiên, địa thế này giúp cho ngôi nhà rất nên thơ, khi nước lớn, bùn non ở mé rạch bị nước che lấp hết trông như nhà cất dựa bờ hồ nào. Một cây phượng vĩ tàng xanh đang nhuộm máu và soi bóng trên mặt rạch phẳng lì. Chỉ khi nào nước ròng, chảy mau, thì mặt rạch mới bị xao xuyến mà thôi.

Đó là cảnh bên hông trái của ngôi nhà, tức bên phải của khách đứng ngoài nhìn vào.

Bên phải của châlet giả này, Lưu thấy nhà xe và chiếc Simca 9 cũ nằm yên trong đó. Ấy, dấu vết rành rành như vậy thì họa là có mù mới tìm không được.

Nhà vắng hoe. Ngoài vườn cũng không thấy bóng người bóng vật nào cả.

Đó là một ngôi nhà xa lạ, mà có lẽ chàng đã thấy hàng trăm lần rồi, một cách dửng dưng, nhưng hôm nay bỗng nhiên sao mà nó như là có hồn và chàng nghe ngôi nhà này thân yêu với chàng không biết bao nhiêu mà nói.

◦ ◦
◦

Tám giờ đêm. Dưới nhà, cửa đóng nhưng bên trong sáng đèn. Trên lầu, các cửa sổ đều mở có ánh đèn chong.

Chỉ bây giờ, Lưu mới chợt thấy là nhà này thật là nhà Tây: cửa sổ không có chấn song sắt, trái với nhà của ta, kể cả những ngôi biệt thự to lớn và tối tân.

Xứ ta ngay hồi không có chiến tranh, cũng trộm cướp như rươi [6](#) nên ta đành phải cất nhà tù mà ở chẳng?

Cửa sổ không chấn song sắt làm nổi bật lên giá trị của bức màn, và trông sang trọng vô cùng, bức màn sang trọng, khung cửa sang trọng, ngôi nhà cũng hường lây vẻ sang trọng ấy.

Lưu đẩy xe lên lề cỏ, đạp bàn chống xuống, khóa xe lại rồi bước tới trụ cổng để bấm chuông.

Có tiếng chó sủa, nhưng bị bịt câm mồm ngay, rồi một chị người nhà chạy ra. Chị ta lạnh lẽo chào khách, do dự giây lát rồi hỏi:

- Thưa thầy, thầy tìm nhà ai?

Lưu có cảm giác rằng nhà này không bao giờ có khách hay sao mà chị người mà này hơi ngạc nhiên, hơi sợ hãi và đã do dự khá lâu:

- Tôi là bạn của cô Liễu.

- Dạ, nhưng tôi báo tên ai?

À, thì ra nhà này vẫn có khách. Câu hỏi của chị người nhà rất là Tây, chứng tỏ rằng chị ta thạo tiếp khách lắm, mà toàn là khách phải được báo tên với chủ nhà hẳn hoi.

- Chị cứ nói người ở nhà thương Biên Hòa.

- À, ra vậy.

Chị ta mở cổng cho khách vào, và khôn ngoan, chị đông đi thật lẹ. Đó là lối bỏ khách khéo léo, hẳn đứng chờ mà không tức mình, vì thấy rằng chị kia bận chạy vòng để vào trong báo tin, chớ không phải bỏ bê khách.

Nếu chị ta đưa khách thẳng tới cửa, rùi trong nhà không chịu mở vì không biết khách là ai, bởi cái tên lạ hoắc, thì chị ta sẽ phải ngỡ ngàng với khách.

Nhưng chàng không phải đợi lâu. Chàng đứng trước cửa chánh chỉ đầu lối một phút thôi thì cửa lớn mở ra và chính chị người nhà khi nãy xuất hiện nơi khung cửa.

- Dạ, mới cậu vô.

Chị ta đã thay đổi lối xưng hô.

Có lẽ vì Liễu đã đoán biết đó là chàng và đã xác nhận với chị rằng chàng là bạn của nàng.

Chàng bước qua khỏi ngưỡng cửa thì thấy chị người nhà mở đèn ngoài sân. Dầu sao, người ta vẫn phải đề phòng. Liễu chưa thấy mặt chàng thì chàng còn có thể là một tướng cướp.

Khu phố này vắng vẻ lắm, chắc nhà nào cũng phải cẩn thận đối với khách lạ như vậy cả.

Chị người nhà mở đèn ngoài sân, do cái công-tắc đặt ở tường, cạnh khung cửa chánh. Xong rồi chị mời khách ngồi rồi đi vô buồng. Khách chưa kịp ngồi và chị cũng chưa qua khỏi cửa buồng thì chủ nhà xuất hiện.

Chủ nhà? Chỉ là một lối nói vậy thôi, chớ thật ra cô bé Liễu còn lâu lắm mới được làm chủ nhà thật sự.

Đã hay tin khách đến mà Liễu vẫn mặc bi-da-ma. Nhưng Lưu thích như vậy hơn. Liễu không khách sáo tức là cho phép chàng thân mật vậy.

- A anh! Em cứ tưởng anh xạ rồi không tới.

Liễu từ trong buồng vừa đi vừa nhảy vừa reo lên câu trên đây. Vừa đi vừa nhảy là tác phong con gái hư hèn, đối với con mắt của các cụ. Nhưng nó hay vô cùng đối với Lưu.

Chàng thấy Liễu là một cô em gái rất dễ thương, tánh trẻ con này không gọi ngay tình yêu, nhưng thấy đà thương liền.

- Gì làm cho "em" nghĩ vậy?

Tự nhiên, Lưu đổi lối xưng hô, đổi xong rồi mới hay là mình đã bắt giác mà bước ngay tới chỗ thân mật.

- Tại mỗi mồn trông đợi anh chớ gì.

Liễu nói câu này, nửa đùa, nửa thật, giọng là giọng tuồng. Nửa thật nghĩa là vẫn có sự thật trong đó phần nào, khiến Lưu sung sướng vô cùng.

Chàng không buồn cất nghĩa tại sao mãi cho tới bữa nay chàng mới đến, vì chàng đâu có hẹn đúng ngày nào, với lại không thể giải thích một sự kiện mà lý do sẽ làm mích lòng cô bé: chàng đã không tin rằng chàng yêu Liễu.

Chị người nhà lấp ló nơi cửa buồng, tức sau lưng Liễu, nàng ngồi ở chiếc ghế sa-lông [7](#) phía trong. Có lẽ nàng biết như vậy nên nàng hỏi khách:

- Anh uống gì?

- Nước lạnh.

- Nước lạnh, chị Tư ơi.

Câu đó là tiếng vang của Liễu, tiếng vang ấy dội lên cho người sau lưng nàng nghe.

Rồi Liễu cười nói với bạn:

- Em rất nóng nghe chuyện "câu lạc bộ bảy người".

- Té ra em chỉ mõi mõi trông đợi câu chuyện đó chứ không phải trông đợi anh?

- Em trông đợi cả hai nhưng trông đợi anh hơn vì có anh mới nghe được câu chuyện. Thế nào, nhà thám tử đại tài tìm nhà em có khó lắm không?

- Khó như lấy trong túi ra một bao thuốc.

- À, thuốc! Chị Tư ơi, cho gói thuốc nữa nha.

- Không, anh không có hút thuốc.

- Vậy à? Trong lớp học của em, các anh ấy hút thuốc như là un muối.

- À, em học ở đâu?

- Em học lớp dự bị Cao Đẳng Mỹ Thuật.

- Vậy là nghệ sĩ rồi.

- Đâu có. Người ta chỉ dạy kỹ thuật thôi, còn nghệ sĩ được hay không cũng do tâm hồn mình chứ! Trường Mỹ thuật nước nào cũng vậy.

- Nhưng mỗi anh mỗi chị nào học ở đó chắc cũng đều tin rằng mình có tâm hồn nghệ sĩ?

- Không biết. Nhưng nếu không tin, họ cũng đến phải tin vì chịu ảnh hưởng của một số giáo sư nghệ sĩ.

- Giáo sư nghệ sĩ là thế nào?

Chị người nhà đã bung hai ly nước lạnh ra tới nơi, với lại một gói thuốc, một hộp diêm. Không thấy nước đá trong ly, nhưng thành ly lại rịn mồ hôi, chắc là nước ướp trong tủ lạnh.

- Giáo sư nghệ sĩ tác phong họ thế nào?

Lưu lặp lại câu hỏi, lần này chàng hỏi rõ hơn một chút.

- À, có một ông giáo sư tên là ông Tú. Ông ấy ở bản không thể tưởng tượng được. Ông thường liếm những cây cọ dính đầy dầu sơn, thường bôi tay dơ lên áo quần và bảo rằng dám làm như vậy mới thành nghệ sĩ được.

Thế rồi anh nào cũng liếm cọ sơn, cũng bôi tay bẩn lên áo quần hết cả.

Lưu cười ngả nghiêng, ngả ngửa, lâu lắm mới nín được và hỏi:

- Chắc Liễu cũng ở bản như vậy?

- Không, học trò con gái không chịu bắt chước ông, nên ông thường nói: "Con gái trong lớp này sẽ không có đứa nào nghệ sĩ hết ráo". Mời anh uống nước.

- Nữ nghệ sĩ đừng có khách sáo. Anh đang mê nghe chuyện trường Cao Đẳng Mỹ thuật thì em cứ kể tiếp cho anh nghe là hơn. Còn cái vụ hút thuốc?

- Em đã nói lớp dự bị là một cái lò Bát Quái khói đặc ngột. Ấy đó cũng là để làm nghệ sĩ theo lối ông Tú. Các anh ấy thích có được hai ngón tay vàng khói thuốc thơm như tay ông Tú. Mà muốn được thế, phải hút thuốc cho nhiều vào, và phải hút lâu ngày chày tháng. À, anh học ở đâu, anh chưa hề cho em biết tên, biết trường gì cả.

Đây là câu hỏi chờ đợi. Lưu cứ buồn mà tưởng rằng Liễu không thích chàng nên không hề hỏi về chàng.

Sự thật thì sự sơ sót ấy chỉ do Liễu thiếu kinh nghiệm sống và xã giao mà thôi. Ngay ở phút đầu, không hiểu sao, nàng cứ đinh ninh rằng Lưu là học trò. Không có dấu hiệu gì chỉ hoạt động của chàng cả, nhưng nàng lại ngỡ như vậy. Nàng lại đinh ninh rằng Lưu chưa có gia đình nên mới nói rằng nàng nghĩ đến ngày Lưu lập gia đình nên thương xót Bích lắm.

Nhận một thanh niên là bạn mà chưa biết gì hết về người ta, chỉ tưởng tượng không mà thôi, là khuyết điểm thông thường của những cô gái ngây thơ.

- Anh là Lưu. Anh học năm thứ hai trường Luật.

- Ông thầy cãi tương lai! Hèn gì mà anh tò mò quá.

- Tò mò hỏi nào đâu?

- Cứ muốn biết chuyện nhà em, không tò mò là gì?

Lưu cười xòa, Liễu nói:

- Nhưng anh khiêm tốn lắm thì tha tội tò mò cho anh vậy.

- Em thấy rằng anh khiêm tốn?

- Anh nói "trường" Luật một cách giản dị, chớ không nói "Đại học" Luật khoa. Nhiều người cứ muốn trường của họ là Đại học, để nghe cho oai, cả đến trong trường của em mà nhiều anh, nhiều chị cứ ước ao nhà nước sửa tên trường lại là Đại học Mỹ thuật.

- Đó cái bịnh ở xứ ta hiện nay. Họ cứ tưởng hễ trường nào mà sinh viên phải có bằng Tú tài mới vào được, là được quyền xưng là Đại học. Họ đâu có dè hai chế độ Cao Đẳng và Đại học rất khác nhau.

- Mà trường của em không có buộc bằng Tú tài mới chét chớ.

- Vậy à?

- Ừ, trong lớp, mà dễ thường cả trường nữa, chỉ một mình em là có Tú tài I mà thôi.

- Nhưng sao em bỏ học văn hóa để...

- Là tại em mê nghệ thuật hội họa. Ba má em ngăn thế nào cũng không nghe.

- Em là nghệ sĩ đứt đuôi rồi đó.

- Em chỉ mong được như thế thôi.

- Còn anh mê chuyện trường Cao Đẳng Mỹ thuật của em.

- Cũng chẳng còn gì lạ để mà nói.

- Sao lại không! Các anh, các chị ấy đi học ăn mặc thế nào? Anh nghe nói đến đám khói thuốc anh tưởng tượng đến những mái tóc Beatles, những đôi giày Santiago.

- Tưởng tượng của anh không sai sự thật bao nhiêu.

- Còn em, em ăn mặc thế nào?

- Em mặc bơ-lu-din.. [o](#) . cho gọn.

Liểu đáp xong, cười giòn lên để tự chế diễu mình, ngăn bạn nàng nhạo báng nàng, bởi vì nàng đã tự chế rồi thì chàng hẳn phải thôi.

Nhưng Lưu thôi chỉ vì bận suy nghĩ về chỗ do dự mấy giây của Liễu trước mấy tiếng "cho gọn". Có lẽ phải thú rằng mình ăn mặc như nữ cao-bồi, nàng bị mặc cảm trước một anh con trai nghiêm trang chẳng?

Bỗng Lưu cũng bị mặc cảm luôn. Chàng thấy mình quá nghiêm trang, có vẻ khô khan quá, nhứt là trước một cô gái có thể có tâm hồn đẹp của một nghệ sĩ, nên chàng pha trò:

- Em cũng là một cây xanh dờn.

Đôi bạn cười xòa với nhau. Liễu lại kể thêm chuyện trường nàng, không phải vì thích kể, mà vì một liên tưởng kia:

- Nếu anh nghe các anh ấy nói chuyện, làm ồn, và chạy nhảy trong lớp học thì anh sẽ thấy rằng ở ngoài đời người ta điên nhiều hơn trong nhà thương điên Biên Hòa.

Cả hai lại cười xòa.

Liểu đã nghiêm trang trở lại và hỏi:

- Tuần rồi anh có đi thăm chị ấy không, à chị gì đó anh?
- Nó tên là Bích. Má anh đi thăm nó mỗi tuần, anh bận học nên ít đi lắm. Chúa nhật lại cần nghỉ ngơi.
- Chị ấy mắc bệnh từ bao lâu rồi?
- Hơn ba tháng nay.
- Lạ quá, anh. Sao mà y học, cả Đông y lẫn Tây y đều chữa bệnh tâm trí đỡ quá, em ít nghe có người khỏi bệnh quá.
- Sự thật thì từ ba mươi năm nay Tây y tiến rất nhiều ở địa hạt đó. Nhưng số người lành bệnh vẫn ít hơn số người lành các bệnh thường, vì bệnh tâm trí là bệnh của bản ngã chứ không phải của cơ thể, mà bản ngã là cái gì vô hình, trừu tượng, nên rất khó trị, cho dầu có tiến bao nhiêu đi nữa.
- Té ra không phải do cơ thể mà...
- Chỉ do cơ thể một cách xa xôi mà thôi. À, người bệnh bị chấn động tâm thần, mất thăng bằng nơi tâm trí, rồi bản ngã bị xáo trộn đi.
- Nhưng ai cũng đã bị chấn động tâm thần, ít lắm là một lần trong đời họ, sao chỉ có một số người mới điên thôi?
- Phải bị chấn động mạnh lắm mới điên.
- Ừ, thì em nói "ít lắm là một lần", tức là lần bị chấn động thật mạnh ấy, chứ còn chấn động thường thì dễ thường mỗi tuần ta đều bị một lần.
- Anh không sành lắm về vấn đề đó và ta không nên đi xa hơn.
- Còn do cơ thể một cách xa xôi là làm sao?

- Tỳ vết nơi tâm thần bắt nguồn ở những nơi khác hơn là cơ thể nhưng đôi khi cũng ở cơ thể, mà nếu như vậy, phải qua nhiều thế hệ người một cơ thể bình hoạn mới ảnh hưởng đến tâm thần. Thí dụ đời ông cố mắc một chứng bệnh nguy hiểm...

- Bệnh gì?

- Tốt hơn là em đừng hỏi. Người ông cố ấy chết vì bệnh đó, nhưng con cháu ông không chết, nhưng cơ thể họ không trong trắng nữa. Nhược điểm của cơ thể của họ ảnh hưởng đến tâm thần họ.

- Chấn động tâm thần! Chấn động tâm thần!

Liểu nói khe khẽ cho một mình nàng nghe thôi, gần như là lẩm bẩm. Có lẽ nàng đang thắc mắc tự hỏi không biết bà nội lớn của nàng và Bích đã bị chấn động tâm thần vào dịp nào.

Lưu cũng đang tự hỏi thăm như vậy, nhưng chỉ hỏi về chấn động nơi bà cụ mà thôi. Chớ còn Bích thì chàng đã biết quá rõ rồi.

Không, thế hệ thứ ba khó lòng mà biết được bí mật trong gia đình của thế hệ thứ nhất, nếu không nhờ một sự tình cờ nào. Chắc Liễu không biết gì hết đâu.

Nhưng bí mật ấy hẳn phải xảy ra trong ngôi nhà này. Nhà này cũ lắm, chắc cũng cao niên bằng một người năm mươi, thì cả thời thanh xuân của một ông cụ bảy mươi mốt, hiện đang lẩn lộn, rất có thể trải qua ở đây.

Bây giờ Lưu mới đưa mắt nhìn bên trong của nhà này. Ngôi biệt thự giả vờ làm chalet này không to lắm.

Dưới nhà chỉ có một buồng còn bao nhiêu diện tích còn lại dùng làm phòng tiếp khách và phòng ăn.

Lưu đoán rằng dưới căn buồng hẹp ở bên trong cùng chỉ mới xây về

sau này thôi, khi ông cụ, bà cụ đã yếu chơn, ngại leo thang lầu, còn cha mẹ của Liễu với lại nàng thì ở trên gác.

Cái cửa buồng mà sau đó chị người nhà lấp ló khi nãy, thật ra là cửa sau, trở ra một hành lang tối, mới trông cứ ngỡ đó là một cái buồng.

- Anh đang nghĩ gì?

Thấy khách thành tình làm thình Liễn không thắc mắc lắm, vì nàng tưởng hẳn không tìm được đầu đề câu chuyện. Nàng cũng bí như thế và hỏi bậy như vậy, mong rồi câu chuyện sẽ tới.

- À, không, anh không có nghĩ về gì hết. Anh làm quen với gian phòng này.

- Chắc anh chưa làm quen với cái sân?

- Chưa.

- Ngày mốt là chúa nhật, anh tới chơi ban ngày, ta chỉ ở ngoài sân thôi, và anh sẽ biết sân.

- Hay lắm. Anh rất muốn tới đây ban ngày lắm.

- Đáng lý thì sáng mốt này em đi vẽ trên Thủ Đức, nhưng em thích ở tiếp anh hơn.

- Cám ơn lòng tốt của em. Nhưng bỏ vẽ có hại lắm cho sự học của em hay không?

- Có gì đâu. Đó là bài tập ấy mà. Nhưng sao lại lòng tốt? Em tiếp anh đâu có phải do lòng tốt. Tại em thích tiếp anh đó chớ.

Lưu đứng dậy để xin phép về mặc đầu chàng còn muốn ở lại lâu hơn nữa, nhứt là sau câu nói cuối cùng trên đây của Liễu.

Chàng biết phép lịch sự và thấy rằng không nên kéo dài lâu hơn, buổi sơ giao tốt đẹp này, nó có thể hết tốt đẹp khi chủ nhà bức mình.

Chàng lại là một anh con trai rất trầm tĩnh trong chuyện yêu đương, thấy rằng cần xem lại khúc phim này ở nhà, cần lắng nghe lại lòng mình hơn là sống trực tiếp với đương sự thứ nhì là Liễu.

Liễu cũng không cầm cọng chàng ở lại, vì nàng chưa biết giả dối xã giao.

Nàng tiễn bạn ra tận lề cỏ, vịn ghi-đông ⁹ của chiếc xì-cút-tơ rồi nói:

- Anh về ngã Hàng Thị hay Hàng Sanh?

- Hàng Thị, vì anh ở đường Hiền Vương.

- Lối nào?

- Lối ngã ba Duy Tân.

- Té ra cũng gần đây.

- Cái đó còn tùy. Nếu đi bộ thì không xa lắm. Em được phép đi ra ngoài với bạn trai hay không?

- Em chưa xin phép ấy lần nào, nhưng chắc được, mà có lẽ khỏi phải xin nữa. Ba má em khoáng đạt lắm.

- Như vậy hôm nào ta đi Biên Hòa bằng xe này.

- Hay lắm. Em ngồi xe hơi, nhứt là phải ngồi mãi ở băng sau, em thấy em là bà cụ quá. Em định học lái xe để tự lái lấy, cho bác tài nghỉ việc, nhưng chưa kịp học.

Ngồi xe hơi, em thấy các chị khác ngồi sau xì-cút-tơ, em thèm ghê

đi.

Liểu rất thành thật và thẳng thắn mà nói lên sở thích ao ước của một người con gái. Kinh nghiệm, thông minh và khôn ngoan, Lưu không phòng mũi lên khi nghe những lời ấy vì chàng biết rằng nàng thích được đèo theo sau xì-cút-tơ là do tinh thần thể thao, vì tâm trạng của tuổi trẻ thôi chứ không phải vì mê chàng.

Chàng cũng không thất vọng, không thấy đó là lối tán tỉnh ngược đời của con gái lẳng quyết chim con trai như ở nhiều trường hợp khác. Không, Liễu chỉ ngây thơ, thẳng thắn mà tỏ mơ ước của nàng với một người bạn thôi.

- Thôi, anh về em nhé, và xin hẹn sáng chúa nhật.

Chàng vừa đẩy xe xuống khỏi lề cỏ vừa nói như vậy.

- Rất mong anh.

Khi Lưu quày xe để ngược đại lộ Bạch Đằng thì chàng nghe Liễu nói sau lưng chàng:

- Ưng ai trái thị rớt bị bà già!

Chàng bật cười rồi cả hai cười xòa với nhau. Trận cười này sao mà làm cho họ thân với nhau hơn trước nhiều quá. Lưu nghe thương cô em gái tinh nghịch này.

Đó là một lời cầu nguyện trong câu chuyện cổ tích kia mà chàng thì sắp đi trên đường Hàng Thị. Hàng Thị ngày nay bị đốn chỉ còn lưạ thừa có mấy cây thôi nhưng lời nguyện xưa không bao giờ chết trong bia miệng của dân tộc.

Sợ cái giây phút đẹp mong manh này tan vỡ như một chiếc bong bóng xà bông, Lưu vội lên xe và hô lớn:

- Chúa nhật em nhé.

- Vâng, tám giờ sáng. Anh ăn điểm tâm với em.

◦ ◦
◦

Đây là lần thứ một trăm mà sinh viên lớp dự bị phải vẽ cây chuối.

Trước khi vào lớp, các nghệ sĩ tập sự xì xào với nhau:

- Bữa nay là giờ của ông "Cây Chuối".

Rồi họ cười ồ lên, mặc dầu viễn ảnh phải vẽ cây chuối làm cho họ ngán ngàm, sợ hãi.

Ông Cây Chuối là một giáo sư chưa già nhưng rất lười mặc dầu đó là một giáo sư lỗi lạc. Đáng lý gì ông đưa các sinh viên đi tập vẽ trong thành phố, ông lại chỉ bắt họ vẽ cây chuối trong trường để khỏi phải đi đâu cho nhọc xác.

Thật ra, cây chuối ấy không trồng trong sân trường mà thuộc vào một đám chuối của vườn nhà bên cạnh, ở hông trường, hướng Phú Nhuận.

Ông thầy vừa để chơn vào lớp là các sinh viên reo lên:

- Vẽ cây chuối nữa phải không thầy?

- Cố nhiên - Ông giáo sư đáp.

Và hình như nghe được mĩa mai trong câu hỏi của học trò, ông thầy giải thích:

- Các anh chị có biết hay không? Nhà văn Thạch Lam đã nói rất đúng rằng không cần đi năm châu, bốn bể, phiêu bạt giang hồ khi khô gì hết ráo mà cũng thành đại văn hào được như thường, nếu ta

biết rõ xó hè của ta, ở đó có rất nhiều chuyện đặc biệt đáng viết ra.

- Nhưng tui tui đã biết rõ cây chuối ấy.

- Biết đâu mà biết, các anh chị vẽ cây chuối ấy chưa nên hình mà.

Không đợi lệnh thầy, sinh viên thu lượm cọ, lượm goách [10](#) , lượm sơn, rần rần kéo nhau để qua vườn hầu vẽ cây chuối bắt hủ của thành phố Gia Định.

Nếu ngày sau có anh chị nào trở nên nhà danh họa thì hẳn cây chuối tối tăm này phải đi vào lịch sử.

Người học vẽ nào cũng sợ nhứt phải vẽ những thứ gì quá đơn giản như cây thước chẳng hạn, bởi không có gì để vẽ cả, trừ vài đường ngay, nét thẳng, không thể ăn gian được bằng những nét huê dạng nào hết.

Bởi vậy chỉ có những tay danh họa mới vẽ nổi cục nước đá cho ra hồn một cục nước đá vì cục nước đá hình thể đơn giản nhứt thế gian.

Cây chuối, thật ra không quá đơn giản lắm, nhưng nó đâu có ngoạn mục được như cổng Lăng Ông Lê Văn Duyệt, đâu có hấp dẫn như ao sen trong thảo cầm viên, thế nên học sinh phần khởi xuống... sân để nô đùa chớ không phải vì mê cây chuối.

Các nghệ sĩ tương lai ở mọi môn đều phải qua cảnh khổ này, cũng như các anh học nhạc một cách căn bản, đánh đàn, chỉ được đánh có một nốt [11](#) Do suốt tháng trường chớ cấm chơi các bài bản, thì anh nào nặng kiếp tu lắm mới đi trọn đường nghệ thuật được.

Họ ngồi khít sát nhau trên bệ thềm của ngôi nhà lân cận trường nhìn ra vườn, tức về hướng trường mình. Máy cây chuối đang tắm nắng, mấy cây chuối quá quen thuộc này mỗi ngày mỗi trường thành lên,

có cây đã cho quả rồi, gặt được đống để nhường chỗ cho chuối non lớp khác kế tiếp lớp này cũng như lớp này kế tiếp lớp trước nhưng họ vẫn hồn nhiên thương yêu cuộc đời chứ không vì hình ảnh mà bùi ngùi cho kiếp phù du của con người.

- À, sao anh lại vẽ cây chuối tím?

Ông giáo sư Cây Chuối hỏi một anh sinh viên như vậy.

- Chớ thầy đã chẳng dạy là nghệ sĩ phải tung hoành thoát sáo, phải tránh giẫm chơn lên các lối mòn hay sao?

- Nhưng anh đã là nghệ sĩ hay chưa nè mà muốn làm phăng-te-di [12](#) ? Anh cứ vẽ cây chuối màu lục non cho tôi coi nào.

◦ ◦
◦

Liễu thờ người ra. Mấy câu đối thoại trên đây làm cho nàng chột tỉnh và nàng bắt chột nàng đang vẽ cây chuối màu xám tro.

Nàng kinh ngạc hết sức. Nàng không biết nàng có đủ tâm hồn nghệ sĩ hay không nhưng từ mấy tháng vào học tới nay nàng luôn luôn tuân lệnh thầy và tuân mọi kỷ luật nhà trường không hề huê dạng về khía cạnh nào để làm gì cả.

"Thế sao nay bỗng dưng mình lại vẽ cây chuối màu xám tro? Kỳ lạ chưa?"

Liễu không sao đáp được câu hỏi đó. Và, nàng bật cười rồi bạn hữu của nàng cũng cười, rồi nàng quên thắc mắc đi, lấy giấy ra vẽ cây chuối xanh một cách ngoan ngoãn như một cô dâu hiền.

Cây chuối xám tro kỳ dị này sẽ đánh dấu vào đời nàng thật đậm và

sau đó nó là đầu dây mối nhợ của tấn bi kịch thứ nhì của thể hệ thứ ba của gia đình nàng.

◦ ◦
◦

Hôm nay Lưu, ăn mặc mặc như đi làm rể. Chàng thắt cà-vạt [13](#) hẳn hòi và mặc quần áo trắng cho nó sạch sẽ. Chàng bắt cần làm dáng với Liễu mà chỉ chuẩn bị để Liễu trình diện chàng với cha mẹ nàng. Mà như vậy chàng phải có vó đứng đắn, nghiêm trang mới được.

Chắc chắn là chàng phải qua cuộc trình diện này vì Liễu mời chàng ăn sáng thì hẳn là phải ăn với cả nhà nàng chớ không lẽ lại ăn riêng hay sao.

Chàng đoán rằng sở dĩ Liễu mời chàng ăn điểm tâm là chỉ vì mục đích chánh thức hóa một người bạn trai trước mắt cha mẹ nàng mà thôi chớ ai lại đãi khách như vậy. Người ta đãi ăn trưa hay ăn tối chớ.

Chàng không đáng được gia đình nàng phải cực khổ đãi cơm, mà không đãi cái gì thì không được ông cụ bà cụ thân sinh ra nàng chính thức biết tới.

Vậy, bữa ăn sáng có lẽ chỉ vì thế.

Vừa thấy mặt bạn, Liễu cười hóm hỉnh rồi hỏi:

- Rồi anh sẽ đi dự tiệc ở đâu?

- Đâu có. Sao em hỏi vậy?

- Anh thắt cà-vạt.

- À, ra vậy... Nhưng anh...

Thấy Liễu thành linh thừ người ra, Lưu bỏ dỡ lời giải thích của

chàng.

Liểu chợt thấy bạn của nàng mặc trắng, khác hẳn ba lần mà hẳn mặc cả áo sơ-mi lẫn quần tây đều một màu xám tro.

Nàng vụt nhớ đến cây chuối màu xám tro mà nàng đã vẽ hôm kia rồi tư lự rất lâu.

Lưu khó chịu quá, ngõ chủ nhà đang có chuyện buồn nên chàng tìm cách để rút lui cho phải lúc, thì bỗng nghe Liễu nói:

- Rất tiếc là anh mặc trắng. Em mặc bờ-lu-din màu để ta cùng ngồi trên sân cỏ. Nhưng thôi, ít ra anh cũng phải tháo cà-vạt ra, chớ em không dám tiếp quan to đâu.

Liểu vui tươi trở lại như thường, nên Lưu bỏ ý định rút lui. Chàng cười rồi vừa tháo cà-vạt vừa nói:

- Anh sợ vô lễ với hai bác, nhưng em đã cấm thì thôi vậy.

- À, anh chưa biết tình trạng trong gia đình em nên mới lo như vậy. Ba má em không có ở đây. Thôi, ta đi ra sau.

Liểu dẫn bạn đi ra sau nhà, như đã nói, mà đi qua cửa trước. Sân trước không có gì đặc biệt, ngoài mấy cây huỳnh liên và hai cây liễu, vì sân nhỏ không trồng gì được nhiều.

Sân bên hữu của nhà này là một con đường trải đá đỏ để cho xe chạy vào ga-ra [14](#) .

Sân sau, giữa nhà chính và những căn nhà phụ thuộc như ga-ra, nhà bếp, kho v.v..., rộng minh mông và trồng đủ thứ cây ăn trái chịu đất ẩm như vú sữa, măng cụt, sầu riêng, mận, lý. Lý là một loại trái rất hiếm có ở Sài Gòn, và mùa này là mùa của nó nên Lưu nhìn mấy cây lý rất lâu rồi nói:

- Năm xưa bà nội anh bị đau nặng thêm một trái lý ghê lắm. Rất tiếc là hồi đó anh chưa quen với em.

- Rồi bà nội ...

- ... đã qua đời với nỗi thèm khát của bà.

Một chiếc bàn ăn nhỏ đã được đặt sẵn dưới cột một cây vú sữa già và chị người nhà đang dọn ăn.

Liểu không mời Lưu, cứ đi thẳng lại đó và Lưu nói gót theo bạn. Họ ngồi lại trên ghế, đối diện nhau, trước mặt mỗi người có một tách sô-cô-la ¹⁵ sữa rất lớn, lên hơi nghi ngút và một đĩa thịt nguội với lại một khúc bánh mì.

Họ ăn ngay, và Liễu giải thích tiếp:

- Ba má em ra riêng từ hồi chưa có em lận. Ông, bà ở Sài Gòn áy. Em chỉ mới vào đây ở mấy tháng nay để đi học cho gần.

- À, ra vậy. Nhưng sao em nói em ở đây từ thuở nhỏ?

- Điều đó cũng đúng nữa. Hồi em còn nhỏ, ba má em còn nghèo chỉ ở một căn phố thôi, nên lại gửi em vô đây cho bà nội em. Ở đây có sân, có vườn mát mẻ, rất lợi cho trẻ con.

- À, cái gì cũng hữu lý hết, mặc dầu mới nghe thì hơi lạ.

Liểu không có nói gì thêm, nhưng Lưu đoán rằng chắc giờ cha mẹ nàng đã giàu rồi, mà có lẽ rất giàu nữa, vì nhà cửa như thế này mà họ không ở mặc dầu mẹ nàng khỏi phải sợ cảnh làm dâu nữa, thì hẳn họ đã có nhà lớn hơn và đẹp hơn. Chàng nói:

- Bây giờ anh mới hiểu ý định của em muốn học lái xe lấy, để cho

bác tài nghỉ việc. Chắc xe chỉ có một mình em sử dụng?

- Không, em chỉ đi bằng tắc-xi thôi. Chính ra là để đưa ông nội em đi Biên Hòa mỗi tháng một, hai kỳ.

Đúng là gia đình này rất giàu. Chiếc Simca 9 cũ gây tốn hao một cách vô ích mà họ cứ để vậy là đích thị họ rất dư tiền.

Ông nội Liễu có thể đi bằng xe của ba Liễu đánh vào đây, thỉnh thoảng một lần, có phải là ít tốn hơn không?

- Nếu em không về đây thì ai săn sóc ông nội?

- Em về, em cũng không săn sóc được. Em có người cô họ, cô em góa chồng và không con, cô ở đây để săn sóc ông nội em.

Đó là tình trạng thường xảy ra trong các gia đình giàu có ở miền Nam, thường thường một người con gái góa chồng, bị hy sinh chịu cực khổ trở về với gia đình để nuôi cha mẹ, chứ không phải là người dâu mà các bậc cha mẹ đặt hết hy vọng vào.

Đôi bạn đã ăn xong. Liễu không nói gì, đứng lên rồi đi qua sân bên hữu, tức qua mé rạch.

Ở đây có một hàng rào mà hôm đi tìm nhà, Lưu không thấy. Hàng rào làm bằng những cây trụ sứ tráng men màu tím, chơn rào và đầu rào là hai dây bê-tông ¹⁶ nhưng dây trên được lót gạch sứ men xanh để tì tay lên đó cho êm.

Hàng rào này chỉ có công dụng làm ranh giới cho người trên sân khỏi phải thấy bãi bùn khi nước ròng thôi và khi nước lớn như bây giờ, thì mặt nước lé đế chơn rào.

Ở đây không có trồng cây gì hết trừ một cây phượng vĩ ở mãi trong kia, và sau cây phượng vĩ là mấy cây bần có lẽ tự nhiên mà mọc.

Đây là sân cỏ, một thảm cỏ màu rêu nõn trải ra, trông rất mát mắt. Người mình ít chơi thảm cỏ lắm, và thảm cỏ này với lại những cửa sổ không chấn song sắt, cho ngôi nhà một vẻ Tây phương đặc biệt.

Liểu nhảy lên ngòai trên một tấm bố, nóc lều cắm trại cũ mà có lẽ nàng đã dặn người nhà trải sẵn ở đó từ lúc thấy Lưu mặc trắng.

- Anh có thích phơi nắng hay không?

- Thích lắm nhưng chỉ có đi biển mới phơi nắng được, ở nhà thiếu phương tiện.

Chàng nghe đau xót lắm khi thú nhận điều đó. Chàng ở với cha mẹ, một căn phố không có sân, dưới nhà lại buôn bán, đó là một hiệu ba-da [17](#), thành thử cả nhà chàng đều bị bỏ tù trên một căn lầu hẹp từ năm này đến năm khác.

Chàng tự hỏi, yêu Liễu, chàng có trèo đèo hay không? Nên biết cho chàng rằng chàng không hề dè Liễu giàu đến mức này.

Nhưng chàng không lùi được nữa rồi. Nếu như chỉ tò mò về tấn bi kịch xảy ra hồi nửa thế kỷ trước, chàng bỏ cuộc rất dễ dàng. Nhưng chàng phải tự thú với chàng rằng sự tò mò ấy chỉ là một cái có mà chàng đưa ra, tiềm thức của chàng bị một lý do khác chi phối, lý do tình cảm.

Yêu đương nào có tội gì đâu? Ấy, nhưng từ ngày em gái chàng mất trí, chàng tự thấy đó là một tội ác lớn nên ý thức của chàng phải giả dối với chàng như vậy trong khi tiềm thức chàng xui chàng hành động theo sở thích của chàng.

Đôi bạn nhìn mặt nhau, qua hai cặp kiếng mát và trong giây phút, Lưu tin chắc rằng cô gái ngây thơ này sẽ là người đàn bà của đời chàng.

"Mình sẽ hóa điên hay không, nếu cha mẹ nó từ chối khi mình cầu hôn?" Lưu tự hỏi như vậy rồi bật cười.

- Anh cười gì?

- Em là một cô Lolita già đang tắm nắng.

Chàng đáp láo, láo nhưng thật, vì quả chàng cũng thấy như vậy. Cái dáng ngồi và cặp mắt kiếng của Liễu giống hệt dáng ngồi và cặp mắt kiếng của Lolita trong phim.

- Em già lắm sao?

- Đâu có. Em chỉ già đối với Lolita thôi chứ.

- Còn anh là lão giáo sư ấy nhưng mà trẻ quá.

- Đúng, nếu đối với lão giáo sư trong phim. Nhưng đối với em thì già quá.

- Anh đúng người thôi chứ không già. Anh có vẻ người lớn chứ không có tướng học trò.

- Tại anh nghĩ nhiều quá nên anh khản.

- Không khản. Đúng người là người lớn, chỉ vậy thôi.

Liễu bỏ dáng ngồi Lolita. Nàng khoanh tay lại trên hai đầu gối, căng nửa co, nửa duỗi ra trước mặt nàng, thành thử mũi giày của nàng chỉ còn cách gối chàng có một tấc thôi.

Nàng nhịp một bàn chơn theo nhịp 3-4 khiến Lưu có một liên tưởng về nhịp valse này, nên hỏi:

- "Dòng sông xanh" bên ngoài hàng song sứ tím này tên thật của nó là gì?

Quả nước của con rạch nhỏ này xanh thật.

- Nó tối tăm lấm chớ không vang danh như "Danube xanh đẹp" mà anh vừa nghĩ tới đâu.

Gót giày của Liễu nện một cái, rồi mũi giày nàng nện hai cái. Lưu thấy đó là một con vật chớ không phải là một bộ phận của thân thể người. Một con vật biết nói, biết hát, và nó đang hát lên điệu nhạc quay cuồng ca ngợi cái dòng sông lạnh Đông Âu danh tiếng:

Một dòng sông xanh xanh

Một dòng tràn menh mông

Một dòng nồng ý biếc

Một dòng sầu mấy kiếp

Một dòng trời xao xuyên.

.....

- Trong các bức dư đồ thì em thấy ghi là rạch Cầu Bông - Liễu tiếp - Nhưng có người lại kêu là rạch Sư Muôn.

- Vậy à?

Cả hai đều bật cười.

Sư Muôn là một xì-căn-đan [18](#) của thế hệ trước, tại khu phố này mà báo chí đã làm rùm, họ có nghe kể lại.

Một áng mây trắng lững lờ trôi qua che mặt trời sớm mai một cách đột ngột khiến họ như thành linh bị ai ném vào nhà.

- Yêu cầu em 1 ấy kiếng ra.

- Chi vậy?

- Vì đã hết nắng rồi. Vói lại anh muốn ngắm mặt em trọn vẹn.

- Chi vậy?

- Em không hiểu đâu. Em chưa hiểu đâu. Nhưng năm tới em sẽ hiểu.

Không, không chắc gì Liễu chưa hiểu mặc dầu vẽ ngây thơ của nàng nó cho nàng cái vó trẻ con. Nàng làm theo lời bạn xin và Lưu thấy đôi mi nàng chớp lia lịa mấy cái, nàng bối rối trong mấy giây rồi thừ người ra.

Liễu đã hiểu. Nàng hiểu cả điều khác nữa. Nàng hiểu tại sao nàng lại vẽ cây chuối màu xám tro một cách bất giác. Tiềm thức nàng bị màu xám tro của y phục Lưu mà được thấy ba lần liên tiếp, bị màu ấy ám ảnh, và nó giao lại cho tri thức một cách ngấm ngấm, ý thức không hay biết gì cả.

"Mình bị ám ảnh và mình vừa xúc động. Trời, mình đã yêu rồi à?"

Liễu thò tay xuống bút cở, rất nhột nhạt mà bị bạn nhìn nàng. Nàng không còn tự nhiên như đêm ấy và như từ lúc Lưu mới tới đây đến giờ nữa.

"Nhưng cũng chưa có gì, nàng tự nói thầm như vậy. Mày đã yêu, mà tình cảm của mày chưa đáng kể đâu nhé. Người ta có yêu mày hay không, còn điều đó nữa chớ, bởi cái đó mới là quan trọng. Vậy thì tốp lại đi, kéo phải mắc cỡ với mình".

Tự nhủ thầm là rất hợp lý, Liễu vẫn không tự nhiên trở lại được.

Nàng mừng quá mà bỗng thấy vài hột sương hiếm hoi trên đầu cổ chưa kịp khô, lóng lánh lên. Mây đã qua rồi thì nàng có lý do để đeo kiếng trở lại. Nàng vừa đeo kiếng vừa rất muốn nói thật to lên:

- Không, anh đừng tưởng là em còn trẻ con lắm

Con gái dậy thì rất thích làm cô tiểu thơ và rất mịch lòng khi bị xem là trẻ con, nhứt là khi kẻ nghĩ như vậy là kẻ mà...

Nhưng nàng vẫn không dám cải chính như ý muốn. Không hiểu sao kể từ lúc chợt hiểu lòng mình, nàng bỗng đâm ra bị mặc cảm nhỏ nhoi, nhỏ nhoi chớ không phải trẻ con đâu.

Nàng hết nghe mình ngang hàng với Lưu nữa, hết dám hách nữa mặc dầu kể từ giây phút vỡ lòng yêu, nàng chợt nghe rằng nàng đã trưởng thành.

Nàng mất cả tự tin, cứ lo rằng bỗng dưng Lưu khám phá được một khuyết điểm nào nơi nhan sắc của nàng, rất muốn che giấu chỗ khuyết điểm ấy và rất khổ mà không biết nó ở nơi đâu.

Bất giác, nàng co chơn lại, ngồi xếp tè he theo lối cổ truyền của dân tộc vì đó là lối ngồi kín đáo nhứt của phụ nữ, đã không biết che giấu cái gì thì cứ kín đáo rồi hăng hay.

Cho đến đổi nói, nàng cũng không dám nói gì nữa, vì bỗng dưng cụt hứng cũng có mà vì lo bị Lưu chê nàng nói không hay.

- Em vào ở trong này, có nhớ má hay không?

Liễu đang hồi hộp, lo sợ vì hồi hận trễ muộn đã đánh nhịp bằng bàn chơn khi nãy, không biết Lưu có chê như vậy là không nên nét hay chẳng, thì thỉnh linh nghe bạn hỏi câu đó.

Nàng cười giòn lên rồi hỏi lại:

- Tại sao anh cứ thấy em là trẻ con?

- Tôi biết cô đã xin thẻ kiểm tra rồi hôm đầu năm này. Nhưng người lớn ơi, người lớn lại không biết nhớ mẹ hay sao?

- À, như vậy thì em trả lời. Vâng, em nhớ má chớ sao không. Nhưng thỉnh thoảng em về ngoài ấy và thỉnh thoảng ba má vô đây.

- Bây giờ đã mười giờ rồi, nắng không còn lợi cho da nữa, người lớn ơi. Ta vào nhà kẻo hai đứa đều thành khô mực ráo.

- Người lớn xin vâng lời... ông già.

- Anh già lắm hả?

- Em đang là trẻ con được lên chức người lớn thành linh, vậy anh đang là người lớn phải lên ông già chớ.

- Nhưng đêm nọ em lại bảo rằng anh là bà già! Ưng ai trái thị rớt bị bà già.

Đôi bạn cười xòa rồi đi song song với nhau ra sân trước.

Nhà day mặt về hướng Tây. Bóng nhà nơi sân trước đậm đen vì nắng sớm đã to.

Họ đứng trong bóng mát cạnh nhau, dưới gốc một cây huỳnh liên và Lưu nhìn trần trời sợi ruy-băng [19](#) cột tóc của Liễu.

- Em đẹp lắm, Liễu à.

Liễu mọc óc cùng khắp thân thể và cúi mặt xuống nhìn mũi giày của mình.

- Nhưng không phải đẹp ẻo lả như cây liễu trước mặt ta đâu. Em

đẹp rất thể thao, em đẹp rất tân thời.

- Thôi đi vô nhà, anh.

Lưu theo bạn để mà xin phép về. Chàng biết rất đúng lúc nào là lúc phải rút lui. Màn hạ sau một lời tỏ tình kín đáo là hay, bởi đào đã bối rối trông thấy, không thể nói được gì nữa cho hay thì khán giả, thính giả không còn gì nữa mà xem.

Màn hạ ở trong rạp hát thì khán giả xao xuyến hoặc ngậm ngùi. Ở đây chính đào sẽ xao xuyến! Nên để cho đào xao xuyến một mình, có lợi hơn.

- Anh đã đòi về rồi à!

Người lớn bây giờ lại có giọng nũng nịu, trái hẳn với giọng kẻ cả của trẻ con hôm nay.

"Đào ngậm ngùi rồi đây, Lưu nói thầm. Nhưng đào chỉ ngậm ngùi trong mấy giây rồi thôi mình đi rồi thì đào chắc sẽ ca hát, và yêu đời hơn lên. Mình chủ quan lắm, nhưng mong rằng sự thật sẽ như vậy".

Liều lại tiến bạn tận lễ cỗ, cũng vịn ghi-đông chiếc xì-cút-tơ như đêm nọ và hỏi:

- Chừng nào anh vô nữa?

- Không dám hẹn đích xác. Anh vô thường lắm, em có bực mình hay không?

- Còn hỏi!

- Nhưng anh sẽ vô ban đêm. Ngày chúa nhật có thể anh bận việc này việc khác. Em thấy như vậy có hại hay không?

- Không. Nhưng cứ ban đêm mãi hay sao?

- Thì cũng thỉnh thoảng ban ngày nữa chớ.

- Em rất mong anh.

- Anh cũng rất thích vô thăm em. Thôi, em trở vô nhà kẻ nắng. Bữa nay anh đi vòng đường Hàng Sanh, vì sợ hóa thành bà già nếu rủi ro bị trái thị rơi xuống trúng đầu.

Cả hai cười xòa rồi Lưu cho xe phóng lên dốc cầu.

◦ ◦
◦

Đẹp vấn đề tình cảm lại một bên, Lưu thấy rằng hôm nay chàng khám phá ra được một việc. Không biết khám phá ấy có lợi gì cho sự tìm tòi để đi đến khám phá lớn hay không, nhưng cũng khá ngộ nghĩnh.

Chàng vừa được biết rằng gia đình này giàu lắm. Nhưng sự khám phá của chàng là họ bị Âu hóa rất đậm.

Người Âu Châu, hể lối trên bốn mươi lăm là họ mới bắt đầu sống cho họ. Vào tuổi ấy, con cái của họ đã lớn khôn, hoặc đã lấy vợ lấy chồng rồi, hoặc vào nội trú, mà dầu còn ở chung với họ, họ cũng khỏi phải cực khổ lắm để săn sóc chúng tỉ mỉ như khi chúng còn bé.

Ông bố của Liễu có xe nhà, có lẽ có tới hai ba chiếc nữa không chừng, thì nàng đi học đâu có mệt. Vậy mà họ gởi con họ vào đây để... đi học cho gần.

Đó chỉ là cái cơ thôi. Họ muốn hoàn toàn rảnh rang sống cho họ. Có lẽ ông bà đang vui chơi vớt vát, trong đời sống "mông-đen" [20](#), nay tiệc, mai tùng, một tiếp tân, ngày kia dạ hội.

Chàng cũng bị Âu hóa, nên không thấy đó là một điểm xấu. Chàng nghĩ rằng thuở con người lập gia đình, thì người ta vui chơi chưa

thỏa! Rồi bạn bị con đại, người ta đành để mất nhiều năm xuân trẻ, thì về sau, thành công trên đường đời rồi người ta vót vát, cũng là chánh đáng chớ sao.

Tuy nhiên, xuất thân từ một gia đình tiểu tư sản, chàng hơi không thích nếp sống giàu sang ấy. Không hiểu sao có người lại lên án giai cấp tiểu tư sản là giai cấp tập sự làm nhà giàu, giai

cấp mơ ước làm nhà giàu. Chàng rất biết giai cấp của mình. Phần đông người trong giai cấp ấy thủ phận lắm và họ không ưa nhà giàu chút nào.

Giai cấp vô sản vẫn không ưa nhà giàu, nhưng còn thán phục nhà giàu, chớ giai cấp của chàng thì coi nhà giàu không đáng giá. Đó là giai cấp đã cho mọi dân tộc các nhà trí thức, các nhà bác học, các văn nghệ sĩ, nói tóm lại đó là giai cấp ý thức nhứt.

Những người đầu tiên đã biết thương xót kiếp nhà nghèo, không phải ở trong giai cấp tiểu tư sản đó hay sao?

Không, giai cấp tiểu tư sản không ưa nhà giàu đâu như có người đã tổ cáo.

Vì vậy mà tình cảm của Lưu trên đường về, thật là hỗn độn. Chàng không vui trọn vẹn, như đáng lý chàng phải được vui, sau khi làm cho một thiếu nữ rung động vì chàng.

Chàng cứ không quên được rằng Liễu là con nhà giàu và tuy không bị mặc cảm vì nghèo hơn họ, chàng vẫn không cảm tình trọn vẹn được với gia đình ấy.

Khám phá thứ nhì của Lưu thuộc loại ăn trượt, tức là loại vắng bóng cái gì mới mẻ mà chính sự vắng bóng ấy lại chứng tỏ được rằng một giả thuyết của chàng là không đúng.

Nói một cách khác, chàng đã loại bớt được một nghi ngờ nhờ tìm

không ra bằng chứng, tức là khám phá ra rằng sự nghi ngờ ấy là sai.

Chàng đã về tới nhà, và rất buồn cười khi đẩy xe vào trong. Chàng thấy mình giàu tưởng tượng quá vì bị ảnh hưởng của loại truyện nghệt thờ.

Câu chuyện toát mồ hôi lạnh do Hít-cốc [21](#) chọn lựa ấy tả một gia đình bà mẹ hóa điên, còn cậu con mười bốn sợ cha như sợ cọp.

Cậu bé cố phân tích lòng mình vì cậu ngạc nhiên cho tình cảm sai lầm của cậu. Cha cậu rất hiền lành và rất thương yêu cậu, cứ sao cậu lại sợ ông đến thế? Cậu cố nhớ, cố nhớ thật mãnh liệt những gì đã qua trong đời cậu, ngược dòng thời gian mãi rồi trí nhớ của cậu dừng lại nơi một hình ảnh ghê rợn kia, thuở cậu còn bé tí tẹo.

Mẹ cậu dặt tay cậu, hồi chạng vạng tối, đứng núp sau một bụi bông búp để rình cha cậu đập chết ai đó không rõ, dưới một cây lê, rồi chôn kẻ bị giết ngay tại gốc lê ấy.

Mẹ cậu hóa điên trong đêm đó, còn cậu thì không điên nhưng cứ sợ hãi con người mà cậu thấy là một kẻ hung tợn, tàn ác vô cùng.

Nhớ ra cái dĩ vãng xa vời ấy, cậu bé vội chạy đi tìm xẻng, tìm cuốc để đào bới.

Và cậu tìm thấy những mảnh xương. Vừa lúc đó thì cha cậu cũng về với một người làm y sĩ.

Ông bố hỏi:

- Mà làm gì đó?

Cậu bé nhìn cha bằng đôi mắt thù hằn và khinh bỉ, rồi tiếp tục vừa đào vừa nói:

- Tôi đã hiểu tại sao mà mẹ tôi hóa điên đêm đó và tôi bắt đầu ghê sợ ông kể từ đêm đó.

Hai người lớn lặng người đi rồi vị y sĩ bạn của gia đình nói:

- Trời! Mày có nhớ cái đêm mà tao biểu mày đập chết con chó ở nhà vì nó có dấu hiệu mắc chứng dại, mày chôn nó ở đâu không?

- Ở chỗ thàng này đang đào bới đây.

- Tao cũng nghĩ là thế. Nó có thấy gì không? Vớ lại chị ấy nữa?

- Tao không biết.

- Mà thuở ấy nó mấy tuổi?

- Ba tuổi.

- Thôi chết rồi. Vào tuổi đó, nó có thể hiểu biết được. Chắc chị ấy và nó đã rình xem và đã ngộ nhận. Hèn chi mà tao tìm mãi không ra nguyên nhân của bệnh chị ấy và của tình cảm kỳ dị của nó đối với mày từ thuở giờ.

Vừa lúc ấy, cậu bé đã tìm đủ bộ xương với cả cái đầu... chó.

Cậu ta vụt hiểu, vội quăng cuốc xẻng để chạy lại ôm cha mà khóc ròn.

Tác giả đã tả sự sợ hãi, sự nghi ngờ của đứa bé khéo quá, khiến ta ngỡ đó là một án mạng thật, cho tới câu chót mới biết đâu là đâu.

Câu chuyện, đoạn đầu, gọi cho Lưu một giả thuyết. Biết đâu ông nội của Liễu giết ai rồi chôn ngoài vườn và bà nội nàng bắt chột được rồi hóa điên.

Vì thế mà suốt buổi sáng trải qua với Liễu ngoài sân chàng đã cho mắt lục lạo mọi xó vườn, mọi gốc cây. Chàng không thấy nơi nào mà mặt đất có chừa cả, hoặc sụp xuống cả, vì bộ xương người bị giết, mục nát đi, tạo một chỗ rỗng nên đất sụt chơn.

Lưu vọt cười khan lên, khiến mẹ chàng đang ngồi bán hàng hỏi:

- Gì mà vui dữ vậy?

- À, chuyện về anh em hồi nãy ấy mà má.

Chàng tự chế giễu mình là một tay trình thám sách vở. Khó lòng mà một người vợ hóa điên khi thấy chồng giết người.

Dầu sao, sự vắng bóng dấu vết và vẻ vô lý của giả thuyết của chàng cũng giúp chàng vui lòng được mà đã loại bớt một ẩn số trong bài toán bề đầu.

Vả lại, chàng định bỏ cuộc luôn, yêu đương thú vị hơn nhiều, tội gì phải thắc mắc những chuyện không đâu bởi có thể bà cụ điên chỉ vì điên vậy thôi, chớ không hề có tấn bi kịch nào cả.

Vậy, chàng yêu.

Đã hăm ba tuổi rồi mà Lưu chưa yêu thật sự lần nào cả. Có những người chàng gặp gỡ tình cờ rồi vì không tìm lại được họ, vì bận việc này, việc nọ, chàng bỏ trôi luôn. Có những cô gái quen mà không vừa mắt. Có những cô gái vừa mắt và cũng quen, nhưng lại không được nét na.

Người đẹp sao quá nhiều, ở đất Sài Gòn này và vào thời buổi đua đòi ăn diện này, nhưng tìm một người để mà yêu cũng khó lắm thay!

Giờ đã tìm được thì yêu vậy.

Nhưng yêu là sao nhỉ? Là nhớ, là thương chăng? Nếu chỉ giản dị có

thế thì chàng đang yêu. Chàng thương Liễu ghê lắm, cứ muốn ẵm Liễu lên, mà Liễu phải nhõng nhẽo như một đứa em bé kia, để cho chàng vỗ về, nắn nỉ. Chàng nhớ Liễu ghê lắm. Mới gặp nhau khi sáng đây, mà giờ ngồi lại bàn để ăn cơm trưa, chàng đã nghe thèm trở vào ngôi nhà ở đầu đường Hàng Thị rồi. "Tối nay, tối nay mình sẽ đi thăm Liễu".

Nhưng không lẽ chỉ giản dị có thế.

Đành rằng rồi đôi bạn sẽ đi đến chỗ gần gũi xác thịt, bằng hôn nhân hay ngoài vòng lễ giáo, nhưng đó là chuyện sau. Trong giai đoạn này phải còn cái gì. Nhưng cái gì kia?

Lưu không biết cái ấy nhưng cứ nghe rằng như thế này chưa đủ, chưa trọn vẹn là một mối tình, và cứ mang máng cảm thấy rằng còn cái gì.

Mẹ của chàng thì ngược lại, vui tươi ghê lắm, chớ không phải tư lự như chàng bây giờ.

Lưu nhìn mẹ, hơi ngạc nhiên. Bà cầm đĩa lên rồi nói với ông:

- Tôi vừa bước vô phòng là nghe nó kêu "Má!" liền. Tôi mừng suýt bay bổng lên khỏi mặt đất. Cứ ngỡ mình mất luôn một đứa con, không dè mà...

Thì ra, khi sáng mẹ chàng đã đi thăm em gái chàng.

- Nó khỏi rồi hả má? Nhưng nó ăn uống có nhiều hay không?

- Cũng chưa thật khỏi đâu. Nó chỉ nhận diện được tao thôi, chỉ nhớ ra ba mày với lại mày, hỏi thăm hai cha con mày rồi thì nó nói xàm trở lại, không trúng chỗ nào hết.

- Nhưng bà có hỏi nhà thương...

- Có chớ. Họ nói có nhiều hy vọng lắm. Dẫu sao nó cũng bớt tiều tụy vì nó đã chịu ăn uống như thường.

- Nghe bà nói, tôi mới dám bàn về nó chớ thật ra mấy tháng nay, tôi trốn câu chuyện, khiến bà cứ ngỡ tôi không thương con, không hỏi thăm hỏi lom gì nó hết.

Tôi đi thăm nó trên ấy có một lần mà đã mất hết tinh thần, không phải tại thấy nó, mà tại thấy một việc khác.

- Ba đã thấy gì? Lưu hỏi cha.

- Tao thấy một người đằm già.

- Ba thương đằm lắm bả? Như chị sáu Nhiệm?

Lưu hỏi rồi cười ngất. Cả nhà cũng cười với chàng sau lời nhắc nhở này.

Chị sáu Nhiệm là chị họ của chàng, nhưng cao niên gần bằng mẹ chàng lận. Năm ấy, hồi còn Tây ở đây, chị từ dưới tỉnh lên chơi.

Nhơn dịp có một chiếc tàu buôn lớn và mới đóng xong, hạ thủy đi chuyến đầu qua Viễn Đông ba chàng đưa cả nhà đi xem tàu.

Năm ấy chàng mới có mười ba, nhưng biết tiếng Pháp nên làm cái công việc diu dất được.

Thấy thủy thủ người Pháp rửa hông tàu bằng bàn chải và sà-bông [22](#), chị Nhiệm thương xót đến rơi lệ. Chị kêu than lên:

- Trời ơi, sao họ bắt "ông" Tây phải làm công việc của "cu-ly" [23](#) ?

Chị đã quen thấy Tây làm chúa ở đây, như một số người mình, và thương xót người Tây khổ hơn là người mình khổ.

Cha chàng không cười nói:

- Tao đâu có óc nô lệ như con Nhiệm. Chẳng, tao không dè có đằm nằm dưỡng bệnh trên ấy, nên tao ngạc nhiên, hỏi thăm người nhà thương, nhờ vậy mà biết một điều rất đáng thương.

Người đằm ấy vào nằm ở đó năm 1950. Vợ của một công chức cao cấp. Tới năm 1954 Tây phải về Tây hết - nghĩa là quân đội và công chức của họ - thì bà vợ ấy bị bỏ rơi lại.

Dĩ nhiên là ông chồng không bạc bẽo lắm, nhưng làm sao mà đưa người điên đi như đi du lịch cho được; điên tại xứ nào, ở luôn xứ đó thôi chớ.

Nhưng mình không làm sao mà khỏi đau lòng khi biết một kẻ bị gia đình bỏ rơi.

- Nhưng nhà mình có bỏ rơi con Bích đâu - Mẹ chàng cãi.

- Đành vậy. Hiện giờ thì mình không bỏ rơi nó. Nhưng tôi với bà đâu có sống hoà. Nếu nó không lành bệnh thì ngày kia...

- Còn thằng Lưu đây chi.

- Thằng Lưu nó sẽ có vợ, có con rồi bận sống, nó quên em nó đi chớ. Tình anh em đâu có được như tình mẹ con.

Lưu không đĩnh chánh lời của cha chàng, vì ý thức về lòng người, chàng không dám tin chắc rằng chàng sẽ "thương hoà ngàn năm" như ông nội của Liễu, mà nhứt là vì chàng bận nhớ Liễu.

Câu chuyện điên nào cũng nhắc đến bà nội của Liễu, rồi tới Liễu. Có lẽ ngày kia, nội cái địa danh Biên Hòa hoặc Bà Chiểu, cũng đủ làm cho chàng thần thờ và về sau này, nếu chẳng may, việc không thành thì có lẽ chàng sẽ giựt nảy mình khi nghe ai thốt lên địa danh Hàng

Thị chẳng hạn, giựt nẩy mình rồi bồi hồi thương tiếc một mối tình tan vỡ.

Chàng nghe chàng đã yêu đậm đà rồi, mặc dầu cứ khó chịu vì cảm giác rằng còn thiếu thiếu cái gì.

◦ ◦
◦

Liễu đã hóa thành nghệ sĩ thật rồi, nhưng không phải nghệ sĩ trong ngành họa đâu. Nàng thành thi sĩ.

Ừ, tại sao người con trai y phục màu xám tro biệt dạng luôn, không trở lại nữa?

Nửa tháng qua rồi, kể từ buổi sáng mà đôi bạn tấm nắng và nàng chợt hiểu rằng hán yêu nàng, chợt nghe rằng lòng nàng đang đi thơ thẩn trong giấc mơ yêu nhẹ nhàng của thiếu nữ, đã dừng bước lại nơi một người.

Sự rung động đầu mùa đã biến đổi cả tánh tình nàng trong mấy ngày đầu, sau buổi sáng "lịch sử" ấy.

Lạ quá, tinh thần và xác thịt liên hệ mật thiết với nhau, chi phối lẫn nhau chứ không phải cái này làm chúa cái kia, hoặc cái kia làm chủ thể cái này như có hai quan niệm lớn đã tin tưởng như vậy.

Thố lộ kín đáo của Lưu đã làm cho nàng vui rộn lên. Đó chỉ là chuyện lòng thôi. Vậy mà bạn hữu nàng lại quả quyết rằng nàng đẹp hơn trước nhiều lắm và như là lớn lên thành linh, và bề ngang nở ra thêm thành linh.

Đó là chuyện trong mấy ngày đầu.

Rồi mỗi mòn trông đợi bạn, nàng tuyệt vọng lắm. Mà đó cũng là chuyện lòng thôi. Vậy mà bạn hữu của nàng cũng lại quả quyết rằng trông nàng sao mà già hẳn đi một cách đột ngột.

Liểu như kẻ mất hồn. Nàng không vẽ cây chuối sai màu sắc nữa, mà vẽ cây chuối ra hình người, hình hai người ngồi tắm nắng bên hàng trụ sứ trắng men tím.

Nàng không cười giỡn trong lớp nữa và co rút lại sống trong thế giới riêng biệt của nàng.

Không thể nào mà nàng hiểu được những mặc cảm và tâm trạng thật của Lưu trong hai tuần lễ khổ sở ấy, khổ sở cho cả hai, chứ không riêng gì cho hắn và cho nàng.

Đã bảo hắn không ưa nhà giàu. Hắn cứ lo rằng cô gái ngây thơ kia, giờ còn là gái thơ thì khiêm tốn, dễ thương như vậy, nhưng ngày sau, thành người lớn rồi nàng sẽ có tác phong kiêu hãnh, hách dịch và thị đời của nhà giàu.

Không, chàng mơ một người vợ nội trợ, chứ không phải một người vợ mộng-đen. Chàng hơi lạc hậu, thích cái nếp phu xướng phụ tùy của Á Đông hơn là sự đồng đẳng của Âu Châu, và sở dĩ chưa yêu lần nào là vì chàng mâu thuẫn với chính chàng, một mặt thì mê các cô gái tân thời ở bên ngoài, trong cách trang phục, một mặt thì sợ họ quá văn minh về cảm nghĩ, về quan niệm 1uyến ái, quan niệm vợ chồng.

Nếu chàng thiếu đạo đức, hễ yêu thì cứ nào vô mà yêu, bất kể ngày sau ra sao, không hợp nhau thì đoạn tuyệt như là vứt đi một chiếc áo cũ, nếu như thế thì không thành vấn đề.

Nhưng chàng lại ghét các cuộc yêu đương ngoài vòng lễ giáo lắm rồi, vì cái họa trong gia đình chàng còn mới rành rành. Như vậy chàng chỉ có thể yêu Liễu trong hôn nhân mà thôi.

Mà khi Liễu thành vợ chàng rồi, thành người lớn rồi, Liễu sẽ khó chịu như một số các bà nhà giàu khác hay không?

Còn cha mẹ Liễu nữa. Ông bà ấy liệu sẵn lòng gả con họ cho một thanh niên không có tương lai như chàng hay không? Các ông cử nhưn luật ngày nay thất nghiệp nhiều quá, có ông phải đi dạy sử địa ở các trường tư thì liệu họ chịu để cho con họ sống đời tối tăm, làm vợ một kẻ chỉ xê dịch bằng loại xe hai bánh?

Lưu bị tình yêu và dè dặt chèo kéo nhau đến muốn rách lòng chàng. Chàng đã vô Bà Chiêu nhiều đêm, nhưng lần nào, xe chạy qua khỏi rạp hát Cao Đồng Hưng rồi thì chàng cũng đâm ra hoang mang, sợ hãi, và rút cuộc cho xe chạy luôn lên dốc cầu, mượn đường Hàng Sanh để về nhà qua ngã Thị Nghè.

Với lại chàng bị bệnh điên ám ảnh nữa.

Gia đình nào mắc tai họa nào thì họ chỉ thấy tai họa ấy trong bất cứ do dự nào của đời họ.

Một nhà có con em lỡ bước phong trần thì họ cứ bị cái họa buồn hương bán phần đe dọa họ mỗi khi họ nghĩ đến tương lai con em họ. Một nhà có con em tự tử vì tình duyên trắc trở, luôn luôn thấy ống thuốc ngủ, hay cái vòng thắt cổ hiện lên, mỗi bận có xung đột trong gia đình, giữa người lớn và lớp tuổi trẻ.

Lưu cứ lo lắng rằng Liễu thành một cô Bích thứ nhì nếu như chàng đi xa quá và rút cuộc gặp một gẫy đổ nào.

Nhưng trong địa hạt yêu đương, thường thì lý trí phải chịu lép vế trước tình cảm. Trong một ngàn kẻ đã yêu có đến 999 kẻ liêu mà yêu, nhắm mắt đưa chơn mà yêu.

Và kẻ ấy tìm cơ để tự gạt gẫm mình trong cái bước liêu ấy.

Lưu tự nhủ thầm: "Nếu cha mẹ nó không khứng gả nó cho mình thì mình mới hóa điên, chớ đâu phải nó. Phàm những kẻ làm áp lực, họ rất biết cái mức độ tối đa mà áp lực không gây nổ bùng. Họ ép duyên con họ, họ ngăn duyên con họ, tới mức nào đó thôi, liệu khi

nào cô bé nổi loạn hoặc khủng hoảng tinh thần thì họ nhượng bộ. Bằng như mà họ không nhượng bộ tức là cô bé cũng xuôi chèo mát mái với họ, và như thế, cô bé đâu có phải hóa điên mà lo.

"Chính mình sẽ đi nhà thương Biên Hòa nếu việc không thành, mà như vậy, mình chỉ gây hại cho mình thôi, thì khỏi phải thắc mắc nữa".

Thế nên người nữ nghệ sĩ tập sự suýt biến thành nữ sĩ thơ thần, chưa kịp hóa đá vọng phu thì anh chàng thám tử tập sự đã lù lù dẫn xác đến, vào một đêm kia.

Chàng bấm chuông điện và chuông mới reo lên tiếng đầu là đèn ngoài sân được thắp lên liền. Người mở đèn có lẽ đang ngồi sẵn nơi phòng khách, cạnh cái cửa chánh hay sao mà đèn đã được bật lên tức khắc và liền đó, cửa cũng mở banh ra liền.

Liểu chạy bay ra sân, trước khi cả con chó sau nhà sủa nữa và chị người nhà vừa thắp thoáng ở bên hông thì thụt vào ngay vì chị thấy nữ tiểu chủ của chị đã ra cổng trước chị mất rồi.

- Dữ hôn, Liễu nói, giọng hờn dỗi, tưởng anh không bao giờ để chơn tới xóm này nữa chớ.

- Hôm nay anh cúm em à.

- Ủa, người lớn mà cũng cúm nữa sao? Em ngỡ chỉ có trẻ con như em mới cúm thôi chớ.

Giọng của Liễu bây giờ ranh mãnh và hóm hỉnh rất tức cười.

- Thôi mà người lớn, người lớn oán làm chi mà dai lắm vậy. Vả hiện giờ "em" rất giận người lớn mở đèn sân.

- Phải tiếp anh long trọng chớ, kéo anh lại trách là thiếu lễ độ, rồi anh không đến nữa.

- Đèn sân sáng quá sức. Anh không ưa làm cái đích cho người qua đường nhìn rõ quá như vậy. Hơn nữa, anh muốn thấy em một lần dưới ánh trăng.

- Anh cứ đứng đây, để em vô tắt đèn. Nhưng nếu anh sợ sáng thì từ rày phải có ám hiệu gì chớ ở đây vắng lắm, phải đề phòng mới được.

- À, anh quên mất điều đó. Thôi, em tắt đèn sân đi rồi hăng hay.

Liễu chạy bay vào thềm, vói tay vào trong mà tắt đèn, rồi khép cửa chính lại từ bên ngoài.

Đôi bạn sánh vai nhau mà đi qua thăm cỏ rồi cả hai không rủ nhau, mà đều thót lên ngồi ở đầu rào, chân thòng ra ngoài phía rạch.

Trăng mọc ở hướng đông, tức sau nhà. Nhưng chị Hằng chưa lên cao mà ở hướng ấy cây bần mọc nhiều quá nên mặc dầu đêm nay cũng nước lớn đầy "mà" [24](#), nhưng họ chỉ thấy "cây lòng bóng" [25](#) mà không được thưởng thức cảnh "vàng gieo ngấn nước".

- Sao hôm nay hồng vô?

Liễu hỏi trống không, không có tiếng xưng hô, khiến Lưu nghe chàng thân với bạn hơn hôm trước nhiều lắm.

- Hãy khoan. Nói về ám hiệu cái đã. Em muốn ám hiệu gì?

- Em đâu có biết.

- Vậy anh sẽ bấm chuông hai tiếng ngắn, tiếng thứ ba rất dài.

- Đồng ý. Con chó nó đã quen hơi anh rồi, hôm anh ăn sáng ở đây. Rồi nó sẽ quen với giọng chuông của anh.

- Nó quen được với giọng chuông sao?

- Được chứ. Mỗi người có mỗi lối bấm chuông khác nhau, mình không phân biệt được mà nó nghe thì biết ngay. Chẳng hạn nó nghe tiếng chuông của bà, nó ngoắc đuôi lia lịa chứ không hề sửa.

Một lần nữa Lưu nghe sung sướng vô cùng. Liễu nói "bà" chứ không nói "bà của em". Có lẽ nàng ăn nói sai mệo luật, theo con trẻ, chứ không có ý gì khác, nhưng cái "bà" ngắn ngủn ấy lại có nghĩa là "bà của chúng ta" theo mệo văn phạm, ít lắm là của riêng miền Nam.

- Thế nào, Lưu hỏi đùa, người lớn hôm nay có lớn thêm phân nào hay không? À, em đo bao nhiêu?

- Một thước năm mươi lăm.

- Năm tới, em sẽ cao một thước sáu. Em mang giày cao gót nguyên ta-lông thì sẽ cao một thước bảy mươi hai, em cao hơn cả đàn ông nữa.

- Ừ, nhưng chỉ cao hơn đàn ông lùn thôi, chứ không thể cao hơn anh.

- Cao hơn anh chắc ăn, anh chỉ có thước sáu mươi lăm thôi.

- Như vậy thì một là anh cũng nên đi giày cao gót, hai là em hy sinh phân nửa ta-lông.

Đôi bạn cười xòa với nhau, Liễu trách:

- Em tức mình lắm đó nghe hông.

- Tức mình cái gì?

- Hôm nay trăng mùng mười, trăng mười hai, anh không vô chơi để ta ngồi ở đây được vài lần. Nay đã mười sáu rồi, mai mốt anh có vô nữa, tới lúc anh về trăng cũng chưa mọc.

- Em khéo lo, trăng khuyết rồi trăng lại tròn, tháng này ta không được hưởng thì tháng sau.

- Nhưng cũng mất hết một mùa trăng.

- Em nè, hình như em gầy hơn hôm trước, có đúng hay không?

- Em không có cân, nhưng chắc là gầy hơn.

- Sao vậy?

- Vì em thức khuya.

- Thức để làm gì?

- Tại mất ngủ.

- Nguyên hơn?

Liễu đã khỏi được chứng mất ngủ của tuổi dậy thì rồi. Cơ thể nàng trưởng thành sớm hơn các thiếu nữ khác chớ nhiều cô cậu cho đến mười chín vẫn còn mất ngủ.

Nàng mất ngủ vì cứ tưởng nhớ tới Lưu, trên giường, sau khi mong ngóng chàng suốt mỗi đầu hôm. Nhưng nàng chỉ có thể giải thích láo thôi, láo nhưng thật phần nào.

- Em cứ băn khoăn về hội họa, thao thức hoài.

- Sao lại băn khoăn về cái mà em đã làm mỗi ngày bảy tiếng đồng hồ?

- Anh không biết đâu. Hay anh biết mà làm bộ hỏi cho vui. Không bán khoản sao được khi mà hai bức tranh, một bức vẽ giống hệt như ảnh thật, một bức bôi lọ lem lên bố, mà các ông thầy nói cả hai bức đều có giá trị.

Cái đó đã diên đầu sơ sơ rồi, điều này mới là muốn đi Biên Hòa luôn. Họ chia ra làm ba phe, một phe thì nói như trên, phe thứ nhì nhứt quyết rằng chỉ có bức tranh bôi lọ lem mới có giá trị, phe thứ ba bình vực tới cùng bức tranh vẽ giống cảnh thật như chụp hình. Lộn xộn trí óc em quá.

- Thì em thích thứ nào, cứ theo phe ấy là xong chớ gì.

- Ác lắm là cả ba phe đều biện luận hữu lý.

Lưu cười ngất mà rằng:

- Anh không dốt lắm về chuyện ấy đâu. Bây giờ em chỉ mới bán khoản sơ sơ vậy thôi, vài năm nữa em sẽ phải uống cà-phê đen để thức mà tìm tòi, mà sáng tạo.

- Thì em đã uống cà-phê đen rồi.

- Sớm dữ vậy? Em mà đã sáng tạo gì đâu.

- Sáng tạo chớ. Em biết rằng chưa ra trò trống gì nhưng cứ thích sáng tạo.

- Mệt lắm, các anh, các chị nghệ sĩ!

- Làm thầy cãi như anh mà khỏe ru hớ? À, trường anh chắc các chị đẹp lắm hả?

- Đẹp thua em.

- Thôi đi. Em có quen với mấy chị văn khoa, đẹp số dách.
- Cũng thua em tuốt.
- Nịnh!
- Không tin thì thôi.
- Anh còn thiếu nợ em tới hai câu hỏi.
- Gì với lại gì?
- Cái chuyện "Câu lạc bộ bảy người" với lại tại sao hai tuần nay anh không vô chơi.
- Anh không vô chơi vì nằm nhà, anh nhớ em. Mà nhớ thú vị lắm, thú vị hơn cả gặp nhau nữa.
- Mồm mép thầy cãi nói xuôi cũng được mà nói ngược cũng trôi. Còn chuyện "Câu lạc bộ"...
- À, đó là một chuyện trinh thám Ăng-lê trào lộng.
- Trinh thám mà lại trào lộng?
- Ừ. Câu chuyện như thế này.

"Có bảy người bạn kia, nam có, nữ có, cả bảy đều có học một khóa trinh thám hàm thụ tốc hành".

Liễu cười rất giòn mà rằng:

- Trinh thám mà cũng hàm thụ được?
- Cái gì cũng được tuốt. Anh thấy họ quảng cáo dạy đờn, dạy nhảy đầm hàm thụ thì còn cái gì lại không thể hàm thụ? À, họ học trinh

thám rồi họ lập một nhóm trinh thám tài tử, lấy tên là "Câu lạc bộ bảy người".

Nhóm vừa lập xong thì một án mạng xảy ra trong thành phố của họ.

Đó là một án mạng bí mật cổ điển, nghĩa là thủ phạm để lại những dấu vết rất là mong manh nên các tay thám tử nhà nước không làm sao mà truy ra căn cước của hắn cho được.

Bảy người trong bọn đều lăn xả vào vụ đó để thử tài họ.

Nghề trinh thám khoa học bây giờ, người ta dùng rất thường hai khoa điển dịch và qui nạp để tìm ra thủ phạm.

Một nhơn viên lỗi lạc nhứt trong nhóm, một người nữ sau nhiều ngày điển dịch và qui nạp, nàng đi tới nàng, nghĩa là nàng tìm thấy rằng thủ phạm chỉ có thể là nàng mà thôi, bởi hễ điển dịch thì phải đi tới kết luận đó.

- Mà có quả thật như vậy hay không?

- Không, truyện đùa mà.

- Buồn cười ở chỗ nào?

- Truyện này hơi khá trí thức, nên hơi khó hiểu. Nguyên điển dịch và qui nạp là hai khoa suy luận rất khó sử dụng, lơ mơ một tí là sai bét. Tác giả muốn đùa các tay biện luận mà căn cứ trên những yếu tố không vững để rồi đi tới kết luận sai.

- Nhưng hôm trên nhà thương thì anh suy luận đúng vì bắt đầu từ những yếu tố đúng.

- Chuyện lật vạt thì như vậy nhưng không biết chuyện lớn ra thế nào.

- Nhưng hình như anh có khuynh hướng nói đùa, nói bóng nói gió về những vấn đề trinh thám.

- Ừ. Cái ngành của anh phải biết chút ít về các truyện trinh thám, truyện giải trí của người thường, nhưng đôi khi là tài liệu tham khảo của các ông tòa, các vị luật sư.

- Em đâu có dè mà ngộ quá như vậy. Em cứ đinh ninh rằng truyện trinh thám là loại tiểu thuyết của chị bếp, con sen.

- Cũng đúng phần nào. Nhưng có truyện trinh thám ba xu mà cũng có truyện trinh thám giá trị. Cũng như hội họa của em vậy mà! Có những bức "Sơn thủy" hoa hòe rất khéo tay, bán năm mươi đồng trên vỉa hè, mà cũng có những bức tranh giá bạc triệu.

Bây giờ trăng đã lên khỏi ngọn bần, và rời khỏi ngọn cây phượng vĩ mọc gần họ nhứt và vàng đã "gieo ngắn nước" rồi.

Không ai bảo ai mà cả hai người bạn trẻ này đều im lặng bởi vì ai cũng thích làm thinh và ai cũng thấy rằng sự im lặng là cần.

Họ thích vì cảnh thơ mộng này hùng biện hơn bất kỳ lời hoa gấm, lời thêu phụng vẽ rồng nào, chớ đừng nói là lời đùa cợt. Nếu đang nói chuyện văn nghệ, chắc họ cũng nín đi, hướng chi câu chuyện vừa qua lại chỉ có một một câu chuyện trào lộng.

Cả hai đều muốn lòng của bạn mình hòa điệu với cảnh vì họ chợt nhớ ra rằng họ đã yêu, nhưng chưa ai nói điều gì, mà đây là cái cảnh giúp họ dễ nói hơn hết.

Có nhiều người, cả nam lẫn nữ, sống tự do một mình, vậy mà không làm sao họ tỏ tình được với nhau trong nhà, giữa một phòng khách, mặc dầu họ không ngại hơn chứng nào nghe thấy cả.

Tình cảm nơi con người luôn luôn có, nhưng loài người đã sống với thiên nhiên hàng triệu năm rồi, nên có gần thiên nhiên, tình cảm của

họ mới nhạy được, có lẽ nhờ thiên nhiên có tiết ra hơi khí bí mật nào kích thích tình cảm chẳng, chớ ván, gỗ, gạch, xi-măng bê-tông không thuận lợi cho sự biểu lộ tâm hồn chút nào.

Đây, cái mà Lưu nghe còn thiếu thiếu trong cuộc yêu đương là cái này, là sự tỏ tình của chàng với bạn của chàng. Yêu đơn phương không còn là yêu nữa. Mạch nước tình cảm ấy phải chảy, và nhứt là phải gặp mạch nước tình cảm của người thứ nhì để rồi hai mạch giao lưu với nhau chớ mạch yêu hể đọng lại thì khô cạn đi.

Cho đến đổi những mối tình suông, tức là những mối tình mà trong đó người ta yêu trong sạch, yêu trong tinh thần mà thôi, chớ không gần gũi về xác thịt, mà cũng phải song phương chớ không thể đơn phương được.

Yêu mà không nói, yêu trong câm lặng, tình yêu hóa ra một niềm tiếc nhớ không nguôi thôi chớ không thể là tình yêu.

Vâng, chàng phải nói với Liễu nỗi lòng của chàng mà không lúc nào nói mà hợp cho bằng lúc này.

Riêng Liễu thì nàng cũng chợt nghe rằng còn thiếu thiếu cái gì, và chợt thấy ngay rằng món thiếu ấy là một lời nói của Lưu, không cần nói thẳng ra một cách trắng trợn nhưng vẫn phải rõ nghĩa hơn những gì mà chàng nói với nàng hôm nay, tuy nàng hiểu, nhưng không dám tin lắm là mình không hiểu lắm, nhứt là nàng không nghe sung sướng bằng được nghe một lời nói không thể ngộ nhận được.

Không phải đây là lần đầu tiên mà Liễu ngồi trên đầu rào này vào một đêm trăng. Nàng đã chờ trăng lên từ hai năm nay rồi, không biết chờ để làm gì, nhưng lần nào nàng cũng băng khuâng buồn một nỗi buồn vô căn cứ như là nhớ ai, rất xa, quen thân nhau lắm mà chưa biết mặt.

Người quen mà chưa biết ấy, ngày nay nàng đã biết rồi, đã mong đợi hấn, đã nghĩ tới hấn hằng ngày, hằng đêm.

Y như Lưu, nàng đã thương, đã nhớ, nhưng cũng đã nghe còn thiếu thiếu cái gì. Và y như Lưu, nàng vụt thấy cái thiếu thiếu ấy là một lời, một câu nói rất ngắn của Lưu.

Đã mấy lần Lưu toan nói, nhưng lại thôi. Chàng không nhát gái, và nếu có nhát bao nhiêu, chàng cũng dám nói, vì chàng cũng tin chắc rằng Liễu đã yêu chàng, chàng không phải nói gì cho nhiều, cho hay mà ngại lời. Nhưng chàng vẫn cứ làm thinh.

Không làm sao mà hình ảnh hai người già nhìn nhau câm lặng trong một căn phòng bệnh ở nhà thương điên Biên Hòa bị xóa nhòa trong trí chàng được, và không làm sao mà nỗi hồ nghi về một tấn bi kịch trong gia đình này được rút bỏ khỏi hẳn trí chàng. Nỗi hồ nghi ấy đã trở thành một nốt ruồi, đốt, phá, cắt xong, nó lại mọc trở lại. Nó là một cái đeo, mà cái đeo ấy cắt rồi thì để thẹo, mà thẹo cũng là một dấu vết không phai như cái đeo.

Mặt khác, chàng cũng không sao quên được rằng em gái chàng đã điên vì tình.

Nếu rủi ro cho đời chàng mà chàng khám phá ra điều gì không hay, chắc chàng phải xa Liễu, mà hễ chàng xa Liễu sau cuộc tử tình thì Liễu sẽ nổi gót Bích.

Đôi bạn ngồi gần nhau, suýt chạm nhau. Chàng nghe được hơi thở của Liễu vì sự im lặng quá hoàn toàn, hơi thở này mạnh ra và dồn dập mỗi lần chàng cử động.

Có lẽ Liễu vừa sợ hãi mà cũng vừa mong đợi một cử chỉ nào của chàng. Ừ, đôi khi người ta tử tình không bằng lời nói, mà bằng cử chỉ, chẳng hạn như một cái cầm tay.

Cầm tay? Rất nhiều lần chàng muốn cầm lấy bàn tay Liễu. Liễu mặc áo ngắn tay, bàn tay nàng đặt lên mặt gạch sứ giữa chàng và nàng, bàn tay ấy chỉ cách bàn tay chàng có một phân tây mà thôi.

Có lẽ chàng muốn cầm tay Liễu nhiều hơn là muốn nói nữa, bởi vì muốn tỏ tình yêu của mình bằng lời, chỉ là một ý muốn thôi, ý muốn ấy không bị cái gì thúc đẩy quá mạnh như sự thèm muốn cầm tay bạn.

Có gì đâu, bàn tay chàng chỉ phải đi phiêu lưu trong một khoảng cách thật là ngắn ngủi, rồi thì khoảng cách ấy không còn là khoảng cách nữa. Hai bàn tay sẽ nói với nhau, nói nhiều lắm, nói rõ và nói mạnh mẽ hơn 1à nếu lời được thốt ra.

Hai bàn tay ấy sẽ quện lấy nhau như cây tòng và dây cát đằng, như hai con sam, như một thoi sắt với lại một cục đá nam châm.

Lưu rất khổ sở với hai bàn tay của chàng, chớ không yên thân như với cái miệng đâu. Không nói gì, chàng vẫn không nghe sao cả, nhưng không làm gì, chàng đã phải chiến đấu kinh hồn với chính chàng, với một sức mạnh vô hình, mà mạnh mẽ vô biên.

Thèm muốn của chính chàng bị những yếu tố khách quan phụ lục vào, chúng nó xô đẩy chàng một cách tàn nhẫn: chàng nghe được hương của Liễu, nàng không xúc nước hoa mà vẫn tiết ra mùi hương, đó là mùi hương người, mùi hương của sự trong sạch thu hút gấp mười hương của các loại nước hoa mắc tiền nhứt. Chàng thấy đôi vé no tròn trong hai ống quần bi-da-ma ²⁶ tân thời, ngắn và hẹp của Liễu.

Không ai có thể ngờ rằng một cuộc xô xát kinh thiên động địa lại đang diễn ra trong cảnh thơ mộng và im lìm này.

Lưu đã thắng, chỉ tạm thắng mà thôi. Chàng lo rằng đến một khi kia chàng sẽ ngã, nên chàng thấy chỉ trốn mới thoát được.

- Em!

- Dạ!

Giọng của Liễu run run, mặc dầu nàng cố ý đáp rất khẽ để cho nhỏ nhoi ra, để tỏ rằng nàng phục tùng người bạn trai của nàng ở mọi mặt, hấn cứ ra lệnh là nàng vâng lời ngay. Mặc dầu vậy, Lưu cũng nghe được sự run rẩy ấy: Liễu đã hồi hộp đến cực độ vì nàng cũng đinh ninh rằng bạn trai nàng bắt đầu nói.

Cái tiếng "Em" mà hấn kêu lên, êm dịu quá, thương mến quá, thân thật là thân, khác hẳn với những tiếng "Em" vô hồn của mọi lần gặp nhau khác, thì còn ngờ gì nữa, nếu đó không phải là lời giáo đầu cho một câu còn êm dịu hơn, còn thân mật hơn nhiều.

- Em!

- Dạ!

- Đã khuya lắm rồi. Thôi anh về nhé.

Không tiếng vang. Liễu chết lặng vì quá thất vọng. Và ghen ngào vì tức giận.

Trong giây phút, Lưu hồi hận và nghe thương yêu bạn hơn trước bội phần. Từ nãy giờ họ ngồi cạnh nhau, cả hai đều nhìn tới trước. Thành linh chàng quay lại nhìn ngậy ngất gương mặt của Liễu ở chiều nghiêng và cứ muốn đặt tay lên vai nàng, kéo nàng vào người chàng.

Chắc Liễu sẽ ngã đầu vào ngực chàng rồi oà lên mà khóc.

"Trời ơi nguy mất rồi", Lưu tự nói thầm như vậy, rồi lẹ như chớp, chàng rút chơn lên, ngồi chồm hồm trên đầu rào trong nửa giây, đoạn nhảy xuống sân cỏ.

Thế là thoát, tuy chàng còn đứng đó, hai bàn tay còn vịn đầu rào và bàn tay gần gũi tay của Liễu vẫn nắm y chỗ cũ, nhưng chàng biết

rằng mình đã thoát.

Chàng thoát được bởi đã trót dứt khoát rồi, ít lắm là trong đêm nay. Nhảy xuống sân là quyết đi về, quyết đi về mà còn nói cái gì, còn làm cái gì, mười phần chắc thất bại hết chín. Liễn nó đang tức giận, và tánh con gái rắc rối lắm, nó hờn dỗi và sẽ trở mặt mắng cho chàng một trận chàng sẽ vuốt mặt không kịp.

Nhưng chàng còn chưa biết tính sao để trở gót, bởi chủ nhà cứ ngồi trơ ra đó, không lẽ chàng cứ bỏ đi, thì may quá, Liễn cũng rút chơn lên, cũng ngồi chồm hồm đoạn nhảy lui xuống sân.

Nàng có tự ái của nàng và không muốn để anh con trai này đoán biết tình cảm của nàng trong giây phút này, nó là sự thất vọng.

- Anh về à? Thế là đã qua một mùa trăng!

- Ồ, em khéo tiếc thì thôi. Còn biết bao nhiêu mùa trăng nữa.

Liễn không nói, lặng lẽ tiễn bạn ra tới cổng rồi thôi. Nàng còn tức giận, lại cố ý làm cho Lưu hiểu rằng: "Ừ, nhà người không cần thì ta đây há cần lắm sao?"

Và Lưu đã hiểu, nhứt là khi chàng đập máy thì cổng từ từ đóng lại.

Trên đường về, đến hai lần, người sinh viên luật khoa này suýt gặp tai nạn: Hấn thần thờ vì ngẩn ngơ tiếc.

"Mình đạo đức một cách ngốc quá! Chưa chắc gì mình sẽ khám phá ra cái gì đã cũ đến nửa thế kỷ, và chưa chắc điều khám phá ấy lại là một điều xấu xa của gia đình người ta mà nhứt là chưa chắc gì Liễn lại hóa điên nếu mình không tiếp tục yêu nó vì khám phá ấy.

"Chán vạn cô gái bị tình phụ mà chỉ có vài cô mới điên thôi và vài cô mới tự tử thôi. Con gái đời bây giờ lại càng khó điên và càng không dám tự tử hơn con gái thời trước nữa.

"Bề ngoài tuy họ bông bột, có vẻ đa tình đa cảm hơn con gái thời trước, như người chị họ của mình chẳng hạn, nhưng tình cảm của họ hời hợt nông cạn lắm. Với lại họ dám kêu than khóc lóc chớ không ngậm cảm mà chịu nhịn như con gái thời trước, thành thử uất hận, đau khổ của họ được tháo trút, họ rất khó điên, khó chết.

"Mà cuộc đời bây giờ cũng vui hơn, thú hơn, làm cho họ mền tiếc hơn, và con người bây giờ cũng hiểu biết rộng rãi hơn, con gái bị tình phụ không phải là người "hết xài" nên họ còn hy vọng làm lại cuộc đời thì điên và chết làm gì.

"Nhưng thôi, đã trót bỏ qua dịp tốt thì chờ đợi dịp tốt khác. Cây cầu chưa bị chặt đứt kia mà! Có lẽ đêm nay nó khóc, nó rửa mình tan nát ông bà hết, nhưng rồi nó lại tha thứ và cũng chưa có gì đổ vỡ đâu".

Về nhà, vào giường ngủ. Lưu lại nghĩ đến điều khác là bí mật gia đình của Liễu, bí mật ấy nếu có thì dấu vết của nó ở trong nhà, mà chàng với Liễu thì cứ gặp nhau ngoài sân.

Lần tám nắng thì không nói gì bởi đó là sáng kiến của Liễu, chàng không từ chối được, chớ lần tám trăng này, thật là một sai lầm của chàng vì chính chàng đòi tắt đèn sân để hưởng trăng.

"Không, từ rày sắp lên, có tới thăm nó, mình sẽ đòi vào nhà, cho dẫu đến mùa trăng tới, mình cũng không bao giờ thèm "chờ trăng lên nữa".

Đêm nay tình của Lưu đối với Liễu không tinh khiết như từ bao lâu nay nữa. Thật là mâu thuẫn một cách kỳ dị. Khi đôi bạn yêu nhau mà không giữ mình được, thì có xa nhau, họ nghĩ đến nhau một cách trong sạch.

Nhưng nếu họ đứng đắn một cách miễn cưỡng thì bề ngoài được cứu vãn, coi như họ yêu không tội lỗi, vậy mà tâm trí họ lại vẫn đục những ý nghĩ không hay chút nào.

Xác thịt rất là khốn nạn. Đừng tưởng thắng được nó rồi nó ngoan ngoãn đầu hàng đâu. Không, trái lại nữa, nó trả thù bằng cách hành hạ ta tới cùng, cho bỏ ghét, làm cho tâm hồn ta như bợn, nhầy nhụa, nó mới nghe cho.

Chàng thao thức, trần trọc mà hối tiếc đã không làm xằng để bây giờ cứ phải nghĩ xằng.

Cái việc làm xằng của chúng, nếu nó xảy ra cũng không là một tội lỗi lớn lắm. Bất quá là hai đứa siết tay nhau, bất quá là chàng đã hôn lên tóc, lên trán bạn chàng vài cái chớ không có gì. Nhưng chàng đã không can đảm làm thế thì bây giờ chàng cứ nghe dư hương của Liễu. Cứ thấy là dư ảnh khêu gợi và cứ tưởng mạnh và nhiều về những điều không tốt chút nào.

Để xua đuổi đạo binh tà, chàng lập chương trình sắp tới, chương trình mà chàng phải thực hiện ngay hôm sau, đêm sau, hay ít lắm cũng vài ngày tới đây, để tạ tội với Liễu. Không, không phải tạ tội, chàng có làm tội gì đâu, mà để xí xóa nỗi hờn dỗi mà chàng đã gây ra với Liễu.

Và chàng ngủ quên được khi chương trình này được nghiên cứu gần xong.

◦ ◦
◦

Lưu bấm chuông điện theo ước lệ đã giao kết với Liễu tối hôm qua, hai tiếng đầu thật ngắn rồi tiếng sau dài.

Chàng rình cửa chánh và cứ chờ nó mở banh ra. Nhưng con chó đã sủa lên mấy tiếng rồi mà chưa thấy gì cả, rồi thì chị người nhà xuất hiện ở sân bên hông.

Chị ta thấy dạng chàng, nhận diện được ngay, cúi đầu chào chàng rồi trở bước liền.

Năm phút sau, cửa mới mở và chị ấy mới ra sân để mở cổng.

Chàng có cảm giác rằng mình tới một nhà xa lạ, hay chỉ mới lần đầu, chỉ khác lần đầu là chị người nhà không hỏi chàng là ai.

Chàng theo chị ấy vào nhà và thấy phòng khách trống trơn.

Năm phút sau nữa, cô bé hờn dỗi mới xuất hiện, trong chiếc áo dài ta trắng mà chàng thấy nàng mặc lần đầu.

Lưu buồn cười quá. Cô bé thay áo mà quên thay quần và chiếc quần bi-da-ma ngắn may bằng vải bông đang chửi nhau với hai cái vạt áo quá dài của cô ta.

Không chắc gì mà cô gái nhà giàu này lại không có kimono. Nếu muốn lịch sự với một người khác không thân mà khỏi bắt người ta đợi lâu, thì người tiếp khách cứ tròng chiếc kimono vào là tiện lợi nhất, đã kín đáo lại không tốn thì giờ.

Có lẽ Liễu đã cố ý làm thế cho chàng thấy rõ ràng nàng khách sáo tức không thềm thân mật nữa.

Lưu không lo sợ lắm vì chàng lớn tuổi hơn Liễu nhiều, có kinh nghiệm về lòng người rồi, các em bé dễ giận hờn dai, nhưng trái lại cũng mau nguôi và rất dễ dỗ, em nhỏ mà!

Không có reo mừng, không có tiếng "Anh!" thương mến nữa, và tất cả chào hỏi được tóm tắt lại trong một cái gật đầu lặng lẽ.

Lưu làm lì, không thềm đợi chủ nhà mời, cứ ngồi xuống và đặt cái gói lên bàn. Cái gói này làm cho chủ nhà ngạc nhiên lắm. Nàng cũng làm thình, ngồi lại trước mặt Lưu, rồi chị người nhà bưng ra hai ly nước lạnh.

Lưu lên tiếng trước:

- Anh tới mãi, em có bực mình hay không?

- Cũng tùy, Liễu đáp.

Không hòa mà cũng không chiến. Nàng thấu cậy, hễ địch sợ mà bỏ cuộc thì thôi cũng xong, bằng hấn không sợ thì nàng thua vậy. Hòa ngay thì tự ái của nàng bị tổn thương lắm, còn khai chiến, liệu đổ vỡ rồi phải tiếc chắng?

- Ừ, cũng tùy anh làm bực mình Liễu hay không. Nhưng anh sẽ về ngay, Liễu khỏi phải tiếp anh lâu.

Liễu còn hờn, nhưng lại sợ hấn về ngay. Nàng chỉ muốn hấn gỡ tội thôi để cho nàng tha thứ. Thế nên nàng mỉm cười nói:

- Đừng tưởng về ngay là em khỏi bực mình.

Hăm he đó! Nhưng dầu sao, nàng đã chịu nói cái gì, và sự chịu tiếp sứ giả vẫn hơn là một cuộc cắt đứt ngoại giao.

- Vâng, về ngay không đủ, còn phải tránh làm gì, nói gì không đẹp nữa chớ! Điều anh nói ra đây, không công mà cũng không phạt. Số là đêm qua anh có mua quà cho em mà quên mang đến, đêm nay anh đem vô cho em chớ không có gì. Chỉ có bấy nhiêu đó mà thôi.

- Và anh sẽ về, sau câu ấy?

- Ờ... hơ... ừ.

- Nếu vậy, anh không có mục đích thăm em?

- Anh không dám thăm thường.

- Như vậy anh trao gói quà này cho chị Năm không được hay sao?

Giọng Liễu không mỉa mai mà hóm hỉnh lắm. Nhứt là đôi mắt nàng nó ranh mãnh một cách rất dễ mê.

- Ở... hơ... đáng lý gì thì như vậy, nhưng anh cũng hy vọng được em tiếp. Nếu em không tỏ ra bực mình lắm thì anh ở lại hơi lâu một tí để uống miếng nước.

Chàng đã đầu hàng rồi.

Cái lý do mà chàng đưa ra để cắt nghĩa chuyến đi Bà Chiểu đêm nay là lý do láo, vì món quà chàng chỉ mới mua hồi chiều này thôi. Nhưng lời thú nhận sau là thành thật. Nếu Liễu không tống cổ chàng ra ngay thì chàng rất sung sướng mà ở lại.

Chàng đầu hàng bằng lời thú nhận thành thật đó.

Liễu bật cười rồi thì không khí tức thì hết căng thẳng liền.

Nàng đưa tay ra vịn lấy gói quà mà Lưu đã đổi giấy gói, giấy trên ấy có in nhãn hiệu của tiệm bán quà, rồi hỏi:

- Gì đây anh?

- Em đã sờ tới nó rồi, chắc em đã đoán được.

- Sách hử?

- Ừ, sách dễ biết lắm. Nhưng sách gì mới được chớ? Đố em biết.

- Tiểu thuyết trinh thám?

- Tới phiên em bị trinh thám ám ảnh rồi đó hả?

- Sách dạy nấu ăn?

- Không phải, nhưng vẫn có lý hơn là lời đoán trước, tiểu thuyết đầu

có lớn khổ dữ vậy, mà cũng đâu có bìa cứng như vậy.

Liểu không chịu đựng nổi lâu hơn, khúc phim treo hơi thở này, nên nàng mở gói ra liền.

Sách khổ lớn bằng hai khổ tập học trò, bìa cứng bọc vải màu xám, chữ lõm mạ vàng. Nàng đọc tên sách:

Les Non-figuratifs

- À, sách hội họa. Hay quá!

- Anh không rõ em thạo ngoại ngữ hay không, nhưng đây là sách hình, chữ rất ít. Đây là sưu tập những bản ấn bản sao lại các bức họa danh tiếng của các phái.

- ... Trừu tượng.

- Đúng. Em, cũng không dốt ngoại ngữ lắm đâu. Chắc các vị giáo sư của em sẽ cho là em đọc quyển này quá sớm. Nhưng không sao. Cứ xem chơi vậy thôi. Khó lòng mà bị ảnh hưởng vì những cái mà ta không thích, bằng như mà ta thích thì không có gì quá sớm cả.

- Em thích tranh trừu tượng lắm!

Lưu không hiểu gì về hội họa cho nhiều. Chàng thấy những học sĩ phái trừu tượng là những anh chàng loạn trí, và rất hơi hơi lo rằng Liễu không bằng bằng lắm ở tâm trí.

"Nó thừa tự cái "tóc-tóc" [27](#) ấy của bà nội nó chẳng?" Chàng tự hỏi như vậy rồi bật cười, khi nhớ ra bà nội ruột của Liễu không có điên, bà cụ trên Biên Hòa thì không liên hệ gì với nàng cả.

Em nhỏ đã hết hồn rồi, không phải nhờ quà, mà tại hễ em nhỏ thì mau nguôi giận vậy thôi.

- Đêm rồi anh an giấc chớ? - Liễu hỏi.

- An giấc làm sao cho được mà an. Nếu không có giới nghiêm anh đã ngồi đó tới sáng. Mà hễ thích ngồi đó thì không thích nằm trong buồng bịt bùng.

- Không tin. Coi bộ anh không hoan nghinh chị Hằng lắm.

- Em lắm. Để mùa trăng tới rồi em xem.

- Ừ, em đợi xem.

Chỉ có đêm nay, Lưu mới biết rõ hết phòng khách này.

Bên phải, có một khu, bàn ghế tử gì cũng đều là gỗ xưa. Bàn tròn cần ốc xa cừ, ghế ngồi cao. Một tủ sách bằng cây mun cũng cần ốc xa-cừ, tuy xưa mà đẹp lắm, trong ấy nhiều quyển sách lớn đóng bì da màu, dựng đứng, quyển này cạnh quyển khác trong ba ngăn.

Trên vách treo hai nhạc khí ta mà một có vẻ cổ kính lắm. Đó là một cây tỳ bà, còn cây đàn tranh thì chắc chỉ đồng tuổi với bàn ghế thôi, và cũng cần ốc xa-cừ.

- Ai chơi cổ nhạc trong nhà này? - Lưu hỏi.

- Ấy, đó là những kỷ niệm của bà nội em. Bà nội em chơi đàn tranh và tỳ bà giỏi lắm.

- Vậy à?

- Bà nội em rất tài tử, danh từ tài tử phải hiểu là nghệ sĩ đó ngen anh...

- Ừ, anh hiểu như vậy.

- Anh hiểu ngay như vậy à? Tại sao...

- Danh từ tài tử có ba nghĩa, tùy theo câu chuyện mà hiểu, và anh theo dõi câu chuyện em nên anh hiểu.

- Ủ, bà nội rất nghệ sĩ, bà làm thơ, bà biết vẽ nữa.

- Bà nội làm thơ chữ nôm phải không em?

Liểu cười rũ rượi một hơi rồi hỏi:

- Bộ anh tưởng bà nội sống vào thời cụ Đồ Chiểu sao chứ! Em đã nói nếu bà nội còn sống thì năm nay bà nội sáu mươi sáu. Không đời xưa lắm như anh tưởng đâu. Tuy nhiên cũng đặc biệt vì bà nội có bằng sơ học Pháp-Việt mà thuở đó, phụ nữ mà có cái

bằng ấy là trí thức rồi, hiếm hoi lắm đó. Bà nội làm giáo viên.

À, mà bà nội lớn cũng vậy, hai người là bạn đồng lớp, nhưng bà nội lớn giàu có lắm nên không đi làm việc.

- À...

Tiếng "À" của Lưu mang một nghĩa mà chỉ có một mình chàng hiểu mà thôi. Nếu Liễu có đoán gì, thì nàng sẽ tưởng bạn nàng muốn nói: "À, té ra là bà nội là người phụ nữ theo Tây học đầu tiên" hay cái gì na ná như vậy.

Nhưng không. "À" của Lưu nghĩa là: "À, thì ra mình biết thêm được nhiều chi tiết có thể rất là quan trọng, có dính líu với những gì mình định khám phá".

Bên cạnh tử sắt là một cái tử Bahut ²⁸ kiểu Tàu cổ thời, cũng đóng bằng cây mun, chạm trổ tỉ mỉ, trông như là một bức màn ren với những "rua" ²⁹ lẫn lẫn.

Liểu nói:

- Tất cả đều là dấu tích của một thời, trong Bahut có nhiều lọ sứ cổ lắm. Tuy tất cả những thứ ấy không dùng được việc gì hết, đến chiếc ghế ngồi cũng làm mỗi chơn, dựa lại rất đau lưng, vậy mà ông nội quý lắm, để dành cho các món ấy một chỗ sang trọng trong nhà.

- Còn sách? Sách của ba hả?

- Không phải sách đâu. Ông nội làm Đốc Phủ sứ và đó là công báo mà ông nội đóng lại kỹ lưỡng bằng bì da. Chỉ có bà nội là đọc sách thôi, còn ông nội thì chỉ mê công văn.

Lưu toan đứng lên bước lại xem nhãn sách chơi, nghe vậy thì không buồn nhúc nhích nữa.

Lưu hỏi:

- Tối mốt anh đến thăm em, để xem sáng hôm sau đó em có thể đi Biên Hòa với anh được hay không nhé?

- Hay! Liễu reo lên. Sao lại không được?

- Biết đâu em lại sẽ chẳng bận chuyện gì.

- Bận gì em cũng bỏ hết, vậy nhứt định chúa nhứt đi Biên Hòa để thăm chị Bích. Mà đi với anh hả?

- Cố nhiên.

- Vậy anh khỏi phải hỏi lại lần chót.

- Nhưng cấm anh vào thăm em tối mốt à?

- Đâu có, vu khống đi! Vào thì vào, mà không cần hỏi gì hết em sẽ

bỏ hết được để đi với anh. Có chương trình gì đặc biệt không?

- Thăm bà nội, thăm con Bích rồi thì về. Ta ghé dọc đường ăn trưa, ăn đỡ bánh mì thịt quay, cũng như đi cắm trại vậy mà.

- Hay vô cùng.

- Đi thật sớm để tránh được một chuyến nắng. Bận về thì chạy trời không khỏi nắng đó, nhưng biết sao.

- Ô-kê. Vậy anh vào đây ăn sáng hồi bảy giờ nhé!

- Đồng ý! Và bây giờ anh xin về đây.

- Con trai ngoan dữ! Đi lâu sợ má đánh đòn hả.

- Không, ở lâu sợ người lớn bực mình chứ.

Lưu đã nghĩ nhiều đêm rồi về mối giao thiệp giữa chàng và Liễu. Nếu lần thăm hòa giải này mà chàng không bị Liễu hắt hủi thì từ đây chàng sẽ đến thường nhưng không ở lâu.

Ở vừa đủ cạn đầu đề, câu chuyện, chàng sẽ được xem là quý báu và Liễu sẽ lưu lại nuối tiếc mỗi bận chàng ra về. Cho đến nhân tình với nhau mà gần nhau lâu quá người ta còn đâm ra chán thay, hướng chi họ chỉ còn trong vòng bạn hữu thôi. Vợ chồng bị ràng buộc nhau trong bốn phận, phải ở chung thì không nói gì, không biết làm sao khác hơn được chứ ngoài ra bạn bè, nhân ngãi gì cũng không nên làm cho nhau bực mình cả.

Hơn thế, ở lại có thể rồi họ sẽ chán cảnh tù túng trong nhà, sẽ đưa nhau ra vườn thì có ngày chàng sẽ ngã.

◦ ◦
◦

Lưu được biết tên và nghề nghiệp của thân phụ Liễu rồi. Đó là một nhà kinh doanh tên tuổi. Và ông Trịnh Đức Long ấy vừa là một nhà thầu khoán to, vừa xuất nhập cảng, vừa làm một kỹ nghệ nho nhỏ là xà-bông đánh răng.

Nhỏ là nhỏ đối với quốc tế ấy, chớ trong xã hội ta, giai cấp tư bản còn non lắm thì một kỹ nghệ cỡ đó là đại qui mô lắm rồi, và nội cái kỹ nghệ ấy không mà thôi, số vốn không dưới mười triệu bạc.

Liễu không có cho biết chi tiết, chỉ nói tên của cha nàng ra thôi và những điều ấy, chàng tự nhiên mà biết, bởi các đại phú thương của ta không có mấy người, nên người nào cũng bị thiên hạ biết rõ cả, ít lắm là về bề ngoài.

Bên trong thì hình như gia đình riêng của ông Long không được êm thắm và hạnh phúc lắm.

Ông có tới bốn cô vợ, và Liễu chỉ là con của bà thứ nhì. Mặc dầu hiện ông đang ở chung với bà thứ nhì này coi như bà chánh, nhưng dầu sao bà ấy cũng chỉ là thứ nhì thôi.

Bà thứ nhất, bà vợ tào khang, quê mùa, mà ông ta thì cần giao thiệp. Bà mẹ của Liễu rất mô-đen ³⁰, biết hai ba thứ ngoại ngữ, và biết khiêu vũ, thạo nghi lễ với xã giao quốc tế, nên bà ấy được làm bà Long thật sự, không có gì lạ cả.

Bà chánh vẫn được trọng nể, vì bà có con trai, người anh cả mà Liễu đã nói đến, cậu này được cha mẹ cho đi Pháp để trốn lính, ngay hồi cậu ta mới mười bốn tuổi.

Nghe đâu cậu ta đã điên hết hai năm. Các y sĩ cho rằng đó là một trường hợp rất thường xảy ra. Khi mà một thiếu niên đi du học xa gia đình quá sớm, hẳn bị lạc hướng, và sự thiếu tình thương làm cho hẳn mất thăng bằng về tâm trí.

Nhưng rồi hẳn khỏi, học hành như thường trong mấy năm, cho đến lúc hẳn trưởng thành mới đậu cái bằng Tú tài I thì hẳn đổ đốn ra, ăn chơi không can được.

Những điều ấy, Lưu cũng đã tự nhiên mà biết chớ chàng chưa hề điều tra về gia đình Liễu, trừ vụ bà nội lớn của nàng.

Những người danh tiếng không còn đời tư nữa. Bất kỳ chuyện gì thuộc về họ cũng là quốc gia đại sự cả, mà người ta tò mò để biết, và để phổ biến ra cho đỡ ngứa miệng. Nhứt là chuyện xấu.

Đó cũng là một lối trả thù của quần chúng, tò mò không ác ý, nhưng một khi biết được rồi, mà nếu có chuyện không hay là họ không tha cho đâu.

Chẳng hạn như vụ cậu bé đi du học. Có thể gia đình cậu cho cậu đi du học vì chỉ tin rằng nước ngoài dạy giỏi hơn ta thôi. Ấy thế mà họ nhứt định là gia đình ấy cho con đi trốn lính.

Đành rằng nhiều gia đình nhà giàu người mình đã cố vận động cho con cái họ xuất ngoại để trốn lính thật đó, nhưng không phải luôn là như vậy.

Và, quần chúng không dung thứ ông Long cũng như họ đã không dung thứ một cặp đào kép danh tiếng kia trong một vụ yêu đương và đánh ghen, chỉ vì đó là người danh tiếng mà thôi, chớ nếu người thường mà bê bối như vậy, họ chỉ chê cười một ngày rồi quên đi.

Lưu biết rằng họ bịa và thêm thắt ít nhiều, tuy nhiên ông Long hẳn không phải là người hoàn toàn không tỳ vết.

Chàng không thành kiến, không đạo đức triệt để, nên những gì chàng biết không làm cho chàng mất cảm tình với Liễu, trừ ra trường hợp của bà vợ ba và bà vợ bốn của ông Long.

Đó là hai cô gái, ừ, cả hai người đều chỉ hơn Liễu có ba bốn tuổi thôi, đó là hai cô con gái mà một cô là con nhà lành nhưng không đứng đắn, còn một cô là vũ nữ.

Ông Long cần bà hai để giao thiệp thì cũng cho là được đi, chí như bà ba và bà tư thì ông ta chỉ bao họ vì tà dục thôi.

Cái ông Long ấy, Lưu được biết mặt lần đầu tiên vào đêm thứ bảy mà chàng đến thăm Liễu, theo lời hẹn, để nghe nàng xác nhận lại câu chuyện đi Biên Hòa với chàng ngày hôm sau.

Lưu tới trước, cũng chưa nói gì với bạn cho nhiều thì một người khách đàn ông bước vào.

Y không có nhận chuông và cổng chỉ khép lại thôi chớ không có đóng, nên y vào nhà mà không ai hay.

Có lẽ vì chiều đường, nên xe đậu ở bên kia đại lộ và chắc là xe tốt lắm, êm lắm, nên nó tới mà cả Liễu và chàng đều không nghe gì cả.

- Ba!

Thình lình Lưu nghe bạn reo lên như vậy, nên chàng giật mình quay lại thì thấy người đàn ông ấy đang bước qua cửa. Ông mặc đồ lớn, vải rất tốt mà may khéo vô cùng. Đó là một người đàn ông đẹp ít khi thấy, và mặc dầu là một anh con trai không xấu xí, Lưu cũng bỗng dâm ra mặt cảm trước con người thanh lịch đó.

Liễu đứng dậy, chạy ra cầm lấy hai cánh tay của cha, vừa nhảy cà tưng như trẻ con năm tuổi, vừa hỏi:

- Có má vô hôn ba?

- Không, má con mệt.

Nàng quay lại chỉ Lưu rồi nói:

- Anh Lưu, bạn của con.

Ông già tóc nhuốm sương ấy tươi cười rồi bước tới đưa tay bắt lấy tay Lưu, chàng đứng dậy từ lúc vừa thấy ông Long.

- Có gì lạ con?

Ông siết tay khách, nhưng hỏi con như vậy.

- Dạ không ba à.

Rồi nàng làm thình đi vào trong, bấm chuông gần nơi cửa của cái buồng nhỏ dưới nhà. Lưu nghe tiếng chuông reo trên lầu.

Ông Long mở cái buồng ấy rồi vào trong đó.

Có tiếng dép xuống thang lầu và một người đàn bà trạc bốn lăm, từ trên ấy mau bước xuống đây.

Bà ta khá đầy đà, và cao lớn không kém ông Long.

- Cô em đó.

Lưu lại đứng lên nghiêng mình thi lễ khi bà ta nhìn chàng. Rồi xuống tới nơi, bà ta cũng vào buồng.

Mặc dầu Liễu không có giải thích gì cả, Lưu cũng đoán biết được rằng ông Long vào đó để thăm cha, và trước khi thấy mặt ông cụ, ông cần bấm chuông gọi người em gái của ông, để bà này làm báo cáo sức khỏe của ông cụ cho ông nghe và Liễu đã làm công việc bấm chuông thay cho ông.

Ông cụ bị nhốt riêng ở cái buồng nhỏ mà chính ông đã xây để ở, khi chân mỗi gối dùn, không leo thang lên lầu được nữa, vì khi nãy Lưu

thấy ông Long mở cửa từ bên ngoài, bằng cái chìa khóa nằm sẵn trong ổ khóa.

Chắc là ông cụ nói xàm hay làm cái gì không đẹp nên mới bị cô lập như vậy.

Năm phút sau cả ông Long và người cô của Liễu đều ra khỏi buồng ông cụ, và kéo nhau ra hàng hiên sau.

Và năm phút sau nữa, họ trở vào phòng khách, người cô lên lầu, còn ông Long thì trở ra nơi con ông tiếp khách.

Trước sau, cuộc thăm viếng của ông Long chỉ kéo dài có mười phút, mà trong đó có năm phút ông ấy hỏi chuyện em gái ông.

Ông đi thăm cha như đi thăm bầy. Lưu không bất bình, không thấy là ông Long không có hiếu lắm, chàng chỉ nghĩ ngợi nhiều về số phận của những người già, nhứt là những ông già chỉ sống có phân nửa con người như ông nội của Liễu.

Con cháu họ có hiếu thảo bao nhiêu cũng hóa ra xa lạ với họ, vì còn biết nói gì với nhau nữa bây giờ.

Ông Long hỏi con:

- Con học hành như thường chớ?

- Dạ, như thường ba à.

- Tối mai, má con định rước con về ngoài ấy ăn cơm rồi đi xi-nê. Nhưng nhà ông Nhâm lại có tiếp tân. Má con bỏ chương trình trước, nhưng vẫn rước con đi. Ba với má thấy rằng con phải bắt đầu giao thiệp nên cuộc tiếp tân ấy sẽ có con.

- Dạ.

Đoạn quay qua Lưu, ông hỏi, mà vẫn hỏi con ông:

- Còn cậu em đây là bạn học của con hả?

- Dạ không, anh Lưu là sinh viên Luật-khoa Đại-học. Con mới quen anh Lưu trên Biên-Hòa, hôm con thăm bà nội lớn kỳ rồi.

Ông Long đang tươi cười với khách bỗng sa sầm nét mặt lại rồi châu mày. Ông nhìn gạch vài giây, đoạn đưa tay ra bắt tay Lưu:

- Cậu ở chơi.

Rồi ông nói với Liễu:

- Con nhớ, tối mai phải sẵn sàng hồi tám giờ kém mười.

- Dạ.

Ông Long đi ra khỏi phòng khách và Lưu nghe nhẹ cả người. Suốt thời gian ngắn ngủi mà ông ấy cau mặt, chàng nghe khó thở vô cùng.

Chàng nói với Liễu:

- Em thấy không? Có chuyện bất ngờ là mai em bận.

- Đâu có. Đi với má là tối mai lặn kia chớ. Sáng mai em vẫn đi với anh như thường.

- Không để dành sức khỏe để đi đến cái đám tiếp tân ấy à?

- Em đâu có phải là bà già.

- Sợ có khiêu vũ rồi em ở khuya.

- Không, em không biết nhảy.

- Nhưng thôi anh cũng về, để em nghỉ sớm.

- Sáng mai, bảy giờ, ăn sáng ở đây nhé.

- Ô-kê.

Đôi bạn ra sân thì không thấy xe ông Long còn đậu nơi đó nữa.

Lần này Liễu cũng tiễn bạn ra tới lề cỏ, cũng vịn ghi-đông như trước, nhưng Lưu không vui.

Không, chàng không buồn vì sự lặt lẽo của thân phụ của Liễu. Chàng biết rằng một ông cha gần năm mươi xem bạn của con gái thứ của ông chỉ là một trẻ con thôi, mặc dầu chàng đã hăm ba rồi. Họ quen xem con họ trẻ con thì bạn của con họ cũng bị bỏ chung vào một bị với con họ.

Nhiều người, nhưt là những bà mẹ, đến khi con họ có chồng có vợ rồi mà họ vẫn cứ xem chúng là trẻ con mãi, huống hồ gì cô bé Liễu này chỉ vừa mới thôi khóc vùi tiền chừng một năm nay thôi.

Nhưng chàng không thể không nghĩ ngợi nhiều quá về sự sa sầm nét mặt của ông Long, khi con ông cho ông biết trong trường hợp nào mà nàng quen với chàng.

Rõ ràng là ông ấy không hài lòng bị người khác biết chuyện nhà ông. Đó là điều dĩ nhiên, ai cũng thế cả. Nhưng người ta không đến nỗi bất mãn ra mặt như vậy đâu.

Có lẽ con người lịch thiệp này sợ hãi quá đến nỗi quên mất việc giấu giếm tình cảm ông, để lộ nó ra ngoài, *đó là một sơ hở mà những kẻ thạo đời ít khi phạm và họ chỉ phạm khi nào họ quá bối rối mà thôi.*

Nhưng tại sao ông ấy lại quá bối rối?

Cái bà cụ điên trên Biên Hòa không dính líu gì tới gia đình bên ông cả, mà mẹ của ông cũng không phải là vợ bé của ông cụ trong buồng kia nữa.

Nếu nói không đẹp bao nhiêu thì hẳn là không đẹp. Nhưng cũng không phải là chuyện xấu xa. Hẳn ông phải biết rằng đời tư của ông hiện giờ không còn là bí mật đối với ai cả, mà cái đời tư này, sánh với bệnh tâm trí của bà cụ xa lạ kia, sánh với gia đạo của cha ông, cũ gần nửa thế kỷ, cái đời tư này còn bản thủ gấp mười lần hơn.

Nếu ông biết xấu hổ thì ông đã lì rồi, không thể cuống cuồng lên vì một chuyện không đâu như vậy.

Một lần nữa, Lưu lại nghĩ đến cái giả thuyết của chàng mà ban đầu chàng buồn cười cho chàng, thấy rằng chẳng qua là óc tưởng tượng quá phong phú của tuổi trẻ đã dựng đứng lên mà thôi. Đó là một tấn bi kịch trong gia đình Liễu, thế hệ người thứ ba không biết gì cả, nhưng thế hệ thứ nhì đã biết về bí mật của thế hệ thứ nhất là thế hệ ông cụ lẫn lộn và bà cụ mất trí.

Liễu ngộ nhân, ngõ bạn nàng buồn vì không được cha nàng đón tiếp niềm nở lắm, nên nàng cố giải thích một cách kín đáo và gián tiếp:

- Ba em bận lo nghĩ về công việc làm ăn quá, không có thì giờ nhiều cho con cái, mọi lần ổng không ra về sớm như vậy. Chắc ổng muốn cho tụi mình tự do và anh được thoải mái.

Vô tình, Liễu làm cho Lưu phải nghĩ ngợi nhiều hơn nữa: "Mọi lần ổng không có ra về sớm như vậy".

Thế nghĩa là lần này ổng chạy trốn đó. Ổng trốn một cái gì ổng sợ, ổng trốn người mà ổng sợ.

- Thôi mai anh nhé!

- Mai.

- Chúc anh an giấc.

- Chúc lại em như vậy.

◦ ◦
◦

Hôm nay không khí Dưỡng trí viện Biên Hòa khác lạ hơn những lần trước mà đôi bạn trẻ đến đây.

Đây là một buổi sáng chúa nhật, mà chúa nhật người ta rảnh rang nên đi thăm người nhà, bà con, bạn hữu, rất đông, và gần như là cùng lúc với nhau, mặc dầu ở đây không có giới hạn thăm bệnh như ở các nhà thương khác. Cùng lúc với nhau vì ai cũng tới sớm để rồi còn đi đâu đó nữa, nên họ dồn trước cửa nhà thương lúc chưa tới giờ làm việc, mỗi lúc mỗi đông thêm, và tới giờ mở cửa các công sở thì họ tràn vào.

Lưu lắng nghe xem bây giờ lòng chàng thế nào, nhìn người bạn đi bên cạnh chàng.

Thật là khác trước nhiều lắm. Bây giờ chàng đã quen thân với nàng, đã thầm yêu nàng và cảm nghe chắc chắn rằng nàng cũng thầm yêu chàng. Vậy mà sao không được êm dịu như trước nữa.

Trước thì ban đầu, nàng là một bí mật dễ thương gọi tò mò. Chàng bị xúc động ngay gặp nàng lần đầu, rồi về nhà, buồn một nỗi bùi ngùi rất là dễ chịu.

Lần thứ nhì, chàng nghĩ đến "duyên trời định" vì cuộc tái ngộ hi hữu đó. Rồi chàng tò mò hơn khi biết lõm bõm về nàng.

Chứng kiến buổi gặp mặt cam lạng của hai người già mất trí, chàng tò mò hơn nữa. Đồng thời chàng cũng đã nghe yêu người thiếu nữ mà chàng vừa được biết tên mặc dầu chàng nói láo với mình rằng

nàng thu hút chàng chỉ vì bí mật gia đình của nàng mà thôi.

Tình yêu chớm nở ấy không sâu đậm như bây giờ, nhưng sao mà nghe nó thơ mộng quá, nhút là bây giờ đây, khi mà buổi ban đầu không còn nữa.

Khi đôi bạn bước qua cầu gỗ, và nhìn nước suối chảy dưới cầu, Lưu ngậm ngùi lắm mà nghĩ đến cái triết lý vật này là kiếp phù du của con người.

Con người phù du lắm, và dĩ nhiên tình cảm của họ cũng phù du còn hơn là kiếp sống của họ nữa.

Chàng đã chợt thấy cái chết của hiện tại, của cái hiện tại của mấy tuần lễ trước, lòng chàng như không còn như hôm ấy nữa, lòng chàng giống hệt dòng suối chảy dưới cầu này, nước của giây phút này đi luôn, không bao giờ trở lại nữa cả.

Cái chết của hiện tại? Vâng, hiện tại chỉ sống được có một giây thôi, và mỗi ngày, những kẻ thích suy tư hẳn đã chứng kiến không biết bao nhiêu là đám ma của bao nhiêu hiện tại.

Những hiện tại của buổi sáng này, này giờ chúng đã lăn đùng ra mà chết không biết bao nhiêu là đũa rồi, thì hiện tại của nửa thế kỷ trước có dính líu gì đến đời ta?

Nếu có tấn bi kịch nào trong gia đình Liễu thì mồ của bi kịch ấy đã xanh cỏ năm mươi mùa rồi, đào lên chưa chắc đã tìm được tro tàn! Thì nó còn dính líu gì với đời Liễu, với mối tình của chàng? Thì thắc mắc về chuyện cũ làm gì?

Hiện tại nối tiếp nhau mà chết, chính ta, khi này cảm nghĩ khác, ý tình của ta luôn luôn trôi chảy, bất tận, thì ý tình của thế hệ thứ nhút ăn thua gì tới ý tình của thế hệ thứ ba.

Và Liễu vẫn đáng yêu như thường mặc dầu cha mẹ, tổ tiên nàng có

làm gì không hay đi nữa.

- Đứng đây một lát nghen em?

- Ừ, em rất thèm đứng trên cầu này, nhưng lần nào cũng bận dìu ông nội nên em không có dịp.

Đôi bạn tỳ tay lên lan can cầu, nhìn dòng nước rồi Liễu nói:

- Một con suối chảy trong sân nhà, thật là thơ. Nhưng trong nước chắc chỉ có nhà thương này là được cái ưu thế này thôi.

- Không, anh đã thấy có nhà người khác, người tư nhơn, được một con suối chảy trong sân. Nhưng điều kiện là đất cát nhà phải thật lớn.

- Cái ông nào cất nhà thương này ngày xưa hẳn là có tâm hồn thi sĩ lắm.

- Chưa chắc đâu. Mà anh tin là trái lại nữa là khác.

- Bằng có?

- Nơi này, ngày xưa hẳn là hoang địa, bằng có 1à con suối này.

- Ừ.

- Mà hoang địa hẳn phải có cây cối.

- Ừ.

- Nhưng trong mà thương, em nhìn khắp nơi xem có cây cỏ thụ nào hay không?

- Em đã nhìn rồi, chỉ có cây mới trồng thôi, vài mươi năm là cao niên lắm.

- Thế nghĩa là ông ấy đã đốn tất cả cây ở đây.

- Anh nói có lý.

- Mà cây rừng hoặc cây chồi ở miền Đông, lắm thứ đẹp lắm.

- Ủ.

- Thế là ông ta không thi sĩ chút nào hết. Sở dĩ con suối này mà còn, thì chỉ vì lấp con suối tốn tiền lắm, và nhà nước cũng cấm nữa.

- Nhà nước cấm lấp suối?

- Chớ sao, bất kỳ sông ngòi, mạch nước nào dầu nhỏ dầu lớn cũng không ai được lấp, trừ nhà nước thôi, các dòng nước lớn nhỏ ấy có liên hệ tới đời sống kinh tế trong nước, tới công nghiệp, tới an ninh của vùng khác có thể bị ngập nếu có một dòng nước nào đó ứ đọng lại.

Em không thấy hay sao là có những cái cầu đáng giá mấy chục muôn bạc mà chỉ để dùng đi qua một con suối nhỏ bằng bàn tay?

- Ủ, em quên mất điều đó.

Thình lình Liễu vụt cười khan lên:

- Gì mà vui dữ vậy người lớn?

Hôm nay Liễu quả có vẻ người lớn. Nàng mặc duýp [31](#) xám rộng, sơ-mi đỏ, hết trẻ con như là mặc camisole, hay din [32](#) .

- Anh có thấy xưởng vẽ của mấy người bệnh ở đây hay không?

- Ở đây có xưởng vẽ nữa sao?

- Có.

- Chắc để cho mấy ông họa sĩ bệnh họ giải trí?

- Đâu phải. Nghe các ông ấy nói thì môn vẽ là một lối thám hiểm mới và trị liệu mới và y khoa dùng những bức họa của người điên để thăm dò tiềm thức của họ, để biết uất khí, biết sự nén tâm của con bệnh. Đồng thời sự nén tâm ấy cũng có thể do ngòi bút mà xì ra và tiềm thức bị đè nén của con bệnh được tháo cũi sổ lồng.

Thành ra con bệnh nào cũng phải biết vẽ hết.

Em cười vì em nhớ đã xem một bức họa. Ông họa sĩ ấy vẽ cái cầu này mà ra một cánh cửa ngục.

- Ngộ lắm. Có họa sĩ thứ chánh hiệu hay không?

- Có chứ!

- Họ vẽ thế nào?

- Họ vẽ điên loạn lên, còn bí hiểm hơn Braque [33](#) nữa.

Lưu nhìn trừng trừng vào mắt bạn. Chàng đã ngỡ các họa sĩ trừu tượng, anh nào cũng rối loạn tâm trí cả mà cái điều Liễu vừa nói, làm cho chàng càng tin như vậy hơn. Và chàng bất giác muốn tìm biết tâm trí của Liễu coi có vững hay không, qua đôi mắt nàng.

- Gì mà anh nhìn em trân trối vậy?

Cái miệng cười của Liễu, Lưu thấy rất muốn cắn vào đó một cái. Thành thử chàng trở về với thực tại ngay và đáp trở đi:

- Anh thấy em đẹp lắm.

- Em cũng như bao giờ, nếu có đẹp thì đã đẹp, chứ nào phải chỉ mới đẹp sáng nay.

- Nhưng sáng nay em đẹp nhất. Có lẽ nhờ chiếc sơ-mi đỏ.

Liễu bẽn lẽn rồi nói:

- Thôi ta đi vô thăm chị Bích đi anh.

Từ nay giờ không ai náo nức thăm người bệnh cả. Trên xe, Liễu đã cho biết nàng không thăm bà nội lớn của nàng. Nàng chỉ thương xót bà khi nào có ông cụ cùng đi thôi, chứ nàng không nghe nhớ bà.

Còn Lưu thì mẹ chàng cho hay hôm kia rằng Bích đã khỏi hẳn, chỉ còn đợi bác sĩ xem lại cho chắc ý thôi, nên chàng cũng không vội lắm.

Bích lành bệnh thật. Bước vào buồng nàng, Liễu thấy một cô gái khá đẹp, nhất là rất sạch sẽ vén khéo, tóc tai chải gỡ kỹ càng.

- Anh! Bích reo lên rồi đang ngồi trên giường tuột xuống ngay, chạy u ra cửa giựt lấy cái giỏ mà Lưu đang xách nơi tay.

- Má gửi gì lên đây? - Nàng hỏi vì nghe giỏ nặng lắm.

- Cô bé ham ăn, Lưu cười, mắng thương em. Không lo chào khách mà lại xét bánh trái trước.

Bấy giờ Bích mới chú ý tới Liễu. Nàng gật đầu chào cô gái lạ rồi nói:

- Tôi xin lỗi chị, tôi cứ ngỡ chị đi thăm cô gái chung buồng với tôi.

Lưu giới thiệu:

- Liễu, bạn của anh.

Liễu bước tới cầm cánh tay ở không của Bích, Bích hạ giỏ xuống gạch rồi vịn lấy vai Liễu mà nói:

- Tôi không tin rằng tôi nhớ hết chuyện cũ. Hình như chị mới quen với anh tôi đây?

- Đúng như vậy, và chị đã khỏi hẳn rồi đó. Trông chị y như là tôi.

- Đây chị ngồi đây.

Bích kéo chiếc ghế độc nhứt của giường nàng mà mời khách, nhưng Liễu kéo bạn lại ngồi ở mép giường rồi nói:

- Để ghế cho anh ấy, hai chị em mình ngồi đây. Sao, nhớ má hôn? Chắc vài bữa chị về?

- Nhớ lắm! Ừ, chắc vài bữa tôi về. Chị tới chơi thường nhá!

- Cố nhiên.

Liễu rất muốn tới nhà Lưu, nhưng chàng cứ ngăn mãi vì chàng lo rằng tình yêu chưa sâu của Liễu có thể bị cảnh lùm thùm của gia đình chàng làm cho lợt đi.

Con của một tỷ phú chắc không hoan nghinh lắm một hiệu ba-da ngoại ô.

Trong khi đó thì Liễu hồ nghi đủ thứ. Nàng hồ nghi Lưu đã có bồ mà bồ của Lưu lui tới nhà chàng nên chàng sợ hai người đụng đầu với nhau. Nàng lại lo cha mẹ của Lưu cấm Lưu có bạn gái, v.v...

Từ đây thì sướng nhé, nàng tự bảo thầm, mình sẽ tới với tư cách là bạn của Bích để xem anh ấy còn ngăn được nữa hay không cho

biết.

Thế nên vừa trả lời "cố nhiên" với Bích, Liễu vừa nhìn Lưu bằng đôi mắt tinh ranh và hơi khiêu khích. Đôi mắt ấy thậm nói: "Ê, lêu lêu mắc cỡ, rồi trước sau gì người ta cũng tới nhà anh được. Để coi anh có bí mật gì cho biết, mà kỳ đà em dữ vậy".

Lưu cũng cười, nhẫn nại chịu số phận, đoạn lấy quà bánh trong giỏ ra.

Một ve nước mắm tương ớt, một gói rau sống, rồi bánh hỏi, thịt quay. Chàng giải thích phần còn lại trong giỏ và cả cái bình thủy nữa:

- Anh với lại Liễu cũng ăn như vậy, nhưng ăn dọc đường, ngoài đồng.

Bất giác Bích đưa tay choàng lấy Liễu sau lưng, trong một dáng điệu che chở thấy rõ, khiến Liễu hiểu ngay.

Liễu hiểu rằng Bích cũng đi bíc-níc [34](#) với người bạn trai của nàng y như Liễu hôm nay mà vì thế nàng mới ra nông nổi này.

Phụ nữ nạn hơn họ về phe với nhau, cho tình cốt nhục lùi về hàng ghé hạng nhì, rất là chí lý, ai có đau niềm đau của họ mới rõ thấu tình thương của họ đối với một nạn hơn tương lai, nó to đến thế nào.

Liễu ghé đầu gác lên vai của Bích rồi hai người bạn mới này lặng thinh trong một niềm cảm thông mà chỉ có họ là hiểu nhau thôi.

Để đánh tan cuộc đồng minh ấy, Lưu hỏi:

- Bác sĩ nói đích xác thế nào?

- Ông nói em về được, nếu muốn về lắm. Nhưng ông khuyên em nên ở lại vài ngày xem sao. Dầu sao cũng phải có má hay ba rước, em mới về được. Anh nhắc má lên thường, một tuần hai lần.

- Ừ, thứ tư má sẽ lên. Rồi có lẽ chúa nhật tới, ba lên, nếu em không về được ngày thứ tư với má.

Cô gái láng giềng của Bích chỉ nằm đó mà nhìn trần rồi cười một mình rất hiền lành.

Thấy cô ta không ai thăm viếng thật tội nghiệp, vả lại cũng vì phép lịch sự, Lưu quay ra sau nhìn cô ấy rồi hỏi em, mà hỏi to lên, như để nói với người đồng buồng của em chàng.

- Còn cô đây, hình như là mới vào hả em?

- Dạ.

- Cô có đỡ hay không?

- Cô ấy cứ dở tỉnh dở say như vậy, nhưng không có làm gì lộn xộn, không có nói xàm, nên mới được để nằm chung với em là người đã lành rồi.

- Chắc...

Mới thoát ra được có một tiếng, Liễu giật mình sợ hãi rồi nín lặng.

Lưu đã cho nàng biết rõ về nguyên nhân của bệnh trạng của Bích, nên khi nàng muốn hỏi: "Chắc cũng chuyện tình duyên?" Thì chợt nhớ ra là mình không nên gợi nhớ Bích điều gì không hay, nàng cố cầm giữ cái câu hỏi đại dột ấy.

- Chắc gì hả chị? Bích hỏi.

- Ờ ... ờ... ờ... Chắc cũng sắp khỏi. Coi bộ cô ấy vui lắm, Liễu đáp

trở như vậy.

- Mong rằng thế.

- Chị nè, anh Lưu sẽ cho chị biết địa chỉ của... tôi, rồi ta qua lại với nhau nhé!

Liểu do dự ở tiếng "của..." vì nàng quen miệng, rất muốn xưng "em" với bất kỳ chị bạn nào có vẻ cao niên hơn nàng. Nhưng nàng lại có tham vọng làm chị dâu cả của Bích nên giữ luôn tiếng Tôi của phút đầu.

- Đồng ý.

- Nhưng tôi sẽ tới thăm chị thường lắm.

Liểu quyết dọ thám Lưu, với lại thật tình nàng cũng thương xót người bạn gái mới này, muốn đến để an ủi nàng ta bằng một sự có mặt. Chắc là Bích rất cần quên và rất cần bạn.

- Càng hay.

Lưu thấy là tình bạn giữa hai cô gái này sẽ gây rối cho chàng, nên chàng tỏ vẻ không hài lòng. Liễu rất lanh lợi và thông minh, đoán biết ngay ý của bạn, nên nàng ôm chầm lấy Bích, nhưng mắt lại nhìn Lưu mà nói:

- Ta sẽ là bạn nhau đời đời, mặc dầu sóng gió nào đi nữa ghen chị?

- Ừ, tôi sung sướng lắm.

Bích thật thà nên xúc động mạnh quá, nàng nghẹn ngào mà nói như vậy, mắt rưng rưng lệ hạnh phúc, vò đầu Liễu như Liễu là một đứa em nhỏ của nàng.

Lưu không thích để hai cô bé này làm thân thêm với nhau nên nói:

- Thôi, anh về kéo lát nữa nắng lắm. Em có nhắn gì ba má, có cần gì hay không?

- Không. Má nhớ lên ngày thứ tư là đủ rồi.

Liểu giấy nẩy:

- Chưa gì hết đã đòi về. Ở lại với chị Bích tới trưa không được hay sao?

Lưu cười ha hả mà rằng:

- Ai dám cấm người lớn, nhưng tôi chỉ e người lớn về xe đò thì khổ, tôi thì tôi sợ nắng ăn da, nên phải về bây giờ.

- Bỏ rơi em thật à?

- Nếu không sợ tai nạn xảy ra cho cô, tôi dám để cho cô về xe đò lắm, vì xem ra cô mê con Bích quá. Nhưng tôi đã rước cô đi, tôi chịu trách nhiệm, thành thử tôi năn nỉ cô nên về với tôi.

- Thôi, chị nên về là hơn.

Bích cũng thông minh, biết rằng đôi bạn mới này đã có chương trình ăn dọc đường thì không nên đồng lõa với cô bé áo đỏ này cho chương trình ấy hỏng đi. Biết đâu chẳng nhờ bữa ăn trưa này mà rồi họ sẽ nên vợ nên chồng và sẽ hạnh phúc với nhau đời đời.

- Thiếu số phục tùng đa số.

Liểu nói và thâm tâm cũng xui nàng về, bởi thật ra nàng mê Bích đâu có bằng mê buổi nói chuyện tay đôi với Lưu.

Bích đưa họ ra tận cổng nhà thương, đôi bạn gái có chiều Lưu luyến

với nhau lắm.

Xe chạy rồi, Liễu vẫn quay lại và đôi bạn vẫy tay, nhìn nhau rất lâu.

Có lẽ khó chịu vì nắng. Lưu chạy mau hơn khi sáng và sang tốc độ xong chàng bóp hết ga, khiến không muốn, Liễu vẫn phải ôm eo ếch của chàng và gác cái đầu day nghiêng trên lưng chàng.

Hai người không nói gì với nhau cả, có lẽ để tận hưởng cái sung sướng đầu mùa của họ và chắc chắn về phía Lưu là chàng đang tìm nơi để ăn trưa.

Cái nơi ấy, chàng đã định rồi, là một sở cao su ở vệ xa lộ. Nhưng giờ chàng nghĩ lại thì không nên, nhứt là khi chàng nghe một mơn trớn dịu dàng nó chạy khắp thân thể chàng từ lúc Liễu ôm eo ếch của chàng.

Cái đêm sáng trăng mà hai người ngồi trên đầu rào, chàng đã chiến đấu và đã toàn thắng thì không nên dại gì mà ngã hôm nay. Mà điều kiện tránh ngã hữu hiệu hơn hết là không vào một chỗ kín đáo. Chàng sợ Liễu mà cũng sợ chính chàng nữa, có lẽ sợ chính chàng nhiều hơn.

Thế nên khi tới ngã tư Thủ Đức, thấy xe giảm tốc độ và queo tay phải, Liễu hơi ngạc nhiên, ngồi thẳng dậy và hỏi:

- Ra chợ Thủ Đức à?

- Ừ.

- Mình đã mang đồ theo, còn ghé chợ làm gì?

- Đâu có ghé chợ.

- Nhưng đường thiên lý, từ Thủ Đức xuống Sài Gòn, đâu có chỗ nào ta ngồi ăn trưa được?

Ý Liễu muốn nói. "Đâu có chỗ nào kín đáo".

- Có chớ, Lưu cãi lại.

Thật ra thì Liễu cũng chẳng có ý gì. Nhưng kẻ nào mới yêu cũng nhiều tưởng tượng và vẽ vời ra trong trí một cảnh thơ mộng giữa rừng mà nơi đó, họ ăn cơm cách biệt hẳn thế gian.

Khi thấy Lưu đẩy xe vào một đám đất gò cạnh quán "Con gà quay", Liễu hơi ngạc nhiên nhưng không thất vọng bao nhiêu.

Vì cuộc đất cao, đất lại là đất cát, nên đem xe qua khỏi lề cỏ là Lưu để chiếc xi-cút-tơ của chàng lại nơi đó rồi cùng bạn leo dốc.

Đất ở đây không trống hẳn, có cây mọc lúp xúp, ngồi xuống đất thì khuất đầu. Có lẽ đất được khai hoang để xây cất, nhưng rồi chưa dùng liền, nên cây mọc lại.

Lưu trải lên trên mặt cát trắng một tấm vải nhựa xếp mỏng cất trong thùng xe mà mãi tới bây giờ Liễu mới thấy. Chàng đặt giỏ lên tấm vải rồi đôi bạn ngồi xuống.

Liễu xem lại đồng hồ tay rồi nói:

- Chỉ mới mười một giờ thôi.

- Em ăn cơm theo đồng hồ sao?

- Không, nhưng em chưa nghe đói.

- Ừ, một tiếng đồng hồ nữa sẽ ăn, anh cũng chỉ nghe hơi hơi muốn ăn thôi, chớ cũng chưa đói lắm. Đây, ông chủ đất này mới là thi sĩ, nếu không, mình đâu có bóng mát của cái cây lớn này để mà đụt nắng.

Liễu lại nói chuyện khác, không phụ họa với bạn.

- Chị Bích cũng đẹp chứ.

- Chớ hôm nay, em tưởng tượng nó ra sao?

- Cũng đẹp và rất dễ thương. Em tưởng tượng à? Thật khó mà nói ra.

- Nhưng chắc là tưởng nó xấu lắm?

- Không.

- Sao vậy?

- Nếu chị ấy xấu lắm thì đã không có người yêu rồi bị bỏ rơi.

- Nhưng đó là bằng cứ chứng tỏ rằng nó không đẹp lắm.

- Thật sự thì chị ấy chỉ đẹp vừa chùng thôi chớ không thể làm hoa hậu Sài Gòn được. Nhưng chị ấy bị bỏ rơi không phải vì vậy.

- Chớ vì sao?

- Chán vạn cô gái xấu hơn chị ấy nhiều lắm, và Sài Gòn chỉ có một hoa hậu thôi. Nhưng số người bị bỏ rơi thì có giới hạn. Tại chị ấy không may gặp phải một người bạn tình không tốt. Chỉ có thế thôi.

- À, người lớn ơi, tối nay người lớn mới hẳn là người lớn đó nhen.

- Sao vậy?

- Chớ em quên rằng tối nay em theo ba mà dự buổi tiếp tân ấy à?

- Không quên. Nhưng điều ấy sao lại...

- Ba đã nói rằng em "phải bắt đầu giao thiệp". Theo tục lệ Âu châu, hễ ai có con gái trưởng thành rồi thì họ cho ra đời, tiếng trong giới là cho "ra ngoài xã hội", người Âu Mỹ nói là "vào xã hội". Nhưng thành ngữ thật đúng là "vào xã hội mông-đen", họ nuốt mất hai tiếng sau cùng. Họ cho con họ vào một buổi dạ hội có khiêu vũ, một là để đánh dấu ngày đáng ghi nhớ ấy, hai là để quảng cáo đứa con họ lấy chồng...

Liểu cười ngất mà rằng:

- Quảng cáo có lung tung phèng như dầu cù là vậy hả?

- Gàn như thế.

- Phong tục dễ ghét lạ!

- Bộ em tưởng trong xã hội ta không có quảng cáo? Các cụ quảng cáo dữ dội đấy chứ, nhưng bằng lối khác, âm thầm kín đáo hơn, mà không kém phần ráo riết chút nào.

Nhưng hồi nãy anh nói chưa hết câu. Chính đêm nay ba với má mới xem là em đã trưởng thành.

- Còn anh?

- Mười năm nữa, em cũng vẫn cứ là em nhỏ của anh.

Lần này Liễu không bị mặc cảm trẻ con, không bị mịch lòng nữa, vì câu nói của Lưu có ý nghĩa khác rõ rệt, ý nghĩa ấy làm cho nàng sung sướng vô cùng.

Hai người cùng đeo kiếng mát như hôm tắm nắng và đôi bạn nhìn nhau say đắm. Cái nhìn của họ trốn dưới kiếng màu nên họ không còn ngượng với nhau.

Vì mặc duýp ngắn, Liễu không thể co chân lên để khoanh tay lên gối

như hôm nọ, nàng ngồi xếp tè he nhưng một bàn chân vẫn đánh cái nhịp 3/4 bất di bất dịch ấy, Lưu nói:

- Lạ quá! Em nói ba má cấm em học nhảy hả?

- Dạ.

- Ba má theo Tây, nhưng chỉ theo có nửa chừng thôi. Đáng lý vì đêm nay là đêm khiêu vũ đầu tiên trong đời em.

- Anh nhảy giỏi hay không?

- Chỉ lai rai vậy thôi. Anh nhảy rùng.

- Nhảy rùng là làm sao.

- Là anh không bao giờ học nhảy cả, có dịp, anh cứ nhảy bừa, thét ròi biết.

- Sao anh không học?

- Dễ quá, học làm gì cho mất công.

- Nhưng anh không thể nhảy giỏi được.

- Anh đâu có tham vọng vô địch nhảy.

Họ nói chuyện nhảy nhót vì Liễu hỏi lời thôi về vụ đó chứ Lưu bận lấy làm kỳ cho cái ông tử phú Long lắm. Nếu ông ta bắt con ông khuê môn bắt xuất thì không nói gì. Đằng này...

- Hình như là anh không muốn cho em thân với chị Bích lắm?

Liễu hóm hỉnh hỏi bạn như vậy. Lưu khôn ngoan giải thích giả dối nhưng rất ổn:

- Ừ, anh sợ em trẻ tuổi, lỡ lời thì hại cho nó.

Liễu tin bạn bằng lời nên hứa:

- Em sẽ dè dặt, thận trọng lời ăn tiếng nói, cố tránh gợi nhớ xa hay gần chuyện cũ.

- Thiện chí em thì như vậy, nhưng đôi khi người ta sai lầm, ngoài ý muốn.

- Em sẽ cố gắng và em tự tin lắm.

Lưu lo ra, và Liễu ngỡ chàng bận nghĩ về Bích, về mối giao thiệp giữa nàng và Bích.

Thật ra thì Lưu đang hình dung buổi tiếp tân đêm nay. Chàng tưởng tượng đến một cuộc gặp gỡ, mà người con trai ấy không như chàng.

Hắn không bị nghi ngờ tầm rỗng nào xui hắn dè dặt, mà trái lại hắn có thể bị gia sản của ông Long làm hắn tối mắt. Hắn sẽ tấn công Liễu tới tấp và hắn sẽ được Liễu.

Nghĩ tới đây chàng đâm hoảng muốn trước bạ tên mình tức khắc vào tâm trí Liễu để xí chỗ.

Không phải chàng lo sợ hảo đâu. Lắm cô gái, không đủ điều kiện như Liễu mà nhờ cái "doan" [35](#) của họ, họ vừa bước ra đời là gặp dịp tốt ngay.

Nơi chàng, nhiều mâu thuẫn quá. Nếu Liễu đáng yêu thì cứ bước tới, bằng như ngờ rằng nàng có tỳ vết trong dòng họ thì thôi.

Chàng cứ linh đình giữa chừng mãi, không muốn tiến mà cũng chẳng chịu lùi.

- Tiếp tân là làm sao anh?

Liễu vừa soạn thức ăn ra vừa hỏi như vậy.

- Tiếp tân không phải để cho tuổi trẻ đâu, vì nó không vui như dạ hội.

- Nhưng họ tiếp thế nào?

- Họ mời tưới hột sen, tuy vẫn có chọn lựa, nghĩa là hễ biết ai tầm tiếng ở ngành nào thì họ cứ mời, không quen cũng mời, mà có lẽ chính vì không quen mới mời.

Chủ nhà nhiều khi không biết mặt khách, khách có những người chưa biết nhau. Mục đích của họ là mở rộng vòng quen biết.

- Nhưng mời đông như vậy, chỗ đâu mà ngồi?

- Thường thì họ đứng, cả ngoài sân nữa, rượu bánh có người lưu động mang đến từng nhóm người.

- Chỉ có thể thôi à? Vậy thì vô lý lắm?

- Không vô lý đâu, đối với người lớn, họ nói chuyện với nhau chớ.

- Nói chuyện gì?

- Tùy ngành hoạt động, tùy cá tánh, tùy cái khôn khéo của từng người chớ!

- Như vậy em sẽ chuẩn trước.

- Đâu có được với ba má. Ông bà sẽ bị người ta níu kéo rồi v.v...

Má của Lưu đã quên cho chàng một món đồ gì như là một cái chén

để rót nước mắm tương ớt từ ve ra. Bích thì đã có chén từ nhà thương, chớ chàng, giữa đồng, làm thế nào bây giờ?

Liễu lật ngửa cái nắp hình thủy đựng nước trà, nắp này bằng nhựa, rồi rót đại nước mắm vào đó.

Lưu rất buồn cười vì thấy Liễu ngông bướng y như chàng, y như Bích, y như lớp tuổi trẻ bây giờ. Các cụ mà thấy làm như vậy thì các cụ sẽ mắng cho một trận. Nếu mẹ chàng mà thấy cách "màn ăn bê bối" ấy của Liễu thì nhứt định không thể bà chịu cho chàng cưới Liễu làm vợ đâu.

Cái nắp ấy, có túng thế lắm thì người ta rót nước trà vào đó là cùng, chớ bắt nó hoen ố vì mùi nước mắm thì rửa mấy thùng nước cho sạch được?

- Anh cười gì?

- Cười cô dâu hư. Cô làm dâu mà "màn ăn" lối đó thì bị cho ra riêng tức khác.

Liễu cũng bật cười, nàng cười ngật nghẹo rồi nói:

- Em chưa được chuẩn bị để làm dâu. Nhưng chắc không ai thèm cưới cô thợ vẽ gàn đâu.

- Ai biết đâu được cái gì. Tôi chỉ lo có người bị tiếng sét của cô đêm nay thôi.

- Anh lo giùm họ à?

Đây là một câu hỏi rất khéo và rất khó trả lời. Liễu hiểu rằng Lưu lo cho chàng, nhưng nàng lại cứ hỏi thử xem chàng dám xác nhận hay chẳng, nếu chàng xác nhận thì đó là một lối tỏ tình, không chạy chối đi đâu cả.

- Không biết.

Lưu đã tránh được cái bẫy, nhưng rất dở.

- Anh lo giùm họ cũng phải. Em thiếu điều kiện lắm.

Liểu nói lấy rồi mắc nghẹn miếng bánh hỏi. Bánh làm bằng bột nếp, dẻo lắm, nhưng lại rất dễ mau khô. Ăn bánh hỏi trưa mà không hấp lại thì nghẹn là thường.

Nhưng Liễu nghẹn vì nguyên nhân khác.

Nàng lắng nghe cục bánh xuống từ từ, dài theo cuống bao tử của nàng, làm cho nàng đau đớn vô cùng về mặt thể xác, nhưng đồng thời tim nàng cũng đau, nó quặn đau một cách vật chất thật đó, nhưng nguyên nhân lại là tinh thần.

- Cô nói sai một tiếng. Tại cô dư điều kiện quá. Rất lắm kẻ ham giàu, nhưng cũng rất lắm người sợ giàu.

- Giàu là một cái tội hay sao?

- Không. Theo quan niệm của xã hội không cộng sản thì giàu không phải luôn luôn là một cái tội. Nhưng người ta bị mặc cảm, với lại người ta ngán cái hách có thể có của nhà giàu. Tôi chỉ nói "có thể có" thôi. Cô không có, nhưng ai biết được rằng cô không có.

- Hừ, con người bắt công quá.

- Con sâu làm sàu nồi canh. Chỉ tại một hạng giàu xấu kia.

Lưu không nói thật ra nguyên nhân chánh của do dự của chàng mà chỉ thổ lộ nguyên nhân phụ thôi, nhưng Liễu ngỡ vừa được biết vì sao mà người con trai này đang tiến, lại dừng chơn một cách đột ngột và khó hiểu như thế.

Nàng bỗng dưng ra nghĩ ngợi nhiều về ưu thế của nàng, ưu thế này lại có thể biến thành một chướng ngại tai hại cho nàng.

Lưu cũng thỉnh thoảng bắt đầu nghiền ngẫm vấn đề mà trước đây chàng cho là phụ thuộc.

Một ông tỷ phú không thích gả con cho một gia đình tối tăm. Mà tai hại hơn nữa là ông tỷ phú ấy đã sa sầm nét mặt xuống khi lo ngại chàng biết cái gì về gia đạo của ông.

Chàng có thể là kẻ biết quá nhiều trong con mắt của ông.

- Em nè!

- Gì hả anh?

Liễu đã nuốt trôi từ lâu miếng bánh hỏi và đôi bạn lẳng lặng ăn như thường.

- Ba có bao giờ hỏi em về anh không?

- Anh lo sợ cái gì?

- Không biết.

- Ba tốt lắm. Ba cũng không có thói quý phái. Ba xem người giàu với người nghèo cũng như nhau.

- Không, anh không hỏi điều đó. Ba có hỏi gì khác về anh không?

- Có.

- Ba hỏi gì?

- Ba hỏi em quen với anh trong trường hợp nào?

- Em trả lời làm sao?

- Thì em nói sự thật chứ sao.

- Với tất cả chi tiết?

- Không, em chỉ nói rằng anh có cô em gái dưỡng bệnh trên ấy, anh đi thăm cô đó, còn em thì đi thăm bà nội lớn, và vì vậy mà hai đứa quen nhau.

Hình như là anh sợ em nói chi tiết ra. Sao vậy? Giữa anh với em, ta có làm gì tội lỗi đâu.

- Không, không phải chi tiết về tình bạn giữa đôi ta. Chi tiết về... a... ơ... về cuộc quen biết nhau giữa ta.

- Em chỉ nói thế thôi, không biết như vậy có phải là chi tiết hay không.

- Em có nói rằng anh đã vào thăm bà nội lớn chẳng?

- Không.

- Và kể lại câu chuyện với ba, em có dùng danh từ "bà nội lớn" hay không?

- Có, vì em quen miệng, nên nói ra một cách bất giác. Nhưng có gì đâu!

- Ừ, không có gì hết. Anh chỉ hỏi vậy thôi.

- Anh không thành thật với em. Em thấy rõ là anh lo lắng về vụ ấy lắm.

- Không mà!

Lưu rửa nắp bình thủy bằng nước trà đến năm bảy lượt rồi mới rót nước cho bạn. Liễu rót lấy chén nước ứng dụng ấy và cười nói:

- Ăn cay rồi uống nước nóng thì xé miệng.

- Người Ấn Độ họ ăn uống như vậy từ ngàn đời rồi mà miệng họ vẫn tốt, bằng có là họ nói lia lịa, nghe không muốn kịp.

Đôi bạn cười xòa với nhau rồi quên được lo nghĩ, bần khoản của họ.

Lưu đề nghị:

- Anh có tật ăn trưa rồi thì buồn ngủ liền. Nhưng nếu ngủ ở đây, lát nữa bóng mát xê đi xa chỗ khác thì ta sẽ bịnh chắc chắn. Vậy ta về ngay em nhé.

- Nhưng buồn ngủ thì có lái xe vững hay không nè?

- Bạn lái xe, dễ chống lại với cơn buồn ngủ hơn là ngồi không. Về nhà lại được ngủ liền.

- Tùy anh vậy.

Đôi bạn thu xếp để ra về.

◦ ◦
◦

Rõ ràng là trong xã hội Việt Nam các bậc cha mẹ vẫn có làm quảng cáo cho con họ, đúng y như Lưu đã nói.

Đây là lần đầu tiên mà Liễu được biết điều đó.

Nàng lại có dịp nghiên cứu nghệ thuật quảng cáo của của các cụ nữa. Cuộc quảng cáo này chia ra làm hai lối quảng cáo trực tiếp và quảng cáo gián tiếp.

Bà tham sự Kiều, ông chồng làm chánh sự vụ ở một Nha lớn kia, trình diện ái nữ của bà với ông bà chủ nhà thế này:

- Đây cháu của anh chị đây. Mặc dầu nó học Dược khoa nhưng anh chị muốn ăn bánh ngon thì cứ điện thoại cho nó. Nó nghiên cứu bánh như là nghiên cứu thuốc, nghĩa là cẩn thận lắm. À anh chị nè, nó chế được một thứ thuốc ho thần hiệu, năm tới ra trường, tôi không mở nhà thuốc mà chỉ mở viện bào chế thôi, và nội cái thứ thuốc ho đó, đủ ăn tiền rồi, tuy nhiên nó sẽ làm đại lý độc quyền và mua bằng bào chế của một viện bào chế danh tiếng của Tây Đức.

Con út của bà Đốc Phủ Tấn không có bằng cấp gì hết ráo thành thử bà khoe hàng như một hiệu may áo kia: "Đây, các cô ca sĩ X, cô ca sĩ Y, đều may áo tại hiệu tôi".

Đó là quảng cáo gián tiếp, cáo mượn oai hùm. Bà nói:

- Rất tiếc là con Thu của tôi nó phải đi lấy chồng nên không thi thố gì được.

- À, té ra cháu đã có nơi rồi? Chừng nào chúng tôi được uống rượu đó chị?

- Cũng chưa biết. Vợ chồng tôi đang điên cái đầu không biết chọn cậu nào. Tới ba ông bác sĩ, hai ông dược sự, một ông kiến trúc sự, tất cả đều học bên Tây về, thử hỏi vợ chồng tôi còn biết đâu mà ừ với lại không?

Bà Long, mẹ của Liễu cũng không kém quỷ quyệt. Bà thờ dài rồi than:

- Chỉ có con Liễu của tôi là ế chồng! Ai mà thèm cưới nữ họa sĩ.

- Chị nói chớ...

- Nó chỉ nổi danh bên Tây thôi. Báo gì ấy có chụp hình của nó nữa,

chụp chân dung nó và tranh của nó. Nhưng ở nước nhà coi bộ hồng ai hoan nghinh nghệ sĩ hết. Người ta cho học bổng để nó đi La Mã, nhưng tôi nhớ nó, không đành để cho nó nhận. Với lại thôi, học bổng thì mình nên nhường cho con nhà nghèo.

Bà kỹ nghệ gia Quan, ở đại lộ Trần Hưng Đạo, treo giải thưởng hẳn hòi:

- Mạ dô! Con gái tôi, hễ bác sĩ cưới nó thì sẽ được một biệt thự và một chiếc Mercedès, còn được sự thì tôi mở được phòng cho, ở một chỗ rất tốt, có thể sang ngay một cái tại đại lộ Lê Lợi nữa, phố ba tầng, dưới bán trên ở, và lẽ dĩ nhiên cũng có xe hơi, luật sư sẽ có văn phòng gần kề tòa án, xe hơi chọn kiểu nào tùy thích, còn kỹ sư thì tôi mở kỹ nghệ cho mà khai thác, khỏi phải làm việc, ăn không bao nhiêu lương.

Các cô hồ thẹn rút lui lần lần, có cô thẹn thật sự như Liễu, có cô rất hãnh diện trông thấy nhưng vẫn làm bộ thẹn, để coi cho được.

Liễu tàn ngần khi nhớ đến thành kiến của Lưu về con gái nhà giàu. Quả thật nhà giàu khó người, mà cả con họ, thuộc thế hệ này, đáng lý gì phải tiến bộ hơn cha mẹ, nhưng Liễu thấy rằng rất nhiều chị cũng nặng mùi trượng giả ghê lắm.

Nàng nhập bọn ngay với một đám thanh niên vì nàng vừa nghe được một câu rất ngộ nghĩnh của một cậu trong đám ấy:

- Có tử thân giáo sư hay không tui bây? Các cụ chỉ nhắm bác sĩ, kỹ sư, luật sư, dược sư, còn mấy thằng godautre [36](#) đừng hy vọng gì nghen cậu Nghĩa!

Nghĩa cười ha hả mà rằng:

- Nhưng mày là Quốc gia hành chánh sư, sẽ làm ông Quận trưởng, ông Tỉnh trưởng mà vẫn bị họ bỏ quên như thường.

- Chỉ tội cho tôi, không sư mà cũng không sĩ. Thú y gọi là gì tội bây?

- Là thú y chúa. Chúa oai hơn sư và sĩ nhiều lắm.

Thầy Liễu bước tới, tất cả đều nghiêng mình thi lễ rồi nhường cho nàng một chỗ đứng vì họ đứng sát nhau thành một vòng tròn.

- Các cụ quảng cáo không thua gì hãng kem đánh răng Perlon, phải không các anh? - Liễu nói.

- À, chị này chơi được. Chị chống sĩ và sư?

- Tôi không chống ai cả, chỉ chống quảng cáo thôi.

- Thì đồng chí vậy. Nè, chị có thấy con gái nhà giàu của ta học Dược nhiều quá hay không? Nãy giờ tội tôi đếm có tới tám cô Dược tất cả.

- Hình như thế. Nhưng các anh lại không học Dược à?

- Đâu có, đêm nay chỉ có một anh Dược thôi, đằng kia. Và chị vào Dược khoa đếm thử xem có phải con gái đi Mercedes đông hơn con trai đi vét-pa [37](#) hay không.

Sự nhập bọn bất ngờ của Liễu khiến cho mấy thanh niên này đoán rằng nàng là nữ sinh viên nên họ mới thân mật với nhau mau lẹ như vậy, và nãy giờ tuy Liễu chưa hề khoe "chức tước" của nàng ra, họ cũng thấy rằng quả nàng là "đồng chí" của họ.

- Nhưng nào có hại gì, cái việc đó?

- Chị cũng Dược nữa sao?

- Không. Nhưng tôi binh vực cho công lý.

- Cong lý thì có. Cong chữ O không có đội mũ.
- Sao vậy? Sao lại CONG?
- Vì lý của chị không ngay.
- Thế nào mới ngay?
- Thôi chị này không phải tụi mình rồi tụi bây ơi. Chị trường nào cái đã nè?
- Cao đẳng Mỹ thuật.
- À ra vậy. Hèn chi...
- Hèn chi làm sao?
- Hèn chi mà chị không là "đồng chí" của tụi này. Nhưng hoan hô Cao đẳng Mỹ thuật cái đã. Xin cho biết quý danh.
- Liễu.
- Hân hạnh, toàn thể hân hạnh đón chào chị. Và xin báo trước cho chị rõ rằng chúng tôi không có tên trong cái danh sách của bà cụ kia thảo ra, danh sách bác sĩ, dược sĩ, kỹ sư. Chị thì có lẽ cóc cần nên mới nhập bọn, nhưng coi chừng bà cụ của chị.
- Má tôi không là "đồng chí" của các bà kia.
- Càng hay.
- Sao chúng tôi chỉ mới gặp chị lần đầu?
- Là vì đây là lần đầu tôi "ra ngoài xã hội".
- Chúng tôi đoán rằng chị sẽ đi xa lắm.

- Gì làm cho các anh nghĩ như vậy?

- Trong một buổi tiếp tân, kẻ nào lạ mặt mà tìm bạn được ngay là kẻ đó sẽ oanh liệt.

- Và rất mong gặp chị. Một người con trai khác nói như vậy.

- Tôi cũng mong được gặp lại các anh. Nhưng các anh nhiều thành kiến lắm.

- Về vấn đề gì?

- Về vụ con gái học Dược.

- À, chị này muốn gây sự đây. Sao chị bình hợ vậy?

Một mâm bánh, rượu mạnh và nước ngọt được bưng đến. Một thanh niên lấy một chiếc bánh caviar trao cho Liễu rồi hai tay hắn cầm lên hai ly coca-cola, mà một, hắn để dành cho người bạn gái mới của họ.

Tất cả đều cắn miếng bánh đầu, bần nhai, nên chỉ có một cậu kêu lên:

- Trời, caviar còn mặn hơn mắm nêm của ta nữa!

Liễu đã nuốt miếng bánh của nàng. Nàng đáp:

- Tôi không thấy học Dược là bậy ở chỗ nào hết.

- Chúng tôi cũng vậy.

- Nhưng các anh đã kín đáo chế giễu mấy chị học Dược.

- Nè chị biết không, con gái nhà giàu mà học Dược thì rất hạp với sở

thích của... cha mẹ họ.

- Ủ, thì đã sao chứ?

- Mà không lẽ bao nhiêu cô ấy đều là con hiếu thảo cả.

- Ủ, rồi sao nữa?

- Mà cũng không lẽ bao nhiêu cô đều thích Dược cả.

- Ủ, rồi sao hả chứ?

- Thế nghĩa là... ơ... hơ... hơ các cô đều ham làm nhà buôn cả.

- Làm nhà buôn có tội tình gì?

- Đâu có. Nhà nước của nước nào cũng cho phép hoặc khuyến khích làm nhà buôn cả, trừ thế giới cộng sản ra. Nhưng nếu đi học cho nhiều vào để rồi làm nhà buôn thì tưởng nên học Cao Đẳng Thương Mại Ba Lê thì hơn.

- Nhưng nếu không có ngành Dược thì làm thế nào?

- Thì chấp phôi bán thuốc như bên Huê Kỳ. Dược chỉ bào chế thôi.

- Tại ta bắt chước Pháp thì biết sao giờ.

- Tôi thì tôi biết làm sao.

- Anh làm sao?

- Tôi không học Dược để rồi làm nhà buôn.

- Thôi dẹp lại, tao bán khoản về ấn tượng trọng đại này lắm, một thanh niên nói.

- Cái gì đó?

- Tại sao ai cũng Sư hết mà bác sĩ lại là Sĩ.

- Vậy từ đây tao phong đại cho bác sĩ chức bác sư là mày hết mắt ngủ.

Thình lình Liễu nói:

- Xin lỗi các anh, tôi vừa thấy một người bạn gái. Các anh cho phép?

- Chị cứ tự tiện.

Tất cả đều nhìn theo người con gái mà cậu nào cũng thích cái phong cách đặt biệt cả.

- Khá lắm!

- Tụi bây biết thuộc gia đình nào không?

- Bờ biết hả?

- Ừ, con của ông Đức Long đó.

- Nhà tỷ phú Đức Long?

- Ừ.

- Nhưng sao lại khiêm tốn và dễ thương đến thế?

- Tại còn học trò thì người ta em nhỏ như vậy, chớ ra đời rồi, hay lên mạng phụ phụ nhân rồi, biết đâu người ta lại không hách một cây.

- Máy cô đằng kia cũng học trò, nhưng cái bộ khinh khỉnh thấy mà

bất ngán. Không, hể ai khiêm tốn thì khiêm tốn từ trong bụng mẹ
khiêm tốn ra, còn ai kiêu hãnh lên ba đã kiêu hãnh.

◦ ◦
◦

Mười hôm liền Lưu không tới thăm Liễu, không phải vì Bích đã về nhà hôm thứ tư ấy. Quả chàng bận mừng em, và cả nhà không muốn ai đi vắng lâu cả. Nhưng cũng vì chàng để xem sao. Chàng tin rằng rất có thể một cuộc gặp gỡ rất là hay ho đã xảy ra trong đêm tiếp tân mà cả nhà Liễu đều đi dự.

Để xem Liễu còn nhớ đến chàng hay không. Mặc dầu rất sợ Liễu tới nhà, chàng cũng mong Liễu tự ý tới. Nếu nàng tới là không có gì thay đổi cả. Bằng không? Có lẽ chàng sẽ đau ghê lắm, nhưng rồi cũng lết đầu vào đại lộ Hàng Thị, cũng chỉ để... xem sao.

Ừ, con người tò mò như vậy, nhứt là Lưu. Họ biết rằng họ sẽ chứng kiến những điều làm cho họ đau, nhưng họ vẫn ưa thấy tận mắt điều ấy, thà là đau còn hơn là cứ mơ hồ về điểm mà họ hồ nghi.

Lần lánh mặt trước của Lưu đã kéo dài đến hai tuần lễ, vậy mà biết địa chỉ của chàng, Liễu không ham tìm bạn như lần này. Lúc đó, nàng không có lý do để mà đến, đối với Lưu, nàng lại sợ mẹ của Lưu thủ cựa rồi khinh rẻ nàng chẳng?

Lần này lý do đã có, tuy hơi bấp bênh bởi có thể Bích đã về rồi, mà cũng có thể chưa. Nếu Bích chưa về thì khi bà cụ hỏi tìm ai, thật là không biết nói sao. Phải có người cho nàng tìm thì mới ổn, mà cái người ấy phải có mặt để nhìn nhận nàng mới xong.

Vì vậy mà nàng cũng để mười ngày trôi qua, nhưng trong khi Lưu không muốn tới nhà nàng thì nàng lại nóng lòng tới nhà Lưu.

Đến hôm thứ mười, nàng suy luận: "Xem nào! Nếu chị ấy không về bữa thứ tư, thì cũng về ngày chúa nhật, mà nay là thứ tư của tuần sau đó rồi thì hẳn chị ấy phải về rồi, nếu chị ấy không điên trở lại.

Mà xem ra chị ấy không điên trở lại đâu".

Thế rồi nàng sửa soạn sáng hôm sau thứ tư để đi Hiền Vương.

Liễu mặc ta không được đẹp bằng mặc đầm, nhưng nàng thấy rằng không nên "mới" trong một gia đình có lẽ thủ cựu. Và nàng đi bằng Taxi chớ không dùng xe nhà.

"Lạ quá!" Liễu nghĩ bụng, khi xe dừng lại trước một căn nhà cách hiệu ba-da của má Lưu hai căn, vì xe qua khỏi hiệu rồi, nàng thấy bảng hiệu, mới bảo tài xế ngừng lại. Lạ quá! Hình như đô thành cấm cất nhà hẹp dưới bốn thước. Ở trong xóm, người ta làm đại, chớ ở đây mặt tiền đường, nhà lại mới cất, thì sao mà nhà nào cũng hẹp quá, chỉ độ ba thước bề ngang thôi.

Nàng nghĩ tới đây thì đã bước tới cửa hiệu rồi.

Tủ kiếng cao, kê sát hai bên vách. Tủ kiếng năm mặt, thấp, giữa nhà. Đường đi vào, ở hai bên cái tủ thấp năm mặt kiếng ấy, cỡ một người quá mập, vào không lọt.

Cuộc buôn bán rất là bơ thờ vì hàng ba-da không chạy như hàng chạp phô, mặc dầu Lưu đã cho nàng biết rằng cha chàng là một tiểu công chức về hưu, có hưu bổng, chỉ buôn bán thêm cho vui, Liễu cũng thấy rằng họ khá bản chặt.

Một người đàn bà tóc hoa râm ngồi sau cái tủ kiếng thấp năm mặt giữa nhà, mắt đeo kiếng già xệ xuống, đang đọc một quyển sách gì thật mỏng để trên mặt kiếng.

Nàng bước vào, bà ấy ngẩng lên. Nàng nghiêng mình thi lễ, bà chủ hiệu đáp lễ lại rồi hỏi:

- Cô mua gì hả cô?

- Dạ con tìm chị Bích.

Bà già này hơi ngạc nhiên rồi hỏi:

- Xin lỗi, cô là ai?

- Dạ con là bạn của chị Bích.

- Vậy à! Có thân lắm không?

- Dạ rất thân.

- Nếu vậy cháu cứ đi thẳng lên lầu. Chỉ có một mình nó trên ấy thôi.

Liễu mừng quá, mừng vì không bị việt-vị [38](#), nên vội chạy vào trong, quên nói gì nữa, vả nàng cũng chẳng biết phải nói gì.

Trong khi đó thì bà cụ réo vói lên:

- Bích ơi, có bạn sắp lên thăm con đó!

Liễu chỉ nghe Bích "dạ" một tiếng chớ không có hỏi thêm gì, nhưng nàng nghe tiếng chơn không guốc dép, chạy mau ra thang lầu.

- Chị Liễu!

Liễu mới leo lên được có ba nấc thang là Bích đã ra tới nơi, nhận diện được nàng và kêu lên thế.

- Chị Bích! Trời, nhớ chị lắm.

- Tôi cũng trông đợi chị ghê đi.

- Chị về hồi nào?

- Hôm thứ tư ấy.

Họ đã gặp nhau tại cầu thang lầu và Liễu ôm chầm lấy Bích mà nói:

- Nhớ lắm.

Nàng nhớ lắm thật, nhưng nhớ người con trai ruột rà với cô này, chớ nhớ cô ta không bao nhiêu đâu.

Bà già má bỏ tiệm, chạy lên lầu để chứng kiến cảnh ấy. Bà cười, rất bằng lòng mà thấy con bà vui, quên mất ngạc nhiên trước người bạn thân và cử chỉ rất thân của nàng, thân mà từ thuở giờ bà chưa hề thấy tới đây lần nào cả.

Bà hỏi:

- Té ra cháu Liễu có đi thăm Bích trên nhà thương và biết ngày về của Bích?

- Thưa bác có, cháu có lên trên ấy.

- Thôi chị em vui với nhau đi.

Nói rồi bà vội chạy xuống nhà kẻo có khách không ai tiếp.

Liễu nói:

- Tôi muốn ra đây lâu lắm rồi, nhưng không chắc chị đã về.

- Chớ anh Lưu không có cho chị hay sao?

- Từ chúa nhựt đó tới giờ ảnh biệt dạng luôn.

- Được, để chúa nhựt, tôi bắt ảnh chờ đi thăm chị.

Căn lầu giống y như dưới nhà, chỉ có khác là phía trước có hành

lang lộ thiên. Phía sau, nhà bếp được coi [39](#) làu thành một buồng nhỏ, Liễu đoán rằng đó là buồng của Lưu, vì ở đây có hai giường, mà một đang bề bộn, bừa bãi đồ thêu may, đồ đan len, thì chắc là Bích ở ngoài với cha mẹ.

Buồng nhỏ dính với trong nhà bằng một hành lang có nóc nhưng không vách. Cửa sổ buồng mở lớn nhưng cửa chánh thì được khóa lại bên ngoài, chìa khóa còn nằm trong ổ khóa. Như vậy là Lưu không có ở nhà.

Liễu nghe buồn và thất vọng, mà không được biết lòng dạ Lưu có thay đổi chẳng, bằng được vào lối chàng tiếp đón nàng hôm nay, nếu chàng có ở nhà.

- Chị còn đi học hay không, Liễu hỏi.

- Tôi nghỉ học lâu rồi, từ ngày đậu Trung học, tức từ ba năm nay. Ở nhà để học nấu ăn với lại may vá ấy mà!

Bích vừa nói vừa cười, chế giễu thảm lặng sự chuẩn bị làm dâu của nàng, chuẩn bị khổ công như thế mà cũng chẳng được làm dâu. Các cụ không hay rằng đời đã thay đổi nhiều lắm rồi, và con trai chúng nó tìm cái khác hơn là tài nấu ăn, tài may vá.

- Để rồi tôi cũng phải học, nhưng tôi học với chị.

Liễu nói.

- Tôi lại nghĩ rằng không biết có lợi hay không, những trò này. Đời nay thợ may, thợ làm bánh, thợ nấu ăn nhiều quá, coi bộ không ai cần nội trợ nữa.

- Nhưng đâu có thợ làm mẹ.

Bích kinh ngạc trước sự thật lớn ấy mà nàng không dè lại được thốt

ra từ miệng một thiếu nữ nhỏ hơn nàng đến hai tuổi.

Nàng lại nhìn Liễu, cười thương mến và thấy rằng anh nàng chọn khéo lắm. Liễu đẹp không chỗ chê, còn ít tuổi như vậy lại có được một quan niệm mà rất hiếm người con gái thời nay có.

- Chị biết hôn, Liễu lại thêm, nấu ăn và may vá, riêng nó, không cần lắm. Nhưng đó là một kỷ luật để luyện con người như bao nhiêu là kỷ luật khác.

- Ủ, chị nói đúng lắm.

- Anh Lưu đâu rồi?

- Anh đi "cua" [40](#) .

- À, tôi quên mất, tôi cúp cua và ngõ ai cũng cúp cua hết.

- Chị học Cao đẳng Mỹ thuật có thích không?

- Ai nói cho chị biết trường tôi?

- Anh Lưu chớ ai.

Liễu mừng quá. Té ra Lưu có nói đến nàng, không biết chỉ nói riêng với Bích hay là cho cả nhà nghe.

- Chúa nhật chị vô tôi hén? Nàng hỏi mà như đòi.

- Hứa chắc, Bích đáp giọng quả quyết.

- Nên vô vào buổi sáng. Xế lại, tôi ra đây rồi ta cùng đi xi-nê nhé.

- Được.

- Nếu anh Lưu cũng đi còng hay, bằng không, chị em ta đi riêng vậy.

- Để tôi rủ ảnh đi.

- Ừ, thử rủ coi. Nhưng tôi chắc chị thất bại.

- Sao vậy?

- Ảnh không hề mời tôi đi xi nê lần nào cả. Tôi chắc ảnh muốn tránh việc ấy.

Bích hơi ngạc nhiên. Nàng cứ ngỡ Liễu là nhơn tình của anh nàng. Té ra họ chỉ là bạn thật sự với nhau thôi mà chưa thân nữa.

- Nè, Liễu lại nói. Chưa chắc ảnh sẽ chở chị đi. Vậy chị nên biết địa chỉ là hơn. Tôi ở nhà số 45, tại đầu cầu phía bên Gia Định, chỗ gặp nhau của hai đầu đường Hàng Thị và Hàng Sanh.

- Xanh hay Sanh?

- Sanh. Tôi thấy nhật trình họ viết là Hàng Xanh nhưng thật ra là Hàng Sanh. Thuở tôi còn bé, cây Sanh trồng ở hai bên đường chưa bị đốn, tôi có thấy cây ấy.

- Nó ra thế nào hả chị?

- Đó là một loại cây to nhưng lùn, tàng lớn lắm, rất mát đường.

- Nghe đâu là đường Hàng Sanh nên thơ lắm hả chị?

- Có lẽ, nhưng giờ họ đốn mất cả rồi. Hình ảnh của đường Hàng Sanh thật, của thời thơ ấu của tôi, giờ lờ mờ quá, tôi không hình dung rõ được. Ở chơi lâu, có bị rầy hôn chị?

- Đâu có.

- Má không khó tánh hả?

- Không.

- Còn ba. À, ba đâu rồi?

- Ba đi chơi. Ba cũng dễ tánh như má, nhứt là đối với bạn hữu của tụi này.

- Anh Lưu nhiều bạn không chị?

- Ít. Hay có, mà bạn thân thì ít lắm.

- Còn bạn gái?

- Tôi không thấy ảnh có bạn gái nào khác hơn chị. Có lẽ cũng có, mà là bạn học, không thân, không có chị nào tới đây hết.

Liểu muốn gọi chuyện để biết thêm về Lưu, mặc dầu nàng ý thức rằng rất nguy hiểm cho Bích mà nhắc tới bạn hữu của Lưu vì Bích là nạn nhân của một người trong đám bạn ấy.

Nàng hồi hận quá, khi thấy Bích chau mày trước câu hỏi: "Anh Lưu nhiều bạn không chị?"

Nàng thấy mình khốn nạn quá mà đã thất hứa với với Lưu, đã phản bội cam kết của nàng. Nhưng biết sao giờ, nếu không đi bằng lối ấy thì không thể nào đến đích được cả. Không lẽ đột ngột hỏi ngay về bạn gái của Lưu.

- Chị ăn mút nhá? - Bích mời.

- Hoan nghinh, nếu là mút của chị làm.

- Mút chùm ruột, chính tay tôi làm. Vậy chị ngồi đây, để tôi xuống...

- Không, tôi xuống nhà với chị, rồi ta ở dưới luôn.

Đôi bạn gái cùng xuống thang lầu.

Má của Bích bỏ sách quay lại nhìn con và bạn của nó. Con bà ít bạn, nên bà quý những đứa bạn hiếm hoi tới chơi ở đây. Bà hỏi:

- Sao hai đứa không ở trên cho tự do, xuống đây làm gì?

- Chị Liễu đòi ăn mút má à!

- Cái con này! Lại nói thêm nói bớt cho bạn. Nó làm gì biết mày có mút mà đòi. Họa may là mày khoe tài thì có.

Hai chị em cười rúc rích với nhau rồi đi luôn xuống bếp.

Bây giờ đã mười giờ rồi và bà bếp đang nấu ăn.

Cái hành lang trên lầu, đưa ra buồng nhỏ là nóc của hành lang dưới nhà. Nơi hành lang này có đặt bàn ăn mà Liễu đoán rằng đây là buồng ăn của gia đình này.

Đôi bạn ngồi lại bàn và Bích nói:

- Cho hũ mút của tôi đi bà Tám, với lại hai cái muỗng cà phê.

Liễu bỗng dưng đâm ra thèm nghèo, hay nói cho đúng ra, đâm ra thèm chỉ đủ ăn như nhà này.

Cái giàu của nàng là một trở ngại, còn sự không giàu ở đây, lại không có gì khổ hết thì thà là chỉ khá giả như họ mà hơn. Nếu nàng không giàu, có lẽ Lưu đã tiến xa rồi.

Nàng nhớ có đọc một thiên hồi ký của một bác thợ may kiêm văn sĩ,

bác thợ ấy kể chuyện được gọi tới may y phục cho hoàng thái tử Bảo Long tại Sài Gòn năm xưa.

Ông hoàng thái tử ấy hỏi bác ta khi nghe bác ta nói đến tính từ "nghèo":

- Nghèo là làm sao anh thợ?

Không là hoàng thái tử trong cấm cung, Liễu vẫn chưa biết nghèo là thế nào cả, mà cho đến cuộc sống trung lưu như ở nhà này nàng cũng chưa hề biết.

Quả nàng có đi ngang qua những xóm nghèo, đã thấy những căn nhà tôn, những căn nhà lá tồi tàn, nhưng nàng không chú ý tới và không thấy bên trong họ sống thế nào.

Đây là lần đầu mà...

Bà Tám nấu bếp đã đem các thứ lại. Bích mở nắp cái hũ bằng sứ trắng ra rồi đôi bạn thọc muống vào trong đó mà múc mút.

- Ngon chớ, Liễu ăn trái đầu rồi khen, chị làm đâu có thua gì thợ. Mút họ bán cũng y hệt như vậy chớ không hơn chút nào hết.

- Tại món này dễ làm lắm!

Đây là lần đầu mà nàng vào sâu trong cảnh thân mật của một gia đình không giàu.

Nghèo chắc khổ lắm, nhưng sống trung lưu thì nàng chịu được và sẵn sàng hòa mình với gia đình bạn này.

Trong giây phút, Liễu có cái ý ngông này, không phải là ý riêng của nàng mà là ý trong các tiểu thuyết lãng mạn rẻ tiền mà nàng đã đọc được và đã chịu ảnh hưởng phần nào, cái ý bỏ cả giàu sang của nàng để "đi theo tiếng gọi của tình yêu".

Lần đầu tiên nàng đọc loại tiểu thuyết ấy, nàng thấy như vậy là đẹp lắm, không có mối tình nào cảm động hơn được. Cô bé chán cừu mơ vị hoàng tử đẹp trai, giấc mơ ấy pha trộn với giấc mơ của nàng công chúa mơ anh chăn cừu. Đó là kết quả của mặc cảm giai cấp, mặc cảm của con cháu nhà giàu mà sinh tư tưởng xã hội.

Nhưng mặc cảm ấy càng giảm theo thời gian thì theo thời gian giấc mộng lãng mạn đó cũng bớt nên thơ đi.

Nhưng hôm nay, những dấu vết in đậm vào tiềm thức buổi thiếu thời của Liễu lại lộ rõ lên như là một thứ mực bí mật kia lộ ra dưới một hóa chất gây phản ứng.

Liễu đã thừa tự thực chất thực tế bên ông nội của nàng nhưng đồng thời cũng thừa tự dòng máu nghệ sĩ của phía bà nội của nàng, nên nàng chỉ mơ yêu vừa chùng, theo lý trí, mà khi tình yêu có đối tượng rồi thì nàng lại có khuynh hướng si mê.

Thế nên giấc mơ của nàng công chúa bỏ cả giàu sang, lầu son gác tía, để đi theo anh đốn củi có tám lòng vàng, giấc mơ trẻ con của nàng hồi bốn năm trước sống dậy thành linh với tất cả màu sắc tốt tươi rực rỡ của nó.

Thời nay con gái nhà giàu cũng vẫn cứ còn lãng mạn nhưng họ lãng mạn cách khác, sự lãng mạn tiến theo nhịp bước của thời gian, theo nhịp nhạc Rốc [41](#), nhưng thỉnh thoảng, trong vài trường hợp, một cô gái mặc đầm có lối tóc kiểu Sylvie Vartan lại lãng mạn y theo thời Tuyết Hồng lệ sử của những cô má phấn răng đen.

Đó là trường hợp của Liễu trong giây phút này.

Chỉ có khác là thời xưa họ dám bỏ cả, còn thời nay thì họ chừa lại một món, không thích hy sinh bao nhiêu. Món đó là tiện nghi sống. Mà chìa khóa của tiện nghi sống là tiền bạc. Và tiền bạc thì cha mẹ

họ còn nắm trong tay, thế nên vấn đề thoát ly gia đình lại không thành vấn đề nghiêm trọng được.

Nhà giàu thời xưa lắm của nhiều tiền mà không hưởng thụ được cái gì cả. Họ chưa biết dùng máy lạnh, tủ lạnh xe Huê Kỳ, chưa thèm du lịch Nhật Bản, Ý Đại Lợi, con gái của họ chưa xức nước hoa Chanel số năm, chưa biết may chiếc áo đầm hai ngàn bạc, chưa nghiện bồn tắm tráng men hường hai trăm ngàn đồng một cái. Họ có của mà đời sống vật chất của họ chỉ hơn nhà nghèo ở các bữa ăn cá thịt ê hề mà thôi, ngoài ra thì không hưởng gì hơn nhà nghèo cả.

Như vậy thì con gái nhà giàu thuở đó lìa lầu son gác tía, đâu có khổ bằng các cô bây giờ phải lìa cái buồng lạnh.

Thế nên cuộc hồi dương của cái mộng chết nơi Liễu, chỉ xảy ra trong khoảnh khắc mà thôi, rồi nó hấp hối trở lại để rồi chết luôn.

Liễu tự an ủi mình rằng chưa chắc Lưu đã vì ngại giàu sang của cha mẹ nàng mà không bước tới. Vả, nàng có bắt Lưu cưới hỏi gì đâu. Ấy đó cũng là một điểm khác nhau giữa con gái thời xưa và con gái thời nay. Con gái thời xưa, hễ yêu là nghĩ tới hôn nhơn trước hết. Nay thì yêu, đối với họ là yêu, chỉ giản dị có thể, hoặc rắc rối thì rắc rối vì những lý lẽ tế nhị nào, những khúc mắc nào trên con đường tiến triển yêu đương của họ, chớ không hề cho hôn nhơn một địa vị tối quan trọng như ngày trước.

Họ cho, sẵn lòng cho tất cả, không đắn đo, không giữ thế, cho người mà họ yêu tất cả những gì quý báu của họ, mà không đòi hỏi sự đền bù nào, hay ít lắm sự bảo đảm nào.

Liễu cũng không khác bạn đồng lứa của nàng bao nhiêu. Nếu cái đêm ngồi trên đầu bức tường song sứ thừa mà Lưu tỏ tình, chắc nàng đã nhận ngay. Không, sau đó nàng không có giựt mình sợ hãi những phút chờ đợi mà nàng suýt làm xằng. Nàng có hối hận thật đó, nhưng hối hận đã không đủ can đảm khuyến khích Lưu mà thôi chớ không phải hối hận vì mong đợi chuyện xằng.

Chưa chắc vì Lưu sợ giàu sang. Nàng chỉ đoán vậy thôi, không có căn cứ, mà trái lại, còn có nhiều bằng cứ chứng tỏ rằng đời nay, con trai cũng ham của y như đời xưa, mà còn trắng trợn hơn xưa nhiều, họ chạy chọt một đám vợ, như ngày xưa thanh niên chạy chọt làm quan, họ ra giá, họ đặt điều kiện không úp mở, không che đậy bằng bức khăn nhiều điều nào đó cho nó ra vẻ một chút.

Nàng chỉ đoán như vậy thôi và hơi sợ hãi khi nghĩ về phía cha mẹ nàng. Không, Lưu không hy vọng gì đâu, chắc một trăm phần trăm như vậy, nếu chàng đã đỗ đạt đi nữa. Thiếu gì ông cử nhà giàu, hay tệ lắm cũng ông cử con cháu của gia đình tăm tiếng nào đó.

Không! Nghĩ tới đây Liễu càng không dám để cho ý nghĩ hôn nhân lờn vờn nơi trí nàng. Nàng chỉ yêu và đợi được yêu. Nàng đâu có dè Lưu ở trong một trường hợp "đặc biệt của chim phải náy" nó ngăn chàng dám yêu ngoài vòng lễ giáo như bao nhiêu con trai khác.

Liễu bật cười và hột chùm ruột mà nàng lừa tới bên trong môi, toan nhả nó xuống một bàn tay xòe của nàng, bị bắn ra xa.

- Chị cười gì?

Bích hỏi và cũng cười, mặc dầu nàng chưa thấy gì làm cho Liễu vui.

- Tôi cười loài người kỳ dị.

- Ở chỗ nào?

- Tại sao ta không ăn đường lại biến trái chùm ruột thành đường rồi mới ăn.

- Ừ, tôi cũng nghĩ như chị, nên có lần tôi định làm mút chùm ruột không ngọt lắm, để chừa một chút ít cái vị chua của nó. Nhưng ai cũng nói như vậy là bậy, nên tôi đành phải làm y theo mọi người.

- Sợ họ hiểu lầm, ngỡ rằng mình không biết làm?

- Ừ.

Đôi bạn cười xòa.

Liểu vui cười với bạn mà vẫn không quên buồn cười cho ý nghĩ nông cuồng của nàng khi nãy: "cuốn gói" theo về với Lưu.

"Có bằng cứ gì chắc chắn là người ta đã yêu mình đâu! Lại không có gì trở ngại, nếu người ta yêu mình. Thật là mình điên!"

Liểu không tự nói ra với nàng, chớ nàng còn thấy rằng nàng điên ở nhiều điểm khác nữa. Lưu học luật, hẳn chàng dè dặt về khoản "dụ dỗ" gái thơ lắm, chàng đâu có để cho nàng "cuốn gói" theo chàng, nếu tình thế bắt buộc phải như thế.

Và chưa chắc nàng sẽ sống được trong gia đình này. Lưu chưa có công ăn việc làm, mà cở có, sự ra riêng chắc chưa thực hiện được với đồng lương tập sự của chàng. Nếu không phải làm dâu như thời xưa, nàng vẫn ké né, vào ra e sợ, mà nàng thì đã quen được nhiều tự do.

Đôi bạn gái này, tuy thích nhau lắm, mừng, vui thật sự khi gặp lại nhau, nhưng cả hai đều rình nhau, cố dò biết sự thật qua một lời hớ nào của người kia. Bích thì tự hỏi không rõ anh nàng đã tỏ tình với Liễu chưa, còn Liễu thì muốn biết xem Lưu có nói gì về nàng với Bích hay không, có hỏi ý kiến Bích để biết cô em gái chàng chắm "đậu" hay chắm "rót".

Nàng bất cần ý kiến của Bích, nhưng nếu Lưu có hỏi thì tức là Lưu đã yêu nàng. Thiếu kinh nghiệm, lời nói và cử chỉ của Lưu hôm nay không đủ hùng biện đối với nàng. Một cô gái vừa vỡ lòng yêu, phải nghe được cái gì đích xác hơn kia.

Liểu liếc nhìn lên gác xép mà nàng đoán là của Lưu, rất muốn trần

nhà bếp biến thành pha lê trong suốt để nàng được thấy những gì ở bên trong buồng của bạn.

Khám phá về đời sống riêng tư thân mật của người yêu là sở thích của cả trai lẫn gái, họ tìm thấy rất nhiều thú vị trong sự tò mò của họ, nhất là trong sự phát kiến lần hồi những chi tiết nhỏ nhặt nó giúp họ biết rõ người bạn của họ hơn. Lưu cũng đã tò mò về nàng y như vậy, hẳn lại còn tò mò hơn, tò mò cả về cuộc đời của thế hệ ông bà của nàng nữa là khác.

- Anh Lưu ở trên này hả chị? Liễu hỏi.

- Ừ, gác này mới làm sau đây, hỏi anh Lưu học thi tú tài 2, cần ở riêng biệt để được vắng vẻ mà học.

Nhà bếp được phá nóc, làm trần bằng bê tông, trần này là nền của căn gác ấy. Nhưng vì gác nhỏ, không làm cho đủ cao được, nên trần của gác có lẽ thấp lắm. Liễu chỉ đoán thế thôi, và tin chắc là mình đoán đúng. Nói cho đúng ra thì không phải là trần thấp, vì trần thấp quá, chắc Lưu không chịu nổi đâu, mà chính cái khối không khí giữa nóc gác và trần, khối ấy nhỏ quá. Nó phải nhỏ vì gác không cao, nóc thấp! Nóc lại thấp mà trần lại cao, thì khối không khí ấy phải bị thu hẹp.

Nhà có trần, mát hay nóng gì đều do cả sự lớn hay nhỏ của khối không khí nói trên. Đó là một thứ nệm vô hình, nó ngăn sức nóng từ nóc nhà truyền xuống trần.

Liễu tưởng tượng rằng nếu nàng về làm dâu ở đây, hẳn phải ở trong căn gác đó, và không biết nàng sẽ chịu đựng nổi hay không cái lò bát quái ấy, vì đã quen sống rộng rãi, mát mẻ từ thuở còn bé.

Không, nàng không mơ hôn như xưa nữa, và trước đây nàng cũng chỉ nghĩ sơ qua về hôn như xưa mà thôi. Nhưng tình yêu vẫn còn nguyên vẹn trong lòng nàng, đời sống tương đối lụm thùm của gia đình này hoàn toàn không ảnh hưởng đến tình cảm của nàng.

- Anh Lưu có thức khuya không chị?

- Cái đó cũng tùy. Thường thì ảnh thức khuya, không phải để học, mà để đọc sách, hoặc để đi chơi.

- Ảnh ưa đi chơi đêm lắm hả?

Bích giựt mình, lo lắng nhưng suy bụng ta ra bụng người, nàng an tâm trở lại. Người vị hôn phu của nàng cũng là kẻ đi chơi đêm, cặp bài trùng của Lưu, vậy mà nàng không thấy là hại lắm, và tin là Liễu cũng đồng quan niệm với nàng, nên thành thật đáp:

- Thì cũng thỉnh thoảng thôi, nhưng khi nào có bạn hữu rủ kìa, chứ ảnh không hề đi một mình.

Liễu yên dạ được. Như vậy là Lưu có thể đi trác táng với bạn, chứ chàng không có như tình đâu.

Liễu không muốn Lưu bắt gặp nàng ở đây, nên ăn vài trái mút chùm ruột xong, nàng uống nước rồi xin phép về. Nàng sẽ bối rối lắm nếu gặp Lưu ở đây. Lạnh lạt thì không lạnh lạt được, mà nóng ẩm quá, không biết bà cụ sẽ nghĩ sao.

Lạ quá! Nàng có định làm dâu nhà này đâu, nhưng cứ sợ bà cụ. Mâu thuẫn này chứng tỏ rằng tuy nàng chỉ nghĩ đến yêu đương, nhưng tiềm thức của một cô gái nhà lành vẫn không quên nhắm tới cái lối ra của cuộc yêu đương.

Yêu rồi sẽ đi tới đâu? Một thiếu nữ con nhà, còn trong trắng, chắc chắn là không quan niệm rằng yêu thì cứ yêu cho vui, hết yêu rồi thì tìm anh con trai khác mà thế cho anh trước.

Tánh lãng mạn, ngây thơ của các cô chỉ cho phép các cô nghĩ đến hai tương lai: bị phu rẫy rồi đau khổ, đi tu, hoặc lên xe hoa.

Về sau, trường trải rồi mà vẫn chưa lấy được chồng, có thể các cô sẽ "thả giàn", nhưng giờ thì chưa đâu.

Liều ra về độ nửa tiếng đồng hồ thì tiếng Lưu vang lên dưới nhà:

- Má ơi, thằng Bộ có ghé trả cuốn sách cho con không má?

- Không, tao không thấy đưa nào tới đây từ sáng đến giờ hết.

Lưu để xe ra ngoài vỉa hè, sợ chật nhà, xe này gần đi ngủ chàng mới cho vào trước cái tủ thấp giữa nhà. Đoạn chàng đi tuốt lên lầu.

Chàng bị phục kích ngay tại đầu trên cửa thang gác và Bích vừa điểm mặt anh, vừa nói:

- Chết anh rồi!

- Gì đó?

- Anh bị điều tra.

Lưu hơi lo, chau mày làm thình một hồi rồi nói:

- Anh không có làm gì hết, cũng không có xin xuất ngoại. Chắc thằng nào nó khai bậy. Nhưng không sao đâu.

- Nguy lắm, đừng có tưởng là không sao.

- Em sợ hã. Đã bảo anh không có làm chánh trị mà!

Bích cười ngất khiến Lưu đoán hiểu đó là câu chuyện ngộ nghĩnh gì chứ không phải là chàng bị công an theo dõi như thoạt tiên chàng đã ngỡ.

Chàng cũng cười mà rằng:

- Cái con này! Gì mà coi bộ bí mật vậy?

- Anh bị liễu yếu đào tơ điều tra.

Lưu chột hiểu, bật cười rồi hỏi:

- Nó có tới đây hả?

- Vừa mới ra khỏi nhà thì anh về.

Lưu mừng quá, và vui sướng vô cùng. Thì ra không có biến cố nào xảy ra cả, trong đêm Liễu dự tiếp tân. Chàng tin chắc như vậy. Nếu nàng bị tiếng sét do cậu nào đó đánh lần đầu, hay chưa bị, mà đã được một cậu săn đuổi mà cậu ấy hơn chàng, chắc Liễu không mò tới đây làm gì. Nàng tiếp tục rước chàng như một người bạn trai là đẹp lắm rồi đó, chớ không có cho ân huệ lớn như thẻ này đâu.

"Thì ra, chiến lược nằm nhà của mình, coi vậy mà hay". Lưu tự khen mình và đắc chí hết sức.

Thấy anh nàng vui, Bích cũng vui. Nàng nói thật ra ý nghĩ của nàng:

- Vậy mà em cứ ngỡ chị ấy là nhờn tình của anh.

- Đâu có. Nhưng gì làm cho em biết sự thật?

- Thì nói qua nói lại một hơi, lòi ra hết.

- Bậy, em bậy. Ai lại hỏi những điều ấy.

- Anh tưởng em ngu sao! Em đâu có hỏi gì. Thấy chị ấy không biết nhiều chi tiết về anh, thì em hỏi, đâu cần phải hỏi mới biết.

- Nhưng nó điều tra hạnh kiểm hay tài sản?

- Chỉ hỏi anh có đi chơi đêm hay không?

- Em trả lời ra sao?
- Em nói anh lai rai, tức là nói sự thật.
- Có nhiều sự thật không nên nói ra.
- Đành vậy. Nhưng trường hợp này, em đứng về phe bạn gái.
- Dòi trong xương dòi ra. Em là nội tuyến nguy hiểm đó.

Hai anh em cười xòa:

- Em thấy Liễu thế nào?
- Lý tưởng lắm.
- Khỉ khô.

Bích thỏ thẻ:

- Bề ngoài thì như vậy, chớ bên trong ta biết sao được. Nhưng trực giác của phụ nữ không lầm đâu, anh cứ tin em đi.

Lưu buồn cười quá. Phụ nữ họ cả tin nơi tình cảm, nơi trực giác của họ, và đưa em gái chàng vừa ra nhà thương điên, cũng vì trực giác của nó đã phản bội mà nó vẫn chưa tởn.

- Anh thì anh còn thấy nó dễ thương hơn là em thấy nữa, nhưng anh dè dặt.
- Anh sợ cái gì?
- Nó giàu lắm.
- Vậy hả? Em đâu có biết. Chị ấy đến đây bằng tắc-xi, ăn mặc như

em, mà có lẽ còn thua em nữa.

- Ủ, nó rất ít áo dài ta, vả lại nó còn trẻ quá, thân thể chưa đều, mặc áo ta coi xấu, nên nó không buồn may. Nó thường mặc đầm.

- Anh dè dặt là hữu lý. Nhưng em thấy chỉ cũng không có phách ra mặt hay ngấm ngầm gì hết.

- Ủ. Nhưng chưa, không có nghĩa là không.

- Dầu sao, em cũng thích có một người bạn như vậy, một người chị dâu hiền hiền như thế đó.

Con gái nhiều tình cảm, thích thương yêu lắm, và thương yêu mau lẹ lắm. Bích thương mến Liễu thật tình và xin anh:

- Chúa nhật anh đưa em đi thăm chị ấy nhé.

- Có cần lắm không?

- Sao không, xe khó kiếm thì đi xe anh là tiện nhất.

- Không, anh hỏi em có cần thăm nó lắm không?

- Sao lại không, phải thăm đáp lễ chứ. Chị ấy ra đây thăm em thì...

- Sao em nói nó đi điều tra anh.

- Có lẽ sự thật là như vậy. Nhưng chị ấy đã nói rằng ra đây để thăm em, thì em phải nhận là thế chứ biết sao.

- Nếu em thấy cần, em nên đi một mình.

- Cũng được. Nhưng sao anh lại muốn tránh? Chị ấy rủ em đi xi-nê và ao ước có anh cùng đi. Em thấy anh nên thân hơn với chị ấy. Mà đây là dịp hai người đi chung với nhau.

Lưu bật cười, Bích không biết rằng Liễu nó ao ước thế với Bích, chỉ để có dịp khai rằng giữa nó với chàng chưa có gì hết. Đó là sự khôn quỉ của một đứa con gái không phải thật thà như em gái của chàng.

Bích có biết đâu là hai người đã "bíc-nic" ở Thủ Đức thì còn thân với nhau hơn là cùng đi xi- nê nữa.

- Anh muốn tránh là để cho em khỏi trách nhiệm đó.

- Trách nhiệm gì?

- Nếu ngày sau, nó với anh tuyệt giao với nhau, em sẽ khỏi nghe nó trách móc, khỏi bị nó đổ thừa vì có em nên nó mới thân với anh.

- Đổ thừa sao được. Hai người quen với nhau trước kia mà.

- Biết vậy nhưng người ngoài ai biết đâu. Có gì làm chứng. Còn em mà đứng trung gian cho hai người đi xi-nê với nhau, ngày sau em không thể chối.

- Bộ anh tính rồi sẽ bỏ rơi người ta sao?

Bích nói rồi ngoe nguẩy bỏ đi lại giường và tiếp lục đăn len, sau khi xì một tiếng, tỏ vẻ thù hận lũ con trai lắm.

Lưu cười hiền lành, dựa lưng vào lan can đầu thang lầu mà nói:

- Chưa chi mà tình cảm em đã sôi nổi như là chuyện xảy ra rồi. Anh chỉ nói thí dụ vậy thôi chớ.

Bích còn căm giận, nên cứ làm thinh. Chàng dỗ em:

- Bích nè! Em nên giúp anh, mà đi một mình thử xem sao.

Bích ngẩng lên:

- Giúp anh chuyện gì?

Nàng vẫn chưa hết tức giận nhưng nghe nói đến một sự giúp đỡ, nàng phải nghe Lưu, vì đó là mục đích của nàng.

- Em đi một mình để dò ý nó xem sao.

- Dò về điểm nào?

- Xem nó có cảm tình với anh không.

Lưu gạt em chàng, để nó khỏi đòi hỏi lời thề chàng đưa nó đi, chớ chàng đã dư biết cả ruột gan của Liễu rồi.

- Thì em đã nói là chị ấy cảm tình với anh kia mà!

- Chưa chắc, hỏi anh có đi chơi đêm hay không, không có nghĩa là cảm tình.

- Không, chỉ còn hỏi đơn hỏi ren nhiều chi tiết vụn vặt nữa, nào là anh ngủ ở buồng nào, nào là anh ưa ăn quà gì.

- Ừ, như vậy là có cảm tình. Nhưng cảm tình ấy tới mức nào ta chưa biết. Cảm tình với lại yêu, khác nhau xa lắm.

Vả lại nó với anh quen nhau mà nó chưa biết gia đình anh. Hôm nay là lần đầu nó thấy cái tiệm tạp hóa nghèo nàn của ta. Biết đâu tình cảm của nó lại không thay đổi.

- Ừ, anh nói có lý. Em quên mất rằng chị ấy giàu lắm.

- Ngoài đường, anh giống bất kỳ sinh viên nào và con một nhà xuất nhập cảng vẫn không hơn anh. Nhưng vào tiệm tạp hóa của ta, tự nhiên nó phải thấy anh khác đi.

- Rất có thể.

Lưu chỉ biện luận để thuyết phục em gái chàng đừng có bắt chàng làm khổ dịch đưa nó đi thăm bạn. Nhưng biện luận tới đây, chàng bỗng thấy lóe lên một sự thật mới. Vâng, tình cảm của Liễu có thể khác đi, sau khi nàng từ giả tiệm tạp hóa xép này.

Thành thử chiến lược nằm nhà của chàng, tuy có kết quả, mà vẫn còn phải áp dụng thêm một thời gian nữa, chớ chưa xong đâu. Nàng không gặp bồ đêm đó, đành vậy, nhưng có thể nàng đã hết thích bồ cũ rồi cũng nên.

Vì chỉ nhằm một cái đích duy nhất là hôn nhơn, nên người con trai này mới bận tâm nhiều về tình cảm sâu xa của cô gái đường Hàng Thị, chớ nếu chỉ tính chuyện qua đường thì chàng đã cóc cần, cố gắng chinh phục bền dai thì thế nào cũng được, cho dẫu nàng có chê chàng nghèo đi nữa.

Chàng rất biết quan niệm luyến ái của phần đông con gái của thế hệ chàng. Lắm khi chúng nó không yêu lắm, không hài lòng lắm về anh chàng chinh phục chúng nó nhưng chúng nó cũng ưng thuận. Cho vui cuộc đời vậy mà.

Ừ, nếu chàng nỗ lực, thì chắc được, Liễu không phục chàng nhiều, không yêu chàng lắm thì rồi hai đứa sẽ xa nhau chớ có gì mà phải đắn đo.

◦ ◦
◦

Bích ăn diện như để lên xe hoa. Nàng bị mặc cảm nghèo, từ lúc nghe anh nàng cho biết là Liễu giàu lắm. Để xóa bớt mặc cảm đó, nàng phải tự tin, mà muốn tự tin, phải nhờ bề ngoài phần nào.

Vả mang chài mang lưới mà đến với nhà giàu, có thể họ xấu mặt với làng nước rồi họ lạnh với mình thì tủi lắm.

Bích không cần nhà giàu, không chạy theo nịnh nhà giàu, nàng cũng có liêm sĩ tiểu tư sản như anh nàng, và nếu Liễu cách biệt với nàng thì nàng không chơi với Liễu nữa, chớ khỏi phải lo gì. Tuy nhiên, dầu sao cũng không để bị khinh rẻ ra mặt. Xem ý người ta rồi rút lui êm thấm là tốt hơn cả.

Vậy là sự làm đom của nàng, sự chưng diện của nàng trưa hôm nay chỉ có mục đích tránh bị bạc đãi ngay tại trận thôi, chớ không hề để mua chuộc cảm tình vĩnh viễn của Liễu, nếu Liễu là kẻ đánh giá con người bằng tiền của.

- Trời! Dữ hôn, trông chị từ sáng tới giờ.

Chính Liễu chạy ra mở cổng khi nghe nói có người bấm chuông và nàng nói lớn lên như vậy, từ lúc còn chạy trong sân.

Bích cười và giải thích, khi Liễu mở cửa ngõ:

- Thì chị đã rủ đi xi-nê mà xi-nê hồi sáng đâu có.

Liễu bật cười:

- Ủ, đúng như vậy. Tôi lú lẫn như bà già, cứ mong chị, ngay từ sau bữa điếm tâm.

Thật ra là nàng trông đợi Lưu. Lẽ dĩ nhiên là nếu Lưu đến cũng có Bích đi theo, nhưng nàng chỉ trông có anh của cô khách này thôi, mà trông Lưu tới chơi vậy chớ cũng quên mất cái vụ đi coi chiếu bóng ấy nữa.

Bích thấy rõ là mặc dầu tươi cười, Liễu vẫn không giấu được một sự thất vọng, thất vọng về gì, nàng đã đoán được và biết chắc chắn khi nghe chủ nhà hỏi:

- Chị đi có một mình sao? Còn anh Lưu đâu?

- Anh ấy lười đi buổi trưa lắm. Ảnh sợ nắng ăn da, đen mặt rồi con gái nó chê đi.

Bích nói rồi cười giòn lên, nhưng không được tiếng vang nơi bạn nàng. Liễu buồn ra mặt, sánh vai với Bích mà vào nhà.

- Lâu lắm, anh Lưu không có tới đây chơi.

Hình như là Liễu gằn như mếu khi thốt lên câu này. Bích nghe thương xót người bạn gái mới này quá và tức giận sao anh nàng lại lòng dạ sắt đá như vậy được.

Để an ủi bạn, nàng bịa chuyện:

- Nói chơi với chị chứ anh Lưu của tôi cảm cúm.

- Vậy hả? Liễu mừng rỡ hỏi.

Thật là mỉa mai. Nghe người yêu đau ốm mà lại mừng rỡ. Nhưng cũng thật là hữu lý: Lưu không đến chỉ vì hấn bệnh mà thôi, chứ không phải hấn quên nàng như nàng tưởng đâu.

- Ừ, ảnh bỏ học hai bữa nay.

- Trời, như vậy thì nặng lắm?

- Đâu có. Ảnh sổ mũi, chảy nước mắt sống, ảnh sợ truyền lây vi trùng ra cho cả lớp học nên nằm nhà vậy thôi chứ.

- Hú vía!

Vô tới nhà Liễu gọi người nhà đem nước ra đãi khách liền và nàng nói:

- Nếu vậy ta nên đi ngay kẻo về tối. Bây giờ là hai giờ bốn lăm rồi, ra tới ngoài ấy là ba giờ mười lăm. Xem tới sáu giờ rưỡi là vừa. Thôi

xin lỗi chị, để tôi đi thay áo nhé.

- Chị cứ tự tiện.

Vì không biết rằng cha mẹ Liễu ở riêng ngoài Sài Gòn, trong một ngôi biệt thự đồ sộ, Bích hơi ngạc nhiên mà nhớ lại câu khoe Liễu giàu của anh nàng.

Kể ra thì ngôi biệt thự cũ như vậy cũng là một tài sản đáng kể và chủ của nó hẳn phải giàu hơn gia đình nàng. Nhưng nói "giàu lắm" thì thật khó tin.

Bàn ghế của phòng khách này rất xưa, đóng bằng gỗ xen với gỗ mun, nhái kiểu Louis thập tứ một cách rất là ngây ngô vụng dại. Đó là loại bàn ghế rất "ăng-vô-gơ" [42](#) của thế hệ trước, thuở Tây Tàu lộn xộn nơi tâm trí người mình, bỏ Tàu, nhưng chưa biết theo Tây cho đúng cách.

Bàn ghế này thường được nằm trong loại nhà mà người ta gọi là nhà lai, tức nhà kiến trúc theo Việt Nam muôn thuở, với cột kèo lu bù, nhưng mặt tiền lại xây bằng gạch, có cửa cuốn, trên nóc nhà gắn đủ thứ bông hoa bằng xi-măng, hoa hòe một cách dốt nát.

Nhà này chỉ hơn nhà lai ở chỗ nó là nhà Tây chánh hiệu thôi, còn bên trong thì vẫn lai như thường.

Liễu thay áo rất mau, có lẽ vì nàng vội cho khách khỏi sốt một, với lại vì nàng không có son phấn gì cả.

Quả đúng như anh nàng cho biết: Liễu mặc đầm, cũng cứ loại áo camisolé mà Lưu thường thấy và Bích chỉ mới thấy đây thôi.

Liễu chưa nở nang đều, mặc đầm đẹp hơn mặc ta thật, và loại áo camisolé cho nàng một tướng học trò trường đầm chánh hiệu.

Người tài xế đã đánh xe ra đường, mà Liễu nài nỉ Bích uống với nàng mỗi người một ly nước lọc. Liễu không có ý le [43](#) với bạn mà sử dụng xe nhà hôm nay. Nàng sợ đi trễ, về trễ, không biết có bất tiện cho Bích hay không, mà đón tắc-xi thì lâu quá, nên mới dùng chiếc Sima 9 của nàng.

Ra đường, thấy chiếc xe, Bích càng không tin là Liễu "giàu lắm". Nhưng nhờ vậy mà nàng hết mặc cảm, nghe cảm tình với Liễu hơn.

Trên xe, Liễu hỏi người bạn mới:

- Anh Lưu thật không có sao hả chị?

- Không. Anh ấy mà, trời đánh cũng không chết. Có lẽ ảnh sợ nghệt mũi, nói chuyện với chị coi kỳ, nên ảnh không đi vậy thôi.

Đôi bạn cười xòa, rồi Liễu nói:

- Anh ấy Tây lắm! Tây họ như vậy đó chị. Họ ho, hoặc nghệt mũi, họ cố tránh ra giữa công chúng nhứt là trình diện với phụ nữ.

- Ta cũng vậy chớ.

- Đâu có.

- Có. Tôi có biết một người đàn bà đứng tuổi, bà ấy ăn sò biển nổi phong trên da mặt, trốn khách tới ba tháng trường.

- À, chị có biết chuyện Roméo và Juliette chớ?

- Biết.

- Ta xem phim đó.

- Nhưng rạp nào?

- Vĩnh Lợi. Tôi đã xem rồi hôm mấy tháng trước, chiếu ở Rex, nhưng cứ muốn xem lại hoài.

- Câu chuyện cảm động lắm, nhưng không biết phim có hay hay không?

- Dầu sao, có màu mè, coi cũng đỡ buồn được trong mấy tiếng đồng hồ. Thật ra là coi cho buồn ấy chứ. Họ nói "mua vui" nhưng mình lại đi "mua buồn" đây. Chị Bích nè, cái gì muôn thuở cũng hay cả. Nhưng sao những cái muôn thuở về đời người toàn là buồn không mà thôi vậy chị?

- Những cuộc đời vui vẻ, ai viết thành sách làm gì.

- Sao lạ vậy?

- Những cái muôn thuở về đời người, thật ra gồm đủ vui lẫn buồn. Nhưng vui là sự tự nhiên. Hai đứa yêu nhau, lấy nhau, sanh con để cháu đầy nhà, thì còn lạ gì để phải viết ra.

- Chị nói đó là chuyện tự nhiên. Có chắc là hay không?

- Sao lại không, vì loài người cứ đông thêm mãi thì chắc chắn phần lớn các cuộc yêu đương đều thành công cả, chứ nếu không, họ đã tự tử hết ráo từ bao đời rồi như cô Juliette thì lấy ai mà để con ra cho đông quá sức đông như bây giờ.

Đôi bạn lại cười xòa. Liễu rất mừng mà thấy Bích được bình thường, hơn thế, triết lý về cuộc đời một cách thản nhiên, với khuynh hướng lạc quan.

Có lẽ mấy tháng điên loạn đã giúp nàng quên được chăng? Hoặc đau quá rồi chai lòng? "À, mà không. Liễu nghĩ không phải vậy. Hôm mình đi thăm chị ấy, chị ấy vẫn còn như buồn ngủ. Chị ấy kêu rằng hậu quả của loại thuốc an thần mới mà nhà thương Biên Hòa dùng

cho bệnh hơn, hậu quả ấy kéo dây dưa cả tháng sau khi con bệnh đã lành.

"Có lẽ thuốc đã giúp chị ấy quên. À, đúng như vậy rồi. Nhớ chú Bảy mình chú kể chuyện chạm điện, một trị liệu cho bệnh điên, trước khi có thuốc mà bây giờ đây trong vài trường hợp vẫn còn dùng sự chạm điện, chỉ có một mục đích là làm cho con bệnh quên tất cả mọi chuyện cũ. Vâng, đúng là như thế. Chị ấy đã quên được, nhờ thuốc cũng như hồi tiền chiến họ quên được, nhờ chạm điện".

- Chị nói nghe hữu lý lắm, Liễu tâm sự, nhưng không hiểu sao, đã đồng ý với chị rồi, mà tôi vẫn cứ còn thấy cuộc đời có lỗi ra buồn, cuộc đời của những kẻ yêu thương ấy. Vì vậy mà tôi thích mua buồn bằng phim này.

Tôi đã khóc chị à, xấu hổ quá, nhứt là xem ở các rạp lớn, vào giấc chín giờ đêm, mình phải ra lúc vẫn hát, sáng đèn, thiên hạ thấy mặt mũi mình đỏ cả, thật mắc cỡ hết sức.

Bích vừa đọc xong một quyển sách nghiên cứu nhân vật Thúy Kiều đứng trên địa hạt phân tâm học của bác sĩ Đàm Quang Thiện, và bất giác nàng liên tưởng đến mặc cảm cô Kiều, rồi thấy rằng Liễu cũng bị mặc cảm y như thế.

Cô Kiều bị ám ảnh bởi thuyết tài mạng tương đối, thuyết "trời xanh quen thói má hồng đánh ghen" rồi hành động theo cái tiềm thức bị tự kỷ ám thị của nàng nên mới phải bầy nổi ba chìm như vậy.

Coi bộ Liễu cũng bị ám ảnh bởi phim Roméo và Juliette không kém cô Kiều bị những thuyết lãng nhăng nói trên ám ảnh, và nàng rất lo cho tương lai của cô bạn gái dễ mến này.

Nàng biết nàng điên vừa khỏi nhưng nghĩ rằng nếu chỉ điên vài tháng rồi quên được, cũng chẳng sao. Sợ là sợ tai họa lớn lao hơn kia. Bích khỏi được bệnh, ngõ y học giỏi lắm, chứng điên nào họ trị cũng được cả, nên cho rằng bệnh điên là một bệnh xoàng hơn là cúm

nữa, bởi người cúm còn sốt rét, còn đau đầu, chớ người điên thì khỏi phải chịu đựng khó chịu nào hết.

- Chị khéo dư nước mắt khóc người đời xưa. Chuyện đó cũng chẳng qua là chuyện bịa thôi. À, chị có biết tác phẩm Kiều hay không?

- Biết.

- Hình như chị học Marie Curie mà?

- Ừ, nhưng tôi không vong bản, những tác phẩm căn bản của Việt Nam, tôi đều biết rõ.

- Chị có biết hay không là cái vụ Đạm Tiên hiện hồn, họa thơ với Kiều, chỉ là mộng mị giữa ban ngày của cô Kiều?

- Ai nói như vậy?

- Một bác sĩ chuyên về phân tâm học, đã viết lên giấy trắng mực đen như vậy.

- Khó tin. Đạm Tiên hiện hồn về, có cả ba người thấy: Kiều, Vân, Quan.

- Nhưng ảo ảnh tập thể là một chuyện có thật. Đó là mộng mị chung của cả ba người trẻ tuổi, hai người kia bị Kiều truyền lây ảnh hưởng bằng thần giao cách cảm.

- Nhưng chị muốn nói gì?

- Chị bị xúc động mạnh quá vì một câu chuyện chưa chắc có thật xảy ra hay không. Không tốt đâu nhé.

Liễu cười giòn mà rằng:

- Vài gờ-ram nước mắt, chắc không làm tôi giảm thọ được.
- Nếu chỉ giảm thọ thì may lắm đó. Tôi sợ không hay ở chỗ khác kia.
- Chỗ nào?
- Chị cứ bị ám ảnh mãi, cứ tin rằng sẽ không may trên đường tình, sẽ khổ, thì có thể chị hành động bất giác để ngã về hướng không may. Tôi đọc sách thuốc thấy họ nói đến một bệnh lạ lắm. Thật ra đó không phải hẳn là một bệnh, mà chỉ là khuynh hướng thôi. Có những người đứng trên cao, chẳng hạn đứng dựa bao lơn của từng lầu thứ sáu, họ nhìn xuống phố, và cứ nghe muốn nhảy xuống dưới ấy.

Xe đã tới nơi, Liễu đi mau để lấy vé và đôi bạn vô rạp.

Bữa nay họ hên quá, vì phim mới vô xuất nhì, quảng cáo chiếu chưa xong.

Ở đời có những cái "hạnh phúc" nho nhỏ mà được hưởng, cả người nhà giàu cũng lại mừng như trúng số. Chẳng hạn như đi xi-nê ở các rạp thường trực, hoặc ở các rạp lớn, vào buổi xế, mà khỏi phải đứng đầu với nửa chừng câu chuyện thì nó sung sướng y như là vừa đến trạm xe buýt là xe cũng vừa tới nơi.

Thường thức cái "hạnh phúc" nhiều nhất là cô bé Liễu, cô dễ sàu cảm mà cũng dễ phấn khởi quá, chuyện rắc rối nho nhỏ cũng làm cho cô hoảng lên được mà thành công con con cũng giúp cô hứng chí ghê lắm.

Nhờ vậy mà cô xem phim thời sự với một tấm lòng ăn nhịp với thời cuộc, quên mất thương vay người đời xưa.

Bích rất lấy làm kỳ cho người bạn gái của nàng, cô ta có những phản ứng thật khó hiểu, suốt buổi xem phim này. Bích có nghe Liễu hỉ mũi mấy lần, nhưng cái đó là cô bé mũi lòng rơi lệ chớ chẳng có cái gì lạ, lạ là mấy lần cô bé mò kiếm tay nàng và siết chặt lại trong

khi trên kia không có gì cảm động, đau thương, được chiếu ra trên màn bạc cả.

Hai thanh niên thuộc hai họ thù địch, đánh nhau bằng đoản kiếm, đó là chuyện làm cho lũ con trai chúng nó nhao nhao lên bởi rất giật gân đối với lũ nó, một thanh niên đâm vào bụng thanh niên khác, thanh niên này ôm bụng rồi ngã khụy xuống. Nếu Liễu không kêu rú lên trước mấy hình ảnh kinh khiếp đó thì thôi, chớ sao lại mò kiếm tay nàng mà siết chặt lại?

Bích không làm sao mà biết được ảo tưởng của Liễu trong buổi xem phim này. Liễu tưởng tượng là mình đi coi chiếu bóng với người yêu của nàng, và chính những lúc không có gì cảm động, nàng không buồn xem là những lúc mà ảo tưởng dấy lên, mạnh mẽ nhất. Thảng có lúc nàng ý thức được rằng kẻ ngồi bên cạnh nàng chỉ là Bích thôi, nàng vẫn không hết thương mến, bởi nàng thương mến Bích qua cái bản sao thứ nhì của Lưu: anh em họ có những nét giống nhau kỳ lạ trên gương mặt.

Chị dâu với em chồng, có xung đột, có hiềm khích nhau hay không là về sau kia, khi mà cuộc sống chung làm nảy nở ra nhiều đụng chạm nho nhỏ, chớ trong giai đoạn này thì họ thương yêu nhau vô cùng, nhất là người chị hờ, chị ta thương hại người em này, thay cho tình thương mà chị ta chưa có được đối với vai chánh.

Những cái siết tay trong ảo tưởng còn có ý nghĩa khác hơn là biểu lộ thương mến nữa. Đó là cử chỉ trên bệch trong dâu biển thể, thương mến lẫn lộn với cái thương yêu và thương yêu lẫn lộn với sự tìm thỏa mãn xác thịt tưởng tượng.

◦ ◦
◦

Xem phim đúng lúc như vậy thì ra khỏi rạp cũng đúng lúc, nghĩa là lúc đèn sáng lên để xả hơi, chớ không phải ra trong bóng tối.

Bích liếc ngang, nhìn trộm bạn thì thấy Liễu như thường, mắt mũi

không có đồ.

Có lẽ vì Liễu xem phim này hôm nay là lần thứ ba, niềm đau tằm ruồng đã vơi đi nhiều quá rồi. Nhưng cũng vì Liễu đã được sung sướng trong những lúc mến thương cụ thể Bích, sung sướng ấy nó giúp nàng yêu đời. Lễ thứ nhì ấy, Bích không biết mà cũng không thể đoán được, bởi nàng không có kinh nghiệm bản thân, nàng yêu vị hôn phu của nàng và đi xi-nê với anh ấy, không hề thèm anh ấy quá, qua em gái của anh ta.

- Bây giờ đi đâu chị Bích? - Liễu hỏi.

- Ai biết đi đâu, Bích cười mà đáp như vậy.

Nàng là gái khuê môn bất xuất, chỉ có dịp đi ra ngoài kể từ ngày chồng đi hỏi và luôn luôn vị hôn phu của nàng cho sáng kiến.

- Không lẽ lại về, còn sớm lắm.

- Ừ.

- Tôi còn ghiền chị lắm.

Bích lớn hơn Liễu đến ba tuổi, gương mặt già dặn hơn, nhưng nàng chỉ ngây thơ cười ngất khi Liễu nói câu ấy, mà không nghĩ gì sâu hơn, tế nhị hơn.

- Để xem nào? Không lẽ lại đi dạo phố! Hay ta đi ăn kem chị Bích nhé!

Bích châu mày. Các hiệu kem là nơi mà nàng đã ngồi hàng giờ với người vị hôn phu phản bội của nàng, nó sẽ gợi lên cho nàng nhiều kỷ niệm đau thương lắm.

Tuy nhiên nàng không từ chối. Họ lên xe, giây lát sau, xe đậu lại ở cửa sau rạp Eden và đôi bạn đi bộ một vòng mãi cho đến khi Liễu

đẩy cánh cửa kiếng thật nặng của hiệu Givral, Bích mới nghe nhẹ cả người.

Năng với vị hôn phu của nàng chỉ hưởng cuộc đời theo điệu cá kè mà thôi, chớ nàng chưa ngồi Givral lần nào như cô bé con nhà giàu này. Và nhờ vậy, nơi chốn này không phải là nơi chốn quen thuộc gợi nhớ chuyện buồn.

Đôi bạn ngồi đối diện với nhau ở một chiếc bàn con, kiểu bàn "Đôi ta" cạnh máy nhạc và Liễu hỏi:

- Có bao giờ anh Lưu đưa chị đi xi-nê không?

- Không.

- Anh mà xấu quá! Chắc ảnh để dành xe đặng chở bạn gái chớ gì?

- Ai biết đâu. Hình như là ảnh không có bạn gái.

Điều này Liễu đã gọi cho Bích cung khai rồi, giờ nàng muốn đi xa hơn, nhưng câu trả lời vẫn y như trước, khiến cô nữ họa sĩ thất vọng quá.

Giọng Bích rất thành thật, nhưng nàng cứ nói "hình như" mãi chớ không quả quyết điều gì, khiến Liễu cứ nghi ngờ.

Nàng thọc muỗng nhỏ vào cốc kem và than:

- Rất tiếc là bữa nay không có anh Lưu!

Bích vẫn không hiểu, và đôi bạn làm thinh mà thưởng thức món kem của hiệu Tây, cốc không tanh mùi kim khí như ở một vài hiệu ta.

Nếu con gái năm 1920 nghe ca Lưu Thủy Hành Vân hoặc Tứ Đại Oán thì mơ mộng viễn vông, con gái năm 1940 nghe Vọng cổ là muốn sa nước mắt thì con gái năm 1965 nhớ thương băng quơ khi

nghe vắng vắng bản "Oh! Mon Prince Chéri!"

Máy nhạc sau lưng Liễu âm lặng nãy giờ, được ai bỏ dơ-tông [44](#) vào và bắt đầu rĩ một điệu nhạc buồn, không buồn chết người như nhạc thời 1ãng mạn, mà buồn cái nỗi buồn nhè nhẹ miêu tả cô đơn của con người thế kỷ hai mươi.

Chịu không thấu nữa, Liễu ngẩng lên:

- Tôi cô đơn lắm chị Bích ơi!

Bích bối rối, hiểu bạn, nhưng không biết phải nói gì. Nàng không dám làm thầy đời vì chính nàng cũng nghe cô đơn, mà biểu đồng tình, sao mà nàng mắc cỡ quá. Nàng không đủ can đảm thành thật một cách trắng trợn như Liễu.

- Tôi cần một tâm hồn bạn!

Liễu lại cứ nói, vẫn một mình, không có tiếng vang nào cả.

Rối nàng lại cúi trở xuống mà ăn, trong khi Bích ngồi đó, ngẩn ngơ tự hỏi không biết cô bé này khuyết điểm gì mà anh nàng không bước tới. Nàng thì nàng thấy Liễu đẹp và dễ thương lắm. Nếu nàng là con trai, nàng nghĩ, nàng đã yêu Liễu rồi, không còn phải đắn đo gì nữa.

Sự thú nhận lòng mình của Liễu, nếu như do miệng một cô gái nào khác, hoặc nếu như Liễu không thầm yêu Lưu, mà Bích đoán được, sự thú nhận ấy, Bích đã cho là của một đứa con gái lẳng lơ, trác nét, vì nàng được giáo dục theo xưa, xem sự cởi mở là hư hèn.

Nhưng mặt khác, nàng lại biết rằng Liễu chỉ mơ yêu anh nàng thôi, nên nàng quên mất rằng đó là tác phong trắng hoa. Hể tình yêu của anh mà hướng về người thân của ta thì có khuynh hướng công nhận nó ngay, bất kỳ nó trong hay đục.

Nếu kể đến cái khuyết điểm mà Bích cố tự tìm biết, thì Liễu vẫn có một khuyết điểm chưa bỏ tức được. Không, không phải là sự dè dặt về dĩ vãng gia đình của nàng, nơi Lưu đầu.

Liễu còn bé quá!

Thanh niên ta mà có học, bị Âu hóa về đủ mặt, nhứt là về bề ngoài. Ngày xưa, họ ca ngợi gái thơ bao nhiêu thì ngày nay họ mê đàn bà bấy nhiêu.

Khiếu thẩm mỹ của họ đã thay đổi vì chịu ảnh hưởng giáo dục nghệ thuật Âu châu, chịu ảnh hưởng sách vở Âu châu. Con gái vừa mới xin được thẻ kiểm tra như Liễu, con người còn lép quá, thẳng hoặc đôi khi có cô dậy thì sớm, trưởng thành sớm, cũng không sao địch nổi với đàn bà.

Mùi hoa dại cỏ đồng rất thanh tao thật đó, nhưng không làm ngây ngất người ta như mùi Chanel số 5 được.

Tất cả nơi người con gái thơ ngây đều kém đàn bà, dưới con mắt của bọn thanh niên có học, tức không còn thuần túy Việt Nam nữa. Thân thể của họ có đẹp chẳng nữa, cũng chưa đến độ tốt cùng của sự đẹp. Câu chuyện ngộ nghĩnh, trẻ trung, vui vẻ, của họ có hay thật, cũng không nghe say sưa bằng những lời kinh nghiệm của đàn bà khôn ngoan. Cho đến những thủ đoạn quyến rũ, tự nhiên mà phái nữ biết, khỏi đợi ai dạy cho, con gái 18 cũng không làm sao mà thạo cho bằng đàn bà hăm lăm, chính vì không có trường nào dạy cả, phải có sống mới sành được.

Trong tình yêu, có một yếu tố mà ai cũng không đủ can đảm nói ra: đó là sự thèm muốn. Mà đàn bà gọi thèm nhiều hơn con gái mấy bực, đối với con trai.

Khi con trai trở thành ông già rồi họ mới thèm con gái, nhưng vì lý do khác hơn là trường hợp con trai thèm đàn bà vì sự khiêu gợi của

đàn bà.

Sở dĩ anh con trai hăm ba là Lưu mà dè dặt được giỏi như một người đàn ông đứng tuổi, là vì sự vắng mặt của cái gọi là thêm nói trên nhiều lắm, chớ con trai thì thường yêu điên dại, có đầu mà chín chắn quá mức như Lưu vậy.

Tình yêu không phải chỉ là thêm muốn xác thịt, nhưng chắc cũng không phải hoàn toàn là một tình cảm thanh cao. Nó gồm lẫn hai thứ, mà thứ trên chính là thứ chằm ngòi cho lửa ái tình, chớ thứ dưới chỉ dùng để giữ lửa cho nó cháy bền lâu mà thôi.

Khắp nhân loại, không ai thú nhận như vậy cả mà sự thật nó là như vậy.

Ai có xem phim đầu của B.B. chưa? Cô ta đóng chung với tài tử thượng hạng Jean Marais, thủ một vai gái thơ, học viên kịch nghệ, si ông thầy, nhưng ông thầy không buồn ngó đến, mà chỉ mê đàn bà lớn tuổi thôi.

Người làm phim thật khéo chọn người, cô BB, thần tượng của hàng triệu con trai ngày nay, thuở ấy lép xẹp không ai buồn nhìn hết, mặc dầu đó là một cô gái "he hé đào tơ".

Văn hào Maugham có viết một truyện ngắn kể chuyện một anh điều khắc gia 25, si một bà già 55, chỉ vì cái "co" của bà ấy rất là lý tưởng. Đừng tưởng Maugham bịa dốt đâu. Lịch sử đã cho ta biết người tình của Ninon de Lenglos, năm mụ ấy 70 tuổi, là một con trai 28 tuổi, mà chính anh ta đã chinh phục mụ suốt mấy tháng trời mới được.

Bởi vậy trong xã hội Âu châu, người ta ít quan tâm đến chữ trinh của phụ nữ, bởi phụ nữ hóa đàn bà thật mới là điều họ thích kia mà!

Y học cho rằng phụ nữ chỉ thật trưởng thành, chỉ trở hết khả năng thẩm mỹ của mình khi nào đã qua hai thời kỳ này: thời kỳ làm đàn

bà và thời kỳ làm mẹ.

Và nghiệm ra, người mình cũng có một quan niệm y như Tây, ngay từ ngày xưa ngày xưa nào, cả ngàn năm nay, qua mấy câu tục ngữ: "Nhứt gái một con", "Gái một con trông mòn con mắt".

Ly nước ướp lạnh giúp Liễu nghe dễ chịu ra. Nàng cười hỏi Bích:

- Chị ưa phim vui hay phim buồn?

Nàng suýt gọi Bích bằng "cô" vì ảo tưởng mình là vợ của Lưu, vẫn còn mạnh.

- Em thích phim buồn.

Lạ quá, Bích cũng bị ảo tưởng ấy nên bất giác xưng "em" với Liễu. Mắt Liễu sáng lên. Mặc dầu ảo tưởng của Bích chỉ phù du, không giúp nàng bước thêm được bước nào nhưng ít ra nó cũng chứng tỏ sự ưng thuận ngấm ngầm của cô em gái của Lưu và Lưu có thể bị ảnh hưởng của em chàng.

Không có gì vui cả, nhưng Liễu lại cười giòn lên rồi hỏi:

- Sao lại thích phim buồn?

- Tôi cũng không biết sao.

Bích đã trở về lối xưng hô cũ và tiếp:

- Tôi thấy rằng buồn cũng thú lắm.

Lần này thì Liễu cười đã có lý! Cái lý đó là quan niệm của Bích mà nàng cho là bí hiểm, dị kỳ.

Bích tuy chỉ hơn Liễu có hai tuổi, nhưng nàng cảm nghĩ y như cô Tố Tâm năm 1930. Vì khuê môn bất xuất, nàng lẳng mạn ngấm, lẳng

mạn theo sách vở. Hạng gái như vậy, điên vì tình, hoặc nhảy xuống hồ Hoàn Kiếm, xuống sông Bến Nghé từ trên cầu Bình Lợi, không có gì lạ cả.

Con gái ca-líp [45](#) của Liễu cũng lãng mạn ghê lắm, mà đây là một thứ "tân lãng mạn" chỉ sàu tình một tuần lễ thôi là đủ lắm rồi, không cần kéo dài mỗi sàu như nhân vật tiểu thuyết làm gì cho mệt.

Nếu Liễu mà vào nhà thương Biên Hòa, hoặc uống thuốc ngủ là vì lý do khác chứ không thể vì sàu tình, mặc dầu hiện giờ nàng tưởng tượng rằng nàng sẽ đau khổ suốt đời nếu không được Lưu yêu.

Đôi bạn trở lại chỗ đậu xe để về nhà.

Liễu tuy còn quá trẻ, vẫn khá khôn ngoan và tế nhị. Nàng đã làm một việc không đẹp mà rất hay, nàng xin lỗi bạn rồi bỏ bạn xuống trước cây xăng tại ngã tư Bát-Tơ [46](#) và Hùng Vương, cách nhà Lưu lỗi hai trăm thước chứ không đưa Bích về tận nhà, nói láo rằng mình bận một việc cấp bách lắm.

Liễu không muốn để gia đình Lưu bị mặc cảm thua sút nàng. Chiếc Simca 9 của nàng theo thời giá chỉ đáng sáu mươi ngàn thôi nhưng nó vẫn cứ là một chiếc ô-tô hạng xa xỉ, cái gia đình chuyên xê dịch bằng chơn và bằng xe hai bánh ấy hẳn phải khó chịu chứ không hãnh diện mà có khách ngồi ô-tô. Nếu là khách thường, có lẽ họ cũng hãnh diện đó chứ, nhưng đây là... một cô dâu "có thể" của họ, thì vấn đề đã khác xa rồi.

Liễu siết tay bạn thật chặt trước khi đôi bạn chia tay nhau, không phải siết theo lối "rua" [47](#) của đàn ông đâu, nàng siết theo điệu tuồng, thấy trên sân khấu cải lương, không giống Tây mà cũng chẳng phải ta, không thể tả được, nhưng quả có tình thương yêu rất nhiều trong đó.

Xong, nàng cho xe chạy thẳng lên đường Nguyễn Đình Chiểu để về

nhà, qua ngã chợ Tân Định, phải đánh một vòng lớn như vậy để tránh chạy trước nhà Lưu.

◦ ◦
◦

- Con Liễu là con nhà ai mà từ thuở giờ, tao không thấy nó tới chơi lần nào, rồi bỗng dưng nó thành thân dữ vậy?

Bà Phán hỏi con gái, khi gia đình ngồi lại bàn ăn.

Bích vừa mỉm cười hóm hỉnh, vừa ngược nhìn anh nàng, vừa đáp câu hỏi của mẹ:

- Bạn của anh Lưu đó má.

Bà Phán không ngạc nhiên, nhưng bà chợt hiểu cái gì, qua lối cười của con gái bà. Bà cũng mỉm cười rồi hỏi:

- Từ bao lâu rồi?

- Cũng chỉ mới quen đây thôi. Nó thân là thân với con Bích, mà nó mến từ khi quen biết với Bích.

- Con nhà ai vậy?

- Con cũng không biết nữa.

- Sao lại không biết?

Câu hỏi của bà Phán, người ngoài nghe thì cho là vô lý hết sức, bởi Lưu đâu có bắt buộc phải biết rõ tam đại của một người bạn quen sơ.

Nhưng thật ra thì không vô lý đâu. Bà Phán quan niệm theo ta, một

lớp "ta" hơi kịp thời, cho phép trai gái đánh bạn với nhau, nhưng vẫn lạc hậu phần nào, là hiểu rằng lũ nó chỉ nên đánh bạn để tìm hiểu nhau hầu đi đến hôn nhân. Mà như thế thì phải biết ""nàng" là con của ai trước hết mọi cái biết khác. Đó là điều kiện tiên quyết cho phép tiếp tục điều tra thêm, vì cha mẹ ""nàng" mà hỏng thì phải xì-tốp [48](#) lại lập tức.

Lưu cũng quan niệm hơi hơi giống mẹ, nhưng không giống một trăm phần trăm, nên chàng bật cười và nói:

- Con đâu có cần biết rõ hết gia đạo của mọi người quen.

Bà Phán hơi thất vọng. Người của thế hệ bà, rất ham lên chức bà nội, bà ngoại. Bà vừa thoáng thấy cái may mắn ấy thì lời của người trưởng nam của bà cho bà biết rằng Liễu chỉ là một người bạn thật sự.

Bà càng thất vọng vì không hiểu sao, mà nghe bà có cảm tình với cô bé Liễu ấy ghê lắm.

Con gái không xấu xí, không xấu nét, thì mới quen biết, ai cũng thương mến họ cả, bởi họ dịu hiền vì bản chất mà cũng cố dịu hiền để ra vẻ, phương chi Liễu càng cố dịu hiền hơn bất kỳ cô gái nào khác mà bước vào nhà này, vì nàng có mục đích. Cảm tình của bà Phán là do lẽ đó.

- Coi bộ con nhỏ dễ thương chớ, Bích? Bà hỏi ý con.

- Dạ, dễ thương lắm.

- Nó mấy tuổi?

- Dạ mười tám.

- Tuổi Tây chớ?

- Dạ.

- Vậy tuổi ta là 19, tuổi Hợi. Thăng Lưu tuổi Ngọ, Ngọ với Hợi có xung khắc hay không?

Ông Phán, từ nãy giờ làm thnh, vụt cười ha hả lên rồi nói đùa:

- Con ngựa với con heo, cả hai con đều là thứ ở chuồng thì đồng chí lắm đó.

Cả nhà cười rộ lên:

- Chưa chi đã lo coi tuổi! Ông Phán phê bình nhẹ bà.

- Phải coi chứ! Nếu không được thì ta nên ngăn thằng Lưu đừng cho nó tiếp tục giao thiệp.

À, tiên quyết là điều kiện này, còn tam đại chỉ là hậu quyết thôi. Cha mẹ "nàng" tốt, mà tuổi cô cậu không hợp nhau, cũng chẳng xong.

Cả Lưu lẫn Bích đều cảm động trước thiện chí của bà mẹ thương yêu gia đình của họ. Bà Phán chỉ lo cô cậu xung khắc về tuổi tác mà thôi, chứ các cụ khác, họ còn cần cho hai tuổi thật hợp với nhau, để làm giàu làm có về sau. Bà rất muốn có dâu, và rất khoáng đạt về khoa lý dịch, mặc dầu còn tin nhảm, theo khoa ấy.

- Má đừng lo, Lưu trấn an mẹ, nó đã thân với con Bích hơn là thân với con rồi, thì nó là bạn của con Bích.

- Thì tao cũng hỏi cho biết vậy mà.

Lưu bỗng nghe thương mẹ quá. Nếu vạ nhưt chàng cầu hôn, bên ấy người ta từ chối thì kẻ đau tủi nhiều hơn hết chắc là mẹ chàng chứ không phải chàng đâu. Chàng không mặc cảm nghèo, và kẻ nào khinh chàng nghèo mà không khinh ra mặt để sỉ nhục chàng,

chàng sẽ phớt đi được vì chàng khinh lại họ được. Mẹ chàng biết có đồng nhưn sinh quan với chàng hay không?

Bà có một đứa con gái vừa lỡ duyên, bây giờ mà số mạng đánh bồi thêm vào gia đình một vợ nữa chắc bà không chịu đựng được.

"Không, không nên trèo đèo với Liễu", Lưu tự nhủ thầm như vậy và nhứt định lát nữa, sau bữa ăn, không dọ ý Liễu qua lời kể của Bích như chàng đã định.

- 1 xì-cút-tơ = scooter: xe gắn máy bánh nhỏ
- 2 camisole: áo chèn, bó thân người
- 3 tussor-shantung : một loại hàng dệt ròng bằng tơ tằm từ Sơn Đông
- 4 camisole de force: áo bó không cho cựa quậy, dùng áp chế người điên
ta-lông = talon: gót giày; nguyên / y ta-lông : gót giày cao đúng
- 5 mức cao nhứt; đờ-mi ta-lông = demi-talon : gót cao lưng chừng, bằng nửa gót nguyên ta-lông
trộm cướp như rươi : Con rươi là một loại trùng ở dưới nước giống như con ruốc, bắt về để làm mắm. Vì chúng nhiều vô số
- 6 nên người ta hớt bằng vợt, đổ đầy cả xuống hay phải dùng thùng lớn để chứa.
- 7 sa-lông = salon : bộ ghế để trong phòng khách
- 8 bờ-lu-din = blue jeans: quần cao-bồi, quần din, quần bò màu xanh
- 9 ghi-đông = guidon: tay lái xe hai bánh
- 10 goách = gouache, một loại màu vẽ tranh
- 11 nốt = note: dấu nhạc
- 12 phăng-te-di = fantaisie: theo trí tưởng tượng, ngoài khuôn khổ, kiểu cọ, kỳ lạ
- 13 cà-vạt = cravatte
- 14 ga-ra = garage: nhà để xe
- 15 sô-cô-la = chocolade

- 16 bê-tông = béton
- 17 ba-da = basar : tiệm hàng xén, tiệm tạp hóa
- 18 xì-căn-đan = scandale: sự tai tiếng, sự xấu xa
- 19 ruy-băng = ruban: dải lụa hay vải dài, dùng để thắt cột trang trí
- 20 mông-đen = mondaine: thuộc về xã giao, lịch thiệp
- 21 Hít-cốc = Hitchcock: nhà làm phim trinh thám tâm lý nghệt thờ
- 22 sà-bông = savon
- 23 cu-ly = cooly, couli: 1) giai cấp thấp nhứt của người Ấn Độ; 2) lao công, phu khuân vác ở Mỹ và các nước thuộc địa thời xưa.
"mà": vùng Sông Tiền gọi "nước lớn đầy (rồi) mà" khi nước lớn tới mức tột cùng, còn vùng Sông Hậu thì gọi là "nước đứng lớn"; cả hai cách nói đều có nghĩa là nước lên mức cao nhứt, bắt đầu ròng.
- 24
- 25 cây lồng bóng: (từ câu 174 trong truyện Kiều) Vàng gieo ngấn nước, cây lồng bóng sân.
- 26 bi-da-ma = pyjama: áo quần ngủ, ở Việt Nam cũng là áo quần mặc trong nhà suốt nhiều thập niên
- 27 tốc tốc = (nói tắt của chữ) toqué: dỡ hơi, gàn, khùng điên.
- 28 bahut: tủ bahut đưng chén đĩa, ly tách
- 29 rua= abat jour: những sợi dây tua
- 30 mô-đen = modèle: theo mốt, theo kiểu mẫu
- 31 duýp = jupe: váy đầm, củng
- 32 din = jeans, xem chữ bờ-lu-din
- 33 Braque = Georges Braque: họa sĩ Pháp (1882) chuyên vẽ lập thể và tĩnh vật
- 34 bíc-níc = picnic: cuộc đi chơi có ăn cơm ngoài trời, bữa cơm ngoài trời
- 35 doan = joint: (nghĩa bóng): mảnh khóe, bí quyết; (nghĩa đen): bộ phận tiếp nối; vòng đệm kín
- 36 godautre = Pháp-hóa thành ngữ "gỗ-đầu-trẻ", để chỉ thầy/cô giáo dạy tiểu học
- 37 vét-pa = vespa: một loại xe gắn máy bánh nhỏ, sản phẩm của Ý.
- 38 việt-vị: từ ngữ dùng trong trận banh, tiền đạo vượt qua tất cả hậu

vệ địch trước khi được giao banh.

39 coi = làm rộng ra, làm dài ra

40 cua = cours: lớp hay khóa học – cúp cua = couper le cours: trốn học

41 rốc = rock: nhạc rock

42 ăng-vô-gơ = en vogue: đang thịnh hành

43 le = l'air: bộ, dáng - lấy le : làm bộ, làm tàng

44 dư-tông = jeton : thẻ có dạng đồng tiền để bỏ vào máy

45 ca-líp = calibre : hạng, thứ, loại; độ lớn của lòng súng

46 Bát-tơ = Pasteur

47 rua = bonjour : bắt tay chào

48 xì-tốp = stop: ngưng, ngừng lại

Đêm nay có trăng, cái hành lang đưa từ lầu trong ra buồng nhỏ của Lưu, cũng là cái sân thượng của nhà này, có để vài chậu bông, và cây cảnh để tạo không khí hoa viên.

Mà đêm trăng thì con gái cô đơn và khuê môn bất xuất như Bích không bỏ qua thưởng trăng nơi sân trong ấy được.

Bích nhắc ra đó bốn chiếc ghế sắt nhỏ chế tạo cho trẻ con, mặt ghế đan bằng dây nhựa plastic nhiều màu, loại ghế này rất thấp và rất nhỏ, để ở cái sân hẹp ấy, không choáng chỗ bao nhiêu.

Nhưng bà Phán còn bận coi nhà vì hiệu ba-da chưa đóng cửa, còn ông Phán thì đi nằm liền vì ông đau dạ dày, ăn rồi no hơi, ngồi nghe mệt.

Thành thử chỉ có hai chiếc ghế là được sử dụng.

Chậu hoa sỏi nhỏ xíu nhưng lại nặc nồng hương, khiến Lưu khó chịu, rinh nó để vào trong nhà, rồi lại sợ cha chàng khó chịu, bưng tuốt chậu ấy ra hàng hiên trước, cũng có mấy chậu cây cảnh nhỏ để biến hàng hiên ấy thành sân thượng thứ nhì.

Trở ra sau, chàng nói với em:

- Hương phải chỉ thoang thoảng thôi, em không nghe khó chịu hay sao?

- Nghe, nhưng em không biết làm sao để tránh.

- Hoa sỏi hương mạnh quá, làm ta nhức đầu.

- Nhưng nguyệt-quới hương cũng mạnh sao lại nghe dễ chịu hả anh?

- Là tại nguyệt-quới cây lớn, để trong nhà không được như sói, mà hễ nó ở xa thì ta chịu được.

Lưu ngòi lại với em rồi cũng ngấm trắng như em. Trăng Sài Gòn, chỉ được vài người hiếm hoi biết đến mà thôi. Đa số, không có mảnh trời nào hết để mà nhìn lên. Một số người bện mê đèn màu các hộp đêm.

Mặc dầu vậy, trăng vẫn làm đom như thường, giống hệt một người biết tư trọng, ở trong nhà một mình cũng sạch sẽ từ thân thể lẫn tâm trí.

Đêm nay cô Hằng làm dáng bằng mấy sợi mây trắng mỏng như một chiếc khăn ê-sạc ¹ bằng lụa Cachemire thành thử không có cảnh tre để núp sau đó, nàng vẫn hấp dẫn như thường.

Cả hai anh em đều làm thình, Bích bụi ngủi nhớ lại con trăng năm ngoái của nàng, con trăng có đôi, à không, con trăng được một nàng có đôi ngấm nó, con trăng ấy sao mà như là đẹp hơn, vui hơn nhiều. Chỉ mươi hai con trăng qua, nhưng nghe sao như xa lắm rồi cái thời "trăng sáng vườn chè" ấy!

Nỗi buồn của nàng không thấm thía lắm, vì loại thuốc an thần mới đã giết chết nó gần hết rồi. Và nhứt là có lẽ nàng đang vui dạ vì một cuộc tình duyên mới, không phải của nàng mà của người anh thương mến của nàng.

Người phụ nữ tám lòng họ to lớn lắm và tưởng người đàn ông nào cũng nên quý các bà mẹ, các người chị, các đứa em gái, mà cả các cô gái người dưng nước lã nữa vì phụ nữ họ biết vui trước hạnh phúc của người khác, tức họ có tình thương bao la như khoảng trời rộng trên kia.

Phụ nữ họ hay ghen, nghĩa là họ ích kỷ, nhưng họ chỉ ích kỷ trong

độc một trường hợp thôi. Đừng ai động tới cục yêu của họ, thì họ vui mừng, sung sướng hộ cho mọi người, sung sướng sâu đậm y như sung sướng trước niềm vui của họ vậy.

Bích hình dung ra cảnh đêm trăng như thế này mà ngồi đây là ba người, người thứ ba là chị dâu của nàng mà cũng đồng thời là một người bạn gái của nàng, người ấy nàng chỉ mới quen đây thôi, mà đã nghe thương mến nhiều lắm.

Anh con trai ngồi bên cạnh Bích đang tức giận các nhà bác học họ cứ nhắc mãi rằng mặt trăng chỉ là một quả địa cầu chết, chàng biết nhưng quên đi, nay bị báo chí lập đi lập lại mãi cái sự thật không nên nói ấy làm cho lòng chàng hết thơ mộng được dưới ánh trăng.

Mặc dầu vậy, con người muôn thuở vẫn luôn được con người khô cần vì khoa học, nên chàng lại nghĩ tới một con trăng thứ nhì, một "ông giảng của nhà ai" ở trong "Bà Chiêu", đầu cầu hội đồng Sầm, ông giảng ấy không biết có được ai đang ngắm hay chẳng?

Nếu ông giảng ấy có khả năng làm trại tiếp vận như vệ tinh Telsa, và nếu chàng có máy, chàng sẽ đánh thử lên đó một luồng điện vô tuyến xem luồng điện có được thu nhận hay là không.

Có, có người ngắm ông trăng ấy và cũng đồng ý nghĩ ngộ nghĩnh về cái luồng điện ấy y như chàng, người ngắm thứ ba đang ngồi trên đầu rào trụ sứ để hỏi tưởng lại cái đêm mà nàng suýt "được" cầm tay, cái đêm hỏi hộp đầu tiên của một người con gái vỡ lòng yêu, nhưng sự hỏi hộp không tiến đến độ nghẹt thở bởi người con trai đã bỏ cuộc một cách bất ngờ.

Ai tập sáo ở đâu đây và đang thổi bản Dạ khúc với những nốt lợ và những tiếng tắt nghẹn nửa chừng, nhưng người nhạc công vụng ấy cũng đủ làm cho Bích băng khuâng sầu nhớ, nhưng biết phận nàng đã xong rồi, ít lắm là ở cái giai đoạn này, nên nàng nghĩ tới niềm sầu nhớ của người bạn gái mới, đường Hàng Thị. Nàng gọi:

- Anh Hai nè!

- Gì?

- Chị Liễu ấy cô đơn lắm!

- Vậy à? Nhưng chắc em chỉ tưởng tượng như vậy thôi, chứ còn...

- Không... chính chỉ thú nhận với em là chỉ cô đơn.

Lưu cười rồi nói:

- Có những người thích tỏ ra mình đặc biệt hơn người khác ở điểm nào đó, có người nói phách về đủ thứ tài giỏi của họ, và trái lại có người lại thậm kịch hóa thân phận của họ. Cô đơn là một lối thậm kịch hóa thơ mộng hơn hết, làm cho họ trở nên hay ho hơn, đáng chú ý hơn.

- Không, chơn thật hay giả dối đều không che giấu được vì giọng người luôn luôn tố cáo họ. Chính em đã nghe giọng chị ấy.

- Ừ, cũng có thể là nó chơn thật.

- Nhưng không phải chỉ cô đơn về tình bạn đâu...

Lưu không nói năng gì và Bích phải giải thích rõ hơn làm như anh nàng ngốc lắm:

- Chỉ cô đơn về tình... yêu.

- Nó nói rõ như vậy à? Lưu ngạc nhiên hỏi vặn.

- Không. Nghĩa là rõ, nhưng chỉ không có nói hẳn ra. Em hiểu giữa lời của chị.

Lưu lại làm thinh, khiến Bích tức giận lắm. Nàng định mặc kệ hai

người này, chính nàng còn khổ hơn Liễu nhiều lắm, mà có kẻ nào thương vay cho nàng đâu, trừ người trong gia quyến nàng.

Nhưng lòng tốt của một người con gái giàu tình thương cứ xui nàng thài lai:

- Chỉ cô đơn về tình yêu và đang mơ yêu.

Lưu vẫn cứ làm thinh. Bích nổi giận xẵng giọng hỏi:

- Sao anh cứ không nói gì hết vậy?

Lưu cười hiền lành, đáp:

- Thì em đang nói, và anh đang nghe.

- Anh nghe mà không hề cho một tiếng vang, nghĩa là anh nghe một cách thờ ơ.

- Không, em nói hay lắm đó chứ.

- Em không cần được anh khen giả dối. Em nói không thể hay được bởi đó là những lời thông thường. Hay hay chẳng là câu chuyện kia.

- Câu chuyện của em cũng hay lắm: một người con gái cô đơn và mơ yêu. Hay như tiểu thuyết.

- Anh lại đùa và mỉa mai.

- Nào anh có đùa, có mỉa ma gì đâu.

- Chuyện là chuyện của anh, mà anh làm như là chuyện của em.

- Sao lại là chuyện của anh. Chuyện của Liễu kia chứ.

- Nhưng chị ấy là bạn của anh.

- Nó cũng là bạn của em, sao em không bảo đó là chuyện của em.

- Tức chết đi thôi. Chỉ mơ yêu anh đó.

Lưu lặng thinh không phải vì chàng quá sung sướng hay giả vờ ngạc nhiên. Chàng hơi thoáng thấy rằng Bích muốn làm áp lực. Và chàng đang tự lự, tự hỏi không biết thái độ của Bích có bị yêu cầu xa xôi nào của Liễu chi phối hay không. Chàng thích tự do quyết định và rất sợ một sự can thiệp của đệ tam nhân.

Bích hét hơi to, hét xong, hả giận, nàng bình tĩnh trở lại, và không hiểu sao, lại nhớ đến không khí Givral hồi chiều. Nàng thấy Liễu và có ảo tưởng như là Liễu đang ngồi đây hiện giờ, trước mặt nàng, y như hồi chiều.

Vui vẻ, nàng hỏi Lưu:

- Anh có ăn cơm, hoặc uống rượu, hay giải khát ở Givral hay không?

Lưu ngạc nhiên lắm trước câu hỏi không ăn nhằm gì với câu chuyện suýt làm cho anh em họ gây gổ nhau vừa rồi. Chàng nhìn sững Bích, ngỡ em gái của chàng sắp hóa điên trở lại, nhưng vẫn đáp:

- Có.

- Với ai?

Lưu bật cười mà rằng:

- Em hỏi y như mật thám điều tra. Biết chi tiết để làm gì mà hỏi tỉ mỉ dữ vậy?

- Em xin nói rõ thêm "Anh có vào đó với bạn trai hay bạn gái?"

- Bạn trai.

- Anh xấu lắm, không bao giờ đưa em tới đó hết, thành ra em thành nhà quê quá, trước mặt chị Liễu.

- À, giờ anh mới hiểu, té ra Liễu nó đưa em vô đó hả?

- Ừ, hồi chiều này. Chỉ bảnh quá.

- Ai có tiền là vào đó được chứ bảnh cái khỉ khô gì.

- Nhưng cỡ em có tiền, em cũng không dám vô đó.

- Ăn thua ở điểm quen hay không. Có lẽ nó thường vào đó với bạn hữu nó, hoặc với cha mẹ nó. Em sẽ dám khi nào em quen.

- Như vậy mới xứng đáng là vợ của ông luật sư.

Lưu cười ha hả rồi chế giễu em:

- Vợ một ông luật sư phải dám vô Givral?

- Phải dám tự ý, khỏi phải đợi ai hướng dẫn, vào những nơi công cộng sang trọng.

- Ai cũng dám hết, miễn là quen vô ra các nơi đó, như anh đã nói.

- À, anh nghĩ sao?

- Anh nghĩ rằng hồi chiều này chắc Liễu trả tiền.

- Hồng phải vậy! Anh nghĩ sao về những điều... về nỗi lòng của chị Liễu đối với anh?

- Anh rất hãnh diện.

- Chỉ có thể thôi à?

- Còn nữa chứ! Anh muốn biết tại sao em lại bần khoản hơi quá về nỗi lòng của Liễu, và anh muốn hỏi em xem nó có yêu cầu em điều gì hay không?

- Không, tuyệt nhiên không! Con gái, ai người ta lại yêu cầu như vậy. Nếu chỉ yêu cầu, em đã coi chỉ ra gì đâu và đâu có nói với anh cái gì từ nãy đến giờ. Vậy anh hãnh diện theo kiểu mấy thằng 1ác khác, chúng nó khoe rùm trời là được con này mê, con kia si?

- Đâu có. Em dư biết tánh anh chứ.

- Ừ, anh không khoe, như anh chỉ hãnh diện rồi thôi, thì cũng hơn gì lũ nó.

- Chớ em muốn bắt phải thế nào?

- Phải nói rõ tình cảm của anh đối với chị ấy.

- Nói với ai? Nói với nó à?

- Không, nói với em.

- Con nhỏ này độc tài thật. Mà muốn làm quyền trong nhà này hả?

- Không, nhưng em có quyền, vì chị Liễu cũng là bạn của em.

- Quyền gì?

- Quyền buộc anh dứt khoát. Bộ anh tưởng khi khờng khi không người ta yêu anh hay sao? Hử anh đã có lời nào, hoặc cử chỉ gì ...

Lưu giựt mình, sợ hãi. Trách nhiệm của chàng đã rõ rệt, không chối cãi được qua luận điệu của em gái chàng. Đúng là khi khờng khi không, không cô gái nào, cho đến cả những cô gái xấu xí nhưt thế

gian, lại đi yêu chàng.

"Chưa chi mà đã có trách nhiệm rồi đó! Lưu than thầm. Mình dè dặt, thật là đúng lý trí. Khổ lắm, cái chuyện lòng... thông của loài người. Cho đến em gái của mình mà còn gài mình vào cái rọ trách nhiệm như vậy, huống chi là Liễu, là dư luận!"

Bị đẩy vào chơn tường, chàng làm lạnh lại với Bích:

- Ủ, em có quyền biết, và anh nói đây. Anh cảm tình với Liễu rất nhiều, và hơi hơi yêu Liễu nữa.

- Hoan hô! Vậy anh còn đợi gì?

- Đợi cho tánh cách hơi "hơi" trở thành "rất".

- Nếu nó không thành "rất" được?

- Thì thật là phiền.

- Ủ, phiền. Bởi chỉ đã yêu anh nhiều lắm rồi đó.

- Tại nó vội yêu quá. Anh chưa hề tỏ tình, hoặc nói cái gì cho nó hiểu rõ là anh hơi hơi yêu nó.

- Em nhứt định không tin anh.

- Nhưng cũng chưa có gì đổ vỡ. Trời chưa sập, sao em vội làm rầy.

- Đợi trời sập rồi, thì em còn làm rầy sao cho kịp nữa.

Cả hai anh em nhà này đều bị con ngáo ộp "Lỡ duyên" dọa nạt thường xuyên nhưng phản ứng của họ lại trái ngược nhau: người anh thì dè dặt còn cô em lại nóng nảy, tựu trung cũng do thiện căn của họ chi phối thái độ họ.

"Ông giảng" thứ nhì lên cao lắm rồi. Đây là mùa trăng "tới", cái mùa trăng mà Lưu đã đưa ra để an ủi Liễu khi Liễu trách chàng không đến chơi để hai người cùng thưởng trăng với nhau.

Mùa trăng đã tới, đã gần tàn mà người con trai ấy cũng vẫn chưa đến thêm bước nào cả.

Liễu ngấm trăng sông để nhai mỗi tình sông của mình, nó không đáng một vị đáng để ưa như vị đáng của trái khổ qua, không cay vị cay thú vị như vị cay của mút gừng, nó làn lạt làm sao ấy, nhai mãi rồi không muốn nuốt nữa mà nhổ đi thì lại cứ tiếc.

Yêu đơn phương không thể được. Có thể yêu trong sạch, trong tinh thần, nhưng vẫn phải song phương. Cái đối tượng của tình yêu không thể là mặt gỗ sơn đen đặt dưới ánh nắng. Nó phản chiếu lại những tia của thứ tình cảm đặc biệt ấy, nếu đối tượng ấy không được là mặt gương, một mảng nước, thì tệ lắm cũng phải là một món đồ màu trắng có tánh cách cho dội lại phần nào tình yêu mà nó bị tạt, chớ không dám nói là nó thu nhận nữa.

Liễu bắt đầu dậy thì không sớm lắm như nơi vài cô bé khác và mãi cho tới giữa năm nàng mười bốn tuổi, nàng mới có kinh lần đầu.

Nhưng thời kỳ dậy thì của nàng thật là trơn tru, không hề bị trục trặc vì biến chứng nào khác. Thế nghĩa là, theo y học, nội hạch sinh lý của nàng tốt lắm, không cần bắt đầu rồ máy quá sớm mà chỉ cần máy chạy đều.

Và vì máy chạy đều nên bộ máy đã được "rô-đã" ² xong xuôi cả rồi. Đã được "rô-đã", động cơ có sức mạnh tối đa.

Khi rời "ông giảng" Bà Chiêu để đi nghỉ, Liễu không còn mơ tưởng tới Lưu một cách trong sạch nữa. Nàng lâm vào tình trạng của Lưu

sau cái đêm mà chàng đã không dám cầm tay Liễu, cố trong sạch nhưng sau đó lại phải nghĩ bản.

Đã bảo tình yêu gồm thêm một yếu tố thứ nhì, ngoài yếu tố tình cảm, yếu tố mà không ai có can đảm thú nhận vì sợ người ta khinh, mà kẻ không sợ ai khinh cũng nín đi, vì sợ làm vẩn đục một thứ gì cao nhã.

Yếu tố thứ nhì ấy luôn luôn đến với kẻ yêu, mà nhứt là kẻ mơ yêu, nó hành hạ kẻ ấy chớ không mơn trớn dịu nhẹ như là tình cảm đâu.

Lắm khi nó làm cho kẻ ấy đến hóa điên lên chớ chẳng vừa. Chính Liễu đang muốn hóa điên đây. Nàng nhứt định thay bực đổi ngôi, và chính nàng chinh phục Lưu chớ không đợi chờ sự e dè con gái nữa.

Ngoài ra, nàng sẽ bắt kẻ tương lai, được Lưu cưới hay không, nàng cóc cần. Phải yêu cho được, và được yêu mới xong.

Liễu thấy hy vọng hôn nhơn mong manh quá. Chắc là Lưu bị mặc cảm, nàng đoán được điều đó, khi nhớ lại gia đình chàng, và nhứt là nhớ lại hình ảnh còn mới rành rành hồi chiều này, hình ảnh của một cô gái muốn làm đẹp, tuy cũng đẹp, nhưng hơi quê quê, mà y phục sang nhứt của cô ấy cũng xấu quá.

Nàng thương gia đình ấy chớ không khinh. Nhưng mặt khác, nàng cũng linh cảm được rằng cha mẹ nàng sẽ không có được ý tốt như nàng đâu.

Không, nàng không hờn Lưu nữa, vì thấy rằng Lưu có lý mà mặc cảm như thế.

Nhiều cô gái khác, không bừa bãi mà vẫn phải yêu liều, chắc cũng đồng trường hợp của Liễu chẳng? Nhiều cô gái, không lẳng lơ, không quá quắt, vẫn cả gan bắt xác con trai, chắc cũng đồng cảnh ngộ như Liễu chẳng?

Bích sống theo nếp sống mà Tây gọi là "Conformisme" ³ , nếp này, ta và Tây cũng đều giống nhau, là giữ lễ độ xã giao theo thường tình chứ không tiên phong như hạng nghệ sĩ và bạn trẻ bây giờ.

Vì vậy mà nàng đi thăm trả lễ Liễu trong tuần, cách đó bốn ngày, với một món cây nhà lá vườn.

Cây nhà lá vườn chỉ là một lối nói thôi, chứ nhà nàng đâu có cây, đâu có lá. Cây lá là xa xỉ phẩm thượng thặng của dân các thành phố lớn mà chỉ có bậc triệu phú mới chơi được thôi.

Món quà ấy là mút gừng kiểu nhà quê, làm theo cách cổ truyền là để y nguyên ảnh gừng lớn với những nhánh của nó trông giống như những ngón tay cùi, chứ không phải xắt ra từng sợi nhuyễn, nấu cho bớt chất cay như ngày nay người ta làm bán đầy chợ.

Kiểu mút gừng nhà quê này, nàng học làm với bà ngoại nàng, biết rằng riêng nó, nó không đáng giá gì đối với Liễu, nhưng Liễu có thể thưởng thức tấm lòng của nàng giằm trong cách pha chế mút, giằm chung với đường và một chút vị hương.

Bích tới chơi nhà bạn một sáng chúa nhật vào hồi 10 giờ, theo phép lịch sự thì sai, vì không nên tới thăm ai vào buổi sáng, nàng biết vậy, nhưng sợ buổi chiều Liễu đi xi-nê, đi thăm bạn, hay đi dạo phố thì không thể gặp được Liễu.

Trên xe nàng tưởng tượng đến sự mừng rỡ của cô bạn mới của nàng, và đôi bạn sẽ ra sau vườn nhà mà tâm sự với nhau cho tới lúc gần giờ cơm trưa.

Nhưng nàng phải thất vọng vì Liễu đang có khách. Nàng muốn quay về, đợi ngày khác hãy đến nhưng không kịp nữa vì Liễu đã trông thấy nàng và chạy ra cổng để tiếp bạn.

- Chị cứ vào chơi. Anh ấy cũng chỉ là một người bạn thôi chứ không phải khách khứa gì đâu.

Vào tới buồng khách, thấy người bạn trai của Liễu, Bích muốn ra về ngay. Hắn để tóc dài, mặc áo sơ-mi ca-rô ⁴ bỏ ngoài, quần Texas, con người bặm ra sữa, mà miệng lại ngậm điếu thuốc, không buồn lấy ra khi chủ nhà giới thiệu hai người với nhau.

Bích thật không ngờ mà Liễu có bạn ca-líp hạ cấp như vậy. Bỗng dưng cảm tình với Liễu bị sụt thật lạ nơi nàng, y như là nước trong một hình pha lê chế tạo tại Chợ Lớn, chất pha lê xấu, vô cớ nứt rã đá thành linh, nước chứa trốn đi trong nháy mắt.

Bích không hề hay biết rằng trong xã hội ta hiện nay cả thanh niên có học, con nhà, vẫn ăn mặc bê bối như vậy, và đinh ninh rằng đó là một tên du đãng nào.

- Chị biểu em gì đó?

Liễu mỉm cười, trở bằng mắt và bằng một cái hát hàm thật thoáng qua, chiếc gói mà Bích vừa đặt lên bàn rồi hỏi bạn như vậy.

Bích rất ngạc nhiên trước lối xưng hô kỳ lạ này, sự ngạc nhiên không bộc lộ, nhưng Liễu vẫn thấy được và cô bé tinh ranh này rất hài lòng mà gặp được cái phản ứng nhỏ nhoi ấy nơi Bích.

Liễu quen miệng xưng em với tất cả mọi người bạn của nàng, chỉ riêng với Bích, nàng mới xưng "tôi" mà còn có ý muốn gọi Bích bằng "cô" nữa là khác.

Lối xưng hô mới lạ hôm nay của nàng nằm trong một chương trình, một kế hoạch tổng quát, trong đó có người bạn trai mà nàng nhấn

cho tới đây thăm nàng và nài nỉ đến mỗi chúa nhứt với lại mỗi đầu hôm.

Anh Nhứt này là bạn đồng lớp của nàng và nàng đã nhận rằng hấn là người si nàng nhứt trong lũ bạn trai cùng lớp. Hấn chỉ si ngằm thôi vì chưa hiểu Liễu nên chưa bao giờ dám "cua" ⁵ nàng cả. Liễu tinh nghịch đôi khi dữ tợn, mà nghiêm trang thì cũng đúng mực nghiêm trang, khiến hấn ngán, chưa dám nói gì cả.

Thình lình cách đây bốn hôm, hấn bỗng dưng đang theo dõi buổi phát thanh cuộc mở số kiến thiết trong máy thu thanh và nghe cô xướng ngôn viên đọc lên con số trúng độc đặc trùng với số của một vé của hấn, cô xướng ngôn viên ấy là cô nữ sinh viên đẹp nhứt lớp, nhứt trường, và con số ấy là: "Anh Nhứt, sao từ thuở giờ anh không tới nhà em chơi?".

Nhứt không nhát gái nhưng hấn đứng chết sững rất lâu rồi bối rối hấn áp úng đáp:

- Ờ... à... hơ... ừ... tôi sẽ đến... thăm chị.

- Mà cấm kêu em bằng chị đa nhé! Gọi nhau bằng tên có phải "văn minh" hơn không?

- Vâng, tôi sẽ tới thăm Liễu.

- Tối nay nhé!

Nhứt lại há miệng, trố mắt mà nhìn người bạn đồng song của hấn, không sao tin được rằng hấn đang sống giữa ban ngày vì sự may mắn này lớn quá, giống chuyện chiêm bao quá.

Rồi giây lát sau, cái nhìn của hấn lại mang hơi hướng ngờ vực và sợ hãi, hấn không biết sợ cái gì, nhưng cứ nghi nghi rằng Liễu chế giễu hấn, hoặc định cho hấn vào tròng để bòn con gái chúng nó cười với

nhau trên đầu hấn.

- Tối nay nhà em có nấu chè nhãn, nhưn hột sen theo lối Huế, mà nghe bà cụ của anh là người gốc Huế, nhưng anh lại chưa về quê ngoại lần nào nên em muốn giúp anh khỏi mất gốc, bằng bữa chè ấy.

Cả lớp, ai cũng nói đến bà cụ ưa hút những điếu thuốc Cẩm Lệ rất dài và có cái tên còn dài hơn là điếu thuốc nữa, bà mẹ của Nhật mà thân phụ hấn đã cưới thuở ông ấy du học ở Huế, cách đây hăm lăm năm.

Năm đó, không hiểu sao, học sinh trung học của các tư thực Sài Gòn lại phát động phong trào đi du học ngoài Huế, một phong trào rất là khó hiểu bởi trung tâm văn hóa của Việt Nam thuở đó là Hà Nội, còn trung tâm thương mại là Sài Gòn, không có lý do nào thúc đẩy cuộc đổ xô vô lý về cố đô Việt Nam cả.

Phong trào ấy đã tạo ra nhiều gia đình chồng Sài Gòn vợ Huế, chưa bao giờ thấy ở miền Nam này.

- Hay lắm! Má tôi cứ nhắc mãi món quà ngọt đó, nhưng bà không buồn cho nấu vì bà chê nhãn miền Nam mỏng cơm lắm, nấu chè ăn không ngon.

- Chính vì em được một loại nhãn dày cơm không kém nhãn Huế, nên em mới bày trò chè nhãn này.

- Loại nhãn đó ở đâu mà chị tìm được?

- Lại chị nữa. Biểu kêu bằng tên mà!

- Vâng lịnh.

- Nhãn Bà Rịa chớ cũng chẳng ở đâu xa, nhưng ngoài ấy cũng chỉ có một cây nhãn đặc biệt ấy thôi, quý lắm đó.

- Nhưng có nhưn hột sen chớ?

- Cố nhiên, nếu không, làm sao mà giống chè nhấ Huế đợc.

- Hoan hô! Vậy tối nay tôi sẽ đến thăm Liễu và thăm chè. Xin cho địa chỉ.

Liễu sắp đặt tài tình như một người đàn bà khôn ngoan và nhiều kinh nghiệm, khiến cuộc mời khách của nàng không còn gì bí mật và long trọng cho khách sợ cả, trái lại nó rất tự nhiên trong lối xử thế giữa bạn bè cùng lớp, ổn quá, tròn trịa quá sức.

Nếu nàng không nài nĩ người con trai si tình này tới chơi thường bữa, chắc hẳn cũng cố lò mò tới, và hẳn đến đây hôm nay là lần thứ tư rồi, ba lần trước, hẳn vào đây ban đêm.

Bích suýt quên đáp lại câu hỏi của bạn, vì nàng bạn nghĩ lung tung, nhứt là bạn ghen. Vâng, nàng ghen giùm cho anh nàng, ghen với tư cách trung gian, gián tiếp, nhưng cũng ghen mãnh liệt lắm.

Không phải Bích quá theo xưa như các cụ, thấy con gái đánh bạn với con trai là nghĩ quấy, nhưng không hiểu sao, nàng cứ nghe như là Liễu không có quyền có bạn trai nữa, từ ngày nàng tin rằng Liễu và anh nàng thâm yêu nhau.

Mà cái anh con trai này coi bộ là khách quý, khách thân đây, chớ không thuộc loại tạp khách chút nào vì hẳn đang xem một tập ảnh của Liễu.

Bích giựt nảy mình khi nghe bạn hỏi như vậy, rồi ấp úng đáp:

- Một chút quà nhà quê.

- Quà nhà quê? Hay lắm. Chị mới về quê?

- Không, quà tôi làm nhưng theo lối nhà quê.

- À, em quên hỏi chị sanh đẻ ở đây, hay ở tỉnh?

- Ở tỉnh, cố nhiên.

- Sao lại cố nhiên?

Bích bối rối không đáp được, chỉ cười trừ thôi. Thân phụ nàng là công chức đã được chuyển từ tỉnh này sang tỉnh khác, mãi cho đến lúc gần về hưu mới chạy chọt xin về Sài Gòn.

Vâng, ngày nay người ta thích hưu trí ở Sài Gòn hơn là ở làng như ngày xưa, vì thôn xóm bất an.

Nàng cứ tưởng ai cũng thế, hơn nữa, cứ ngỡ Liễu cũng cùng địa vị với nàng, tức con của một công chức bậc trung.

Bích bối rối vì chợt nhận ra mình đã nói lên hai tiếng "cố nhiên" ấy một cách hết sức vô lý, và đồng thời nàng cũng hơi buồn tủi vì sự thật bỗng xuất hiện cùng một lúc với cái chợt thấy kia, sự thật là Liễu không phải là người đồng đẳng với gia đình nàng.

Anh con trai mặc quần Texas ống tròn như hai ống tre và nhàu nát cả, đứng lên, rồi bước lại bàn, tự nhiên mở gói quà ra làm như là chủ nhà, vừa mở hấn vừa nói:

- Để xem chị Bích biểu quà gì mà gọi là quà nhà quê.

Cái gói, bên ngoài là giấy màu hồng, loại tờ lớn, bán cho học trò bao tập. Giấy hồng bọc một cái bọc bằng nhựa trong suốt, khiến cả hai đều thấy được ngay những ảnh gùng còn nguyên vẹn.

Nhưng là dân đô thị lớn, con nhà giàu, lại thiếu óc tò mò, cả hai đều chưa hề thấy ảnh gùng lần nào cả, những ảnh gùng nguyên như thế này có bán khắp chợ đô thành, mà họ thì không bao giờ đi chợ,

cũng không bao giờ xuống nhà bếp.

- A rong bể. Nhựt reo lên!

Cho đến Bích cũng bật cười, chớ không riêng gì Liễu. Quả ảnh gừng giống hết một cây rong bể, thứ vẽ trong sách, chớ không phải thứ thật, bởi rong bể thật mỏng lắm, và mảnh mai lắm, chớ đâu có mà mập ú và có bề thế lực lưỡng như ảnh gừng.

- Con mắt họa sĩ có khác! Liễu nói đùa sau trận cười, ở đâu anh Nhựt cũng thấy toàn các mẫu tranh vẽ, y như là thầy phù thủy thấy ma khắp nơi, và y sĩ thấy vi trùng ngay cả ở miệng chén ăn cơm.

Em thì em đoán đó là mút vì nếu vẫn không phải là thức ăn có tầm đường, chị Bích đã không bỏ nó vào học nhựa trong cho khỏi dính giấy gói. Nhưng ai lại làm mút với rong biển bao giờ.

- Có chớ, Nhựt cãi, nghĩa là rất có thể có. Các cô thì bất kỳ thứ gì các cô cũng làm mút được hết. Tôi có một người chị họ, chị ấy làm tới mút cùi mít nữa. Dầu sao những miếng mút này mà vẽ ra thì hay lắm.

- Ăn, hẳn phải hay hơn. Liễu cãi, nàng tháo sợi dây cao su cột cái bọc, rồi thò tay vào đó rút ra một ảnh gừng rồi cắn một miếng thật lớn.

- Ý! Bích kêu lên.

Nhưng Liễu chưa kịp ngạc nhiên vì tiếng kêu ấy và Bích chưa kịp giải thích gì thì cô chủ nhà tham ăn đã kêu, còn to hơn Bích nữa:

- Trời ơi, cay xé họng. Chị Tư ơi, cho một ly nước lạnh mau lên.

Bích cười ngất và quên ghen.

- Gì đó, Nhựt hỏi.

Nhưng Liễu đã đứng dậy chạy đi, vì đợi nước không được nữa, Nhựt hỏi Bích:

- Mút gì đó chị?

- Mút gừng, nguyên ảnh.

- Hèn chi. Nhưng ảnh là gì?

- Ảnh là củ. Người ta không nói củ gừng mà nói ảnh gừng.

- Hay quá, bữa nay tôi học được tới hai thứ ảnh - củ. Và nhà quê làm mút gừng nguyên ảnh.

Liễu đã xoa dịu lưỡi bằng nước lạnh, nhưng trở ra đây nàng vẫn còn hít hà và lau nước mắt sống bằng khăn mu-soa [6](#) . Nàng nói:

- Còn cay hơn cà-ry chà-và nữa?

- Không cay hơn, Bích cải chánh, nhưng ăn cà-ry chà, chị đã biết trước rằng nó cay, còn trong trường hợp này chị đang chờ đợi một vị ngọt, bùi, vân vân... nên mới...

Nhựt đứng lên và nói:

- Tôi xin phép về, kéo tôi thấy Liễu chảy nước mắt, tôi lại muốn về chơn dung Liễu.

Lối xưng hô thân mật của người khách này lại khiến Bích nghe khó chịu trở lại. Nhưng được cái là hẳn xin về thì cũng đỡ phiền.

Nàng thật tình nói:

- Anh ở chơi chớ. Tôi cũng sắp về đây. Tôi rất phiền mà đã vô tình

quấy rầy anh.

- Đâu có, tôi tới đã lâu rồi, mời chị cứ ở, và tôi cũng xin phép chị.

Liểu xin lỗi Bích rồi tiễn khách, không quên nói to:

- Tối nay hay tối mai, anh tới chơi nhé.

Hai người còn nói vài câu tại cổng, khiến Bích lại càng ghen hơn, vì nàng không nghe được họ nói với nhau những gì, nên cứ tưởng tượng mà kể ghen thì dĩ nhiên là tưởng tượng người ta trao đổi với nhau những lời lẽ vô cùng âu yếm.

Giây lát sau, độ chừng Bích bắt đầu sốt ruột thì Liễu mới chịu buông tha cho ông bạn cao-bồi [7](#) của nàng về, và trở vào với cô bạn gái bị đẩy vào cái thế làm nữ gián điệp theo kế hoạch của cô gái tinh ranh, con cháu của những nhân vật không quá khờ khạo trong xã hội.

- Thế nào chị Bích, Liễu hỏi, có gì lạ?

- Cũng chẳng có gì.

- Chúa nhật đi xi-nê nữa chứ?

- Xin để khi khác.

- Chị không ghiền chiếu bóng à?

- Không.

- Em thì khổ. Em ghiền trò giải trí ấy lắm, nhưng đi một mình buồn quá.

- Chớ bạn chị không rủ chị đi sao? Chẳng hạn như anh Nhật khi này.

Giọng Bích không có gì mỉa mai hết. Nàng nói thật tình, không thể dè rằng Liễu ít bạn.

- À, anh Nhựt! Chị nói em mới nhớ ra. Anh ấy có rủ chớ. Nhưng để xem.

Bích không ở lâu như nàng đã định. Nàng không biết nói với Liễu gì nữa, khi mà lòng nàng không an. Thương mến đã mòn lần rồi, còn rơi rớt lại chút nào, nàng hờn dỗi không muốn rớt qua cái bình bên kia.

Trước sau, nàng thăm bạn có nửa tiếng đồng hồ mà thời gian ngắn ngủi ấy lại gồm rất nhiều "chỗ nghỉ" như là trong một bản nhạc có những hồi im lặng.

◦ ◦
◦

Bọn gián điệp chánh hiệu rất sung sướng mà biết được một chuyện mới lạ để có mà làm báo cáo phúc trình. Người nữ gián điệp bắt đặc dĩ là Bích lại buồn xo trên đường về nhà.

Cái bí mật nguyên tử mà nàng vừa khám phá ra ấy, nàng không muốn tiết lộ ra cho trung ương tình báo Lưu biết chút nào.

Nàng sợ Lưu phải đau, mà ruột thịt với nhau thì hể anh đau, em cũng nghe lòng như bị dằn.

Đau lắm là suốt buổi viếng thăm của nàng, Liễu không hỏi thăm hoặc nhắc sơ đến Lưu một tiếng.

Tuy nhiên không muốn tiết lộ mà nàng lại thấy rằng mình phải nói ra sự thật cho anh nàng biết. Bích có cảm tưởng như Lưu là một anh chồng đã bị mọc sừng rồi vậy và trong một trường hợp như thế, bạn hữu kia mà họ còn không nín được thay.

Mà đừng nói chi là bằng hữu. Có những kẻ bàng quang, không ăn nhằm gì hết với đương sự, vậy mà họ ngửa miệng muốn bép xép lắm, bởi chụp được một cái "tuy-dô" ^o giựt gân là họ sướng mê tơi, mà sự gởi gắm cái tuy-dô ấy cho đương sự còn làm cho họ sướng gấp mười lần hơn.

Có kẻ tào lao mà nhát gan, không dám rỉ hơi, đi đến chỗ gởi thơ nặc danh cho các ông chồng bị mọc sừng nữa là khác.

Không muốn nói mà lại thấy mình có bổn phận soi sáng một người anh còn mù mờ, Bích lo nghĩ, và sự lo nghĩ cộng lại với nỗi buồn của nàng, làm cho nàng héo sầu đến trông là thấy ngay.

Bà Phán, suốt bữa cơm trưa, cứ len lén nhìn con mà lo sợ. Bà e Bích lại nhớ mối sầu cũ và không khéo lại rơi vào cái vực sâu và tối của điên loạn thì nguy.

Trên đời, thân nhau nhứt là vợ với chồng, rồi mới đến mẹ với con. Vậy mà bà Phán rất là rối trí, không biết tính sao. Bà sợ hỏi thì càng rắc rối hơn, bởi hỏi tức là gợi nhớ. Nhưng không hỏi, để cho con bà thăm lặng nhai mãi niềm riêng thì nó sẽ bị nén tâm mất.

Bích ăn xong, đi lên lầu ngay, chớ không tham gia vào câu chuyện của gia đình sau mỗi bữa cơm, câu chuyện này vào giấc tối có khi kéo dài đến hai tiếng đồng hồ, còn giữa trưa, ngắn lắm cũng mười lăm phút.

Những gia đình tốt, luôn luôn xem bữa cơm gia đình, nhứt là buổi nói chuyện sau bữa cơm, rất là quan trọng vì giáo dục gia đình chỉ có thể thực hiện vào những lúc ấy thôi, bao nhiêu thì giờ khác, ai cũng bận làm việc cả, không ai nói với ai cái gì cho nhiều, cho nghiêm trang được.

Truyền thống dân tộc, nền nếp gia đình được trao gởi từ thế hệ này qua thế hệ khác, đích là trong những bữa cơm gia đình như thế,

nhút là bữa cơm đêm, dưới đèn, quanh bếp lửa.

Thế nên sự rút lui của Bích là một biến cố, chứ không phải là chuyện mà các gia đình bê bối xem là thường, những gia đình mà ông cha chạy theo tiền hoặc theo gái, bà mẹ mê ngòi lê, hoặc mê tứ sắc hơn là giáo dục con em, những gia đình mà tới bữa ăn, thường khi vắng mặt đến phân nửa số người trong nhà, những gia đình chỉ biết đổ lỗi cho phim, cho báo chí mà không hề nghĩ rằng "sự có mặt", "sự họp mặt" hằng ngày trong nhà là yếu tố quan trọng hơn hết, ngăn con em họ hư đốn.

Biến cố ấy, làm cho ba người còn lại, lặng lẽ nhìn nhau bằng mắt:

- Mà có thấy gì không Lưu? Bà Phán hỏi.

- Con cũng lo lắm, y như má.

- Nhưng hôm đó mà có hỏi thăm nhà thương...

- Cố nhiều là họ nói phân hai, bởi vì mỗi cá tánh mỗi khác. Có người quên được luôn, có người không, y học không sao biết trước được ai khỏi hẳn, ai sẽ trở lại nhà thương.

- Bây giờ làm sao đây?

Ông Phán nãy giờ chỉ làm thinh, theo thói quen của ông, bây giờ mới lên tiếng:

- Cốt là giúp cho nó quên.

- Hay lắm, bà khen, nhưng giúp cách nào?

- Thì làm cho nó vui.

- Nó không tham gia câu chuyện suốt bữa ăn, ông có thấy chứ?

- À, khi sáng nó đi đâu? Ông hỏi.

- Nó nói nó đi thăm bạn nó, mà cũng là bạn của thằng Lưu.

- Vậy à? Lưu hỏi mẹ.

- Ừ, nó thăm con bé tên là Liễu ấy.

- Nhưng trước khi nó ra đi, má thấy nó thế nào?

- Nó vui như thường. Sáng ra nó đi chợ mua đồ ăn rất vội. Xong nó giao cả cho chị bếp, rồi trang điểm để ra đi.

- Và lúc nó về?

Câu này của ông Phán.

- Nó về tới, tôi thấy mặt nó buồn xo.

- Đích thị là nó đi đâu ấy, chứ không có đi thăm con Liễu nào hết, ông Phán đề quyết như vậy.

Bà cãi lại:

- Không, nó đã làm mứt gừng nói là để biếu con Liễu và nó có đem gói mứt gừng theo.

- Đó không phải là một bằng cứ. Nó có thể ghé qua nhà bạn nó hai phút để tặng quà, rồi đi nơi khác.

- Ông đoán là nó đi đâu?

- Tôi biết sao được.

Lưu hết cả hồn vía. Chàng biết chắc rằng Bích không có đi đâu khác hơn là vào thăm Liễu thật. Chàng đoán là Liễu đã nói hớ cái gì vì đại

dột. Chàng khổ tâm quá. Chàng đã tiên đoán ngay từ đầu rằng sự quen thân của hai cô gái này sẽ gây rắc rối về sau, muốn ngăn trở mà bất lực và bây giờ, chưa chi đã sanh sự rồi đây.

Chàng muốn xé này dông tuốt vô Gia Định để hỏi Liễu cho biết chuyện gì đã xảy ra, nhưng lại thôi. Giặt áo trong nhà tốt hơn. Nên điều tra khéo léo ngay nơi Bích là thượng sách. Vả lại kế hoạch của chàng là ngưng tới lui với Liễu một thời gian kia mà.

Quả Liễu đã đích thân tìm chàng sau cái đêm đầu tiên nàng theo cha mẹ để tập sự giao thiệp nhưng điều ấy cũng không chứng tỏ cái gì rõ rệt. Có thể ngày Liễu tới đây để rủ Bích đi xi-nê, ngày ấy ông hoàng tử đẹp trai chưa kịp săn đuổi nàng, mà nay thì hẳn đã khởi chiến rồi và tình thế đã khác cả rồi.

Cá tánh của Lưu không thích tranh đấu trên địa hạt tình ái. Đánh nhau giành người đẹp là một trò khỉ dại dột mà có kẻ cho rằng rất tác phong hiệp sĩ, nhưng chàng lại thấy là vô lý, giống hệt hồi thượng cổ, hai ông ăn lông ở lỗ giành nhau một con thịt để dụ cho "người đẹp" mê họ bằng cách hạ kẻ kia, dâng thịt cho người đẹp.

Cái người đẹp thời thượng cổ ấy còn tha thứ được, còn yêu được khi "nàng" mê thịt, tôn thờ sức mạnh, chớ người đẹp ngày nay mà cũng thế thì rất xoàng...

Người đẹp của năm 1965, theo chàng, thì phải biết phân biệt giá trị của hai hoặc nhiều người và tự do lựa chọn mà không bị ảnh hưởng của cuộc săn đuổi ráo riết nào cả.

Quan niệm này có thể làm cho chàng ế vợ như chơi, và ế hơn tình chắc chắn vì giá trị của mỗi người, thật là khó thấy, các chàng biết tính sao giờ, thôi thì cứ thằng nào khoe tài nghe có thể tin được, thằng nào tới lui thường thì chọn nó phút cho xong kéo cau trở muện, già hết duyên thì cũng buồn.

- Mày tính sao Lưu?

- Má để đó cho con.

Chàng nói vậy cho an lòng mẹ, chớ thật ra chàng chưa biết tính sao cả. Lẽ dĩ nhiên là điều tra tại chỗ rồi. Nhưng hỏi nó cách nào cho nó chịu khai đây chớ?

◦ ◦
◦

Đêm nay trời không trăng, nhưng sáng sao. Lưu bắt ghế ngồi ngoài hành lang dùng làm sân thượng và gọi Bích:

- Bích ơi, ra đây anh kể chuyện này cho nghe, hay lắm.

Bích cứ đan mãi chiếc áo len chưa cần, giữa mùa nực, đan rồi tháo ra để đan lại. Nàng làm theo chỉ thị của bác sĩ nhà thương điên, vì công việc đan len rất hay ở chỗ nó ngăn người làm việc nghĩ vớ vẩn vì họ bận đếm mũi kim.

Đêm nay nàng lại còn cần đan hơn những đêm khác nữa.

Bích cũng rất muốn trò chuyện với anh, mong tìm được một cách may mắn, giữa câu chuyện, lối nói khéo léo thế nào mà Lưu biết sự thật lại vừa không bị sét đánh vào tai.

Nàng bỏ cả, nhắc ghế ra sân thượng rồi hỏi:

- Gì đó anh?

- Anh vừa thấy hỏa châu, hướng này, chắc là ở trong Gò Vấp.

- Vậy mà hay cái nỗi gì?

- Ấy, nó hay về chuyện khác. Anh có một thằng bạn ở trong cư xá Phú Thọ Hòa nó kể câu chuyện này rất là buồn cười.

À, em biết hay không là trái hỏa châu nhẹ, chớ không phải thứ dù lớn của lính nhảy dù đâu.

- Rồi sao?

- Trẻ con rất mê dù hỏa châu. Để chơi cũng hay, mà bán cho trẻ con nhà giàu thì cũng được mấy mươi đồng một chiếc.

Cái đêm Giáng Sinh vừa rồi, tại khu Phú Thọ Hòa, quân đội bắn hỏa châu gần suốt đêm để dân chúng đi nhà thờ, vì trong ấy hễ lánh lẩn và tối lẩn.

Như vậy, em biết số hỏa châu đêm ấy trong đó có đến cả ngàn không ít.

- Rồi sao nữa?

- Có hàng trăm đứa trẻ đi sẵn dù ở ngoài cư xá. Mà chung quanh cư xá là đồng hoang ruộng vắng minh mông.

Lúc chạy đón dù, thì ở đâu cũng sáng như ban ngày, nhưng lối hai giờ đêm, thành linh chiến dịch hỏa châu chấm dứt, có hàng trăm đứa trẻ bỗng dưng bị rơi vào vực thẳm đen tối.

Cư xá có đèn, nhưng đèn ngày thường chỉ cháy có mấy tiếng đồng hồ, hôm ấy có cháy lâu hơn, nhưng cũng không lâu như hỏa châu, thành thử chúng không thể nhắm ánh sáng của khu mà mò về nữa.

Trẻ con Sài Gòn ba-gai ⁹ lắm, nhưng không can đảm như trẻ con ở thôn quê mà biết đâu cả người lớn cũng thế, thành thử bị bóng tối thụp xuống thành linh rồi vây quanh chúng, chúng nó khóc thét lên, tiếng khóc của nhiều đứa vang dậy cho đến trong cư xá cũng nghe và người lớn mới đổ ra đi sẵn lại chúng nó.

Bích cười ngất khi nghe câu chuyện ngộ nghĩnh này. Tuy nhiên Lưu

thấy là vẫn chưa phải lúc điều tra, nên tìm một vấn đề khác để dẫn dắt lần lần Bích đến chỗ tự nhiên cởi mở.

Nhưng Bích lại có câu chuyện để nói trước anh nàng. Nàng triết lý vật:

- Đang ở ngoài sân mà bị bóng tối chụp xuống thành lình, con người phải mù ngay, nhưng nếu đang ở trong bóng tối, bỗng nhiên bị xô ra trước một thứ ánh sáng dữ dội quá thì con người lại ngất đi.

Ý nàng muốn bàn tổng quát về phản ứng tai hại của anh nàng, khi Lưu nghe nàng tiết lộ những điều nàng đã thấy. Bàn xong nàng sẽ phê bình rằng dầu phải ngất cũng nên hoan nghinh ánh sáng nó soi rõ cho ta.

Xong đâu đấy, nàng sẽ kể câu chuyện trong cầu Hội Đồng Sầm.

Nhưng Lưu cãi ngay:

- Đâu có, ai mà ngất. Người ta hóa lòa mắt, nhưng cũng chỉ trong năm mươi phút thôi.

- Vậy à? Nói vậy thì không có gì nguy hết?

- Ừ, và nếu người ta đeo kiếng mát (kính râm) thì người ta sẽ không việc gì hết ráo.

- Em muốn đeo kiếng mát cho anh đây.

- Để làm gì?

Lưu ngạc nhiên hỏi, vì chàng hiểu ngay lời nói bóng của em gái chàng nó báo hiệu một tiết lộ quan trọng nào, đối với chàng.

Đồng thời Lưu cũng chợt hiểu rằng nỗi buồn của Bích từ sáng đến giờ không có tánh cách cá nhân cho riêng Bích. Đó là nỗi buồn vay

giùm kẻ khác.

Lưu bỗng đâm lo sợ, tim đập thình thình, muốn hỏi ngay về Liễu, nhưng cũng muốn cho Bích đừng vội nói ngay.

Chàng lại còn mong cho chàng đoán sai và Bích định nói về chuyện khác. Để làm gì? Là một câu hỏi vội vàng, ngoài ý muốn của chàng nên chi chàng vội hủy bỏ nó bằng một câu hỏi khác:

- Bích nè, hình như là từ sáng tới giờ em không được vui?

- Có thể, Bích đáp.

- Còn có thể gì nữa! Em héo sầu, khiến má lo lắm.

- Vậy hả? Trời, em đâu có dè! Thôi để lát nữa, em cố vui vẻ như thường cho má an lòng.

- "Cố vui vẻ", tức là không vui vẻ thật sự?

Bích không xác nhận, cũng chẳng đính chánh, vì đính chánh không được nữa, mà xác nhận là phải kể ngay, dưới trận mưa câu hỏi của anh nàng. Mà nàng thì rất sợ phải kể ngay. Nàng không đoán trước được phản ứng của Lưu sẽ thế nào, và rất lo chuyện không may xảy ra.

Đã nói gia đình này bị ám ảnh vì bệnh điên và cả người điên vừa khỏi cũng lo sợ cho người thân yêu của họ mắc cũng chứng bệnh với họ. Sự lo sợ này bắt nguồn từ tin tưởng sai lầm của dân ta là bệnh điên là bệnh có nòi, em điên thì anh cũng rất dễ điên.

Sự kiện ấy, cũng đôi khi xảy ra, nhưng đó không phải là luật di truyền, luật đồng máu mủ gì cả mà do nguyên nhân khác. Nhưng Bích có biết đâu, nhìn anh và tưởng tượng đến sự biến đổi của gương mặt thông minh sáng sủa, đầy sự sống của Lưu ra một gương mặt mờ đục tượng như gương mặt của cô gái đồng bóng

với nàng tối ngày cứ nhìn trần nhà mà cười, cười bằng miệng nhưng đôi mắt không tham gia vào những trận cười ấy, đôi mắt đi vắng không hẹn ngày về.

Sở dĩ nàng lo sợ phản ửng tai hại của anh nàng là vì nàng không biết tình cảm của Lưu đã lên tới mức độ nào. Có thể là Lưu đã yêu nhiều lắm rồi, nhưng bề ngoài làm bộ như vậy, vì chàng mặc cảm sai lầm rằng si tình là bậy.

Nàng thả thử một trái ba-lông [10](#) dọ dẫm:

- Anh đừng có làm mà tưởng em chưa quên được mối sầu của em. Em đã lành bệnh hẳn rồi, bệnh "yêu" ấy, chớ không phải bệnh điên đâu nhé. Nếu em có buồn thì chỉ buồn vì lẽ khác thôi, chớ không buồn vì si tình như anh vậy đâu.

- Anh si tình?

Lưu ngạc nhiên, nhìn Bích trừng trừng mà hỏi câu đó. Không. Chàng chỉ yêu Liễu vừa chừng thôi, nên mới dần đo được tới mức dè dặt của một người đàn ông đứng tuổi và vốn được giáo dục khá khắc kỷ, chàng rất giỏi giấu giếm tình cảm thật của chàng. Vậy mà Bích nó lại thấy như thế thì kỳ lạ quá.

Bích nói láo có ý thức và mục đích, nên cười mà rằng:

- Không si lắm thì cũng vừa vừa. Thế nào, chị Liễu mà không làm cho anh rung động được thì em rất ngạc nhiên.

Lưu bật cười rồi thú nhận:

- Quả anh đã rung động trước Liễu, nhưng nói là anh si tình là nói quá.

- Chỉ rung động vậy thôi sao?

- Ủ, anh yêu nó, nhưng chưa quyết định gì hết và chưa nói gì với nó cả.

- Còn dò xét?

- Ủ.

Ý Bích muốn nói đến cuộc dò xét về hạnh kiểm, nhưng Lưu thì chỉ dò xét chuyện khác thôi. Thế nên Bích lại hỏi:

- Theo anh thì hạnh kiểm thế nào là được?

- Kể ra thì cũng chẳng biết thế nào, vì hạnh kiểm gồm nhiều thứ quá, đòi hỏi đủ thứ, chắc không ai đủ điều kiện đâu. Anh thì anh chỉ cần một tâm hồn đẹp và một tấm lòng tốt.

- Anh dễ dãi quá! Bất kể dĩ vãng à?

Lưu lại cười:

- Nó còn bé con lắm, làm gì đã có dĩ vãng.

- Ai biết đâu được. Em nghe nói đời bây giờ có đưa nó yêu từ năm mười sáu.

- Tình yêu trẻ con không có gì đáng kể.

- Anh Tây quá.

- Chỉ về điểm đó thôi.

- Nhưng anh thấy chị ấy có đứng đắn không?

- Cũng khá đứng đắn.

- Khá là như thế nào? Đứng đắn hay là không đứng đắn chớ đâu có ba bốn bậc đứng đắn.

- Khó nói lắm. Nếu anh là Lục Vân Tiên, thì anh sẽ cho rằng nó không đứng đắn.

- Em không hiểu.

- Em không có học Lục Vân Tiên của cụ Đồ Chiểu à?

- Có, nhưng vẫn không hiểu anh muốn nói gì.

- Cái anh Lục Vân Tiên gàn ấy, ảnh cấm cô Kiều Nguyệt Nga khoát rèm để thấy mặt ảnh, vì ảnh cho rằng trai gái thấy nhau, là không đứng đắn. Anh thì anh chỉ cấm Liễu thấy mặt người khác thôi, còn nó muốn thấy mặt anh, anh thích lắm. Lẽ cố nhiên là nên hiểu hai tiếng thấy mặt theo nghĩa ngày nay, nghĩa là "thân mật".

Bọn đàn ông ích kỷ suy luận như thế này: "Nếu một cô gái bằng lòng thân mật với ta thì cô ấy cũng sẽ bằng lòng thân mật với người khác". Họ không chịu nhận rằng người ta có thể chỉ chọn một người thôi, và chọn xong, người ta có quyền thân mật với người đó.

- Nếu như vậy thì thật chưa biết chị ấy chọn ai?

Lưu cũng chợt thoáng hiểu cái gì qua câu nói trên đây, một câu nói rất tầm thường, nhưng có nhiều yếu tố khiến chàng linh cảm rằng không tầm thường.

Nhưng chàng cũng phụ họa theo một cách tầm thường như vậy.

- Ừ, anh cũng chưa biết nó chọn ai, vì thế mà anh không dám để tình cảm anh tiến sâu lắm.

Bích tin rằng anh nàng thành thật nên thấy rằng nàng đã có thể kể câu chuyện khi sáng rồi. Nàng nói:

- Ừ, như vậy đó. Hồi sáng, em có đi thăm chị ấy. Em gặp một người khách của chị ấy, một người bạn trai. Coi bộ hai người thân với nhau lắm.

Im lặng hoàn toàn.

Nhưng Lưu không nghe tim chàng đập vì chàng suýt đứng tim.

Trong ánh sáng lờ mờ của đèn buồng ngủ phiểm du ra tới ngoài này, Bích không thấy được sự tái lột của da mặt của anh nàng, và nàng cũng không dám nhìn thẳng vào mặt Lưu để mà thấy cái gì.

Sự im lặng này nghe dễ sợ quá và nàng hoảng hốt vô cùng cứ lo Lưu sắp nhảy từ nơi này xuống dưới kia.

Nhiều đêm hai anh em ngồi đó hàng giờ mà không ai nói qua một lời nào hết nhưng sự nín lặng có mấy phút ngắn ngủi của Lưu đêm nay lại có vẻ rất là bất thường.

Lưu cố trấn tĩnh và chợt nghe rằng mồ bản tay chàng i-ỉ mồ hôi. Thái dương cũng thế và những giọt mồ hôi rịn rỉ rả này sẽ hợp lại để chảy xuống thành giọt như nhiều khe nước nhỏ hợp thành suối.

Chàng rất muốn nói ngay cái gì kéo Bích nó nghĩ rằng chàng đã bị xúc động mạnh quá đã bị chấn động tâm thần nhưng bươi trí mãi mà không tìm được ý nào hết. Rốt cuộc chàng nói láo:

- Anh biết nó có nhiều bạn trai khá thân, nhưng không rõ thằng nào đã hoặc sẽ lọt vào mắt đen của nó.

- Mắt chị ấy đen thật đó chứ.

- Đen và sâu vô cùng.

Câu nói của Lưu rất là tầm thường, hợp tình, hợp cảnh, hợp lúc,

nhưng tình cảm thật của chàng, chàng không thể giấu được Bích vì cái giọng run run nghèn nghẹn của nó.

Bích đã hết sợ hãi thái quá, nhưng vẫn còn lo, nhứt là hoang mang, không biết có nên thêm chi tiết nào hay không. Rốt cuộc nàng nhứt định thôi, không kể gì nữa. Cuộc báo động nào cũng phải có ba bực, số 1, số 2, số 3. Nàng không nên thăm kịch hóa gì cả.

- Anh ấy thế nào? Để xem coi có phải thân không?

Lưu lại bịa ra câu hỏi đó, làm như quả sự "nhiều bạn trai thân" là có thật, và chàng biết gần hết lữ ấy.

- Để em tả anh nghe: tóc Beatles, mặt còn non choẹt mà lại hút thuốc, điều này mòì qua điều khác, sơ-mi vẽ con chim con cò, quần Texas nhàu nát ồng, giày Santiago.

- Đích thị là thằng Hát Giang trường Cao đẳng Mỹ thuật.

- Không, anh ấy tên Nhựt.

- Ừ, nhưng Hát Giang là biệt hiệu của nó. Ừ, nó cũng khá thân với Liễu đấy.

- Té ra anh đã biết? Ờ, chắc là thân lắm nên mới được xem một tập ảnh của chị ấy với lại được chị ấy đưa ra tận cổng, lại gọi chị ấy là Liễu này Liễu nọ nữa.

Lưu nghe no ghê lắm, sự no, nghe trễ rất lâu sau bữa ăn là chứng khó chịu mà người miền Nam gọi là "ở nơi cổ". Đó là dấu hiệu sự tiêu hóa bị ngưng trệ thành lình vì một cảm xúc mạnh.

Có một chi tiết mà nếu Bích nói ra, chắc Lưu sẽ ngắt đi, là Liễu không có hỏi thăm Lưu lấy một lời.

Bấy giờ mồ hôi của chàng đã chảy thành giọt, khiến Lưu nghe ngứa

nơi cần cổ, chỗ da cổ chạm với bầu áo bi-da-ma, chàng khó chịu nhưng không dám rút khăn ra để lau. Chàng đã gần làm chủ được thần kinh hệ của chàng rồi thì không dại gì mà tự tố cáo cho Bích nghi thêm cái gì.

Chàng còn cố nói cho nhiều, để tỏ ra ta đây không xúc động đã đành, mà cũng chẳng hơi buồn chút nào:

- Em thấy Liễu thế nào?

- Khá đẹp, nhưng về *élégance* thì số dách. Chị ấy lại rất thạo ăn mặc, đi đứng, tự tôn mặc cảm nữa thì làm một người đàn bà mông-đen tuyệt diệu.

- Nhưng nó giàu quá!

- Ừ, chị ấy giàu quá!

Bích không biết gì hơn về tài sản gia đình của Liễu trừ ngôi biệt thự xưa và chiếc xe cũ. Nhưng nàng dốt về cảnh giàu sang, nên cũng cho rằng như vậy là giàu lắm rồi.

Bỗng nàng bật cười sau tiếng "ừ" từ miệng nàng bay ra.

- Em cười gì?

- Anh với em làm như giàu là một cái tội.

- Lắm khi tội, đôi khi không. Nhưng dầu sao, kẻ nào rắp ranh bán sẻ ở gia đình đó, cũng có vẻ trèo đèo, coi không được.

- Ừ, em cũng nghĩ vậy.

Bích muốn chọc cho con cá nhả miếng mồi nó toan tấp, mà nàng cũng nghĩ như vậy thật.

Trước kia thì Lưu cũng chỉ nghĩ như vậy thôi, vì chàng không thể tách rời yêu đương và hôn nhân. Nhưng về sau này, đôi khi chàng quên mất hôn nhân đi, nên không còn luôn luôn nghĩ như vậy nữa.

Nhưng những điều chàng nói ra này giờ chỉ để cho có chuyện, chỉ để được nói huyền thiên mà thôi, không cần diễn đúng ý của mình hay không.

Và chàng thấy là mình đã nói khá đủ rồi, dám nghĩ ngợi và ừ hử qua loa với em. Bích lập lại ý nghĩ của anh nàng xong rồi, thêm:

- Chị ấy không có làm phách, em nói tự tôn mặc cảm, nhưng em hiểu bốn tiếng ấy khác nghĩa. Tuy nhiên, biết đâu cha mẹ chị ấy lại chẳng được tử tế như chị ấy.

- Ừ.

- Với lại họ sẽ đồn rằng anh sẽ đào mỏ.

- Ừ.

- Anh sợ mang tiếng là kẻ đào mỏ hay không?

- Hử?

Lưu giật mình, hỏi lại em, bằng tiếng "hử" ấy mà Bích chỉ ngỡ là chàng nghe không rõ câu. Nàng nói lại ý đó, hơi khác đi:

- Anh có thích đào mỏ hay không?

- Không.

Lưu không còn chối với chàng được nữa rằng chàng đã yêu nhiều lắm rồi. Chỉ có kẻ nào yêu nhiều quá mới nổi ghen lên một cách vô lý như thế này.

Vâng, chàng nhận rằng mình ghen vô lý. Những gì Bích kể cho chàng nghe, không chứng tỏ gì cả, không chứng tỏ điều mà chàng lo sợ. Chàng chưa được xem một tập ảnh của Liễu không có nghĩa là chàng ít thân với Liễu hơn là cái anh chàng Nhựt nào đó.

Đôi khi chủ nhà cho khách xem tập ảnh, vì họ không biết nói gì với khách nữa, mà như vậy là không thích nhau lắm đâu. Còn bạn học mà gọi nhau bằng tên là chuyện dĩ nhiên, chính chàng cũng đã gọi vài chị bạn bằng tên thì đã sao.

Lưu nhìn em, mỉm cười và thấy nó lạc hậu quá. Mà chàng cũng lạc hậu tuốt, muốn tập làm văn minh, nhưng chưa thuộc bài, còn chứa rất nhiều tàn tích nam nữ thọ thọ bất thân trong bụng.

Chàng lại thấy mình đã giả dối với mình. Chàng không đi thăm Liễu nữa, bụng bảo dạ để Liễu tự do lựa chọn vì biết đâu đêm "ra ngoài xã hội", mà người Pháp nói là "vào xã hội", nuốt mất đi hai tiếng "mông-đen", biết đâu đêm đầu tiên ấy nàng đã chẳng gặp ngay người lý tưởng.

Tự nói với mình là thế, nhưng lại muốn giữ độc quyền, và giờ nghe đau như giần. Khi nãy chàng chỉ bị choáng váng thôi, y như một kẻ bị xe đụng, mấy mươi giây đầu mất tri thức nhưng lại có vẻ tỉnh táo như thường, rồi sau đó, thức giấc trở lại với y, y nghe thắm đờn, đau đón chịu không nổi.

Lưu lắng nghe lòng mình, nhưng chỉ nghe được một cách vật chất, vị trí của một cơ quan. Kỳ lạ quá, làm như là trái tim chàng teo lại nhỏ hơn, và nó được treo lủng lẳng bằng một sợi dây, chớ không phải có chỗ nằm vững chãi như trước, hoặc được treo kiên cố như trước.

Chàng nhớ có đọc một quyển tiểu luận y học của bác sĩ người Đức, ông ấy cho rằng bệnh tình là một bệnh vật chất chớ không riêng gì tâm thần, và quả trái tim có bị teo và bị rạn nứt thật sự.

Chàng hơi sợ nên cố gắng vượt khỏi đau khổ bằng suy luận sau đây:

"Cứ theo lời Bích thì thằng ấy "non choẹt" mà đũa non choẹt đâu có xúng tay đối thủ với mình.

Ấy, các ông già khinh thường bọn có tuổi, bọn có tuổi coi rẻ bọn đứng tuổi, bọn đứng tuổi miệt thị mấy thằng "nhãi ranh", và trái lại sự xem thường ấy cũng bắt từ dưới mà đi lên y hệt như thế, từng chạng tuổi tác, nhưng chỉ ngược chiều mà thôi.

Chắc cái anh bám ra sữa ấy mà thấy mặt Lưu, nó cũng sẽ nói:

"Ồi cái thằng già ấy mà nước non mẹ gì".

Nhưng Lưu không ý thức được về sự khinh nhau thẳng thiên và giáng hạ ấy mà phải có tuổi rồi mới nhận thấy là tình trạng ấy có, nên chàng an dạ được phần nào.

Bích bàn:

- Anh không thích đào mỏ, em không thích có chị dâu văn minh. Nhưng cũng rất tiếc, chị ấy dễ thương quá.

- Tiếc nhiều hay ít? Lưu hỏi đùa.

- Chỉ vừa vừa thôi. Em tiếc một người bạn hơn là tiếc một chị dâu.

- Ờ, em định tuyệt giao với nó sao chứ?

- Không, nhưng chắc em không cho chị ấy vào hàng bạn thân của em nữa.

- Em mau thân quá, mà mau lợt quá.

- Đó là khuyết điểm của em. Nhưng cốt là xét thử coi sự lợt lạt sắp

tới của em, đúng hay là sai.

- Sai, vì em khen nó bánh, tức phục cái bánh của một cô bạn, như vậy sao lại lọt lọt tình bạn.

- Em đã trót pha lẫn tình chị dâu với tình bạn.

Bích nói rồi cười ngất.

Quả tình cảm của nàng đáng buồn cười thật, nhưng Lưu không cười vì chàng chợt thấy rằng mình cũng đã trót pha lẫn tình yêu với tình bạn, nên nghĩ sâu về căn bản "lạc hậu" của chàng: chàng đã không chịu tin rằng có thể có tình bạn suông giữa trai và gái, như bao nhiêu thanh niên, thiếu nữ khác đã tin.

- Thôi, anh cần làm việc đây!

Lưu đột ngột nói như vậy rồi đứng lên ngay, đi vào buồng chàng, trong khi Bích còn ngồi đó mà tiếc một người bạn thân.

Lưu thấp đèn bàn giấy lên ngay và ngồi lại bàn liền, để Bích thấy quả rằng chàng cần làm việc. Thật ra chàng chỉ gỡ sách ra lấy lệ, trong một tâm trạng bán loạn như vậy, truyện trinh thám cũng nuốt không trôi, chớ đừng nói là làm việc.

"Mình nên làm gì đây?" Lưu tự hỏi, và tự đáp: "Thì cứ để vậy, chớ còn làm gì bây giờ!"

Nhưng không thể được. Mặc dầu đó là những câu đối thoại thảm lặng nhưng nó vẫn cứ là của ý thức. Tiềm thức luôn luôn lặng thinh nhưng hoạt động vô cùng. Nó là một đảng trưởng bí mật, giật dây cho những người ở ngoài ánh sáng hành động, những người này nói gì thì nói, nhưng vẫn phải tuân lệnh nó, không sai chạy được.

Chàng nhứt định sẽ vô Bà Chiêu "để xem sao". "Để xem sao" cũng là cái cơ giả dối và gặt gẫm của ý thức, bởi có gì đâu mà xem và bởi

chàng rất tin em gái chàng nói thật chứ không bịa chuyện.

"Mình sẽ vô Bà Chiêu để dứt khoát". Thật vô lý! Dứt khoát cái gì mới được chứ? Dứt khoát tình bạn à? Nhưng sao lại dứt khoát tình bạn tốt đẹp giữa hai người. Dứt khoát tình yêu chẳng? Chàng đã nói gì đâu và người ta đã nhận đâu mà đòi dứt khoát với lại không dứt khoát.

"Mình phải vô Bà Chiêu để bắt tại trận vì con Bích nó nói thẳng đó hay tới ban đêm".

Lêu lêu mắc cỡ! Bắt tại trận cái gì? Và nếu người ta có gì, ai thèm mở cổng mà muốn bắt tại trận. Với lại lấy quyền gì để bắt ai?

Những kẻ yêu vô lý và điên dại hết chỗ nói.

Không, không phải thế. Liều nó cũng yêu, nhưng sao nó khôn thế, nó điều khiển vở kịch giỏi như một tay thầy, và vài năm nữa, nó sẽ là một người đàn bà oanh liệt.

Có lẽ chỉ có nam phái mới là vô lý và điên dại đến thế thôi.

Mà cũng không đúng tuốt. Bằng cứ là Bích đã điên.

Phải rồi, chỉ có kẻ đa cảm mới là vô lý điên dại, bọn thực tế thì khôn luôn luôn, cho dầu họ yêu nhiều, tàu mà chở cũng không hết.

Lưu hình dung ra "thằng bám ra sữa" và thấy mình hơn nó rõ rệt. Chàng nghiêm trang, chững chạc, rất xứng đáng làm một anh chồng, chứ chồng gì mà non choẹt cặp tay vợ đi dạo phố, người ta sẽ ngỡ hai đứa trẻ vừa thôi bú.

Lưu rất chủ quan vì chàng thấy đời bây giờ con gái thích lấy chồng đứng người hơn là lấy chồng đồng lúa. Chàng quên rằng người chồng khác người tình. Biết đâu họ thích lấy chồng vững chãi, mà đồng thời cũng thích yêu bọn trẻ măng.

Các ông già cũng thế. Nếu góa bụa họ bắt buộc phải tục huyền với một cô trên ba mươi, để xem cho được, nhưng biết đâu họ lại chẳng mê con gái mười chín hơn.

Nhờ chủ quan như vậy mà mấy anh con trai hăm tám mới tin được vào tình yêu không bọn của các cô vợ trẻ của họ đối với họ, và tất cả các ông chồng mới tin được rằng dưới mắt vợ họ, chỉ có họ là người đáng yêu. Họ có biết đâu rằng các cô quả có lần đã yêu họ một cách chơn thành, nhưng nếu đợi không được thì người ta yêu anh chàng khác chứ câu chuyện đá Vọng Phu có lẽ là chuyện thế gian hi hữu.

"Mình phải vô Bà Chiêu mới được!" E ngại của chàng về một cuộc hôn nhân không môn đăng hộ đối, được Bích phụ họa theo, nên khi mộng hôn nhân hầu gần tan rồi. Nhưng lâu dài tình yêu thì vững chãi, vững chắc hơn bất kỳ ngôi đền cổ bằng đá nào, tưởng chừng như thời gian hoàn toàn bất lực trước sức kiên cố của nó.

Lần đầu tiên trong đời chàng, người con trai đạo đức này dám nghĩ đến yêu ngoài vòng lễ giáo, vì hai mâu thuẫn mà hấn cố dung hòa mãi mà không xong: "Xứng vợ xứng chồng, mà không xứng xuôi gia".

Chàng đã trót yêu nhiều, không thể không yêu được, chàng cũng đã tính chuyện trăm năm, nhưng thấy là khó thành. Như vậy, chàng quyết chọn một trong hai điều đó, chứ không thể bỏ trôi cả như chàng đã định từ bao lâu nay.

Cơn ghen vừa hừng lên, lại phải cố đè nó xuống, kéo em chàng biết được tình cảm của chàng, cơn ghen ấy không có chỗ xì hơi, bị dồn ép mãi vào bên trong, nhập cục lại với tình yêu theo lý trí biến thành một khối tình yêu to lớn hơn, nhứt là mù quáng chứ không còn sáng suốt nữa.

"Cứ yêu, rồi sau, ra sao sẽ hay!" Đó là quyết định cuối cùng của

Lưu, giống hệt quyết định đầu tiên của những anh con trai si mê không chừa một chỗ ngồi nhỏ xíu nào cho lý trí ngồi vào bàn để thảo luận cả.

Con trai đời bây giờ, có thể nói là đều như vậy hết, trừ ra một cái mẫu lẻ loi là Lưu, mà cái mẫu ấy lại cũng vừa "phá giới" rồi.

Mà sở dĩ con trai có thể yêu bừa bãi được là nhờ sự từng đảng của con gái, chớ trong các vụ này, người ta không thể liều đơn phương.

Sự du nhập của cảm nghĩ bên ngoài vào xứ ta trong vòng bốn, năm mươi năm nay đã làm lung lay nền móng luân lý kiên cố mấy ngàn năm của ta, rồi hai mươi năm ly loạn đã đánh cái vố cuối cùng, làm sập đổ cả nhơn sinh quan và tập quán cổ truyền.

Vâng, con gái họ cũng liều mà yêu, nhắm mắt mà yêu, điên dại còn hơn con trai nữa, bởi họ chịu thiệt hại nhiều hơn nếu xảy ra cuộc đổ vỡ nào. Hễ có một trở lực nào xem ra giải quyết không nổi thì họ nghĩ ngay đến giải pháp cho mà không đòi gì cả.

Thật ra thì Lưu cũng không hẳn tốt từ căn bản, và chàng không phải không hề chịu ảnh hưởng của thời đại. Chàng chỉ dè dặt vì thường bị giựt mình do cái tai họa trong gia đình chàng làm chàng cứ đánh thót lên mỗi lần tình yêu lớn vờn trước tâm trí chàng.

Căn bản chỉ là một cái nếp thôi, mà cho cả đến bản năng cũng chỉ là cái nếp chớ không phải có căn bản thật. Cái nếp mà tay người làm ra được, cứ vượt cho có lần xếp lâu ngày chầy tháng thì nó thành nếp. Mà cái gì tay người làm được, thì tay người cũng xóa được, và biến đổi đi được. Căn bản cũng thế.

"Tay người" ở đây, phải hiểu rộng ra là hoàn cảnh, là điều kiện khách quan, là nguyên nhơn gần hay xa.

Lưu chỉ bị nguyên nhơn gần đột ngột xui chàng thay đổi ý kiến. Nguyên nhơn gần ấy là sự e ngại của Bích trước cái giàu sang của

Liểu, và là cơn ghen bị đè nén.

Lạ quá, vừa quyết định xong là chàng muốn vụt chạy đi ngay, làm như là người ta hiện đang chinh phục Liễu trong một đêm cuối cùng và Liễu sắp ngã, chàng tới trễ vài giây là đã quá muộn.

Lạ hơn nữa là chàng đã chê "thằng bám ra sữa" rằng hắn kém cõi hơn chàng nhiều, về học lực và tác phong, vậy mà chàng lại cứ sợ nó được.

Chàng suy luận như thế này: "Con Liễu nó chưa biết yêu là gì cả, hay chỉ mới bắt đầu mơ yêu thôi, chưa có đối tượng cụ thể. Tại mình giúp cho tình yêu vừa chớm nụ nơi nó trưởng thành lên nên nó thành ra kẻ khát yêu dữ dội. Rồi đợi mình mãi không được nó rơi vào tay bất kỳ thằng bá vơ nào".

Suy luận của chàng rất đúng, nếu Liễu đã hết hy vọng và nếu Liễu là một cô gái thật thà. Nhưng nàng đã hết hy vọng đâu, và nàng giàn cảnh giỏi như một chuyên viên sân khấu lỗi lạc, bố trí tài như một nhà chiến lược cừ khôi, thì đâu có rơi càng như vậy.

Kể từ giờ phút này cho đến bảy giờ tối đêm mai, tức suốt hai mươi tiếng đồng hồ, Lưu phải uống đến ba lần thuốc an thần, mỗi lần một liều tối đa, lần bảy giờ, lần sáng mai hồi mười giờ và lần trưa mai hồi ba giờ, không thôi chàng hóa điên mất.

Chàng nghe như là chàng rất muốn đá đập cái gì, bởi chàng rất bứt rứt ở hai chơn. Đó là dấu hiệu của sự kích thích thần kinh quá độ.

Không, Lưu không phải là người trầm tĩnh lắm đâu, bằng có là chàng có thuốc an thần trong nhà tức là đã qua nhiều cơn bứt rứt vì chuyện gì đó, hoặc vì mệt nhọc trong người.

Chàng có vẻ tỉnh queo trong mối tình với Liễu nhưng chỉ là cái vẻ bề ngoài, sự sôi nổi trong lòng chàng được cái nắp "giặt mình" đậy kín lắm, mà có lẽ vì quá kín nên nó càng sôi nổi hơn nơi người khác

nữa.

Lòng chàng giống một cái nồi Na-Uy, loại nồi đặc biệt của ba xứ lạnh Bắc-Âu: Na-Uy, Thụy-Điển và Phần-Lan, nồi này chỉ là nồi thường thôi, lõi nấu cũng thường, nhưng khi cái nồi sôi rồi, người ta hạ xuống khỏi lò, đặt nó vào một cái thùng kín như loại thùng tích trữ nước đá ở các nơi thôn quê không có điện. Nhiệt độ trong nồi, được sự kín quá mức của cái thùng giữ nguyên vẹn nhiều giờ, và nồi tiếp tục sôi mà không cần lửa, sôi ùng ục trong thùng mà không ai hay cả.

Trên bản giấy của Lưu, luôn luôn có một chai nước lọc; chàng uống viên "Librium 10" đầu với một ngụm nước, ống thuốc không đầy, vì chàng sợ quên uống thêm. Cái liều đêm nay của chàng là ba viên.

Thuốc này không phải là thuốc ngủ, nhưng hễ an thần được là ngủ được. Chàng rất cần ngủ để khỏi háo hức, mà cũng rất cần hai cái chơn được yên, không thôi chàng cứ rung đùi mãi như một nhà nho tìm vần cho một bài thơ Đường mà bạn của ông thách ông làm xong trước khi chung trà nguội.

Giờ sách ra lệ sa ướt sách

Quên chữ đầu bài vì bởi nhớ em

Hai câu hát huê tình nhà quê này đúng một trăm phần trăm, nếu thay cái việc "lệ sa" bằng tình trạng nô nức trong lòng Lưu.

Đời nay, học trò khỏi phải học thuộc lòng nữa, trừ cậu nào quá dở, nhưng Lưu vẫn không sao hiểu được chữ "đầu bài" nói gì, mặc dầu chàng đã đọc dòng chữ đầu hàng mấy mươi bận rồi.

Người xưa kể chuyện con trai con gái sầu tình, đau tương tư rồi chết, điển hình nhất là truyện "Khối tình" của Tàu được thi hào Nguyễn Du ám chỉ trong Kiều và truyện Trương Chi của ta.

"Láo khoét! Bệnh sầu tình chỉ là một bệnh tưởng tượng mà thôi và không ai chết vì bệnh tưởng tư bao giờ cả!". Nhà văn Khái Hưng đã viết na ná như vậy và hầu hết người thời nay đều nghĩ như vậy.

Nhưng Lưu hơi sợ vì chàng biết nhiều hơn người khác, biết một sự thật mà y học Thái Tây vừa khám phá.

Mấy năm sau này, hàng trăm vị bác sĩ danh tiếng Tây phương đã chứng minh rằng sầu tình và ghen là một chứng bệnh thật sự, vật chất, như là đau gan, đau phổi chẳng hạn, và quả tim của những kẻ sầu tình quả có rạn nứt, quả có se thắt lại thật, chớ không phải là các cô các cậu nói láo trong những bức thơ vĩnh biệt người yêu hoặc những bức thơ tuyệt mạng đâu, và con người đã chết thật sự vì sầu tình (lẽ cố nhiên là không kể các vụ quyên sinh).

Vị y sĩ nghiên cứu cái bệnh khó tin ấy một cách nghiêm trang hơn hết là vị danh y Đức Quốc, bác sĩ y khoa Kurt Joachim Fischer. Nhiều bác sĩ khác nối gót theo ông ấy, như bác sĩ Pháp, Pons, bác sĩ Thụy sĩ Held Evans, bác sĩ Ý Allendy, tất cả đều xác nhận công trình nghiên cứu của bác sĩ Fischer và khám phá thêm nhiều chi tiết mới lạ.

Trong nhiều trường hợp, các vị ấy đã ghi nhận nhiều đường rạn nơi các bắp thịt tim của các con bệnh sầu tình, những đường rạn này do sự teo lại của các huyết quản nhỏ nơi tim gây ra, mà các huyết quản ấy sở dĩ teo lại vì các con bệnh đã bị một sự chấn động tình cảm mạnh quá, sự chấn động này, hễ không tàn phá tâm thần, bản ngã của các con bệnh, thì gây hại cho các phát quản nơi tim họ.

Trường hợp (tim se thắt) còn thường thấy hơn là việc máu huyết lưu thông không đều đặn nữa.

Lưu hơi sợ vì quả chàng nghe tim mình đang se thắt lại và chàng chợt nhớ ra những điều trên đây mà chàng đã đọc thấy trong một quyển sách ngoại quốc.

Chàng vội uống viên Librium 10, thứ nhì. Nửa tiếng đồng hồ nữa, chàng xếp sách tắt đèn được rồi mà khỏi lo Bích nghi ngờ gì, chừng đó, chàng sẽ uống viên thứ ba và nằm độ nửa tiếng đồng hồ là có thể ngủ yên.

Lưu đưa tay lên ngực một cách bất giác, lòng bàn tay ngửa lên trời như để hứng nước mưa, bợ sát dưới vú để nâng đỡ lấy trái tim mà chàng có cảm giác rõ rệt rằng nó được treo lỏng lẻo hơn lúc thường nhiều quá, làm như là vì nó teo nhỏ lại nên không còn nằm được trong cái ổ thịt kèm cho nó nằm vững và nằm yên.

Chàng nghe thốn mỏn như đói quá bữa, đói gần lả đi, chứng này là dấu hiệu của sự mất thăng bằng trong việc trao đổi hóa chất trong cơ thể, các y sĩ thường khuyên uống một ly nước đường là khỏi được khó chịu ấy. Lưu cũng biết nhưng lúc này chàng quên đi, chỉ nghe rằng mình đau khổ vì tình nên chỉ có biết đau khổ mới khỏi mà thôi.

Không biết bao nhiêu thì giờ đã trôi qua, và chứng đói bụng giả tạo cũng qua, có lẽ đó là hiệu nghiệm chậm của thuốc an thần.

Bây giờ Lưu mới chợt tỉnh, xếp sách lại, tắt đèn rồi đi nằm.

Thấy rõ là tuổi tác, mà cho cả kinh nghiệm nữa, không giúp con người khôn ngoan trên đường tình. Hình như là phải mang một dòng máu thế nào ấy mới biết thủ đoạn và nhứt là mới bình tĩnh để nghĩ ra thủ đoạn như Liễu trong trường hợp này.

Liễu trẻ hơn Lưu đến năm tuổi, cũng chưa có kinh nghiệm yêu đương lần nào, và cũng yêu rất nhiều như Lưu, có lẽ yêu nhiều hơn chàng nữa, vậy mà đầu nàng vẫn lạnh được để mà âm mưu một cách tinh quái hầu hớp hồn người con trai mà nàng yêu.

Vâng, rõ là Lưu bị hớp hồn, chàng còn linh hồn, nhưng nó không tỉnh lắm vì một nữ phù thủy cao tay ấn đã đọc thần chú, tóm thâu một phần hồn của chàng trong tay nàng hoặc nhốt nó vào một chiếc

lọ thủy tinh nào.

Lưu nhắm mắt lại là hình ảnh ngôi nhà chalet [11](#) giả vờ trong đầu cầu Hội đồng Sầm hiện ra, và trong biệt thự ấy, một "thằng bám ra sữa" với cái đầu bù gọi là bù nghệ thuật của nó, đang tán riết cô gái mà chàng yêu.

"Không biết nó xê dịch bằng xe gì, chàng tự hỏi như vậy và vừa hỏi vừa đưa chiếc đồng hồ dạ quang đang đeo nơi tay lên xem: mười giờ hơn rồi! Có lẽ nó đang ra về và Liễu tiễn nó ra tận cổng. Chẳng biết hai đứa nó nói gì với nhau mà không rõ Liễu có cười với nó hay không và cười thường hay cười rất có duyên như đã cười với mình?"

Gã con trai nào yêu, cũng chủ quan lắm. Gã tin chắc rằng cô gái mà gã ta yêu, để dành cho gã nụ cười xinh nhút, tình tứ nhút của nàng, còn có cười với mấy thằng khác chỉ cười một cách xoàng thôi bởi mấy thằng khác, thằng nào cũng kém gã ta cả, chẳng hạn như cái "thằng bám ra sữa" này!

Lưu lại hình dung ra "thằng đó". Nó dễ ghét lạ, nó lại xấu nữa, dốt không chỗ chê, nhút là lưu manh, đều giả, thuộc dòng họ Sở và hèn lắm. Để chàng cho nó một bài học đích đáng cho nó biết tay!

◦ ◦
◦

Lưu dậy tương đối trưa hơn mọi ngày, và nghe ngày ngật vô cũng mặc dầu thuốc an thần mà chàng uống là loại thuốc ít độc hơn hết trong các loại thuốc an thần khác.

Chàng phải bỏ bữa tập thể dục sáng thường lệ, bần thần như đau ốm vừa khỏi, như một cơn sốt rét liên miên vừa qua đã làm chàng lừ đừ, và sự lừ đừ này dây dưa rất lâu.

Chàng thèm nước đá ghê lắm, nhưng không dám sai bà bếp đi mua. Đó là dấu hiệu hốc trong người vì mỗi mệ, mẹ chàng mà hay biết,

bà sẽ cuống lên, làm tỏ mớ vì ngõ con bà sắp bịnh nặng, sắp chết đến nơi thì phiền lắm.

Lưu cố nuốt cho hết tô phở một cách khổ sở và gỡ gạc bằng tách cà phê sữa tuy nó không mát như nước đá, nhưng chất lỏng và ngọt xóa được sự ngấy ngán món phở rất khó tiêu đối với kẻ mà dạ dày đang no nóc tâm sự.

Hôm nay chàng có làm một việc sai thời dụng biểu là đi hớt tóc sớm hơn thường lệ 5 ngày. Thường thì mỗi tháng chàng đi thợ cạo hai kỳ, ngày mùng một và ngày mười lăm dương lịch, mà hôm nay thì mới có mùng mười.

Háo hức đã dịu đi, Lưu mới sáng trí được để nhớ lại những chi tiết lật vạt nhưng rất cần thiết: chàng phải đẹp trai đêm nay. Trước kia, không định chinh phục ai, chàng bắt kẻ bề ngoài, bây giờ thì phải bảnh hơn "thằng bám ra sữa" mới được, nhứt là phải trẻ, không trẻ hơn nó được, cũng phải có vẻ tươi trẻ, mà tóc mới húi là một yếu tố quan trọng tạo cái trẻ nhân... tạo ấy.

Nội cái việc đi húi tóc đủ chứng tỏ rằng Lưu đã liều rồi, liều trong việc yêu đương ấy. Khi mà người ta nghĩ đến hôn nhân một cách nghiêm trang, người ta ít chú trọng, ít o bế bề ngoài mà chỉ băn khoăn tự hỏi địa vị mình có đủ vững cho người ta tín nhiệm hay không. Làm dáng tức là tính chuyện chơi chơi, miễn hào nhoáng cho người ấy vừa con mắt, nếu người ấy lại không vừa mắt thì làm dáng thêm, tán riết, hoặc tìm mẹo gì khác cho kỳ được mới thôi.

Đành rằng có những người cẩn thận trong sự trình diện với tất cả mọi người, đi thăm người quen thường, bên nam, họ vẫn sẵn sóc thân thể và y phục của họ, nhưng đó không phải là trường hợp của Lưu, chàng rất lười cạo râu, lười chải gỡ, lười cả thay y phục nữa và có lần Liễu đã nói đùa rằng đáng lý chàng là nghệ sĩ mới phải cho.

Lưu đã nghiên cứu kỹ lưỡng thái độ mà chàng phải có lúc tới người

bạn gái ở đầu cầu Hội Đồng Sầm, gặp cái "thằng bám ra sữa" thì phải làm sao, không gặp hẳn phải thế nào.

Đại để chàng thấy rằng mình phải bình tĩnh là khôn ngoan hơn hết, xem như hẳn không có, hoặc có mà chàng chấp nhận sự có mặt của hẳn, chấp nhận sự kiện có bạn trai của Liễu là chuyện thường. Trong trường hợp Liễu không đang tiếp người bạn trai đó thì nên quên sự kiện ấy, làm như không hay biết gì cả.

Chàng nghĩ rằng mình nên "văn minh" mới được, không thôi Liễu nó chê cười rồi không chấm đậu chàng đâu. Liễu nó "mới" lắm mà chàng ghen xằng thì nó sẽ cho là chàng lạc hậu.

Mà thật quả lạc hậu. Riêng với chàng, chàng cũng thấy rằng xử đẹp, khi một người con gái mà ta thầm yêu đang có bồ, là một thái độ có cái gì rất là mã thượng trong đó, và chàng thấy cảnh sau đây sáng lạn hào quang tu mi nam tử: hai tình địch phái nam rút gươm ra khỏi vỏ để so tài, anh nào hạ anh kia là được nàng mến phục và yêu, bởi chiếm lòng cũng như chiếm thành, phải yêng hùng, quân tử, chiến đấu ra mặt, không đánh lén, không thù hận mới là hay.

Chàng là một thanh niên tiểu tư sản mà huyết quản thấm nhuần những câu chuyện Đông Châu liệt quốc, những truyện hiệp sĩ Trung cổ Âu châu, thích vẻ đẹp của những lối rửa sạch danh dự, lối chiếm mỹ nơn của các hiệp khách thời xưa.

Định bụng là như vậy, nhưng khi cổng mở ra sau hồi chuông mà chàng bám lên, chàng hỏi chị người nhà bằng một giọng sân si làm như chủ nợ đi kiếm con nợ:

- Có cô Liễu ở nhà không?

Chị người nhà không nhận thấy gì cả, lễ phép đáp:

- Dạ thưa có, mời cậu vô. Lâu dữ cậu mới tới chơi!

Người ta nói nhiều như vậy mà Lưu chỉ ngậm câm lặng lẽ bước qua cổng, mặt hơi hầm hầm. Tuy nhiên rồi chàng thấy kịp ngay rằng mình vô lý nên định nói cái gì hơi ngọt với chị này, nhưng chị ta đã đông mắt rồi.

Đi chậm chậm vào cửa giữa nhà, Lưu chợt nghe rằng tim mình đập mạnh và mau lắm! Không, chàng không hồi hộp, cái cơn hồi hộp của một anh nam trinh sắp gặp gái đẹp mà hắn có hẹn. Chàng đang nổi giận, nổi giận lại một cách trể muộn, cơn giận đã nổi lên rồi một lần khi nghe em gái chàng kể chuyện "thằng bám ra sữa".

Chàng lại giận mình đã xử sự không đẹp với một chị người nhà rồi phải bẽn lẽn sau đó, giận mình, chàng tìm thủ phạm đã xui chàng hạ cấp như vậy, mà thủ phạm ấy không ai đâu lạ hơn là kẻ đã chọc giận chàng nên chàng lại tức giận nàng hơn, tim càng đập mạnh hơn và mau hơn.

Cửa mở ra và buồng khách sáng đèn nên chị người nhà mới thấy rõ gương mặt đăm heo thuốc chó của Lưu. Chị ta hơi ngạc nhiên, nhưng vẫn bình thản nói:

- Mời cậu vào ngồi, cô tôi xuống ngay bây giờ.

Chị người nhà này chỉ là một chiếc đĩa hát, chị ta nói lên câu đó với bất kỳ ai, trong bất kỳ trường hợp nào, chứ "cô tôi" lần này bất khách đợi hơi lâu sánh với bao nhiêu lần trước.

Lưu đăm sợ. Người đẹp không hoan nghênh chàng nữa chẳng? Mà nàng không hoan nghênh chàng, vì đã hoan nghênh một người khác mà nàng thấy là hơn chàng chẳng?

Vâng, chàng sợ chứ không dám giận nữa, vì chàng chợt thấy rằng mình không có quyền gì cả đối với người bạn gái có thể yêu thắm chàng một lúc. Cái quyền ghen có được hay không, không cần tách cách song phương của mối tình, mà cần có nói ra là mình yêu. Chàng chưa có nói gì cả thì ghen là vô lý.

Chàng càng sợ hơn khi thấy người đẹp xuất hiện như một cô đào hát vừa ra sân khấu, tức cô ta ma-ky-dê [12](#) chứ không phải mặt trần như bao lâu nay.

Lưu nghe như là một cuộc tang thương đã qua đây, khi vừa thấy sự thay đổi nho nhỏ ấy. Nhưng chàng không có thì giờ để "đau đớn lòng" trước cuộc bể dâu đó vì nỗi sợ lẫn át cả mọi thứ tình khác. Chàng sợ Liễu sắp về tay người khác và nàng hóa trang để tiếp người đó. Nàng làm dáng như vậy thì hẳn là rất sợ người ấy không yêu nàng, và như thế là người ấy phải bảnh lắm. Nguy to rồi!

- À, anh, ngỡ ai chứ!

Liễu vẫn tươi cười, mừng rỡ nhưng Lưu tế nhận được rằng sự mừng rỡ của nàng chỉ ở vào mức độ trung bình thôi. Rõ ràng là Liễu mừng gặp lại người bạn tốt, không hơn không kém.

Nhưng sao lại "ngỡ ai"? Lưu rất tức giận ở điểm đó. Chị người nhà của gia đình này phải báo tên người khách, như chàng đã biết khi vào đây lần đầu thì chủ nhà sao còn ngỡ chàng là ai?

Liễu chưa làm mặt lạ hẳn, nhưng nàng đang bước trên con đường ấy.

Tức mình, nhưng chàng lại không dám tức, có tủi thân chưa. Tệ hơn thế, chàng phải cố nịnh kẻ mà chàng định bụng sẽ mắng cho một trận như tát nước vào mặt:

- Em đẹp như một cô dâu.

- Chưa chắc cô dâu nào cũng đẹp.

- Không, cô dâu luôn luôn đẹp.

- Nếu vậy sao còn có đám đánh nhau vì cãi cọ về nhan sắc của một cô dâu?

- Hồi nào và ở đâu?

- Hôm tháng trước, tại tửu lầu Động Phát, dưới Chợ Cũ.

Lưu cười ngất rồi nói:

- Em thuộc thời sự lâu làm. Nhưng riêng cô dâu này thì đẹp không thể chối cãi.

- Nếu thế thì thật đáng tiếc!

- Sao lại đáng tiếc?

- Vì nàng chưa được cái hôn hạnh làm cô dâu, và khi được, sợ cô hết đẹp chẳng.

- Thật chưa được à?

- Còn lâu.

Liễu sẽ trở nên một người đàn bà oanh liệt, ngày kia. Nàng cân chiến lược của nàng bằng cân tiểu ly như tiệm thuốc cân độc được, đánh Lưu vài roi cho bớt hách cái hách của một thằng ghen và quyết liều, đánh xong, nàng vuốt ve hấn cho hấn dịu cơn đau.

Vì sợ nên Lưu không dám nói bậy, đó là điều tối kỵ, vì nói bậy xong, chàng sẽ phải cút luôn, không bao giờ dám trở lại cả.

Giờ hết sợ rồi bởi nàng khai thật rằng chưa được làm cô dâu, chàng bận mừng, quên mất tức giận trước.

Chiến lược của Liễu là chiến lược bên bờ vực thẳm, sai một tí là hỏng cả đại cuộc. Kẻ nào nghĩ ra được trò chọc ghen, trò nhát cho

con trai sợ, trò vuốt ve hấn sau đó, nghĩ ra được và thi hành xuôi rớt như bánh xe lăn trên đường sắt là kẻ ấy phải sống nhiều lắm, hoặc phải thừa tự của một ông cha và một bà mẹ giàu bản lĩnh, rất nhiều khôn ngoan ở đời.

Lưu còn chưa biết nói gì thì Liễu hỏi:

- Sao lâu quá, anh không tới chơi?

- Anh bận.

- Bận gì?

- Bận học.

- Trước đây không bận học sao?

Liễu vừa hỏi, vừa cười hóm hỉnh, khiến Lưu hiểu được rằng tình thân giữa nàng và chàng vẫn còn nguyên vẹn. Nếu nàng thờ ơ với chàng, nàng đã không chế giễu lối nói láo rất dở của chàng đâu.

Thật là kỳ lạ! Trước đây mấy phút, Lưu thấy rằng đã đổ vỡ cả rồi, giờ rõ lại thì không có gì cả, y như là một trò quỷ thuật kia, nhà ảo thuật đập đĩa kêu lổn cổn, chừng xem lại thì cái nào cũng còn y nguyên.

Chàng đâm ra nghi đây chỉ là mưu mẹo của Bích. Nó thuyết phục chàng không được nên bịa chuyện cho chàng hoảng để mà cựa quậy hầu tiến tới cái đích mà nó mong mỏi giùm chàng và Liễu.

Chàng vừa giận em gái của chàng bởi có thể đã đổ vỡ cả rồi, nếu chàng không kiểm soát lại, nhưng đồng thời chàng cũng vô cùng cảm động trước hảo ý của em.

Trong khi đó thì người nhạc trưởng bí mật đã điều khiển cuộc hòa tấu này lại được xem là kẻ ở ngoài cuộc, rất là ngây thơ, đáng yêu

không biết bao nhiêu.

- Anh học một cách rất là thi sĩ, Lưu cười đáp, khi nào có hứng thì vùi đầu vào sách vở mà học một cách mê say, còn lúc nào không thì vứt cả để đi chơi, như dạo này chẳng hạn.

- Ra dạo này anh rảnh rang lắm?

- Hoàn toàn rảnh rang.

- Anh đi chơi ở đâu?

- Thì cũng chỉ quanh quẩn trong thành phố thôi, chớ đi xa đâu có tiện. Hôm nào em đi ăn cơm với anh một bữa được chớ?

- Không.

- Vậy à?

Lưu hỏi bằng một giọng thất vọng, tuyệt vọng nữa là khác.

Nhưng Liễu giải thích ngay:

- Ăn cơm có vẻ gì trịnh trọng quá. Nếu anh cho em uống nước, hoặc đi xi-nê, hay chỉ đi dạo phố không mà thôi thì em rất hoan nghinh.

- À, ra vậy. Cũng tốt, miễn ra ngoài là đủ rồi. Ăn cơm chỉ là cái có để đi dạo vậy thôi. Nhưng chừng nào?

- Chừng nào tùy anh. Tuy nhiên em phải thú thật rằng em ghét đi chơi ngày thứ bảy và chúa nhật lắm, nhất là vào đầu tháng.

- Vậy là ta đồng chí với nhau rồi. Anh cũng rất sợ những ngày mà thiên hạ đông nghẹt ở các hiệu ăn, các nơi giải trí. Vậy chiều mai ta đi ăn cơm nhé.

- Nữa, lại đi ăn cơm nữa! Tại sao anh cứ bám níu vào cái ý định đi ăn cơm?

- Vì có ăn cơm em mới không đòi về để ăn cơm nhà.

- Cần đi lâu lắm hay sao?

- Không biết, nhưng nếu rủi ro gặp lúc có gì thú lắm chẳng hạn như một buổi mặt trời lặn mà ta thích ngắm, mà em lại đòi về thì rất uổng.

- Em không ăn cơm, vào lúc mặt trời lặn đâu mà anh lo.

- Mặt trời lặn chỉ là một thí dụ thôi.

- Thôi thì đồng ý ăn cơm vậy. Nhưng đi bằng xe hai bánh nhé?

- Đi bộ cũng được, và càng hay.

- À, quên cho anh uống nước. Vẫn cứ nước lạnh chứ?

- Ừ.

Liễu ngời đỏ mà gọi nước rồi cười nói:

- Bích biểu em mút gừng mà hễ ăn mút gừng thì luôn luôn em phải có sẵn một ly nước mát bên cạnh, hễ cay quá chịu không thấu nữa thì em uống nước vô liền.

Lưu chợt nhớ ra cái gì, nói:

- Ờ, hay là ta ăn cơm Chà, nghĩa là cơm Ấn Độ?

- Sao lại có vụ "nghĩa là" ấy?

- Để lịch sự với một quốc gia bạn. Tiếng "Chà" đã sai, lại có ý khinh

miệt, họ biết thế nên không ưa bị ta gọi là Chà. Vớ lại để phân biệt với cơm Hôi Quốc.

- Hai giống dân ấy cũng đều ăn cơm cà-ry chứ có khác nhau đâu.

- Có khác. Cà-ry Ấn Độ cay hơn nhiều lắm, hiệu ăn lại rất bình dân. Anh nghĩ đến cơm Ấn Độ là tại ly nước mát chống cay mà em vừa cho biết. Trong hiệu cơm Ấn Độ họ cũng cho ta một chén nước me chua thật chua, hễ khi nào ta chịu cay không thấu nữa thì ta hớp một ngụm nước me là đỡ khổ ngay.

Liểu cười giòn lên mà rằng:

- Họ lạ thật! Ăn cho thật cay vào rồi tìm cách xóa cái cay ấy để rồi tiếp tục ăn thật cay liền sau đó.

- Họ tin tưởng từ ngàn đời rằng ăn càng cay càng được sức khỏe dồi dào, tránh được mọi bệnh tật.

- Họ có tránh được hay không?

- Dân Ấn Độ chết bệnh gần như là nhiều nhưt thế giới.

Đôi bạn cười xòa với nhau.

Liểu không chú ý đến hai tiếng "bình dân", tánh cách của các hiệu ăn Ấn Độ mà Lưu đã nói ra, nên không hỏi gì cả. Lưu có dụng ý rõ rệt về điểm ấy! Chàng quyết tránh các nơi sang trọng quen thuộc của Liễu, để xem phản ứng nàng ra sao khi nàng vào một hiệu ăn tồi tàn, bê bối và kém vệ sinh.

Chàng báo trước bằng một tĩnh từ mà chàng chỉ nói qua một cách nhẹ nhàng vậ thôi, xem Liễu có phản đối hay không, để thực hiện ý định của chàng. Nàng như không chú ý đến điều đó.

- Thế nào, dạo này vẽ nhiều hay ít?

Lưu hạ ly nước xuống rồi hỏi như vậy.

- Cũng vậy vậy thôi.

Chàng cụt hứng. Chàng định đi vòng quanh thế nào để tới cái "thằng bám ra sữa" bạn học vẽ của Liễu, nhưng nàng trả lời như vậy, chàng không còn biết hỏi gì nữa.

Chàng lặng thinh hồi lâu rồi dò dẫm rất dờ:

- Trong số bạn đồng học với em có cô cậu nào hứa hẹn một tương lai rực rỡ hay không?

Liễu cười một cách hóm hỉnh bằng đôi mắt tinh ranh của nàng rồi đáp ngay:

- Có, có anh Nhựt, anh ấy chắc sẽ đi xa. Anh ấy thường tới đây chơi, nhưng tiếc rằng em không học thêm được gì với anh ấy, vì hình như nghệ thuật không thể học được thì phải. Trường chỉ dạy kỹ thuật thôi, và vài yếu tố nghệ thuật, nhưng đó là những yếu tố căn bản để học trò không phản nghệ thuật chớ không phải để họ làm được nghệ thuật.

Người con gái thông minh này biết rằng thế nào Lưu cũng hỏi đơn hỏi ren về cái anh chàng tóc dài ngậm mãi điếu thuốc Ăng-Lê trên môi, nên nàng đã chuẩn bị câu trả lời ấy, đợi dịp là nói ra.

Nói xong, nàng sung sướng vô cùng mà nhìn trái bom của ông A-Đam chạy lên chạy xuống trên cổ của Lưu.

Lưu nghe nghèn nghẹn, nên bưng ly lên để uống một ngụm nước hầu tống cho cục nghẹn chìm xuống.

Giây lát sau, cuống họng chàng đã được giải tỏa, chàng muốn dọ thêm, nhưng thẹn quá vì biết rằng Liễu đã biết, nên lại thôi.

Chàng hơi tức giận trước sự khiêu khích của Liễu nên định nói một câu rất mỉa mai và rất ác, mà không đủ can đảm nói. Rồi tự an ủi rằng dầu sao chàng vẫn còn ưu thế bởi Liễu tiếp đón chàng không kém trước, lại nhận lời đi ăn cơm với chàng nữa. Hơn thế, nàng khiêu khích là để khuyến khích, để thúc giục, chớ khi không, không ai khiêu khích ai làm gì. Sự khiêu khích chỉ có hai mục đích: chọc tức để trả thù một cuộc bội phản; hối thúc để người kia sốt ruột mà bước tới.

Đó là luận điệu vững như đá tảng dĩ an ủi chàng được, chớ hai điểm trên, như là nhận lời cùng đi ăn với chàng, không có nghĩa gì rõ cho lắm, người ta đi ăn cơm với một người bạn trai là chuyện quá thường, không cứ gì phải yêu người bạn trai ấy.

Yên lòng lại được, Lưu làm lành với Liễu, vâng, chàng làm lành vì chàng đã xung đột ngấm ngầm với Liễu và Liễu đã hiểu như thế thì mặc dầu không cãi nhau ra mặt, vẫn phải làm lành.

- Anh quên báo trước cho em biết là con Bích nó ít giao thiệp nên vụng về lắm. Có thể nó đã hoặc sẽ có những lời nói, những cử chỉ không cố ý nhưng lại làm mịch lòng em. Nếu trường hợp ấy xảy ra, xin em hiểu giùm cho vậy.

- Đâu có, chị ấy dễ thương lắm và chơn thật lắm.

- Ấy, chính vì nó quá chơn thật mà hóa ra như là kém nhẽ.

- Em lại thích như vậy hơn.

- Vậy thì càng hay. Nó mến em lắm, cái đó thì đã đành, nó lại phục em nữa.

- Về điểm nào?

- Toàn diện.

Lưu nói sự thật nhưng chỉ là sự thật ở giai đoạn trước mà thôi, sự thật mà Bích trình bày sau này một cách úp mở đã suýt làm gãy đổ cây cầu - không phải cầu Hội Đồng Sầm - cây cầu liên lạc giữa Liễu và chàng.

Lưu xin phép ra về vì chàng muốn lịch sự, trả tự do lại cho một người có thể đang đợi ai, bằng vào sự làm dáng của người ấy đêm nay với lại để xem Liễu có thái độ nào.

- Chưa chi đã về!

Đúng là cái bộ tịch và cái giọng nhõng nhẽo ngày nào. Nếu Liễu giả dối thì nàng phải là một ả giang hồ thâm niên, chớ gái buôn hương bán phấn tập sự cũng chưa điều luyện đến mức đó, thế nên Lưu sượng phòng mũi lên vì chàng tin chắc rằng nàng nũng nịu thật, và cái giả thuyết kia không thể nào mà đúng.

- Vì anh có hẹn, xin em biết cho.

Liễu không cả quyết cầm khách. Nàng đứng lên để tiễn bạn và hỏi:

- Hẹn với cô nào?

- Đâu có bắt buộc hễ có hẹn là phải hẹn với "cô".

- Nhưng nếu hẹn với "cậu" thì đâu có vội như vậy. À, anh khoan về đã.

Lưu chưa kịp hỏi lý do thì Liễu day vào nhà gọi lớn:

- Toto!

Tức thì một con chó loại Lévrier đăm sầm chạy ra. Nó chỉ sủa có một tiếng rồi thôi khi thấy nữ chủ nó làm hiệu cho nó im đi. Liễu nói với nó:

- Khách quý đó, làm quen đi nào!

Con Toto ngược lên nhìn người khách mà nó đã thấy rồi mấy lần, nhưng chưa quen hơi, bước tới người giày rồi người quần của Lưu.

Lưu đưa tay ra vò đầu nó, nó lại ngược lên liếm tay chàng.

- Hình như là loại chó săn chó không phải chó giữ nhà, phải không em?

- Ừ, hồi xưa ông nội rất thích đi săn. Nó là cháu bốn đời của mấy con chó săn hồi thuở em chưa sanh ra.

Lưu tự nhiên nghĩ ngay rằng tổ tiên con Toto hẳn đã chứng kiến tấn thảm kịch trong nhà này - nếu có tấn thảm kịch mà chàng đoán.

Nhưng thế hệ nó thì nó chỉ chứng kiến mối tình của Liễu và chàng thôi.

Tại thêm, Liễu với tay lên khóa công-tắc [13](#) đèn sân, và đôi bạn thành linh chìm trong bóng đêm.

Đêm nay là đêm hăm mốt, và "mười chín trăng nín một canh" thì hăm mốt hồi mười giờ, chỉ mới thấy trăng ló dạng thôi, Liễu than:

- Con "trăng tới" cũng đã qua rồi, mà ta chưa thưởng trăng ở đây.

- Còn hằng ngàn con trăng nữa mà em, lo gì.

Lần đầu tiên, Lưu nghe mùi nước hoa nơi Liễu và chợt nhớ ra là nàng đã "ma-ky-dê", chàng hò nghi lăm, mặc dầu Liễu song đôi với chàng gần nhau quá nên đã vài lần hai người chạm nhau mà Liễu không buồn tránh né gì cả.

Đành rằng con gái thời nay xem những chuyện đụng chạm như vậy là quá thường vì "phố phường chật hẹp, người đông đúc" nhưng đây không phải là trường hợp chen chúc cần thiết bởi đường giữa sân trước rộng minh mông, nhưng Lưu nghe như là Liễu cố ý đi sát vào chàng, không phải vì lẳng lơ trác nết mà vì nàng muốn được thân thật là thân với chàng.

Chàng hồ nghi và nảy ra một ý ...

Qua cổng, ra tới lề cỏ, Liễu cũng vịn xe của bạn như vào buổi đầu họ quen nhau. Nàng hỏi:

- Mai đi ăn cơm bằng xe này hả?
- Ừ. Em có thấy là bất tiện chẳng?
- Còn trái lại nữa. Nhưng anh muốn em ăn mặc thế nào?
- Tùy thích em.
- Em muốn tùy thích anh hê.
- Em nên chọn bộ y phục xấu nhứt, cũ nhứt và màu u tối nhứt.

Liễu cười ngất rồi nói:

- Anh là người kỳ lạ nhứt.
- Rồi em sẽ hiểu. Anh có dụng ý. Thôi, chia tay. Chiều mai anh đến hồi sáu giờ.
- Chúc anh ngủ ngon.
- Chúc lại em như vậy.

Lưu biết rằng Liễu nhìn theo chàng rất lâu nên cho xe chạy thẳng

chớ không ghé lại một nơi kia như chàng vừa định khi nghe mùi nước hoa nơi Liễu.

Khỏi rạp Cao Đồng Hưng, chàng mắt hút trong đám đông và chắc bụng rằng Liễu đã vào nhà nên chàng quanh chữ U để trở lại rồi rẽ vào một con phố nhỏ, tên bảng đường là Phan Châu Trinh, nhưng dân chúng ở đây quen gọi là đường "Hầm Sỏi", hoặc đường "Lò heo mới".

Dừng tại ngã ba Hàng Thị và Hầm Sỏi mà rình cổng nhà Liễu thì tuyệt, ai vào ra nơi đó chàng đều thấy được rõ ràng, mà người trong nhà không thể thấy chàng, kể cả ban ngày nữa, nếu chàng biết cách núp.

Khi người ta yêu, người ta ló bịch trước mặt gái, người ta làm nhiều việc rất là kém đẹp trong bóng tối. Nhưng người sinh viên luật khoa này lại thấy mình "có quyền rình", quyền này không được nhìn nhận về mặt pháp lý, nhưng rất chánh đáng.

Và chàng rình. Chàng vừa rình vừa bắn khoản tự hỏi trong thời gian ngắn ngủi mà chàng đi khỏi nhà Liễu có khách nào tới hay không? Chàng tự trả lời rằng một chuyện như thế không thể xảy ra mà chàng không thấy! Nhà Liễu luôn luôn thấp đèn sân mỗi khi có khách. Chàng chỉ đưa lưng lại phía đó có hai phút thôi, rồi quay lại ngay. Nếu có khách tới, đèn sáng lên thì đèn vẫn chưa kịp tắt khi chàng đảo lộn trở lại cầu Hội Đồng Sầm, bởi mở cổng, rồi mở cửa có nhanh thế nào cũng mất hai phút.

Chàng yên lòng và tiếp tục rình.

Cửa sổ lầu mở và ánh đèn chong lờ mờ trên lầu cất lên bóng tối một ô hình chữ nhật nằm dài, bởi cửa sổ lầu rộng lớn đến bốn cánh cửa.

Sân trước tối hù và đèn điện ở đầu cầu như không thêm biết đến ngôi Chalet giả ấy.

Khu phố này là bờ rạch, nên đất là nê-địa [14](#) , cây cỏ còn rậm rì nhiều nơi, và đó là cái ổ muỗi tốt nhất nhì của thành phố Sài Gòn và Gia Định.

Lưu bị muỗi tấn công tới tấp, chàng đập không hờ tay mà vẫn không khỏi bị đốt và nó đốt chính hai bàn tay chàng. Hình như chúng nó không sợ cái gì động đậy, chỉ cần tránh né các nơi bị đập thôi nên hai tay Lưu hơi lia mà vẫn bị chúng bám riết vào.

Ngứa ở những ngón tay khó chịu hơn ngứa ở các nơi khác nhiều lắm, mà hễ ngừng tay đập muỗi để gãi ngứa thì lại bị chúng đốt, bấy giờ thì nơi nào cũng có thể là chỗ hút máu rất an ninh cho muỗi cả.

"Yêu sao mà khó thế này! Lưu than thầm. May là mình chưa bị phụ tình đa. Hèn chi mà con Bích nó loạn tâm trí cũng không có gì lạ. Hiện giờ mình nghi ngờ cả bóng tối nữa, và cứ tưởng chừng như Liễu có hơn tình và hơn tình của nó đang nương bóng tối để nhảy rào mà vào nhà!".

Khi đoán rằng không còn khách nào mà đi thăm ai vào một giờ khá khuya khoắt, Lưu mới chịu lên xe để về, lòng hơi thèn thẹn với chính mình nhưng an dạ thì chàng rất an dạ.

Chàng chỉ hơi băn khoăn một tí, một tí thôi về cuộc giới thiệu chàng với con Toto. Tại sao Liễu đợi tới ngày nay mới làm cuộc giới thiệu ấy, mà xem ra không cần thiết bao nhiêu, bởi nó đã quen giọng chuông mà chàng bám, không có sửa nữa, từ lâu rồi.

Đêm nay Lưu không trần trọc vì chàng đã bình thản được phần nào rồi, nhưng chàng cũng thức quá canh để nghĩ xem mình phải làm thế nào để đi tới "cái ấy".

"Cái ấy" đó là việc tỏ tình. Không có gì khó khăn đâu, nếu chàng bằng lòng với sự nói ra theo lối cổ điển. Chàng không thích làm chuyện huê dạng, ngoạn mục, nhưng chàng rất biết phụ nữ ngày

nay họ không ưa cái gì cổ điển.

Đi hỏi vợ và đi cưới vợ là cổ điển đấy. Nếu các anh con trai mà đủ điều kiện, các cô buộc lòng phải "ừ" nhưng các cô bất mãn lắm vì các cô hụt hững cái giai đoạn thơ mộng tiền hôn nhân.

Trong cuộc yêu thương ngoài hôn nhân cũng thế, chàng mà tỏ tình thì Liễu phải "ừ", chắc chắn là như vậy (nếu chàng không làm về âm mưu chọc ghen của Liễu mà chàng đã đoán biết trước sau khi suy nghĩ nhiều về vụ ấy).

Nhưng nàng "ừ" mà trong bụng nàng sẽ rửa chàng là thằng ngốc!

Đợi một dịp tốt, một đêm trăng trên đầu rào, bên bờ rạch như thảng trước thì lâu quá mà chàng thì muốn được ngay, vì dầu sao, chàng vẫn cứ còn sợ "thằng bám ra sữa" phồng tay trên. Còn như mà tỏ tình trong đêm sau, trong, hoặc sau buổi ăn thì nó khô cạn làm sao ấy.

Sàigòn không có cảnh thơ mộng nào đưa Liễu đến đó hầu không cần nói gì mà cô cậu vẫn cảm thông được với nhau, lối tỏ tình mà Liễu thích.

Chàng ngủ quên đi, với sự bí tì mang theo trong giấc cô miên của chàng.

◦ ◦
◦

Liễu ngơ ngác hỏi, khi xe rẽ tay phải.

Từ 6 giờ tới bây giờ. Lưu chớ Liễu ra bờ sông bến Bạch Đằng, ngồi lẫn lộn với dân chúng trên những băng đá để hóng mát. Chàng chưa nghĩ ra được cái gì, nên giết thì giờ bằng cách ấy để đợi giờ ăn, chớ nơi đó không phải là không khí thuận tiện cho những câu chuyện lòng.

Nàng hỏi:

- Đây là đâu, anh?

Khi xe chạy trên đại lộ Trần Hưng Đạo, Liễu cứ đinh ninh rằng bạn nàng sẽ cho nàng ăn cơm ở một tửu lâu nào, đường Đồng Khánh hoặc ở trong xa nữa.

- Đại lộ Nguyễn Tri Phương. Lưu đáp. Nhưng dân chúng cứ tiếp tục gọi là đường La-Ca.

Xe dừng lại độ một trăm thước sau đó, và Liễu rất ngạc nhiên vì sức sáng của đèn ở đây. Nàng rất quen với đèn mờ của những hiệu ăn sang trọng nên không hiểu sao ở đây mỗi hiệu ăn chỉ hẹp có một căn nhà mà họ thắp trên mười ống đèn nê-ông ¹⁵ thứ một thước hai mỗi ống.

- Đây là xóm ăn bình dân. Lưu giải thích khi chàng đẩy xe qua bên kia đường và Liễu đi theo sau chàng, Xóm này nổi danh về mì vịt tiềm, nhưng ta ăn cơm chứ không phải ăn mì.

- Mì ở đâu?

- Trong các hiệu trước chỗ ta đậu xe khi nãy.

Họ đã tới bên kia phố và Lưu đẩy xe lên cái vỉa hè đất trước một căn nhà có vẻ là tiệm cơm.

Liễu vẫn cứ ngờ ngác không khí lạ lùng đối với nàng, mặc dầu nàng không phải là gái khuê môn bất xuất.

Nếu Bích không hề biết có một hiệu ăn tên Givral thì trái lại, Liễu cũng không hề biết có một hiệu ăn tên là Lạc Viên mà thực khách trong đó mặc áo bà ba, mặc áo xá-xầu, mặc sơ-mi mà mấy nút trên đều mở ra, phơi ngực.

Nàng lặng lẽ theo bạn vào hiệu, đi tuốt vô phía trong cùng vì các bàn bên ngoài đều có người chiếm, và chợt thấy hiệu ăn có lầu, và hai thực khách mặc âu phục, lên gác theo một chiếc cầu thang lầu gỗ hẹp.

Nàng ngạc nhiên mà thấy Lưu kéo ghế cho nàng ngồi dưới nhà, trên lầu hẳn phải sạch sẽ và mát hơn chớ.

Đây là một chiếc bàn tròn rất lớn, bàn gia đình theo lối Trung Hoa, mười người ngồi vây lấy cái bàn cũng còn cựa quậy tay chơn được một cách tạm bợ để ăn hổi hủ. Phía trong bàn là một chiếc trường kỷ càng chứng tỏ rằng đây là một bàn để dành cho gia đình lớn.

Nhưng không hiểu sao Lưu nhứt định chiếm cái bàn này.

Người hầu sinh (hầu xáng) mà ở đây thì người ta gọi làm bằng thổ ngữ Quảng Đông là phổ ky, mang thực đơn tới cho họ. Liểu lại ngạc nhiên một lần nữa mà thấy bạn nàng bỏ cả lẽ lối

xã giao, cả phép lịch sự đối với phụ nữ mà không thể nào một sinh viên luật khoa lại không biết.

Chàng giảnh lấy thực đơn, liếc sơ qua rồi vứt đi chớ không trao cho bạn, rồi tự động gọi lấy các món ăn, gọi thuộc lòng:

1) Há loóc

2) Cấy khâu

3) Cai xôi cáy

4) Hắc cầy thón.

Người hầu xáng đi rồi, chàng mới cười nói với bạn:

- Em không quen ăn ở đây, không biết món nào ngon, nên anh mới bắt lịch sự như vậy, em hiểu cho. À, em uống gì?

Mặc dầu ở đây có gắn đến ba cây quạt trần. Liễu cũng nghe nức nội vô cùng và khát nước ghê lắm. Nhưng nàng không muốn gì cả vì nàng lợm giọng khi nhìn gạch nền nhà dưới ấy đầy dẫy những món ăn rơi rớt.

Cả cái mặt bàn bằng đá hoa giả cũng đáng nghi ngờ về điểm sạch sẽ bởi nàng thoáng thấy gì như là mỡ lau chùi không kỹ và từ đó xông lên một mùi tanh tanh khiến nàng buồn nôn.

Lưu cứ nhìn bạn mà mỉm cười, nhưng chàng cảm động đến rưng rưng nước mắt mà thấy Liễu nỗ lực để che giấu sự ghê tởm của nàng.

Nàng ngần ngừ giây lâu rồi cười nói:

- Xá xị hiệu con nai, nhưng đừng cho nó rớt ra ly. Anh thấy hay không là em cũng đã thưởng thức món ăn món uống của chú Ba kém vệ sinh?

Xá xị hiệu con nai là xá xị do người Trung Hoa trong Chợ Lớn chế tạo, có lẽ không được tinh khiết lắm, nhưng lại ngon hơn xá xị hiệu con cạp của hãng Tây Larue.

Lưu cười ngất rồi nói:

- Hoan hô cố gắng của em. Phở ky, xá xị con nai, mở nút mà đừng rớt ra ly.

Kêu xong chàng quay lại nói với bạn:

- Em nhòm ly của nó vô ích, bởi lát nữa cũng phải ăn cơm bằng chén đĩa của hiệu. Chạy trời đâu có khỏi nắng.

- Nhưng sao lại ăn ở đây?

- Vì lồi nấu đồ Tàu ở đây ngon hơn các cao lâu nhiều lắm.

Lưu nói đúng sự thật, nhưng lại nói láo. Chàng chỉ muốn thấy phản ứng của Liễu thôi, chứ không có ý đãi bạn một bữa ăn ngon. Với lại chàng muốn Liễu suy nghĩ lại lần cuối cùng.

Nàng có thể ngờ chàng nghèo lắm, không đủ tiền để đãi bạn một bữa cơm nơi một hiệu ăn bực trung, và đổi ý chăng?

Thà là thế, chứ nàng "ừ" vì quá bông bột bây giờ rồi ngày sau, cơm không lành, canh không ngọt thì chàng sẽ đau lắm.

Lưu gấp một cọng cải bỏ vào chén của Liễu rồi nói:

- Em thưởng thức rồi cho anh biết tin.

Liễu ăn món đó, ngậm mà nghe rồi khen thật tình:

- Quả thật là ngon, ngon hơn ở các cao lâu nhiều.

Chàng lại bỏ cục thịt gà rút xương vào chén bạn, Liễu cũng ăn, rồi cũng khen như thế.

Rồi đôi bạn cứ ăn, Liễu quên mất sự ghê tởm khi nãy đi.

Liễu ăn cơm rất ít, chỉ ăn các món ăn mà thôi, nhất là món cai xôi trải trên thịt gà hấp. Nàng hỏi, tự hỏi, nhưng nói to ra:

- Không biết cải gì mà ngon quá.

- Anh hỏi má anh thì má anh nói đó là cải bẹ xanh chứ không có gì lạ. Nhưng anh không tin, hỏi bọn hầu xáng thì họ nói đó là cải Gò Công. Nhưng người Gò Công lại không hề biết thứ cải này.

- Bí mật của người Tàu!

Đôi bạn cười xòa sau ám chỉ của Liễu về tánh hay giấu nghề của người Trung Hoa.

Thình lình Lưu cười ha hả một mình, một hơi rồi nói:

- Con Bích nhà quê! Nó kể rằng hôm em đưa nó vô Givral ăn kem, em ép nó ăn Yaourt, nó buồn nôn ghê lắm, nhưng cố mà ăn, sợ em cười là nhà quê.

Liễu cũng cười mà rằng:

- Nếu không biết cái gì là nhà quê thì ai cũng nhà quê tuốt, như em chẳng hạn, em chưa hề biết có một hiệu ăn ngon như thế này. Chỉ có anh là không nhà quê. Anh có vẻ thổ công lắm.

- Anh chưa biết yêu. Thế là nhà quê rồi.

- Chưa yêu hay chưa biết yêu?

- Cả hai thứ đều chưa.

- Cái thứ nhì có lẽ không có. Không có khoa yêu. Yêu là yêu, yêu thế nào cũng được, không cần học của ai, vả lại chắc cũng không có gì để phải học, phải biết, miễn yêu là đủ rồi.

- Yêu thì anh yêu ghê lắm, nhưng... nhưng bây giờ anh mới thật sự là nhà quê khi nói chuyện yêu trong một nơi nực nội như thế này.

- Vậy tạm gác lại nhé.

Ở đây ai cũng ăn vội và vội đi cả. Họ không phải là khách thừa lương, khí hậu cũng xua đuổi họ nữa, và chỉ có Liễu và Lưu quen tánh ăn chậm nên còn chiếm bàn, trong khi các thực khách khác vô ra đã nhiều lớp rồi.

Nhưng rốt cuộc đôi bạn trẻ này cũng đi. Ra tới vỉa hè, Liễu nghe nhẹ cả người và bấy giờ Lưu mới chợt chú ý đến y phục của nàng và nàng mới chợt hiểu vì sao mà Lưu căn dặn nàng mặc xấu.

Bàn ghế ở đây hay để kỷ niệm lại trên y phục sạch sẽ và màu sáng, và sự chen chúc, đụng chạm, lúc vô ra cũng dễ làm bẩn áo quần lắm. Thì ra Lưu đã định trước sẽ đi ăn ở hiệu bình dân. Hèn chi mà, Liễu tự bảo thầm, anh ấy nói là có dụng ý.

Thoạt tiên Liễu nghĩ rằng Lưu ít tiền nên muốn tiết kiệm, nhưng rồi nàng lại đoán đúng, sau mấy phút nghĩ sâu thêm về chỗ dụng ý thứ nhứt của người bạn trai này, là muốn thử thách nàng.

Khi xe rẽ tay trái để trở ra đại lộ Trần Hưng Đạo, Lưu rất bối rối không biết phải đi đâu. Nếu mời Liễu đi xi-nê xuất đêm thì thật lãng xẹt. Mời đi xi-nê là chuyện của buổi sơ giao hoặc chuyện của thời gian gần chán nhau, hay thời cưới nhau lâu rồi, không còn gì cho lắm để nói với nhau nữa, họ thì đang ở vào thời kỳ "tình trong như đã, mặt ngoài vừa hết e", mà chàng lại cần bước tới một cách cấp tốc, kéo nguy mất thì sao lại chui đầu vào cái nhà tối ấy!

Nhưng đi đêm ở đâu bây giờ? Sài Gòn chỉ là một thành phố thương mại, mà mấy trăm ông đồ trường kế tiếp nhau trong nhiều thế hệ rồi không ông nào khá thi sĩ một chút để trang trí cho nó một cái xó nên thơ, chẳng hạn như cái đảo ở ngã tư bốn con kinh rạch: rạch Bến Nghé, rạch Ong, kinh Tẻ và kinh Đôi, cái đảo ấy rất dễ trở nên một đảo thần tiên, nếu bắt thêm một cây cầu gỗ nho nhỏ cỡ cầu Thê Húc và xây giữa đảo một ngôi đền kỷ niệm nào.

- Em mặc ta, anh thấy thế nào?

Xe cô làm ồn ghê lắm, lời của Liễu lại bị gió ngược chiều đưa ra sau, nên Lưu phải "hử ?" một tiếng và Liễu phải lặp lại câu hỏi, hét to lên:

- Em mặc ta xem được hay không?

- Anh mới thấy em mặc ta lần đầu. Cũng đẹp y như mặc đầm hoặc mặc phăng-tê-di. Nhưng trông em già dặn hơn.

- Nghĩa là hết trẻ con rồi hử? Liễu hỏi bằng giọng hóm hỉnh.

- Hết từ lâu rồi, từ ngày anh hiểu em.

- Anh hiểu em làm sao?

Hết to mãi rát cả họng nên Liễu đưa cằm sát vào bả vai phải của bạn, vào bả vai chớ không phải vào lưng, vì lưng cảm tiếng nói của nàng phần nào với lại Liễu cần nhìn tới đằng trước, ai bị đèo sau các loại xe hai bánh cũng thế, rất khó chịu phải làm người mù.

- Anh hiểu rằng tâm hồn em đi nhanh quá, nó mau bước hơn cái tuổi thật của em nhiều lắm.

Liêu nhấn cảm thật mạnh lên bả vai của bạn và than đùa:

- Như vậy năm năm nữa, em sẽ là bà già rồi!

- Càng hay.

- Sao lại càng hay?

- Tâm hồn nó không bạc đầu mà sợ ai thấy, như vậy nó có là bà già, chỉ lợi cho em và cho chồng của em thôi. Em sẽ là một thiếu phụ thạo đời như một mạng phụ phu hơn thì còn gì hay bằng?

- Nhưng nó sẽ hết đẹp đi chẳng?

Liêu thấy bạn quẹo xuống cầu Ông Lãnh để rồi chạy dọc theo bờ sông. Chàng chưa tỏ ý nghĩ về sự hết đẹp của một tâm hồn già thì Liễu thấy xe ngừng lại trước một công trường bờ sông mà nàng

chưa đến lần nào.

Công trường tương đối tối, xe đậu trước đó rất nhiều mà toàn loại hai bánh không mà thôi, chớ không có chiếc ô-tô nào cả, trừ vài chiếc "ca" [16](#) thật khổng lồ, có vẻ là xe chuyên chở công cộng, nhưng không phải xe buýt.

Đôi bạn vào công trường không có hàng rào, sau khi Lưu khóa xe.

Băng đá nào cũng có người chiếm, mà toàn là những cặp nam nữ, vợ chồng, nhơn tình hay bạn hữu không biết, vì ở đây trống trơn, họ bắt buộc phải đứng đấn cả, âu yếm lắm cũng chỉ cặp tay nhau mà đi bách bộ trên các lối đi trong công trường, hoặc ôm lưng nhau trên băng đá là cùng.

Nói "công trường" vì quả nó khoảng khoát như một công trường, mặc dầu công trường này rộng lớn như vườn hoa và có ý muốn làm vườn hoa lắm.

Đôi bạn cũng đứng đấn mà sánh vai nhau mà tiến tới, Liễu hơi ngạc nhiên tự hỏi tại sao Lưu lại đưa nàng đến một nơi kém thơ mộng như thế này: vườn hoa đằng bên Bạch Đằng, cách công trường này chỉ độ hai trăm thước thôi, tuy cũng chẳng đẹp là bao, nhưng ít ra đằng ấy họ còn được thấy trước mặt họ khoảng thềm thang của con sông Bến Nghé, và bên kia sông, chơn trời được viền bằng một khối cây lá xanh um, khối xanh này, ban đêm cất lên nền trời mờ mờ những răng cưa đen thui, và xa hơn, ngoài kia, những chiếc thương thuyền ngoại quốc

gợi hình ảnh những cuộc viễn du kỳ thú. Cũng đằng xa, mà về phía trái, hai hàng đèn màu xanh trên chiếc cầu lưng lừa của xa lộ nhắc nhở xa xôi đến cái cầu vòng đèn màu trước khi vào thành phố cờ bạc Las Vegas, cho ta phần nào ảo tưởng rằng Sài Gòn to lắm để an ủi ta về điểm kém đẹp của nó.

Còn ở đây, trước mặt họ chỉ là một con rạch con mà nước không được đèn soi sáng, trông đen như mực Tàu. Bên kia rạch những kho, những xưởng, kiến trúc rất là kỳ hà, khép cái chơn trời hạn chế này lại một cách khô khan và thô bỉ vô cùng.

Bống Liễu chột hiểu tất cả.

Bờ rạch bìa của công trường, được chắn đá. Mấy ngọn đèn hiêm hơi của công trường không soi sáng tới đây. Trước mặt họ là bóng tối, sau lưng họ là bóng tối. Bên hữu của họ là vách tường cao của một công sở, sở thủy lâm, bên tả của họ là một đôi nam nữ có lẽ đang tưởng họ du lịch cung trăng, nghĩa là không hay biết mọi việc xảy ra xung quanh họ.

Và lạ nhứt là đằng kia có cảnh sát canh chừng không cho khách hóng mát ngồi trên bờ đá, còn ở đây thì thả giàn.

- Ở đây mát chớ em?

- Mát lắm.

Thật ra thì gió ở đây rất ít nhưng Liễu cứ muốn cho là mát "lắm", sợ Lưu lại đưa nàng đi nơi khác, không tốt bằng ở đây.

- Và nhứt là hơi giống hàng rào trụ sứ của nhà em.

- Ủ, nhưng chỉ tiếc là không có trăng.

- Anh thích không có trăng.

- Sao lạ vậy?

- Vì có trăng, em bận ngắm trăng rồi quên anh đi.

- Ta tin rằng trăng là con gái, cô Hằng ấy mà, như vậy nếu có kẻ nào mê trăng thì kẻ đó là anh, chớ đâu phải em.

- Thôi, ta ngồi xuống đây hóng mát một hồi, để nhớ lại cái đêm đầu mà ta ngồi trên đầu rào nhà em.

Cả hai đều thòng chân ra ngoài, nước bây giờ đang lớn đầy "mà" nên bàn chơn họ chỉ còn có vài phân nữa là đụng mặt rạch.

Lưu im lặng lắng tai và không nghe hơi thở mạnh của Liễu nữa như vào đêm ấy.

Đêm nay Liễu không chờ đợi gì cả, vì nàng yên trí rằng một là Lưu bị mặc cảm, hai là chàng nhát, nên chắc còn lâu chàng mới dám nói cái gì. Nàng giàn cảnh để chọc cho chàng ghen mà lui tới thường vậy thôi.

Nhưng cũng có phần nào vì nàng đã sống. Vâng, Liễu đã sống, về phương diện yêu đương, kể từ đêm ấy, nhưng đừng hiểu rằng nàng đã yêu ai, đã hiến thân cho ai.

Vấn đề hết sức tế nhị, gần như là chuyện tưởng tượng của những kẻ chẻ tóc làm đôi, nhưng quả thật là có. Yêu suông, yêu trong tinh thần, cũng là yêu, và sự chờ đợi lần đầu tiên trong đời người con gái, sự chờ đợi một cái hôn nó kích thích họ làm cho họ hưởng lạc gần như là đã được hôn vậy.

Rồi sau đó không có gì xảy ra, họ thất vọng, họ tức giận, họ buồn bực, họ đau khổ, bao nhiêu cảm xúc và tình cảm ấy đều có họ hàng xa với một lần yêu đương.

Cơ thể và tình cảm của nàng đã lắng dịu xuống đôi phần và rồi bây giờ nàng mới bình thản được như thế đó.

Nhưng những điều trên đây, Lưu không dè rằng có, vì chàng thiếu kinh nghiệm, một thứ kinh nghiệm không phải thông thường, mà là kinh nghiệm vi tế về lòng và thể chất con người, nên chi chàng đâm lo rằng đã muộn quá rồi, và sờ dĩ Liễu nhận lời đi ăn cơm với chàng,

đi hóng mát với chàng là vì tình bạn chơn thật của gái tân thời mà thôi.

- Sao anh không nói gì hết vậy?

Thấy bạn làm thình lâu quá, Liễu hỏi duyên cớ vì nàng thuộc vào hạng người mà đời sống bên trong khá nghèo nàn, không thể im lặng lâu được. Ở nhà một mình, nàng vẫn phải ca hát, hoặc nghe nhạc đĩa, không thôi không biết lấp những hồi im lặng bằng cái gì.

- Ngồi gần em là đủ rồi, còn phải nói gì nữa.

Liễu cười giòn lên rồi nói:

- Hay, anh nghệ sĩ lắm, và học luật là anh đã "chọn làm thế kỷ" đó.

- Hình như là như vậy.

- Còn hình như gì nữa. Anh là nghệ sĩ đứt đuôi rồi. Máy ông luật sư thường thì ba hoa lắm chớ.

- Không cứ. Họ chỉ cần ba hoa khi nào biện hộ cho ai thôi.

- Sao mà lúc mới quen nhau anh nói nhiều thế? Anh cứ theo em mà lải nhải hoài.

- Vì lúc đó anh chưa yêu.

Im lặng hoàn toàn.

Lưu đã nhắm mắt mà trút bừa một cục nợ nó cứ đè nặng lên chàng và trút xong, chàng hết cả hồn vía, không phải vì nhát gái mà vì thấy mình hành động đột ngột quá, không chuẩn bị tinh thần của Liễu, sợ hồng việc đi chẳng?

Liễu thì đứng tim vì thình lình một mũi tên bắn ngay vào ngực nàng,

mũi tên mà nàng mong đợi, nhưng không phải đêm nay, và bối rối quá, không biết phải có thái độ nào.

- Em!

Lâu lắm và lâu lắm, Lưu mới gọi khế bạn.

- Dạ.

- Em không mắng anh, chắc không phải vì sợ mịch lòng một người bạn?

- Dạ không.

- Nhưng em lại làm thình, chắc em đang do dự?

- Thật ra thì... em... không mong đợi lời ấy... đêm nay... em bối rối quá!

- Anh cũng biết rằng anh đã làm cho em bối rối, nhưng chính vì anh cũng bối rối, nên anh mới hành động không đúng điều chút nào hết.

Xin em tha thứ cho anh, không phải tha thứ cái tội yêu em, vì anh yêu em mà tổ tình đường hoàng chớ không phải tán tỉnh em một cách sỗ sàng thì anh không có tội gì cả, nhưng tha thứ về tội làm mất vẻ đẹp của một cuộc tổ tình, nó phải thơ mộng, nhứt là nó chỉ được thốt ra sau một thời gian chinh phục mà thôi.

- Ông thầy cãi tương lai đã ba hoa theo thường tình rồi đó, Liễu cười nói, không, em không thể tha thứ cho anh về điểm đó đâu.

Anh đã làm mất vẻ đẹp của một cuộc tổ tình thật đó, và hai mươi năm sau, ta sẽ không thể cùng nhau nhắc nhở một kỷ niệm "thơ" nhứt của đời ta, bởi cái lẽ giản dị là kỷ niệm ấy không có.

- Hai mươi năm sau! Em... không tha thứ cho anh... nhưng mà... em

nói đến chuyện hai mươi năm về sau thì hẳn... em không dừng
dừng với lời... tỏ tình kém đẹp của anh đêm nay?

Đáng lý gì em phải hắt hủi anh chỉ vì tức giận anh đã kém đẹp. Em
đã thấy nhiều cô gái tóc-kê [17](#) , phá hoại một cuộc tình duyên vì một
lý do không đâu hơn thế nữa. Nhưng em không tóc-

kê, em rất là bình thường về tâm trí, em thuộc vào loại người mà y
học Thái Tây gọi là "NORMAL" thì một xung đột sâu sắc hơn, có thể
em cũng sẽ bỏ qua được. Nhưng thật cũng đáng tiếc.

Thế là đã rõ nghĩa. Chàng được, mặc dầu người nữ không đẹp lòng
vì hực hưởng cái thú huyền ảo của những phút độc nhứt trong đời
người mà họ nghe như họ bị tác động của một thứ ma túy nó làm
cho thân họ và hồn họ nhẹ lâng lâng, bay bổng tuyệt vời.

Một bàn tay mò kiếm một bàn tay, bàn tay kia không chạy trốn,
nhưng không được phẫn khởi lắm.

- Em!

- Dạ!

- Anh quan niệm rằng tình yêu thọ lâu lắm, chớ không phải chỉ phù
du trong chốc lát đâu. Những phút giây diễm lệ nhiều vô số kể, kết
thành một sợi dây dài hằng tháng hằng năm, chuyền hằng đời, hằng
kiếp, thì em tiếc một mất mát là chính đáng, nhưng anh sẽ bù lại cho
em bằng tất cả tấm lòng tôn ái của anh mà anh hiến dâng trọn vẹn
và trọn kiếp cho em... em nhé!

Hai tiếng "em nhé!" Lưu thốt ra vì chàng không được tiếng vang nào
đáp lại hết. Nhưng khi thốt xong hai tiếng ấy, bàn tay trong tay chàng
cựa mình như để thoát thân. Chàng trả tự do cho nó. Nó không

thoát mà chỉ tìm cách mở ra để nắm lại bàn tay nhốt nó mà thôi, rồi siết nhẹ một cái.

Đó là tiếng "ừ" câm 1ặng, rồi thì hai người khỏi phải nói với nhau gì nữa cả về vụ đó.

Lưu đưa tay ra sau lưng bạn, với nắm cánh tay bên kia của Liễu và Liễu ngẫ đầu lên vai chàng.

Chàng day mặt lại phía bạn, toan hôn lên tóc Liễu một cái thì thành linh Liễu ngồi thẳng dậy, ngó ngoái ra sau, sợ hãi và nói khẽ:

- Đừng anh. Ở đây trống trải lắm, người ta cười cho.
- Đâu có. Ta chìm mất trong bóng tối. Cái cặp ngồi gần nhứt cũng cách đây năm sáu thước, nhưng họ kể như là không có ta.
- Nhưng cái nhà gì ngoài sau, đồ sộ quá và sáng quá.
- Thôi được. Ta cứ ngồi gần nhau là đủ cho anh lắm rồi.
- Nhưng không đủ cho em...

Bấy giờ Lưu mới nghe hơi thở dồn dập của Liễu và của chính chàng nữa. Đôi bạn siết tay nhau tưởng chừng như muốn ép cho nó dập ra để rồi dính liền lại với nhau như hai viên sáp.

- ... vì em cần được gần gũi anh thật là gần ... anh nè!
- Sao đó em?
- Tối mai, anh vào thăm em nhé.
- Lẽ cố nhiên.
- Nhưng anh sẽ vào một cách không bình thường. Anh vô như một

phi hành dạ khách.

- Là làm sao?

- Trên lầu chia ra làm bốn buồng. Cô em chiếm buồng phía sau và về hướng rạch Cao Đồng Hưng. Buồng của em ở phía trước và hướng rạch. Hai buồng này không thông thương với nhau do cái cửa nào hết.

Phía bên rạch, buồng em cũng có cửa sổ không chấn song sắt, y như cửa sổ của mặt tiền mà anh thấy. Một cây bông giấy lớn tuổi hơn em nữa, mọc từ dưới sân, sát tường, bò lên cao hơn cửa sổ của em nữa, bông giấy là loại dây leo, nhưng vì nó cao niên quá nên thân nó to hơn cổ tay của em nữa.

- Anh đã hiểu rồi, chỉ sợ con Toto.

- Không, anh chưa biết chi tiết đâu. Dây bông giấy có gai, nhưng chỉ có gai những nhánh nhỏ đầy hoa lá, còn gốc của nó thì trơn lu.

Nếu cánh cửa của em mở ra thì nó cách cây bông giấy lối ba tấc. Leo cái dây to ấy thì hẳn là anh leo được, nhưng liệu anh có thể níu cánh cửa sổ để bước qua khung cửa được hay chẳng?

- Được, nếu bản lề cửa thật chắc, không thôi cả cái cửa sẽ long ra và cửa và anh sẽ rơi xuống đất.

- Cửa bằng cây "sao", mới đổi mới cách đây sáu năm, nghĩa là chắc hơn là cửa mới bằng gỗ tạp nữa. Bản lề là loại bản lề nhập cảng.

- Như vậy thì không có gì dễ dàng bằng. Anh sẽ vớ tay qua níu một "lá sách", anh đu mình qua, dùng đầu của mười ngón chơn mà bám vào cái bệ cây ở gốc lá sách phía dưới hết. Rồi thì bước qua một cái là tới khung cửa. Chỉ lo con Toto nó báo động.

- Không. Rào thấp lắm, anh nhảy qua dễ dàng. Anh nhớ mặc đen

hay một màu thật u tối. Em chỉ lo lúc anh nhảy rào và leo tường người đi đường trông thấy thì rầy, chớ con Toto thì em đã cho nó quen thân với anh rồi.

Bấy giờ Lưu mới chợt hiểu vì sao có sự giới thiệu trẻ muộn chàng với con chó Lévrier của Liễu.

Chàng mừng quá, thích quá, bất kể e ngại của Liễu, ôm đầu nàng mà hôn thật mạnh và thật dài:

- Em... thì ra em đã tiên liệu có ngày này?

Liễu không đáp, căn dặn thêm:

- Vậy trước khi nhảy rào, và leo tường, anh nên cẩn thận nhìn trước xem sau, đợi đường vắng mới hành động nhé.

- Anh không quên đâu.

- Và nhứt là không nên đi bằng xe của anh.

- Sao vậy?

- Rồi anh để xe ở đâu?

- À, em thật chu đáo. Vâng. Anh sẽ gửi xe đằng rạp hát rồi đi bộ lại nhà em.

- Như vậy cũng tiện. Hay là anh vô trong ấy ngay đêm nay?

- Không nên. Bây giờ đã gần mười giờ rồi. Ta sẽ bị giờ giới nghiêm ám ảnh khó chịu lắm! Em ăn cơm tối mấy giờ?

- Hồi đúng tám giờ. Chính đó là giờ anh nên leo rào, leo tường vì cả nhà đều ở dưới nhà và phía sau, cả con Toto cũng xắn rấn quanh bàn ăn vào giờ đó.

- Em mở cửa sổ chớ?

- Cố nhiên. Thường thì em đóng vì sợ ăn trộm, nhưng đã có hẹn với anh thì em mở banh ra, và nhứt là không để đèn chong.

- Ô-kê.

- Chưa hết đâu. Để đề phòng anh bị trở ngại bất ngờ, không tới được mà rủi ro đêm mai trộm lại rình - ấy, có những sự trùng phùng tai hại như vậy, - nên ăn xong, em lên lầu, và trước khi mở khóa cửa, em gõ cửa hai tiếng! Anh phải đáp lại bằng hai tiếng nhặt và một tiếng thứ ba lơi ra.

Lưu lại ôm đầu bạn mà hôn và nói:

- Em của anh người lớn hơn cả anh nữa. Em không bỏ sót chi tiết nào hết.

Nếu Lưu kinh nghiệm, đa nghi và ít bông bột, chàng phải sanh nghi rằng Liễu không còn là một cô gái ngây thơ trong trắng nữa, và đã tiếp nơn tình bằng đường... hàng không như thế ít lắm là một lần rồi.

Thật ra thì chỉ vì Liễu thông minh, lại đã cố tìm cái mẹo này nhiều ngày rồi và nhứt là, y như Bích đã nói, nàng bị phim Roméo và Juliette in đậm nhiều hình bóng vào tâm trí nàng.

Cái lối vào buồng nơn tình ở tận trên lầu cao một cách kiểp hiệp như thế, nàng đã phục lẩn khi xem anh chàng Roméo quăng cái móc sắt cho nó máng vào bao lơn trước cửa sổ của Juliette, rồi phăng dây mà leo lên đó.

◦ ◦
◦

Mặc dầu bảy giờ đường vắng, Lưu cũng do dự rất lâu trên lề cỏ.

Ở nhà, lúc chuẩn bị, chàng nghe phấn khởi lắm và thú vị vô cùng bởi nơi kẻ hiền lành nhút thế gian cũng có một chút ham muốn phiêu lưu mạo hiểm của thuở thiếu thời của họ còn rơi rớt lại.

Nhưng giờ, đứng trước thực tế, chàng lại đâm hoảng. Nếu có một người lảng giềng hoặc một khách qua đường mà bắt chợt chàng nhảy rào, thế nào họ cũng tri hô lên, chính vì cái việc xâm nhập gia cư của người ta mà bất thường như vậy làm cho họ sanh nghi mà nhút là vì bộ y phục dạ khách của chàng: chàng mặc quần đen, sơ-mi đen, giày bố hướng đạo.

Trống ngực của chàng đánh thình thình, liên hồi, không dứt giây phút nào cả, nhút là mỗi lần chàng dợm nhảy.

Chỉ mới đầu hôm thôi, nên đường vắng là những dịp hãn hữu, không lợi dụng tình trạng thuận lợi ấy ngay tức khắc thì một phút sau đã phải hối tiếc rồi, khi một chiếc xe chạy tới, và phải lo đường không bao giờ vắng nữa.

Lưu đã hối hận, đã lo sợ bao lần rồi, và chàng thấy rằng làm anh hùng quả khó thật, anh hùng thứ thật, chớ không phải anh hùng trong xi-nê đâu. May là chàng chỉ phải nhảy qua một hàng rào rất thấp, lại có nội ứng bên trong nữa, mà chàng cũng không dám thì những kỳ công oanh liệt của những anh chàng mà con gái mê, chàng xin nhường lại cho những tay bảnh số dách trong xã hội.

Nhớ rằng, càng trễ, rủi ro càng dễ xảy ra, Lưu nắm can đảm bằng cả hai tay, bước tới vài bước để qua cái mương cạn, sau lề cỏ, rồi nhảy theo lối nhảy cao không sào của các lực sĩ, tức nhảy ngang, vừa bỏ chơn mặt qua rào, vừa nhắc mình lên.

Rơi vào sân nhà Liêu, chàng nghe nhẹ nhõm cả người. Nguy hay không, ở cả lúc nhảy. Chàng đang đứng nơi sân thì có ăn mặc thế nào cũng chẳng ai buồn chú ý đến chàng làm gì.

Anh hơn tình tập sự này vội đi tới dưới cửa sổ hướng Nam của buồng ngủ của bạn chàng, tức cửa sổ phía bên rạch.

Tường nhà này, phía bên ngoài quét nước vôi màu hồng sậm, nên tiến đến sát chân tường, ngay dưới cửa sổ, chàng mới thấy được thân của dây bông giấy cao niên.

Quả dây ấy to hơn cổ tay của chàng nữa chớ không chỉ to hơn cổ tay của Liễu, như nàng đã nói đâu. Mà tới hai dây nhập một, hai dây quyện lấy nhau như là dây "đánh".

Hai sợi dây cằn cỗi quấn quít nhau, vươn thẳng lên khỏi cửa sổ lâu mới thò ra nhiều cánh tay có lá, có gai, có hoa.

Một lần nữa, Lưu lại hồi hộp, mà lần này thì chàng sợ hơn khi nãy nhiều, bởi bị bắt quả tang nhảy rào để vào nhà một người bạn, không có tội gì cả, nếu người bạn ấy nhận chàng là bạn và nhận rằng đó là một trò đùa của một người bạn thân. Chỉ phiền là người bạn ấy rất khó ăn nói, giải thích, với người thân của nàng về cái trò đùa khả nghi ấy.

Chớ như bị tóm tại trận lúc leo tường thì không người bạn gái nào đủ can đảm mà nhìn nhận chàng nữa cả.

Nhưng không thể lùi được nữa. Lưu lại nhất quyết thực hiện cuộc mạo hiểm.

Từ ngày rời khỏi trường trung học tới giờ là ba năm rồi, Lưu chưa hề được dịp leo dây vì leo dây là một môn thể thao đòi hỏi một khoảng trống khá rộng mà nhà chàng không có sân. Chàng lại không có thì giờ để tới mấy sân vận động công cộng.

Thế nên vừa vượt lên khỏi mực cửa sổ buồng khách là chàng nghe hai bàn tay của chàng rất rân và nóng như bị lửa đốt, khiến chàng tự hỏi không biết sẽ đủ sức đi đến đích hay không.

Trong xi-nê-ma, các tay anh hùng nghĩa hiệp họ làm cái gì coi cũng như chơi và cái việc dễ ăn hơn hết đối với khán giả là leo dây. Nhưng ai muốn biết nó khó nuốt hay dễ tiêu, cứ làm thử một phen thì rõ.

Mà sợi dây ở đây là một sợi dây đặc biệt, bởi dây bông giấy thường bám gần như là sát tường, hai tay nắm dây còn tương đối dễ, chớ như hai bàn chơn thì phải xem như là không có chỗ dùng.

Khi hai cánh tay phải làm việc một mình, không được chơn phụ cho một cách đặc lực, cái thân mình của kẻ leo dây bỗng trở nên nặng quá sức.

Sơ-mi của Lưu đã ướt đẫm mồ hôi, và hai bên thái dương của chàng, huyết quản như muốn nổ banh ra.

"Đây là giá của tình yêu, chàng tự nhủ như vậy để lấy can đảm. Được Liễu tiếp mình nơi buồng riêng của nó, khác xa và hơn hẳn mình đưa nó đi đâu đó".

Khi tới mức cửa sổ lầu, chàng thấy quả cánh cửa sổ mở ra như với tay muốn níu thân cây dây bông giấy và hai thứ ấy chỉ cách nhau có ba bốn tấc thôi, đúng y như Liễu đã bảo đảm.

Nắm lấy cánh cửa sổ, đặt mũi giày lên cái bệ nhỏ xíu ở đầu trong của tờ là sách dưới chót, rất dễ. Chỉ phiền là bảo đảm của Liễu về cái bản lề cửa không... bảo đảm tí nào. Phụ nữ thì thường họ không biết tí gì về máy móc, về vật liệu cả, hễ cái gì có vẻ kiên cố ở bề ngoài là họ cho rằng bền chắc lắm.

Từ đây mà rơi xuống đất có thể chết, mà cũng có thể bị trầy chơn thôi. Nhưng rơi với một cánh cửa sổ đôi, tức hai cánh dính lại, nó đè lên ngực ta thì hậu quả sẽ khác đi.

Lưu vịn lấy cánh cửa sổ đôi ấy, thử lay nhẹ và quyết làm anh hùng

xi-nê-ma một chuyến xem sao.

Lúc tay chơn chàng rời dây bông giấy, chàng kể như đó là giây phút cuối cùng của đời chàng. Nhưng rời chàng tiếc vô cùng, vì không có gì ghê gớm xảy ra, khiến riêng đối với chàng, chàng vẫn không được hưởng cái tự hào bí mật rằng mình vừa đoạt một kỳ công.

Mấy giây sau đó, chàng đặt chơn lên bệ cửa sổ một cách bình yên, rồi từ đó bước xuống nền gạch còn yên lành hơn nữa.

Và bấy giờ, chàng mới nghe hai cánh tay mình mỗi rụng, chưa kể hai bàn tay suýt rướm máu. Chàng đứng nơi cửa sổ nhìn ra ngoài, làm vài cử động hô hấp và nhìn cái đầu rào trụ sứ nơi mà đáng lý chàng đã yêu Liễu, đã được nàng yêu từ lâu rồi, lại không có hân hạnh cất kỷ niệm êm đềm nhứt của đời họ.

Bây giờ kim dạ quang của đồng hồ tay của chàng đã chỉ tám giờ hai mươi rồi. Lưu không biết một bữa ăn thường của nhà giàu kéo dài trong bao nhiêu thì giờ, nên xây lưng để tìm cái cửa mà chàng đã chực sẵn nơi đó để rình ám hiệu của bạn.

Bây giờ mắt đã thật quen với bóng tối, chàng thấy cánh cửa mà chàng tìm kiếm và đồ vật trong buồng này. Cửa ba-nô [18](#) một cánh. Giường đôi, tủ áo, bàn phấn.

Khi bước qua chiếc giường của bạn để tiến lại cửa, chàng nghe thoang thoang mùi nước hoa đã có nghe nhiều lần khi ngồi gần Liễu.

Thật ra thì đó không phải là nước hoa, mà chỉ là nước tắm, một thứ eau de Cologne hơi mạnh hương một tí thôi.

Tám giờ hăm lăm. Lưu đã bắt đầu hồi hộp. Chàng tưởng tượng ra lắm chuyện rủi ro. Chẳng hạn má của Liễu vào thăm ông nội nàng rồi nghe một thỉnh linh vì một chứng đau tim nào, được đưa lên lầu

để vào nằm đây nghỉ đỡ một hồi.

Nếu trường hợp người ấy chết mà xảy ra, và nó có thể xảy ra lắm, thì căn buồng này sẽ bị lu bù người xâm lăng: cô của Liễu nè, những người tôi tớ đỡ bà ấy lên đây nè, rồi ông Đức Long được gọi điện thoại và sẽ vào để tăng cường sự chộn rộn ở đây, rồi có thể một vị bác sĩ sẽ được mời tới, vân vân ...

Biết trốn đi đâu bây giờ? Lưu tưởng tượng mạnh quá sức rồi có ảo tưởng như là rủi ro ấy đang xảy ra, ở dưới nhà, và họ sắp lên đây.

Chàng cuống lên, nhứt là chợt nghe tiếng dép lên thang lầu. Chàng mò trong bóng tối thì nhận ra rằng cánh cửa ba-nô này mở ra ngoài, chớ không phải mở vào trong, cái mới chết. Nếu cửa mở vào trong chàng sẽ tạt núp sau cánh cửa rồi hẫng hay, mà có thể sẽ thoát luôn được nữa.

Nhưng kìa, người lên lầu đã lên tới nơi. Không, chỉ có một người thôi, chớ không phải hai, nghĩa là không có ai khiêng một con bệnh tưởng tượng lên đây cả. Nhưng không biết đó là cô của Liễu hay chính nàng.

Trống ngực của Lưu lại đánh hồi một, liên tu, bất tận, chàng không biết mình sợ gì, nhưng cứ sợ.

Thình lình, chàng suýt đứng tim. Hai tiếng gõ cửa thật khế, vang lên bên ngoài và tiếng động được chất gỗ chuyển đi, dội vào trong.

Chàng vội gõ lại hai tiếng nhặt, và tiếng thứ ba thưa ra, đúng y lời giao hẹn.

Lưu nghe tiếng chìa khóa vặn mình trong ổ khóa, rồi cánh cửa mở ra.

Bên ngoài là đầu thang lầu, gác lên một khoảng buồng trống, ba thước trên ba thước, để người lên lầu từ đó mà về bốn cái phòng

riêng biệt mà Liễu đã tả sơ hóm nọ.

Có ánh sáng. Một ống đèn nê-ông tròn, gắn sát trần, ống đèn này khoan lại như là nhang khoan của người Trung Hoa, ánh sáng tương đối yếu hơn ánh sáng của những ống đèn dài.

Liễu nổi bật lên trên nền ánh sáng ấy, trong bộ bi-da-ma vải bông, không rõ là bông màu gì. Nàng vội bước vào trong thật lẹ, vội khóa cửa lại bằng chiếc chìa khóa mà nàng đã rút ra khỏi ổ sau khi mở cửa.

Lưu bá lấy vai nàng, nhưng nàng vẫn tỉnh bơ hỏi thì thầm:

- Anh đợi có lâu lắm không?

- Không, anh chỉ mới vào đây độ ba bốn phút.

Lạ quá! Lưu rất ngạc nhiên mà nghe giọng của chàng hơi run, và câu nói của chàng đứt khúc. Chàng nghẹn ngào vì xúc động, trong khi đó thì cô gái đã âm mưu bắt xác chàng lại bình thản như không có gì.

Bộ thần kinh, nhứt là bộ tiểu-thần-kinh, cái mà danh từ y học Thái - Tây gọi là bộ thần kinh giao cảm, tức bộ thần kinh nhỏ, riêng của mỗi tạng phủ, bộ ấy, nơi phụ nữ vững chãi hơn nơi phái nam nhiều lắm!

Thế nên phụ nữ lái xe phải giỏi hơn đàn ông nhiều, các bản thống kê đều nhìn nhận sự kiện hiển nhiên ấy mặc dầu nam phái cứ chế giễu là phụ nữ lái xe rất tồi.

Phản ứng của phụ nữ trước một mối nguy lớn, trước tình yêu, cũng khác phản ứng của nam phái. Họ vẫn bình bột, nhưng đó là một thứ bột lạnh, nếu có thể nói mâu thuẫn như vậy, không như bọn mày râu ta, ta có một bộ máy nó nổ ầm lên, nhưng không đi xa được, vì máy ta dễ hỏng lắm.

Liểu hỏi xong cứ bước đi, và Lưu đành phải bỏ cái thế bá vai ấy, xây lại đi song đôi với nàng, tay gác lên vai bạn.

Liểu đi lại cửa sổ.

Nàng đưa tay lên, níu lấy tay gác vai của Lưu, lặng lẽ ra hiệu cho chàng kéo sát nàng vào chàng, rồi nó cũng cứ bằng giọng thăm thì:

- Thế là người anh hùng đã thực hiện được một pha nghệt thờ. Leo có khó lắm không?

Lưu đáp dối để được làm anh hùng thật sự:

- Dễ ợt.

Đáp xong, chàng hỏi hận lắm. Nếu dễ, thì người đẹp đâu có phục lẫn chàng. Nhưng đã trót dại mồm không thể cải chánh được nữa.

Gió đông từ sau nhà thổi tới, tạt vào đây, đôi bạn nghe dễ chịu vô cùng. Lưu quay qua, hít dài mùi tóc của bạn, mùi tóc không sức nước hoa, nhưng chàng rất thích, vì đó là mùi thật của Liễu, một mùi thơm tự nhiên nhờ trong sạch, pha lẫn chút ít mồ hôi đầu nó cho thứ hương ấy một biệt sắc độc đáo mà chàng có thể truy tầm ra, trong đêm tối, giữa hàng trăm cái đầu phụ nữ.

- Em!

- Dạ!

- Anh đã đến rồi đây!

Liểu thò tay ra sau lưng chàng để níu lấy cánh tay kia của chàng rồi nói khẽ:

- Ừ, và anh sẽ đến nữa nhé.

- Chớ sao.

- Và mỗi đêm nhé.

- Rất hoan nghinh đề nghị của em.

Đêm nay, người con gái đa tình này không hề hối hận như cái đêm mà họ ngồi trên đầu rào, bởi nàng đã nắm chắc Lưu trong tay rồi.

Trái lại, người con trai đã quá sợ sệt đêm ấy, bây giờ hơi thở lại dồn dập. Chàng giựt cánh tay bị níu, xây người chàng lại và xây người của bạn chàng lại bằng cánh tay vừa thoát ly ấy.

Đôi bạn không còn nhìn ra khoảng tối rải rác vài ánh đèn đường buồn ngủ nữa, mà đã đối diện với nhau. Cả hai đều ngửa mặt ra để được thấy rõ nhau, vì họ không cạnh thị mà lại đứng sát nhau quá, ngực kề ngực.

Lưu đưa lên một tay sau ót của bạn để cho Liễu dựa đầu vào đó. Tay khác, chàng vịn nhẹ lưng nàng.

Họ nhìn nhau, không thấy rõ mặt nhau được mặc dầu họ đã đo lường khoảng cách cho vừa tầm mắt, nhưng họ vẫn thấy rõ, nghĩa là bốn mắt của họ biết rằng chúng nó đang nhìn nhau đắm đuối, chúng nó "thấy bằng ý thức" cũng khá đủ rồi và không cần thấy bằng cách khác.

Thời gian nhìn nhau trong bóng tối kéo dài không biết bao lâu bởi họ không còn ý niệm về thời gian, về nơi chốn gì nữa cả, rồi Lưu khép nhẹ hai cánh tay chàng lại, và Liễu tự nhiên trôi vào sát chàng.

Người con trai đang nóng nảy và bồng bột này, tuy thế vẫn còn Á Đông được, không phải vì đạo đức mà vì hấn tinh ranh, biết rằng hôn theo lối Á Đông ngon hơn hôn theo lối người da trắng nhiều.

Hôn theo lối Á Đông nghĩa là hôn thật nhẹ, hôn bằng mũi, chớ không phải bằng miệng, tức là hít mùi của người yêu, mà cái nơi phải hôn trước cũng không phải là đôi môi của người đẹp đâu.

Chàng hôn lên trán bạn, lên mắt bạn, lên thái dương rồi lên tai bạn và xuống thang lần lần cho tới đôi gò má.

Về phương diện hôn, Lưu thuộc vào phái dung hòa mới cũ, vì Á Đông xong chàng lại lai căng, ở một nơi kia, nơi đó dĩ nhiên là đôi môi của người yêu.

Và bây giờ, bỗng dưng chàng hóa ra người da trắng với sự cuồng bạo của nhục dục và Liễu bị ép quá mạnh tay gần như là một cây mía giữa hai con che.

Rồi chàng buông bạn ra để rồi khom xuống, đỡ lấy bạn nơi chân thủy rồi ẵm bạn lên, đưa nàng lại giường, đặt nhẹ nàng lên đó.

Chàng ngồi cạnh Liễu, định hôn lên trán, lên mắt Liễu nữa, nhưng Liễu đưa hai tay lên bá lấy cổ chàng và bây giờ chính nàng hôn chàng.

Hình như là phụ nữ họ không tìm thấy bao nhiêu thích thú trong sự hôn hay sao, mà có hôn như tình của họ, họ chỉ hôn in ít và nhẹ thôi, mặc dầu họ rất ưa được hôn.

Rồi nàng xỉ tay lên trán bạn mà rằng:

- Xí, vậy mà cứ làm bộ nghiêm, làm bộ nhu mì! Cha, nhu vắc lu mà chạy.

- Anh đâu có làm bộ. Tại tánh anh như vậy đó chớ. Có yêu mấy gánh, mấy tàu, bè ngoài cũng phải đứng đắn. Em không chuộng sự đứng đắn của anh sao?

- Sao không. Nhưng bề ngoài thì phải vậy chứ bên trong, đâu có cần như vậy. Những lần ta nhìn nhau, anh chỉ nhìn em như một đứa em nhỏ.

- Tại anh sợ.

- Sợ gì? .

- Sợ bị em thờ ơ với tình yêu của anh rồi anh phải tử thân.

- Ừ... ừ... ừ...

Liểu kêu lên như vậy bằng một giọng nũng nịu, rồi kéo cổ cho Lưu nằm xuống cạnh nàng và nói:

- Nhưng giờ, từ đây, kẻ lo sợ là em.

- Em sợ gì?

- Em sợ bị anh phụ rẫy.

Lưu chỉ cải chánh bằng một cái hôn nhẹ lên thái dương bạn mà thôi.

Người con trai bắt đầu cho hai tay mình phiêu lưu, nhưng bị Liễu nắm tay chàng lại ngay.

- Tình yêu sâu đậm của anh là như thế đó hả?

- Không, nhưng mà...

- Nhưng mà trước sau gì, ta cũng đi đến đó. Tuy nhiên đừng làm cho tình yêu xấu xí, thấp kém quá bằng cách quá vội vàng.

Phụ nữ luôn luôn phản ứng như vậy, không phải vì họ cao thượng hơn phái nam đâu, mà vì, như đã nói, bộ thần kinh giao cảm của họ vững hơn, họ rung động chậm hơn, và nhờ vậy mà họ đã bình thản

để yêu một cách trong sạch, ít lắm cũng trong một hai tiếng đồng hồ đầu.

- Đã sắp đặt cho anh lên đây, em còn tiếc gì với anh nữa. Nhưng mà ta không có gì để nói với nhau trước khi đi tới cái đó hay sao?

- Có chứ, ta có rất nhiều chuyện để nói với nhau, nói ba tháng, ba năm, và dễ thường cả đời cũng chưa hết nên...

- Nên không lẽ ta đợi cả đời. Đành vậy. Nhưng em thích nghe anh nói những chuyện cần nói ngay hơn.

- Chẳng hạn?

- Chẳng hạn em muốn nghe anh nói rằng anh yêu em.

- Thì anh đã nói rồi.

- Chưa đủ. Phải nói nhiều hơn nữa kia. Với lại nói về tương lai ta. Nếu ba má và cô Bích không thích em vào làm dâu nhà anh thì sao?

- Không thể có chuyện đó. Chính con Bích nó đã hối thúc anh xúc tiến giao thiệp với em. Còn ba má thì dễ dãi lắm. Chỉ lo ba má của em không khứng cho anh vào làm rể nhà em thôi.

Chính vì vậy mà anh đã do dự rất lâu.

- Em thì em không lo. Em cứ ở vậy mà yêu anh mãi tới già cũng chẳng sao.

- Nhưng nếu ba má bắt em phải lấy chồng?

- Không thể bắt ép em được.

- Anh thì anh có dự định khác.

- Dự định của anh thế nào?
- Ta sẽ tự do kết hôn, rồi ra riêng mà sống với nhau, khi nào anh có công ăn việc làm.
- Cũng hay.
- Chỉ lo em thất vọng rồi tình chồng vợ hết đầm ấm nữa.
- Thất vọng về gì?
- Về mức sống vật chất của một bà luật sư trẻ, nó không thể cao hơn mức sống của một công chức bậc trung. Em đã quen sung sướng.
- Nhưng chắc rồi nó cũng sẽ quen đi chứ.
- Em đã nghĩ đến một tương lai như thế rồi hay sao mà ý thức rằng rồi nó sẽ quen đi.
- Có.

Lưu ôm lấy đầu bạn mà hôn trơ trát.

Đây mới thật là tình yêu, chàng yêu con người quyết bỏ cả giàu sang để cùng sống khiêm tốn với chàng, chứ không còn phải là chỉ yêu một cô gái đẹp nữa mà thôi.

◦ ◦
◦

Hồi mười một giờ, Lưu toan ngồi dậy để đi. Nhưng Liễu níu cổ chàng xuống và ôm chặt chàng lại rồi nhõng nhẽo nói:

- Hông, anh phải ở luôn đây tới sáng hè!
- Ý, thiên hạ ngó thấy thì nguy.

- Anh đi hồi năm giờ khuya ai thấy được mà lo.

Lưu ôm bạn mà thì thầm nơi tai nàng:

- Sự thật, anh đã có cái mộng hảo được nằm đây tới sáng với em. Nhưng chiếc xe sẽ mất, sau khi vặn hát.

- Anh không có khóa sao?

- Có chứ. Nhưng xe hơi kia mà họ còn ăn cắp được thì loại xe hai bánh dễ mất hơn biết bao.

- Vậy, lần sau, anh nên vô thăm em bằng tắc-xi.

- Đó là một giải pháp, nhưng không giải quyết trọn vẹn vấn đề. Anh sẽ nói sao với ba má anh. Một hai lần thì còn giải thích được, chứ cứ như ngủ ở ngoài mãi, thì...

- Em cứ tưởng con trai tự do lắm.

- Tùy gia đình. Gia đình anh không thể tha thứ một sự sa đà như vậy.

Liểu thờ dài rồi nói:

- Anh đi, em nằm trơ trọi một mình, buồn quá. Thà là cứ một mình như từ thuở giờ thì không sao nhưng đã có bạn rồi...

Nàng nghẹn ngào và Lưu chỉ biết an ủi bạn bằng những cái hôn nhẹ thật nhẹ mà rất nặng thương yêu.

Liểu úp mặt vào ngực bạn và hít dài cái mùi mồ hôi của chàng, cái mùi riêng biệt chỉ có Lưu là có cũng như Lưu đã hít dài mùi tóc của Liễu vậy.

- Mười một giờ rưỡi rồi, Lưu hoảng hốt nói. Chỉ còn có nửa tiếng nữa là giới nghiêm, anh phải đi mới được.

Nói xong, chàng lại toan ngồi dậy và Liễu lại kéo cổ xuống.

- Cưng em, rồi hãy đi.

- Thì cưng chớ sao không cưng.

Chàng hôn Liễu rất mạnh như lúc họ còn đứng nơi cửa sổ, chỉ khác là bây giờ chàng hôn Liễu ở nhiều nơi khác hơn là chỉ ở mặt mày mà thôi.

Rồi chàng lại lồm cồm ngồi dậy, Liễu vẫn níu chặt cứng không phải để giữ chàng lại nữa mà để được chàng lôi đi.

Ra tới cửa sổ. Liễu cười nói:

- Người anh hùng lại xuống thang.

- Bây giờ mới thật là anh hùng đây, vì xuống khó hơn là lên.

- Vậy à? Em cứ tưởng xuống dễ lắm chớ.

- Đâu có. Lên, anh buông dây bông giấy là bám được ngay cánh cửa sổ rất dễ bám. Nhưng xuống thì buông cánh cửa xong, thân dây mình chưa nắm chặt được.

- Vậy anh nên cẩn thận cho lắm đó nhé.

- Nhưng không sao. Khó không có nghĩa là không được.

Liễu hét cả hồn vía khi thấy trong bóng mờ Lưu buông cánh cửa sổ. Chắc Lưu cũng rất sợ hãi. Chàng chỉ nắm dây bông giấy có một tay, mà nắm đâu có vững được như nắm đầu cửa sổ. Chợt chàng cũng không có điểm tựa nào hết.

Đó là cái giây hãi hùng đầu tiên trong đời Lưu vì chàng chưa hề mạo hiểm lần nào cả.

Liễu hồi hộp nhìn bóng đen tuột xuống đất, nàng không hiểu sao bóng ấy lại không tuột lẹ làng mà chỉ xuống từ từ, coi bộ khó khăn như là lên. Nàng không biết rằng nếu Lưu tuột lẹ, hai bàn tay chàng sẽ chảy máu.

Xuống tới sân, Lưu ngược lên, gởi theo gió lên lầu một cái hôn, mà Liễu cũng thả rơi xuống dưới ấy một cái hôn trả.

Lưu vội quẹo ra sân trước và tới đó, chàng mới chợt nhớ ra là buồng Liễu cũng có cửa sổ ra mặt tiền đường nữa. Chàng lại ngược, không hy vọng, nhưng sung sướng biết bao mà thấy bóng trắng mờ của Liễu hiện ra nơi khung cửa sổ đen thui.

Họ lại trao gởi những cái hôn vô tuyến và vẫy tay để tiễn nhau.

Ra tới lè cỏ rồi Lưu day lại nhìn lên cửa sổ lầu vẫn thấy bóng trắng mờ của bạn còn ở y chỗ cũ, chàng không dám vẫy nữa, sợ những người qua đường hiềm hoi bắt gặp, chàng làm lủi đi.

Liễu nhìn theo cái bóng đen ấy rất lâu, mãi cho tới lúc nó khuất dạng nàng mới đóng cửa lại.

◦ ◦
◦

Trong gia đình, chỉ có Bích là đoán được sự thật thôi. Những bậc cha mẹ có con đã trưởng thành từ lâu rồi, họ quên mất tuổi trẻ của họ ra thế nào, mà có thể họ không quên, nhưng vì vào cái thuở ấy, không hề có chuyện yêu đương ngoài hôn nhân, nên thiếu kinh nghiệm bản thân, họ không biết gì cả, không chú ý đến sự đổi thay bất thường nơi con họ.

Chỉ có Bích là hiểu. Lưu không nói gì nhiều hơn trước, có lẽ còn nói ít hơn nữa, cố ý hà tiện lời, sợ lỡ lời mà cũng sợ nói huyên thiên, người chung quanh chàng sẽ đoán biết rằng chàng đang yêu đời ghê lắm, sẽ tìm hiểu thì rất lòi thòi.

Mặc dầu thế, Bích vẫn hiểu. Nàng hiểu ngay trong cái giây phút mà nàng mở cửa cho anh nàng vào. Qua mùi hương của Liễu đã tố cáo Lưu phần nào, nhưng đó chỉ là một cảm giác thật mong manh, Bích không thể bằng vào đó được. Nhưng vẻ mặt của anh nàng đã nói rõ to quá, niềm vui của anh.

Mà đó là niềm vui lớn lao của một đời người, chớ không phải là niềm vui lật vạt đã gặp trong lúc đi chơi bời với bạn hữu đâu.

Thoạt tiên nàng đâm lo, bởi theo chỗ nàng tưởng nàng biết, thì Liễu là một con heo gạo. "Heo gạo" là danh từ mà các cụ dùng để chỉ những cô dâu không còn tân nữa, mà họ ở xa, hoặc điều tra không kỹ nên lầm.

Nhưng chợt nhớ ra rằng khó lòng mà gia đình của Liễu khúng gả con họ cho Lưu, nàng yên lòng lại được.

Nàng cũng không lo Liễu bị bỏ rơi, bởi một heo gạo bị bỏ rơi, không phải là bị bỏ rơi nữa, vì nó không đau khổ như là một trinh nữ bị người yêu phụ trong mối tình đầu.

Nếu xét kỹ ra, ai cũng ích kỷ tuốt hết. Bích cũng không còn là trinh nữ, nhưng nàng có mộng "làm lại cuộc đời". Nàng tự biện hộ cho mình rằng nàng sẽ đền bù cho người chồng của nàng một cách xứng đáng để an ủi hẳn về cái chỗ hẳn lầm phải "heo gạo". Nhưng nàng lại không thể tha thứ cho một chị dâu "heo gạo".

Đã hiểu, hết lo, nhưng Bích vẫn không thôi khó chịu. Nàng được giáo dục để có một nhơn sinh quan cổ điển về mọi hành vi, mọi cư xử của con người. Hễ yêu thì phải lấy nhau một cách hợp pháp và hợp nghi lễ cổ truyền. Nàng đã rủi ro không đi sơn sẻ được, thì

đành phận vậy, nhưng tha thiết muốn người anh thương mến của nàng cứ con đường tốt mà thẳng tiến, không có lộn xộn gì hết.

Nhưng mà anh ấy đã lộn xộn và sẽ lộn xộn nữa, vì ai đoán được lối ra của một cuộc yêu đương chùn lén nó sẽ ra thế nào?

Lưu yêu đòi ghê lắm, và chàng bắt buộc phải siêng đi nghe giảng, đi thư viện, đi nghe diễn thuyết, bởi nằm nhà, chàng sẽ bị nén tâm mất. Cái gì mà buồn, đau khổ, cũng không dám buồn, mà vui cũng chẳng dám vui.

Con gái thật khó chịu, và có một đứa em gái lớn xác như Bích, tức như là bị một thám tử theo dõi thường xuyên.

Chàng phải đi ra ngoài, để huýt sáo luôn miệng những bản nhạc vui mà không sợ rình rập, soi bói, xét nét, để được tươi nét mặt, khỏi phải trong đở tươi, ngoài héo xàu.

Đặc biệt hôm nay, chàng ra đại lộ Lê Lợi, tìm mua ở một hiệu bán dụng cụ thể dục một sợi dây gai có gút, với lại ở một hiệu ba-da mua một cây đèn bin [19](#) loại bỏ túi.

Leo lầu xuống lầu là một việc giản dị quá sức mà cả chàng lẫn Liễu đều ngốc, không hề nghĩ đến loại dây gai có gút ấy, cứ nhắm vào thân dây bông giấy mà thôi.

Chiếc đèn bin nhỏ, chàng sẽ dùng để soi sáng buồng của Liễu mà không lo người ngoài cửa sổ trông thấy chàng, soi sáng để tìm một nơi cột đầu dây ấy.

Đêm nay, chàng sẽ đi thăm Liễu theo lối cũ, nhưng chàng sẽ dạy nàng cột dây thòng xuống đất lúc chàng ra về, và những đêm sau, lúc chàng đến.

Chàng chỉ phải khổ công có một lần nữa thôi ở chuyến lên tối nay.

Những đêm sau, chính Liễu sẽ chịu khổ dịch đợi chờ, đêm nào mà chàng bận việc, chắc nàng sẽ phải đứng hàng giờ nơi cửa sổ để thấy bóng đen là thòng dây xuống.

Chàng nghĩ đến một ám hiệu gọi nhau, chàng huýt sáo nhại giọng một con chim ăn đêm nào hoặc vụt vào buồng Liễu một hòn sỏi nhỏ qua cửa sổ. Nhưng nghĩ ra thì không được an ninh lắm, nếu dùng những trò ấy, nên lại thôi.

Lưu lại khổ vì sợi dây gai này. Nó to chột và dài quá, cuộn lại, nó thành một khối to và một lượng nặng, mang nó về nhà, và tối lại mang nó đi, khó mà thoát khỏi bộ mặt tò mò và cuộc thẩm vấn của tên nữ điệp viên Bích.

Chàng đâm ra có thành kiến không hay với phái yếu mà chàng thấy là không được đường hoàng như nam phái. Nếu Bích là con trai nó sẽ bất kể đến những gì chàng nghĩ, chàng làm, có phải là dễ chịu cho người chung quanh hay không.

Có một hiện tượng ngộ nghĩnh này là cả hai, Liễu và Lưu đều nghe rằng mình trưởng thành hơn trước, thật sự trưởng thành từ sau lúc họ chia tay nhau đêm rồi.

Về mặt trí khôn thì không biết đến mấy mươi tuổi mới gọi là trưởng thành được, bởi bốn mươi lắm khi còn khờ, còn cần học hỏi thêm. Nhưng về phương diện cơ thể và sinh lý thì Liễu đã trưởng thành năm ngoái, còn Lưu thì đã trưởng thành sáu bảy năm nay rồi.

Và nên hiểu hai tiếng "sinh lý" một cách đúng nghĩa, theo nghĩa khoa học, sinh lý là đời sống riêng của tạng phủ, của toàn thân thể, chứ không phải là cái chuyện bậy bạ, mà nhà văn Lê Văn Trương không hiểu sao, lại gọi là "chuyện sinh lý", và được cả nước phụ họa theo mà hiểu như vậy từ trên ba mươi năm nay rồi.

Liễu nghe mình trưởng thành hơn, trưởng thành thật sự, vì nàng vừa biến ra đàn hà. Đời sống sinh lý của bộ máy thân thể chỉ hoàn

tất khi một trinh nữ biến thành đàn bà.

Còn Lưu thì lại nghe mình trưởng thành thật sự về phương diện tinh thần. Vâng, chàng nghe mình có trách nhiệm, nghe mình là một gia trưởng, phải săn sóc đến một người, phải lo cho an ninh tinh thần và vật chất của người ấy.

Đầu hôm sớm mai, cả hai đều biến thành người lớn, họ chững chạc thành linh, và nếu người chung quanh họ mà tế nhị, thì nhận thức ngay sự biến đổi nơi họ.

◦ ◦
◦

Những kẻ trộm, những tay cướp của giết người, lần đầu họ cũng sợ hãi lắm. Nhưng đến lần thứ nhì họ bình tĩnh hơn nhiều, tuy chưa hẳn hoàn toàn máy móc trong lúc "làm việc".

Bọn trên bộc trong dâu cũng thế. Đêm nay, Lưu không do dự nhiều lần, tim chàng cũng không có đập lúc chàng nhảy rào, lúc chàng bắt đầu leo cây. Nó chỉ đập giãy lát sau đó, khi chàng mệt vì ráng sức mà thôi.

Đứng đợi cửa trong buồng của Liễu, chàng cũng không thấy hồi hộp bao nhiêu, và khi bạn chàng vào trong, đóng cửa lại, chàng mừng, chàng vui nhiều lắm, nhưng vẫn không bị xúc động quá mức như đêm rồi.

Sau khi Liễu khóa cửa lại, và đôi bạn cũng đi lại cửa sổ, chàng nói:

- Anh có mua dây gai. Anh sẽ tìm chỗ, sẽ dạy em cách cột và tháo, để em thòng dây xuống cho anh lên mỗi lần anh tới thăm em.

- Hay quá! Vậy mà em không nghĩ tới phương tiện đó.

- Nhưng em phải cẩn thận, anh đi rồi phải tháo dây ra cất vào tủ cẩn thận. Có ai có quyền mở tủ em hay không?

- Có.

- Trời, chết rồi!

- Không sao. Đó là con sen. Nó sẵn sóc áo quần của em. Nhưng nó biết gì. Em nói là dụng cụ thể thao, nó sẽ hiểu như vậy.

- Mà quả đó là dây leo dùng trong các vận động trường.

- Thì càng dễ nói hơn.

Lưu nâng nhẹ bạn lên và hôn vào thái dương của nàng rồi thì thầm:

- Suốt ngày nay em có trông đợi giờ phút này hay không?

Liểu bá lấy cổ bạn rồi nũng nịu nói:

- Dữ hôn! Đợi tới bây giờ mới hỏi câu đó.

- Anh lo quên cái vụ dây thừng nên cần dặn dò em trước về việc ấy.

- Hông! Hông có cái gì quan trọng bằng tình yêu hết, mà anh đã để chuyện thương nhớ nhau ở hàng thứ nhì.

- Không, anh để nó ở hàng thứ nhất ấy chứ, ở ghế thượng hạng nữa lận kia. Cái chuyện thòng dây xuống cho anh leo lên đây, lại không phải để ta yêu nhau hay sao?

- Phải, nhưng em hông cho anh nói cái đó trước.

- Em nhỏ của anh những nheo ghê đi!

Lưu lại nâng Liễu lên rồi vừa hôn lên trán lên tóc mây của bạn, vừa ẵm bạn lại giường.

Khác với đêm rồi, họ ở trong bóng tối, chỉ thấy dạng dạng nhau thôi nhờ ánh sáng đèn đường xa và nhờ ánh sáng đèn trời đêm có sao, đêm nay Lưu mò kiếm trái boa [20](#) để thắp ngọn đèn chong, ngọn đèn này Liễu đã để cháy luôn luôn, khi nào nàng ở dưới nhà, trừ đêm rồi và đêm nay mà nàng tắt đi để bạn nàng vào cửa sổ mà người ngoài đường không thấy được, hay khó thấy lắm.

Liễu nói khẽ:

- Không, anh nên thắp cây đèn đọc sách để trên tủ đầu giường của em. Nó đang có điện mà em khóa lại. Anh cứ nắm sợi xích sắt nhỏ mà kéo nhẹ xuống một cái là nó cháy lên.

Lưu làm y theo lời bạn, mò mẫm để tìm sợi xích sắt và hai phút sau, chiếc giường hiện ra dưới ánh sáng ấm của một bóng đèn sáu mươi nèn. Chụp đèn bằng giấy cứng màu ngà, dồn ánh sáng lại nơi góc đầu giường bên phải của người nào nằm trên giường này.

Có lẽ Liễu cần nằm nghiêng, khi đọc sách, mà nghiêng bên trái, mặt tim, nên nàng cho cây đèn cái vị trí như vậy.

Liễu xích vào trong để nhường chỗ cho bạn, nhưng Lưu chặn nàng lại và tiếp tục ngồi nơi mép giường để ngắm bạn.

Giường thật thấp, nhưng chàng ngồi thẳng thì đầu vẫn nhô lên khỏi bệ cửa sổ, nên Liễu níu cho chàng khom xuống, nhưng nếu Liễu không làm cử chỉ ấy, chàng cũng sẽ làm, bởi dĩ nhiên là càng phút, mặt hai người phải cùng xấp lại gần nhau.

Trong bất kỳ cuộc yêu đương nào, lần đầu kể như là vứt đi, nhứt là trong mối tình tuyệt đối thứ nhứt (nơi Liễu) và mối tình thật sự thứ nhứt (nơi Lưu).

Cái lần ấy cả hai người đều quá bông bột vì thúc giục của xác thịt, nên họ không thể thưởng thức tình yêu được cho nhiều, kể cả

chuyện sinh lý nữa, họ cũng chẳng đủ bình tĩnh để lắng nghe tánh chất thật của nó.

Những lần gặp nhau về sau có thể rồi cái gì cũng đã lợt cả rồi, nhưng lần thứ nhì thì sự thần tiên mới thật là thần tiên.

Đây là lần mà đôi bạn có đủ thì giờ để nhìn nhau say đắm, mắt trong mắt, hồn trong hồn bởi nhu cầu thèm muốn đã lắng dịu lại phần nào rồi.

Đây là lần mà người ta có đủ bản lĩnh để nghe mùi vị của một cái hôn cho biết nó ngon, nó ngọt đến mức độ nào.

Đây là lần mà người ta yêu với tất cả cái nghĩa trong sạch của tiếng yêu, lần mà tình yêu không vẫn đục vì ý nghĩa bản thủ nào cả, ít lắm cũng trong giờ đầu. Đôi bạn nhìn nhau. Đêm nay Liễu không mặc bi-da-ma vải nữa mà mặc một chiếc sơ mi ngắn tay bằng lụa mỏng, cổ bà lai, vạt mà Lưu không hề phiêu lưu xuống hai cánh tay của nàng, xuống ngực nàng, chỉ ngắm đôi mắt của Liễu thôi.

Đôi mắt của Liễu khá to, khá tròn và rất đen, rất sáng. Màu đen huyền của đôi mắt nàng ánh vàng sáng của ngọn đèn đọc sách, ngời lên như là ướt lệ dưới ánh mặt trời, Lưu tự hỏi nếu chàng không liêu, chàng sẽ phải tiếc trọn đời, và làm thế nào mà chàng sống được nếu không có Liễu trong đời chàng?

Càng phút, đầu của Lưu càng hạ xuống, cho đến một khi kia, muốn thấy nhau, họ phải cận thị.

Bấy giờ thì họ không nhìn nhau nữa và Liễu đã nhắm mắt lại, Lưu hôn thật nhẹ lên tóc, lên da trán của nàng, chàng thích hít dài cái mùi của Liễu ở những nơi đó.

Lạ quá, họ cứ đinh ninh rằng họ sẽ nói với nhau nhiều lắm khi họ yêu nhau, nhưng giờ họ không nghe cần nói với nhau gì cả, có lẽ càng cần không nói hơn bởi sự im lặng làm cho cô đọng lại tất cả

tình yêu của họ mà lời nói sẽ làm loãng tan đi.

Đêm nay là đêm đầu tiên mà Lưu thấy được thân thể của người bạn đời của chàng. Khi bàn tay chàng bắt đầu phiêu lưu thì Liễu đưa tay lên bóp trái boả, trái boả này điều khiển cả hai bóng đèn, bóng đèn chong và bóng đèn đọc sách.

Thình lình, cả căn phòng bị chìm trong bóng tối và đến hai phút sau, Lưu mới quen được với ánh sáng rất yếu của bóng đèn chong năm nển, màu xanh. Chàng làm như là không buồn chú ý đến cử chỉ của bạn, và thấy tối hay sáng gì cũng thế thôi.

Nhưng cũng thình lình chiếc giường hiện rõ lên, sau một tiếng "cắc" khẽ. Lưu đã len lén bóp trái boả mà Liễu không hay.

Liễu nghe như bị ai dội nước lạnh vào người nàng một cách bất ngờ, khiến nàng đưa tay ra, co chơn lên một cách bất giác để tự vệ, rồi ý thức được ngay trò chơi tình nghịch của bạn, nàng lăn đi hai vòng rươi để xa lánh vùng ánh sáng và để nằm nghiêng, lưng đưa ra phía Lưu, vừa lăn, nàng vừa cười giòn lên.

Nhưng Lưu không cười, không giỡn, thái độ ấy khiến Liễu chỉ nằm bển lển chớ không trẻ con được nữa.

Chàng chỉ muốn thưởng thức vẻ đẹp của tám thân ngà ngọc của bạn chàng, bằng cặp mắt yêu mỹ thuật, chớ đâu có định bụng nô đùa. Và chàng nghiêm trang ngồi khom khom mà nhìn bạn.

Liễu đẹp. Chàng đã đoán được qua y phục rằng nàng có một tám thân khéo tạc như một pho tượng cẩm thạch, và quả đúng như vậy. Liễu sẽ lâu già ghê lắm vì nàng đẹp thể thao chớ không phải đẹp ẻo lả.

Thình lình, căn buồng lại chìm trở lại trong bóng tối khiến Liễu kinh ngạc vô cùng. Nàng đã nhẫn nại chịu số phận, như bất kỳ người vợ, cô nơn tình nào cũng phải chịu một lần khổ đó, trong buổi đầu ân ái

hay vào lần thứ nhì, như trường hợp của nàng, rồi thì nó quen đi, và đôi bạn tình hoặc đôi vợ chồng bấy giờ mới thân nhau thật là thân, thân mẹ với con, cha với con cũng không bằng, nàng đã chịu số phận rồi thì sao bạn nàng lại không tận hưởng thú thị giác của chàng?

Liểu không biết rằng Lưu đã có kinh nghiệm tình ái rồi, ít lắm là về mặt ái tình xác thịt, và nhận thức được sự quá "dạn đèn" nơi Liễu, có cái gì bất thường nơi một cô gái tân khi nàng sớm dạn đèn như vậy, Lưu cũng không rõ nữa, nhưng chàng nghe khó chịu nên chính tu xỉ của chàng bị xúc phạm một cách ngược đời.

Nhưng rồi Liễu hết thắc mắc vì nàng nghe như thế này dễ chịu hơn và vì rồi nàng được bạn nàng yêu và bản khoản nào cũng tan biến đi cả.

◦ ◦
◦

- Anh!

- Hử?

- Anh đừng có bỏ em mà đi như đêm rồi nữa nhé!

Mặc dầu buồng ngủ của Liễu vẫn chỉ cứ được soi mờ bằng bóng đèn chong, Lưu cũng đã đắp mền lại cho bạn, nhưng vì Liễu lại nằm nghiêng qua phía chàng để gác tay gác chơn lên người chàng, nên hóa ra chính chàng bị cái mền mà Liễu tót ra lúc day nghiêng, đắp lấy chàng.

Lưu bỏ thể nằm ngửa, quay qua nói với bạn thành thử cũng lại tót mền và hai người bị ngăn cách nhau bằng cái mền.

Chàng thì thầm:

- Anh rất muốn ở lại đây cho tới bốn giờ sáng, ngặt sẽ không biết nói

sao với ba má.

- Anh đi rồi, em nghe trơ trọi quá. Thà là như trước đây, không có anh thì thôi, chớ anh đã vào trong đời em rồi thì em nghe thiếu anh ghê lắm, sau khi anh ra về.

- Anh cũng vậy, anh nghe thiếu em ghê lắm, khi về tới nhà.

Liểu vụt thấy rằng chỉ có hôn nhơn mới giải quyết được tình cảnh bất toại nguyện của hai người, nhưng nàng cố ngăn mình nói ra điều ấy. Nàng đã quyết định cho mà không đòi hỏi thì không nên để bạn mình hiểu lầm về thiện chí của nàng. Hơn thế nếu Lưu mà bước tới rồi bị bên nàng khước từ, nàng sẽ khó chịu không biết bao nhiêu.

Để an ủi bạn, Lưu hôn nhẹ lên tóc nàng rồi nói:

- Má anh hễ cho ăn cái gì mà may mắn ngon miệng cả nhà và rủi ro món ấy lại thiếu, thiếu không phải vì nó thiếu thật, mà vì ngon miệng quá, nên ai cũng ăn nhiều hơn cái khẩu phần thường của họ, hễ có chuyện như vậy xảy ra thì má anh nói: "Nên thiếu mới nghe ngon".

Ban đầu anh cười chế giễu má anh rằng bà nói gượng để an ủi những người chưa đã thèm, nhưng về sau, anh thấy rằng má anh có lý.

Như vậy có lẽ ta nên hài lòng với tình trạng thiếu nhau này chăng?

- Anh nói có vẻ triết lý lắm, mà triết lý của anh cũng có vẻ đúng lắm. Nhưng cho dầu nó đúng, em cũng chẳng thích theo.

- Anh cũng vậy.

Đúng là tâm trạng và nhơn sinh quan của tuổi trẻ là tuổi không bền chí hưởng rất nhiều cái ít mà cứ muốn tận hưởng cho thật nhiều, cho ngấy ra cũng được.

Và ý thức về họ, đôi bạn cười xòa với nhau và Lưu lại phủ đầy những cái hôn lên Liễu.

Sự thương yêu trong sạch ấy dĩ nhiên phải đưa tới sự thương yêu kém lịch sự và một lần nữa, Liễu được bạn của nàng yêu.

Đêm nay, chàng mệt hơn đêm rồi, và nếu không có sợi dây thắt gút, không biết chàng sẽ xuống sân mà không gặp tai nạn dọc đường hay chẳng. Lưu tự hỏi như vậy lúc chàng buông sợi dây ra và vẫy tay tạm biệt bạn của chàng.

Nửa tiếng đồng hồ sau đó, lúc đỡ giấc ngủ, Lưu lấy làm thắc mắc về điều này lắm: là lần yêu bạn thứ nhì, người chủ động vẫn cứ là chàng. Nhưng giờ nhớ lại mọi chi tiết, chàng té nhận ra là Liễu đã khuyến khích chàng, đã đòi hỏi một cách kín đáo và khéo léo thế nào mà một người con trai khác hơn chàng, chắc không dè rằng có sự kiện ấy.

Đã có kinh nghiệm trong đường tình ái xác thịt, Lưu lại nhận định rằng Liễu bồng bột ghê 1 ấm, bồng bột gấp hai, gấp ba người khác, lúc được chàng yêu.

Mà thôi, chàng tự nhủ để khỏi băn khoăn, mỗi người mỗi thể chất, và đó không phải là một tội lỗi, một hư hèn của một phụ nữ.

◦ ◦
◦

Đêm sau, đêm thứ ba, đúng theo ước hẹn trong đêm rồi, Lưu vào thăm bạn trễ hơn thường lệ mười lăm phút. Chàng phải đợi sợi dây nàng thòng xuống, tức đợi nàng ăn cơm xong, lên lầu mở cửa sổ, v.v... chớ không thể vào buồng nàng để đợi nàng trong đó như trước đây. Đợi bạn tại sân, có thể gặp rủi ro, nên họ thấy giải pháp chắc ăn hơn hết là kẻ phải đợi phải là Liễu.

Lưu lên tới nơi là rút dây lên liền. Chàng toan ẵm Liễu lên cho nàng nhìn sao mà khỏi ngược mỗi cổ, thì Liễu nói:

- Hú vía cho tụi mình đó nha.

Lưu hơi hoảng hoi:

- Gì đó?

- Ba với má có vô hồi sớm, trước bữa ăn.

- Thật là hú vía. Nhưng đó là một cuộc báo động. Làm thế nào để phòng rủi ro về sau?

- Em cũng chẳng biết, để rồi xem. Chỉ rắc rối là cô em ngạc nhiên sao dạo này em ăn cơm tối xong là rút vô buồng ngay.

- Trời ơi, đó lại là một bài toán bẻ đầu nữa! Chính anh cũng gặp rắc rối đó, ba má, nhứt là con Bích cứ hỏi anh đi đâu mà đi mãi mỗi đêm. Hình như là con Bích nó đoán biết cái gì. Khổ quá!

- Thôi dẹp hết. Em bịa với cô rằng dạo này em mệt trong người, thì anh cũng nên bịa chuyện như em để giải thích sự năng đi đêm của anh.

- À, anh cần giải thích chính với em đây, sự vắng mặt của anh, tối mai.

- Sao vậy?

- Có một buổi diễn thuyết rất quan trọng.

- Hông, buổi diễn thuyết nào cũng không quan trọng hết.

Liểu ngã vào người chàng và những nhẽo nói như vậy.

Bấy giờ Lưu mới ẵm bạn lên. Chàng nâng Liễu lên thật cao, cho trán nàng chạm phải mũi chàng, rồi hạ nàng xuống và giải thích:

- Diễn giả là một nhà luật học Đức, nói về đề tài "Pháp luật và tập quán", anh cần phải nghe mới được.

- Nhất định không. Nếu đêm mai là tối chúa nhật em còn tha thứ được, chớ chỉ là ngày thường thôi thì anh phải vào đây với em.

- Sao tối chúa nhật anh lại được buông tha?

Lưu vừa đưa bạn lại giường, vừa hỏi như vậy.

- Vì chúa nhật em đi Biên Hòa với anh buổi sáng, buổi tối thiếu anh, em đỡ nhớ phần nào.

- À, đi Biên Hòa. Té ra chúa nhật này ta đi Biên Hòa?

- Dĩ nhiên. Ta phải đi hành hương ở các nơi mà ta đã gặp gỡ nhau mới được.

Lưu mở ngay cây đèn đầu giường, ngóc đầu dậy và nói:

- Anh phải ngắm lại cô gái dìu ông nội đi thăm bà nội mới được.

Đôi bạn nhìn nhau rất lâu, rồi Liễu cười hỏi:

- Có tìm lại được cô gái ấy hay không?

- Có, nhưng cô ta đã hết trẻ con nữa rồi.

- Có tiếc không?

- Trái lại nữa. Nhờ hết trẻ con mà cô ta đẹp hơn lên bội phần.

Lưu cắn một ngón tay của Liễu, ngậm ngón tay ấy và nói tiếp:

- Ngày ấy anh muốn cắn em như thế này.

- Tồi. Không hề nghĩ thanh cao hơn?

Lưu không đáp. Chàng vẫn lấy làm kỳ cho thể chất của người đàn bà. Không, Liễu không giả dối đâu, khi hỏi câu đó, khi mắng chàng tồi. Quả ngày ấy, nàng không có nghĩ quấy, mặc dầu nàng có bị chàng đánh sét lên đầu đi nữa. Phụ nữ họ rất trầm tĩnh về phương diện nhu cầu sinh lý, và Liễu đã "phụ nữ", y như bao nhiêu phụ nữ khác.

Nhưng giờ nàng không phụ nữ nữa, hay chỉ còn "phụ nữ" một cách đặc biệt mà thôi, phụ nữ theo một loại riêng. Đó là hạng phụ nữ sinh lực vượt bực.

Liễu là một phụ nữ đặc biệt loại đó, thứ phụ nữ mà chàng thấy tả trong loại sách chuyên môn, và có nghe bạn hữu nói đến nhiều lần.

Lúc chàng chuẩn bị tuột dây, Liễu căn dặn:

- Mốt, chúa nhứt, mặc dầu đi Biên Hòa với nhau ban ngày, nhưng tối vẫn phải vô đây nhé.

- Nếu đêm mai anh cứ đi nghe diễn thuyết?

- Em không đủ can đảm tự tử thì em sẽ xé xác anh ra.

Lưu rợn người lên trước cái câu có vẻ là nói đùa ấy. Lời thì là lời nói đùa thật đó, nhưng giọng nói của Liễu thế nào mà Lưu không còn nuôi ảo tưởng nào được hết, và chàng phải hiểu rằng lời hăm dọa đó là một cái lịnh.

Người con trai nào mới cưới vợ, hoặc mới có nhơn tình lần đầu, cũng lạm dụng ái tình quá mức nhu cầu thật sự của họ. Nhưng rồi tự họ, họ trở lại bình thường trong cuộc giao tiếp với người đàn bà họ vẫn còn yêu y như trong những ngày đầu.

Lưu thì khác. Chàng ở trong tình thế bị động và không lạm dụng, chàng vẫn bị lạm dụng mà lạm dụng quá mức rất cao, thành thử cái ngày mà tự chàng, chàng muốn trở lại bình thường, tới sớm hơn là những người con trai khác.

Nhưng không thể được.

Tự ái của giống đực ngăn chàng đầu hàng, còn kiếm cớ để nghỉ ngơi thì không có nào mà không bị bác bỏ một cách cương quyết.

Thế nên, sáng chúa nhật hôm nay, sau mười hai ngày họ yêu nhau, Lưu rất nhẹ người mà được vào thăm bạn một cách trong sạch. Liễu trặc chơn, nghỉ đi Biên Hòa một chuyến, nên nằm nhà.

Đây là lần đầu chàng đi thăm người yêu ban ngày, rất bồn chồn trên đường vào Gia Định, để xem cảm giác ra sao vì từ giây phút mà chàng tỏ tình với Liễu tới nay, họ chỉ gặp nhau trong một thứ ánh sáng mờ.

Cái bữa ăn sáng lần trước được tái diễn, y hệt như trước với những món ăn món uống trước. Nhưng con Toto thì thân hơn với chàng. Liễu cười nói:

- Em cố ý không thay đổi gì hết để giúp anh sống lại những giây phút của buổi ban đầu.

- Cám ơn em, nhưng anh lại không biết làm gì để giúp em sống thật lụi như anh.

- Anh đã giúp rồi, hôm ta đi Biên Hòa, bằng cách đứng nói triết lý trên cầu gỗ.

Địa danh Biên Hòa nhắc Lưu một ngày mà chàng còn ngấy, nên chàng nhìn lại bạn kỹ hơn. Không, bề ngoài, gương mặt của Liễu không có mang những dấu hiệu mà người bình thường cho là sự bộc lộ bên ngoài của một cá tánh đậm đặng. Tin tưởng của ta sai

làm về vấn đề ấy. Không có dấu hiệu bên ngoài nào cả, mà nếu có thì có lẽ đó lại không phải là dấu hiệu âm đấng.

Liễu có vẻ người lớn ra phết: và nàng đẹp hẳn ra. Ấy, về phương diện này thì có dấu hiệu đây. Nàng đã thành đàn bà trông thấy, nhưng mà cũng chỉ trông thấy đối với những người thường gần gũi nàng mà thôi, thành thử dấu hiệu thành đàn bà, cũng không phải hẳn là dấu hiệu.

Sau bữa ăn sáng, cần có buổi tắm nắng và Liễu hứng những tia cực tím của mặt trời vẫn trong bộ y phục ngày ấy, tức là chiếc din màu đỏ và săng-đai [21](#) trắng.

Nàng vẫn đi giày muyn [22](#) mũi nhọn nhưng không còn đánh nhịp 3/4 nữa vì chơn nàng trặc, đau lắm, cựa cựa rất khó khăn.

- Người lớn đang nghĩ gì?

Lưu hỏi đùa bằng cách nhắc lại hai tiếng "người lớn" chế giễu của chàng.

Nhưng Liễu không cười, nghiêm trang đáp:

- Bây giờ em mới nghe em thật là người lớn. Em đã trưởng thành thật sự rồi anh.

- Có chắc lắm không?

- Chắc một trăm phần trăm. Hôm nay em sáng tác được một bức tranh và đó là bức tranh đầu mà đáng kể của em.

- Sẽ cho anh xem chứ?

- Cố nhiên. lát nữa vào nhà, anh sẽ thấy. Trong em, cái gì cũng thay đổi cả, từ cơ thể đến cảm nghĩ. Em tự tin hơn, bên trong, còn bề

ngoài thì em thấy em chững chạc hơn trong lúc đi đứng, nói năng.

- Nào, ta vào nhà xem tranh coi nào.

Thật ra thì Lưu không nôn nao xem tranh của cô nữ họa sĩ tập sự này. Chàng không quen tấm nắng như Liễu, nên ngồi lâu ở đây khó chịu, chàng chỉ muốn tránh cái khổ dịch này mà thôi.

- Vội dữ vậy à?

- Vì anh nóng xem tranh.

Đôi bạn đồng đứng lên để vào nhà.

Bức tranh vẽ bằng goách của Liễu còn nằm trên giá, giá này đặt bên khu đồ cổ của phòng khách.

Vừa bước qua khỏi ngưỡng cửa, Liễu đã chỉ tay vào hướng đó và nói:

- Em đặt tên bức họa này là "Nắng trưa trên đường phố".

Thoạt thấy bức vẽ, Lưu ngỡ đó là tranh trừu tượng vì không nhận ra hình dáng của cái gì rõ rệt cả, nhưng nghe bạn nói như vậy, chàng mới hay rằng là không phải và mới cố tìm hình trong tranh.

Tranh đen trắng. Đó là một điểm làm cho Lưu ngạc nhiên. Thường vẽ tranh như viết văn, những người mới sáng tác rất ưa huê dạng, trong tranh thì bằng màu mè, trong văn thì dùng sáo ngữ rất kêu. Y như các phim dở cần téc-ni-cô-lo [23](#) để che lấp cái rỗng của nội dung phim, cái vụng của hình thức phim.

Cho đến cả đề tài tranh cũng không phải là đề tài mà những người mới vẽ ưa chọn lựa. Thường thì người ta thích vẽ cảnh đẹp, người đẹp, vì đầu đề ấy cứu vãn được sự không đẹp của chính bức tranh,

người xem tranh, ít ra cũng có cái gì để mà xem.

Nắng trưa là một đề tài không thể gạt gẫm như nắng sớm trong vườn hoa, ao sen trong thảo cầm viên hoặc thiếu nữ chải tóc, thiếu phụ dỗ con ngủ dưới ánh đèn mờ.

- Đẹp lắm! Lưu khen.

- Lấy lòng hả?

- Không, anh khen thật tình và anh tin rằng em sẽ đi xa lắm.

Lưu rất dốt lý thuyết hội họa. Nếu bảo chàng cắt nghĩa cái đẹp của một bức tranh, chàng sẽ không biết nói sao hết, nhưng chàng phân biệt được một bức tranh đẹp với một bức tranh chỉ hào nhoáng bên ngoài.

Vẽ nắng, Liễu diễn tả bằng yếu tố trái ngược lại. Nàng vẽ bóng đen nhiều hơn là ánh sáng, bóng râm mát của một đoạn đường nào đó không biết, nhưng chính nhờ thế mà ánh nắng gay gắt của một buổi trưa Sài Gòn, một buổi trưa của mùa hè suốt năm, nổi bật lên.

Lưu biết rằng đây không phải là một bức danh họa, vì một sinh viên năm thứ nhứt còn phải học hỏi, tìm tòi trong nhiều năm nữa, nhưng đó là một bước tiên phuông không chập chững chút nào. Mất Lưu rời bức tranh, đặt vào người bạn của chàng.

Qua lịch sử các nước và Việt Nam, chàng nhận thấy rằng những người đàn bà dâm dăng thường thì rất lắm tài, bất cứ trong địa hạt nào, doanh thương, chính trị, nghệ thuật.

Chàng không biết rằng một bản chất dâm dăng là nguyên nhân gây hậu quả của tài năng, nhưng chắc chắn là hai thứ đó liên hệ mật thiết với nhau.

Nếu những người đàn bà dâm dăng ấy mà không có tài, hay nói cho

đúng hơn, không trở tài được, là tại họ điên loạn trước khi tài họ xuất hiện.

Hình như là tài hoa nơi họ chỉ trở được khi họ còn giữ được một mức thăng bằng nào đó và nó tiến lên song song với bản chất dâm dăng của họ, càng dâm, họ càng tài, mà khi bản chất này vượt quá độ tối cao, sự thăng bằng bị cắt đứt và khách tài hoa trở thành một con bịnh.

Đã bảo những người đàn bà dâm dăng, tài ba lỗi lạc trong bất cứ địa hạt nào, mà cũng nên biết thêm rằng những người ấy luôn luôn nghe thích hoạt động trong một địa hạt nào đó, chớ không hề cam phận sống tối tăm đời sống nội trợ thường, mà học toàn những ngành hoạt động cần nhiều năng khiếu và tài ba, văn nghệ, chánh trị, khoa học, doanh thương v.v... chớ cũng không phải hoạt động thường, như dạy học, chẳng hạn, mà đủ cho họ.

Nhờ thế mà người ta mới nhận thấy sự liên hệ giữa tài năng và bản chất dâm dăng chớ nếu họ bằng lòng với một đời sống tối tăm thì không ai dè có sự kiện, có hiện tượng ấy cả.

Xem bức tranh hứa hẹn này rồi, Lưu không còn thắc mắc vì sự quá bông bột trong yêu đương của Liễu nữa. Nhưng một mối lo ngại lại nổi lên. Liệu Liễu có giữ được mãi sự thăng bằng hay không?

Những nét vẽ của Liễu có thể đặt nàng vào họa phái dã thú. Lối vẽ ấy, và cái đề tài nóng bức tuy thế mà còn được tiết chế lại bằng cách vẫn ở trong quan niệm cổ điển phần nào, là vẽ có hình có dáng, con mắt phàm phu nhìn kỹ còn biết được nàng vẽ cái gì.

Lưu không cả quyết rằng các họa sĩ trong các phái trừu tượng là người điên, nhưng dầu sao, họ cũng hơi hơi mất thăng bằng phần nào, và thấy rõ là Liễu như cố giữ thăng bằng là tuy không cổ điển hoàn toàn nhưng cũng chưa ngã hẳn qua trừu tượng, mặc dầu đề tài mà nàng chọn có hơi bộc lộ cái sinh lực chực bùng nổ lên của nàng.

Liệu Liễu sẽ làm chủ được lâu dài tâm thần và bản ngã nàng hay không?

Liễu bỏ bạn đứng đó, chạy ra sau có việc gì ấy không rõ, đã thân nhau quá rồi, nàng thấy bồn phận cảm khách của nàng được giảm cho nên không cần có mặt luôn luôn.

Đứng một mình, Lưu buồn, bước lại cái tủ sách mà Liễu nói rằng là chứa toàn công báo.

Quả đúng như vậy. Ông cựu Đốc phủ sứ Trịnh Đức Hải mê công văn như người ta mê thơ, và mỗi mười hai quyển. "Công báo Đông Dương" được đóng lại thành một tập bìa da dê thật, với chữ mạ vàng nơi gáy in rất khéo.

Tuy nhiên trong mớ công báo ấy cũng có xen vài quyển sách thường, chẳng hạn như "Chuyện đời xưa" của Trương Vĩnh Ký, "Minh tâm bửu giám" cũng của Trương Vĩnh Ký.

Bỗng người tình của cô nữ họa sĩ tập sự lặng người đi, trước một quyển sách, à không, trước hai quyển sách đóng chung lại thành một tập, chân gáy sách mang tên bà nội ruột của Liễu mà chàng biết được vào một đêm nàng tâm sự về gia đạo với chàng: Bà Nguyễn Thị Yến!

Tên của hai quyển sách này được khắc rõ trên gáy sách. Đó là quyển "Cầm ca tân điệu" và quyển "Hà hương phong nguyệt".

"Hà hương phong nguyệt" là một tiểu thuyết khiêu dâm khét tiếng của thế hệ trước nữa, thế hệ ông nội của Liễu, do nhà văn Lê Hoàng Mưu biệt hiệu Mộng Huê Lầu sáng tác bằng văn biền ngẫu, có đoạn bằng cả thơ lục bát nữa mà không sắp chữ để in như thơ, mà sắp liên tục như là văn xuôi vậy.

Đó là những điều mà chàng được biết một cách tình cờ, trong câu

chuyện của những người cao niên, chớ chàng chưa hề được đọc, được thấy mặt cái tác phẩm đã trở thành quý giá vô song vì quá hiếm hoi ngày nay.

Chàng thừ người ra, tự hỏi sao một bà Đốc phủ sứ lại đọc sách khiêu dâm, mà nhứt là trang trọng cất giữ, chừng bày quyển dâm thư ấy ra như thế này.

Lưu kéo thử cửa tủ thì thấy tủ không có khóa. Chàng mở tủ ra, và vừa thò tay vào đó thì Liễu trở lên với hai ly măng cầu xiêm trộn đường, ướp nước đá, có lẽ chính tay nàng soạn lấy nãy giờ.

Lưu hoảng sợ, còn chưa biết tính sao thì Liễu cười hỏi đùa:

- Ăn cắp sách gì đó, ông luật sư?

Vừa nói, nàng vừa bước lại gần chàng để xem chàng tò mò về cái gì.

Lưu điếng người, rất sợ Liễu biết về tác phẩm nói trên và ngăn cản chàng. Nhưng chắc là Liễu không biết vì nàng không hề đọc sách trong tủ này. Và lại nàng không thấy tên của quyển sách.

Vì lụp chụp và không quan tâm đến cử chỉ của bạn, nàng chỉ đọc sơ qua tên của quyển đầu thôi:

- Cầm ca tân điệu, chắc là bà nội học thêm nhạc lý ta.

- Cho mượn nhé?

- Anh đọc thứ đó làm gì cho nhức đầu?

- Đâu có, anh rất cần vì anh đang học đàn tranh.

- Vậy à? Thì cứ lấy đi.

Đôi bạn ăn món ăn có tính cách giải khát mà Liễu đã mang ra từ nãy đến giờ trong im lặng. Lưu bận nghĩ ngợi về quyển dâm thư mà chàng vừa phát kiến trong một tủ sách ba đời, nên không nói gì, còn Liễu là chủ nhà, nhưng lại nghe mình là bà chủ nhà, nên có khuynh hướng nhường việc ăn nói lại cho chồng.

Lâu lắm, nàng bỗng dặn khế:

- Tối anh vào trễ một tiếng đồng hồ nhé.

Lưu giật mình hỏi:

- Hử!

- Tối anh vô trễ một tiếng đồng hồ vì tối nay ba má tới thăm ông nội. Ba má không ở lâu, như anh đã có dịp thấy! Nhưng em lại không biết giờ giấc ba má đến thì anh cứ lùì lại cho thật lâu là chắc ăn.

- Ừ.

Chị người nhà bưng ra hai ly nước ướp lạnh. Lưu ăn thật lẹ, chàng đã làm rốc ly rồi trong khi ly măng cầu của Liễu chỉ mới vơi phân nửa.

Chàng vội vàng uống cạn ly nước mát rồi nói:

- Thôi để anh về, vì anh còn bận ghé Đa Kao có chút việc.

- Nhớ lời em căn dặn nhé.

- Rất nhớ.

Tiến bạn ra cổng, Liễu hơi ngạc nhiên mà nhận thấy bạn nàng sao mà như là lo âu, bối rối buồn bực vì cái gì.

- Anh sao vậy? Nàng hỏi.

- Gì?

- Trông anh như người mất hồn.

Lưu gượng cười hề hề rồi đáp:

- Hơi hơi khó chịu vì mùi vanille của mãng cầu.

Một lần nữa, chàng lại nói sự thật, nhưng vẫn nói láo như thường. Quả chàng không chịu được mùi vanille mà nhiều người rất ưa, nhưng chàng lo ra đâu có phải vì thế.

- Vậy à? Em có biết đâu. Hèn chi mà Bích rất không ưa kem vanille. Em biết thì từ rày em tha anh chất ấy! Anh nên nghĩ đến chuyện khác là một lát nó quên đi.

- Anh buồn nôn lắm! Thôi, anh đi em nhé.

Hai tiếng "buồn nôn" của Lưu giúp Liễu không thắc mắc trước sự ra đi không bịn rịn, quá lạnh nhạt của bạn nàng, vì nàng đinh ninh rằng Lưu rất khổ sở vì mùi vanille, mà ai không ưa mùi vị gì, buồn nôn trước mùi vị ấy lắm, mà không thiết đến gì nữa cả.

◦ ◦
◦

Về tới nhà, Lưu hồi hả lên lầu, hồi hả vào buồng mình vì chàng rất sợ Bích thấy quyển sách rồi tò mò đòi xem.

Bích đang bận dưới bếp và quả nàng có thấy quyển sách nhưng nàng không tò mò, vì bận, với lại vì tưởng đó là sách luật.

Lưu khép cửa buồng lại rồi ngồi 1ại bàn viết của chàng và mở sách ra liền.

Mùi mốc meo ẩm ướt và mùi bụi thời gian xông lên nực nồng, làm

cho chàng nhảy mũi ba bốn cái liên tiếp.

Sách khổ lớn, khổ cổ điển của miền Nam vào đầu thế kỷ này mà hiện nay nhiều sách xưa tái bản, như là "Thuyết Đường diễn nghĩa", "Phạm Công Cúc Hoa", "Lâm Sanh Xuân Nương" v.v... vẫn còn theo.

Giấy sách đã vàng khè, sờ nghe nó giòn lắm, nên chi Lưu lật sách rất cẩn thận.

"Cầm ca tân điệu" quả thật là một quyển sách dạy đàn có phụ lục in những bản lớn, những "bản thầy" và chắc bà cụ cần cái phụ lục này chớ phần nhạc lý phía trước không có gì đáng đọc, đối với một con người đã chơi đàn từ lâu rồi như bà cụ này. Vâng, trên gáy sách có in năm được đóng bìa là năm 1930, mà năm đó, bà cụ đã ba mươi rồi, còn Liễu thì cho chàng biết bà cụ hay đàn tranh hồi thuở còn con gái lận.

"Hà hương phong nguyệt" là một quyển tiểu thuyết rất mỏng và Lưu rất ngạc nhiên khi lật tới trang chót, thấy một chữ CHUNG to tướng rồi mà sau đó, còn một xấp giấy gì nữa ấy.

Hết trang chót rồi tới cái bìa, bên trong quảng cáo cho nhà xuất bản, tự gọi là tiệm sách, bằng thơ lục bát:

Đôi lời ngỏ với lục châu

Khui tiệm buôn bán đã hầu mười năm

Nhờ ơn chư vị hảo tâm

Gởi thơ buôn bán tri âm bấy chầy.

...

Dưới bài thơ quảng cáo còn một bài nữa, viết tay. Bài thơ này không

biết tác giả là ai, nhưng sách xưa nào của miền Nam cũng mang nó nơi bìa, do chủ của quyển sách viết lấy để mắng khéo bạn mượn sách, Lưu đã có dịp đọc bài thơ này ở nơi khác rồi. Thơ rằng:

Có tiền mua lấy để mà coi

Mất công cho mượn, mất công đòi

Quân tử đưa ra nào có tiếc

(Nhưng) Mất công cho mượn mất công đòi

Nhìn tuồng chữ, những nét mực đã phai màu, Lưu bùi ngùi nhớ đến một thời, không xa lắm, vì mới có nửa thế kỷ đã qua mà thôi, nhưng người thời ấy đã ra tro bụi hết cả rồi, và cảm nghĩ của họ, lời ăn tiếng nói của họ bị thế hệ này biến khác đi hết.

Nhưng con người muôn thuở vẫn có nơi họ, từ ngày ấy và tiếp tục nơi con cháu họ bây giờ. Họ đã làm dân thư, đã đọc dân thư.

Lưu lại lật qua trang rồi chết sững.

Lâu lắm và lâu lắm chàng mới ra khỏi cơn hôn mê mà trong đó hai bóng ma hiện lên. Hai bóng ma? Vâng, hai bóng ma phụ nữ, vì đây là bút tích của bà cụ điên lâu đời đang nằm trên Dưỡng trí viện Biên Hòa.

Không hiểu sao, Lưu vội xếp sách lại không muốn đọc nữa, mặc dầu tập chót, tập:

Nhật ký

của bà Trịnh Đức Hải.

Nhũ danh Ngô Thị Hường

gợi tò mò của chàng ghê lắm.

Tấn thăm kích của thế hệ thứ nhứt trong gia đình Liễu, tấn thăm kích đoán thấy ấy đã xô chàng vào gia đình họ Trịnh nhưng giờ đã muộn lắm rồi, chàng đã yêu Liễu rồi thì không nên biết gì hơn, nếu quả có thăm kích này.

Đã tới giờ cơm rồi, nên Lưu thay đồ mát để xuống nhà.

Không có gì lạ xảy ra trong bữa ăn, mặc dầu chàng bị kích thích quá mức, ngồi không yên nơi. Cả nhà như đoán biết rằng chàng đã yêu, mẹ chàng và Bích lo sợ lúc đầu, rồi qua một tuần lễ, người ta đâm chán đi vì thấy mình bất lực ngăn cản chàng, nên rồi những lời hỏi đơn hỏi ren không còn nữa, mà cũng chẳng ai buồn theo dõi, rình rập xem chàng buồn hay vui.

Hôm nay Lưu ăn thật ít và thật vội vàng, nhưng đến cô Bích tò mò là như thế mà cũng chẳng buồn ngạc nhiên. Ăn xong, chàng lên lầu liền.

ÝCủa

Giấy viết nhựt ký là giấy gọi là "giấy ống Bò" rất được trọng dụng ngày trước trong các gia đình giàu có. Tờ giấy thật dày, thật nặng, màu ngà, đưa lên mặt trời thấy hình một con voi giữa tờ.

Khổ giấy to hơn khổ sách một ít, và được cắt xén trước khi viết nên nó bằng y cỡ của quyển sách đóng chung với nó.

Hình như là người viết đã dùng mực Tàu, nên tập nhựt ký xem cứ như là mới viết vì giấy ống Bò màu ngà không ngả màu mà mực Tàu cũng "trơ gan cùng tuế nguyệt".

Bàn tay run run, Lưu lật qua tờ đầu của tập nhựt ký, tờ mang tên họ

người viết, dùng làm bìa và những trang nhật ký bắt đầu.

8 Octobre 1925 - Dọn nhà đã xong, thật là nhẹ.

Nếu như đây là những tờ sách, Lưu đã không nghe sao cả, vì sách sử chẳng hạn thường nói đến những ngày tháng xa xôi hàng nhiều thế kỷ xưa. Nhưng mấy dòng chữ này lại là chữ viết tay, lại còn như mới ràng ràng, chàng không sao mà không có ảo tưởng rằng mình đang sống cùng thời với người viết nhật ký.

Rồi ảo tưởng ấy tan biến liền, chàng ý thức về khoảng xa cách giữa bà cụ này và chàng, giữa năm 1925 và năm 1965. Đúng bốn mươi năm rồi, nên chàng nghe nao nao buồn về kiếp phù du của con người.

Lưu đọc tiếp những điều bà cụ ghi trong ngày 8 tháng mười dương lịch năm 1925 ấy

.....
..... là nhẹ.

"Tình đời nghĩ cũng nực cười. Khi ông nhà mình, từ Nam Kỳ Soái phủ đổi xuống làm ông Quận ở Cai Lậy thì hương chức hội tề dưới ấy họ gọi người, gọi ghe lên Sài Gòn để chở đồ đạc nhà mình xuống dưới ấy.

"Nay ông nhà mình lại đổi trở lên Gia Định thì vợ con phải chịu cực nhọc chớ không ai giúp hết. Có đón mà không có đưa.

"May là ông nhà mình làm quan thanh liêm đã!

"Chắc họ bận đón người mới, có công đâu mà tiễn người cũ là kẻ mà họ hết nhờ cậy.

"Nhưng ông nhà mình lại là người mới ở tỉnh thành Gia Định này, có sao lại... À, dân ở đây là dân Sài Gòn mà, đâu có sợ quan như dân ở

tỉnh.

"Bọn hội tề họ cũng giỏi tin tức lắm đó chứ. Các ông Quận sắp đáo nhậm quận của họ, tên gì, từ đâu đến, họ biết trước hết thầy, đi rước ăn khốp, trơn vo vo".

9 Octobre 1925 - Ông nhà mình chỉ mới là Tri Huyện hạng nhứt thôi, mà được giữ chức Thơ ký tỉnh ²⁴ thôi thì cũng tạm an ủi được.

Chỉ phiền là bổng thì có cao hơn nhưng lộc lại khô queo. Đi chủ quận, có thanh liêm tới bực nào, lộc cũng dồi dào, không nhận cũng chẳng được với họ.

15 Octobre 1925 - Ông Huyện ởng lại ưà Sài Gòn hơn tỉnh mới kỳ. Ở đây đã khô queo, còn gặp cảnh củi quế gạo châu nữa, làm sao mà vợ chồng khá lên cho được. Để mình ráng thuyết ởng thử coi.

22 Octobre 1925 - Mình vừa đọc hết tiểu thuyết "Tiền bạc bạc tiền" của Hồ Văn Trung tự Biểu Chánh. Hay quá! Ông ấy cũng là một viên Tri phủ Tây học mà làm văn hay như nhà nho.

Mình không hiểu tại sao dạo này thiên hạ lại mê tiểu thuyết "Châu về Hiệp phố" của Phú Đức đăng trong nhật trình Trung Lập Báo dữ vậy không rõ. Trong tiểu thuyết của Phú Đức chỉ thấy oán hận và oán hận chứ đâu có nói chuyện thế thái như tình như trong tiểu thuyết Hồ Biểu Chánh.

À, chắc ông Huyện nhà mình ởng nhiệm bạn đồng liêu của ởng là ông Phủ Trung, tự Biểu Chánh, nhiệm cái quan niệm không ưà tiền bạc trong tiểu thuyết của ông ấy, nên mới đòi nằm rục xương rục cốt tại đất Bà Chiểu này.

12 Novembre 1925 - Hồi chiều này, đi vòng lớn Hàng Sanh thú vị quá. Xe song mã êm thiết, sang thiết.

Mình thích chí, thưởng thằg Xê-ít [25](#) Chà-và tới năm cắc.

Khi xe chạy qua cầu Hội Đồng Sầm, ông Huyện của mình ổng thấy đám đất ở đầu cầu, dựa bờ rạch nước xanh um như nước biển, ông mê chết đi.

Ổng đòi mua miếng đất ấy để cất nhà.

Mình phải ráng làm cho ổng đổi ý. Ổng mà cất nhà tại đất này thì ổng sẽ vận động ở Sài Gòn trọn kiếp, không làm sao mà ngóc đầu lên được!"

Lưu ngừng đọc, ngó mông vào khoảng không.

Hình ảnh của Sài Gòn ngày xưa hiện lên, lũ lượt kéo qua trước mắt chàng như những hình trên mặt của một cây đèn kéo quân.

Bóng ma dĩ vãng nổi lên rất đông đúc, và mặc dầu người viết những trang nhật ký này hiện còn sống, chàng vẫn có cảm giác rằng "nàng" là một bóng ma.

"Nàng"? Vâng, không làm sao mà Lưu hình dung được rằng kẻ viết những dòng này là bà cụ sáu mươi trên Biên Hòa. Chàng chỉ thấy trước mắt chàng một thiếu phụ hăm sáu, đài các tội bực vì "nàng" là vợ của một công chức trong cấp "quyền uy", cao cấp nhất của người bốn xứ.

Thì ra, chỉ trong vòng có bốn mươi năm mà Sài Gòn thay đổi rất nhiều, thay đổi từ ngọn đến gốc cho đến cái việc nho nhỏ là tiểu thuyết đăng báo, cũng đã trải qua bao cuộc bể dâu. Thuở ấy ông Phú Đức vừa lên mà giờ không ai nói đến ông nữa cả.

24 Décembre 1925 - Đêm nay Chúa giáng sinh và mình đã bại trận, vì ông Huyện ổng cho mình biết rằng ổng đã mua miếng đất đó rồi.

Thôi, số phận ai nấy chịu, không làm sao mà cưỡng lại được số trời.

Nhưng buồn quá, cái đêm Chúa giáng sinh này! Mình về với ông Huyện đã bốn năm rồi mà vẫn hiếm hoi, không sanh nở lần nào hết.

Ông Huyện ổng buồn lắm, bên cha mẹ chồng mình buồn lắm. Không khéo, họ lại xúi ổng kiếm vợ bé thì chết mình!

Một lần nữa, Lưu vội xếp sách lại rồi đi nằm liền. Lần này chàng hoảng sợ thật sự, chớ không phải chỉ do dự như trước bữa cơm trưa nữa.

Bà Huyện Hường đã nói lên hai tiếng "vợ bé". Mặc dầu Liễu đã đấm chánh rằng bà nội ruột của nàng chỉ là vợ thứ thôi chớ không phải vợ bé, không có gì chứng tỏ rằng nàng biết hết sự thật, và có thể cô giáo Yến sắp ra sân khấu rồi đây.

Lưu nằm một hơi rồi ngủ quên luôn. Khí hậu Sài Gòn vào mùa nóng nực làm cho nặng mí mắt của mọi người sau bữa cơm trưa, kể cả những người có niềm riêng, có lo nghĩ lớn.

Khi Lưu giật mình thức dậy thì chàng nghe bản thân vô cùng, như vừa đau ốm mới khỏi. Chàng vừa sống với ma trong một âm khí nặng nề nó đè nặng lên cơ thể và tâm thần chàng.

Lạ quá, chuyện đời xưa, chuyện Lê Lợi, Trịnh Sâm chẳng hạn, sao mà ta đọc, ta nghe dừng dừng, nhưng chuyện xưa ít ít, xưa chừng vài mươi năm lại như có linh hồn và linh hồn của nó còn phảng phất đâu đây, mặc dầu đó là những chuyện lật vạt, bì sao cho được chuyện người anh hùng núi Lam đánh giặc dựng nước. Hay có lẽ chính vì đó là những chuyện lật vạt nên ta nghe nó có sự sống? Vâng, những người kể chuyện hay là những người hay nói cà kê về những chi tiết nho nhỏ quanh câu chuyện đã thổi sinh khí vào câu chuyện và làm sống dậy những vật vô tri, vô giác, những người khuất bóng, như một tay phù thủy hà hơi cho một xác chết đứng lên mà hoạt động.

Chàng dậy, xuống dưới nhà để tắm, và tắm xong, nghe khỏe khoắn lạ, chàng lại lên lầu để đọc tiếp tập nhật ký của người thiếu phụ hiếm hoi, làm như là hễ trong người ta thơ thối thì ta có thể chống trả với bất kỳ niềm đau, nỗi buồn nào, không phải sợ nó nữa.

18 Janvier 1926 - Hồi Sáng, mình đi sắm Tết ngoài chợ Bến Thành.

Máy thẳng xe nước của Xã Tây ²⁶ là máy thẳng dịch vật. Mình phải nói với ông Huyện để ông mét với ông Phó Xã mới được.

Chúng nó tưới đường ²⁷ mà hễ gặp đàn bà con gái thì xịt nước vào người ta rồi rộ lên mà cười với nhau. Thật là coi rẻ nhân phẩm của người dân.

Nhưng từ thuở giờ chúng nó chỉ dám xịt mấy chị áo bà ba thôi, bữa nay quân đó lại cả gan xịt vào các bà các cô sang trọng nữa.

Nhưng nhờ vậy mới có sự can thiệp của mình (và mình mới gặp lại Yên).

"Rồi, cô giáo Yên đã ra sân khấu rồi đây!" Lưu lẩm bẩm như vậy. Và kể từ trang nhật ký này, không gì ngăn chàng đọc tiếp được hết, bởi chàng đã lọt vào bộ trái khế răng cửa của guồng máy nó lôi cuốn chàng vào đó mãi.

Trọn đời, chàng không hề đọc dăm thư "Hà hương phong nguyệt" mà chàng đã mượn để xem cho biết tiểu thuyết ấy kể câu chuyện gì, vì khi chàng đọc hết quyển nhật ký này thì tai họa xảy ra liền trong đời... chàng.

Đêm nay, chàng sẽ không vào thăm bạn, vì chàng bận đọc nhật ký, bất kể Liễu trách móc hay giận hờn về sau. Nhưng không bao giờ có cái về sau ấy cả.

19 Janvier 1926 - Mới tái ngộ hôm qua, nay đã phải xa nhau rồi. Yến có về quê ăn Tết và nó đến từ già mình [28](#)

Yến trẻ hơn mình một tuổi. Nó tuổi dần.

Mấy ông thầy coi ngày, coi tuổi, họ nói lắm rắm mà đúng lắm đó chớ. Tuổi dần số phận long đong lắm. Yến nó lịch sự [29](#) ghê hồn, vậy mà mãi tới bây giờ nó cũng chưa lấy chồng được [30](#).

Hay là chỉ tại tình thế chớ không phải vì cái tuổi Dần của nó? Ủ, phụ nữ mà làm thầy, làm bà, thì người ta ít dám vói tới lắm. Những người bậc ông thì họ tìm con gái nhà giàu, chớ không cần cô giáo cho lắm. Tội nghiệp!

6 Février 1926 - Bữa nay là mừng 6 tháng giêng ta. Ông Huyện ông muốn "1ấy" ngày tốt nên cho thợ đào móng để xây nền nhà. Mình ưa kiểu nhà lai hơn, nhưng ông lại thích kiểu nhà Tây chánh hiệu. À, mà ông thích kiểu nhà Thụy Sĩ mới là kỳ cho chớ.

Tới đây tập nhứt ký mất rất nhiều trang, không biết được là bao nhiêu vì các trang không được đánh số, thì tập này nhảy vọt đến gần một con trắng.

30 Mars 1926 - Đám ma Quách Đàm lớn ghê hồn, từ cổ chí kim, chưa hề nghe nói đám nào rình rang đến như vậy, kể cả đám ma vua chúa nữa.

Ông ấy giàu quá sức, dám đổ tiền ra cất một cái Chợ Lớn nhứt nước, chợ Bình Tây, rồi tặng không nhà nước.

Nhưng rồi cũng không còn gì, nghe đâu vợ con ông thấy rằng đã sạt nghiệp rồi thì cho sạt nghiệp luôn nên lãng phí quá lẽ trong đám ma này. Bất kỳ ai, lạ hay quen mặc kệ, mà đến phúng điếu là họ tặng lại một trăm đồng bạc, thành ra tất cả các-chú trong Chợ Lớn đều phúng điếu ông ấy, mà họ đồng hàng trăm hàng ngàn, tiền tặng lên

tới bạc triệu.

Mà chưa hết đâu. Ngày đưa đám bất kỳ ai đi theo xe tang cũng được tặng một cây quạt giấy xếp lại trong đó có giấu một tờ giấy năm đồng, thành ra đám ma đi từ sáng tới chiều mà cái đuôi vẫn còn.

Thật là điên của.

Năm mươi năm sau, không biết còn ai nhớ tới Quách Đàm hay chẳng?

Kiếp người phù du quá! Năm mươi năm sau, mình sẽ ra sao mặc dầu bây giờ mình là bà lớn An Nam đầu tỉnh?

Nói rằng ở Sài Gòn không lẽ lộc là sánh với tỉnh kia, chớ vẫn có. Hôm Tết họ đi lễ rượu sâm-banh [31](#), rượu cỏ-nhác [32](#), thùng này đến thùng kia, không có chỗ mà cất cho hết.

Ông Huyện ông biểu mình làm mặt xấu, ra Sài Gòn kêu các hiệu Épicerie [33](#) mà bán rẻ lại. Nghe đâu các quan khác họ cũng làm như vậy hết.

Thì cũng như các tang gia giàu có vậy mà. Tràng hoa cườm, họ biết cất đâu vì người ta phúng điệu hàng trăm cái, nên rồi tràng hoa ấy ba ngày sau trở về tay các nhà sản xuất.

2 Avril 1926 - Yên có tới chơi. Trời, sao mà bây giờ lỡ thời rồi, nó lại đẹp hơn hồi thời con gái?

Yên tệ quá! Nó cũng dạy học ở Bà Chiểu đây chớ nào có xa xôi gì, vậy mà biết địa chỉ mình từ lâu, nó ít khi để chơn tới đây. Nay có việc cần mình, nó mới chịu "dời gót ngọc" đến. Quả thật gót của nó là gót ngọc. Loại guốc ngù ngà [34](#) đã xưa rồi, xưa tới năm sáu năm vậy mà nó mang, trông vẫn cứ đẹp, vì cái gót son của nó, cho đến mình là

đàn bà mà thấy cũng mê.

Không biết nó làm gì mà bị đở tuốt xuống Hà Tiên. Nó cầu cứu với mình để nhờ ông Huyện giữ nó lại.

Ông Huyện khó tánh ghê hồn, nhứt là về chuyện nhà nước thì ông luôn luôn rậm rấp, một với một là hai, hễ ai có tội mà kẻ ấy là em cháu ông, ông cũng không tha.

Khó nghĩ quá! Nó là bạn thâm giao của mình, vừa mới gặp lại nhau sau nhiều năm xa cách, vui mừng quá không lẽ lại để cho xa nhau nữa.

Vả lại mình cũng cần một người bạn gái lắm.

Mình ưa đi coi hát, mà ông Huyện ông lại không thèm đi, đàn bà có chồng đi đêm một mình, ai còn coi mình ra gì.

Vợ ông Cò-mi [35](#) Hồ tới ngày cứ gầy sòng, không còn biết trời đất là gì nữa thì không chơi với con mẹ đó được.

Để mình nói thử với ông coi sao.

5 Avril 1926 - Ư hự! Nghe ông Huyện ông nói mà mình mắc cỡ. Con Yén, mình khoe với ông là bạn xí-cốt [36](#) của mình, nhưng ông coi hồ sơ của nó rồi thì ông hỏi ôi.

Sỡ dĩ nó bị đở là do sự can thiệp của con mẹ Cò-mi Hồ. Con mẹ này dữ thiệt. Nó ra tới ngoài Sở Học Chánh Nam Kỳ thì con Yén không chết sao được.

Cứ theo lời ông Huyện thì con Yén nó nhí nhánh ghê hồn đi, bẻ ngoài thì cũng nghiêm trang như ai, nhưng thật là nó lẳng lơ không chịu được.

Nó đẹp như vậy mà nó cứ cười tình với đàn ông thì có phải nó là con hồ-ly muốn hớp hồn người ta hay không?

Ông Huyện ổng nói thật ra thì chưa có gì đáng tiếc, nhưng ông Cò-mi Hồ là một thằng ngốc. Ai đời chỉ mới được đàn bà con gái liếc mắt đưa tình và cười "miếng-chi" [37](#) với là đã mừng húm, chạy về khoe ầm lên với vợ là "anh đây có số đào hoa ghê lắm".

Hèn chi mà con mẹ Cò-mi mê tứ sắc con mẹ không sợ sao được. Con mẹ phải ra tay trước để trừ hậu họa chớ.

14 Avril 1926 - Yên nó đến thăm để tạ ơn, vào xé chúa nhật hôm nay.

Nó nói tại tánh vui vẻ của nó làm cho nó bị nghi oan.

Rất có thể là nó chỉ bị nghi oan thôi, trong hồ sơ cũng đã ghi như vậy. Nhưng quả thật nó lẳng không chối được.

Nội cái thân thể gợi tình, nội cái lối ăn mặc quái ác của nó, toàn sa-teng [38](#) láng bóng, nội cái gương mặt chiếm lòng của nó, cũng đủ cho anh hùng chết lên chết xuống rồi, phương chi nó lại còn những trò xảo thuật khác nữa.

Ông Huyện ổng thẳng thắn lắm, nói với ai là ổng ngó ngay vào người đó, vậy mà ổng cứ phải trốn cặp mắt láo liên của con Yên, nó cứ trừng cứ liếc xéo ổng mãi và mỗi lần nó liếc xéo là nó mỉm cười một nụ cười giả đò e thẹn.

Con này bậy quá! Nó sẽ khổ vì cái nét của nó. Không biết trong bụng nó có xấu hay không, chớ bề ngoài thì trừ đàn ông ra, chắc không ai ưa nó hết.

Lưu ngừng đọc, phóng tầm mắt ra ngoài.

"Cái cô giáo Yến trai lơ này là bà nội ruột của Liễu đây. Liễu có giống bà nội của nàng hay không? Không. Ít lắm là ở bề ngoài. Ngày nay một người con gái có tác phong như Liễu có thể gọi là nét na vậy. Còn cái việc Liễu chùn lén với mình, cũng chẳng có gì đáng coi rẻ nàng. Tại phong tục dễ dãi đi, lễ giáo bớt nghiêm khắc đi, và gương sống quanh ta như thế, nên ai cũng không thấy đó là hư hèn cho đến mức vứt đi "không còn xài được" như ngày xưa nữa.

Lưu nghĩ vậy, nhưng chàng vẫn không an tâm, bởi tập nhựt ký còn dài và không rõ tâm sự của bà cụ mất trí trên Biên Hòa còn ký gởi trong đó điểm quan trọng nào không.

Một lần nữa, Lưu lại muốn xếp tập nhựt ký lại: Đã mượn mất rồi và chàng đã có trách nhiệm với Liễu. Chàng không thể bỏ rơi Liễu bất cứ vì lý do nào, trừ phi Liễu đi lấy chồng, mà như vậy là Liễu bỏ rơi chàng, lương tâm chàng sẽ bình yên.

Biết quá nhiều có hại ghê lắm. Dầu sao, chàng cũng sẽ bớt yêu Liễu phần nào, nếu bà nội của nàng đã làm tội ác. Chàng chỉ mới biết rằng bà lẳng lơ mà thôi, thế mà chưa chi, chàng đã bắt giác có ý nghĩ nghi ngờ Liễu cũng lẳng lơ như thế, nhưng dưới hình thức khác, tế nhị hơn, khó thấy hơn.

Nhưng rồi tò mò lại một lần nữa thắng lý trí của chàng.

16 Avril 1926 - Ông Huyện nhà mình sao mấy bữa rày có vẻ buồn. Mà không, ông có vẻ tự lự như bạn nghĩ gì quan trọng lắm.

Ông lo ra luôn luôn, cả trong bữa ăn mà vợ chồng đối diện với nhau, không sao mà không đàm đạo với nhau được.

Vậy mà mình có hỏi gì thì ông giựt nảy mình, hốt hơ, hốt hải, hoảng hốt lên.

Thật là khó hiểu.

Ông Huyện ổng làm việc giỏi lắm, vấn đề khó khăn nào, ổng giải quyết cũng xuôi rọt, bằng vào lời của thầy thông ngôn Được hay tới đây chơi.

Ổng lại là người trầm tĩnh nhứt, có gì lo lắng, không hề ai biết được, ở sở cũng vậy, mà ở nhà cũng thế. Hồi còn ngồi Quận, có lần dân họ biểu tình đông hàng ngàn, đội đơn đòi tha thuế.

Sau đó ổng được giấy ban khen vì ai khác mà ở vào địa vị ổng, đã bắt dân biểu tình, dẹp yên họ được thật đó, nhưng sau lại sẽ rắc rối không biết bao nhiêu.

Hôm ấy ổng tỉnh bơ, bạo dạn ra khỏi châu thành, tìm gặp đám người biểu tình, rồi luận bàn với họ thế nào mà một tiếng đồng hồ sau, họ đi về mất hết.

Ổng lo về cái nhà chǎng? Không, số tiền do người thầu khoán dự trù, thấp hơn số tiền dành dụm của hai vợ chồng nhiều lắm. Thầu khoán nó đã lấy phân nửa tiền rồi, mà nhà lại xong được hai phần ba, không có gì trực trặc hết.

Hỏi ổng việc vua quan dạo này ra sao, ổng nói không có gì lạ, nước nhà thịnh vượng, việc nước thịnh trị, vua ta mới lên ngôi năm ngoái, có đi học bên Tây, coi bộ khá lắm.

Trong tỉnh thì bình yên vô sự, dân tình thuần thực, ai cũng lo làm ăn, trộm cướp ít hơn mọi năm nhiều lắm.

Mình sợ ổng làm việc nhiều nên mệt và khuyên ổng xin nghỉ phép.

Ổng như chợt nhớ ra điều ấy, mừng rỡ lắm và nói lễ Phục Sinh ổng sẽ đi Đà Lạt.

Ổng hỏi mình có đi hay không, mình sợ hãi lắm, xin ở nhà. Nghe họ

nói hai bên đường sao mà hố sâu ba bốn mươi thước, nghe mà lạnh mình, đường lại lên đèo xuống dốc quanh co như chữ chi [39](#) , ghê quá.

30 Avril 1926 - Ông Huyện ổng không có đi Đà Lạt, mặc dầu ổng đã chuẩn bị tỉ mỉ chuyến đi ấy. Máy bộ đồ nỉ may để mặc vào mùa đông hồi ổng còn học Luật ngoài Hà Nội, ổng đã gửi tiệm lớn của Tây ngoài đường Catinat để chải và hấp lại.

Vậy mà rớt cuộc ổng nằm nhà.

Mình nghi quá!

Con Yến nó tới chơi nói rằng lễ Phục Sinh nó không đi đâu hết, và sẽ ở lại đây cho có bạn với mình suốt tuần mà học trò nghỉ lễ.

Ổng không có mặt, nhưng chắc chắn là ổng có nghe. Ổng đang tiếp khách ngoài trước, con Yến nó ngồi trong buồng với mình mà nó nói lớn quá như là nói với ra với ổng.

Quả, nó đã tới hôm lễ Phục Sinh vừa qua, và định nằm vạ ở nhà mình nên xách va-ly [40](#) theo.

Có bạn cũng vui. Mình với nó "Câu tôm" và đánh "Xó-hỏ".

Chỉ phiền là bạn tiếp bạn, miếng ăn miếng uống của ông Huyện không ai lo, bỏ phứ mặc bọn tôi tớ chúng nó nấu nướng không xong xuôi gì hết ráo.

Vậy mà lạ thay. Ông Huyện ổng vui ghê đi, ăn thật nhiều.

Mọi khi tới mùa nực thì trong bữa cơm, tối nào ổng cũng cầu nhau. Tại nóng quá, ổng ăn không ngon, mà ổng cứ đổ cho mình không lo điều khiển bếp núc. Mà chính tay mình nấu, y như bao nhiêu năm rồi, như vậy có tức hay không.

Nay ông mệt, người ở nấu, ông lại khen nấu khéo, và ăn quên thôi.

Ông vui, ăn biết ngon, nhưng mình lại lo, mình nghe linh tính báo rằng sắp có biến vì cái món khác vị cho ông là cô gái lỡ thời ngồi đối diện với ông mỗi bữa ăn.

Con Yến nó đã đẹp trội mình nhiều lắm rồi, giờ mình già đi vì mấy năm làm nội trợ, nó lại lên, không biết nhờ cái gì.

Hôm đêm 26 trăng tốt quá, nó nói với ông Huyện: "Anh Hải ơi, để em đàn cho anh nghe nhé!".

Ấy, ban đầu "quan Huyện", rồi "anh Hường", rồi bây giờ "anh Hải".

Ông Huyện thích chí lắm, nói: "Ừ", nghe danh Yến mà chưa hề được hân hạnh nghe tiếng đàn. Vậy Yến cho nghe vài bản đi!"

Ấy, ông Huyện cũng vậy, ban đầu "cô giáo", sau đó thì "Chị", giờ thì cứ "Yến" trống không.

Ông Huyện ông sai trẻ nhắc ghé ra hàng hiên trên lầu, căn nhà lầu ở đường Albert ler [41](#) cho cả ba, "Yến" của ông, ông và mình.

Té ra cái túi may bằng vải kaki mà Yến nó xách theo với chiếc va-ly là túi đựng cây đàn tranh của nó. Mình nhà quê quá có biết đâu, mà cũng chẳng tò mò hỏi nó để biết. Giờ nó mang túi lên lầu, rút đàn ở miệng túi ra, mình mới hay.

Mình không trách ông Huyện nhìn sửng những ngón tay đang sửa dây đàn của Yến. Chính mình là đàn bà mà còn mê mẩn, mắt không rời những ngón tay ấy.

Các cô gái tân thời [42](#) không để móng tay dài như các cụ ngày xưa, thành thử Yến nó phải đeo những ngón tay giả bằng thau.

Nó chỉ mới bấm nhẹ lên dây đàn vài tiếng "dạ qua, tuy chưa nên khúc tình đã thoáng hay". "Rồi thì nghe bút rút mấy dây não nuột", nó dạ nghe mê hồn đi lặn.

Đó rồi nó đi bản Tứ Đại Oán trước. Ông Huyện cứ thỉnh thoảng chắc lưỡi một tiếng.

Trăng sáng đầu hôm với gương mặt chị Hằng thấp thoáng sau cành me, như trợ lực với Yến để làm cho không khí mùi mẫn thêm.

Trời ơi! Sao ba má mình hồi đó lại cấm mình học đàn! Mình chỉ đàn cho chồng mình nghe, trong một khung cảnh như vậy, cũng đủ cho mình thấy sung sướng lắm rồi, và chắc chắn là ông Huyện không thể mơ một người nào khác hơn mình.

Bản Tứ Đại Oán đã dứt từ lâu mà cả ba cứ im lặng, như để lắng nghe dư âm của điệu nhạc nức nở sâu ấy.

Trong khi đó thì Yến cứ thỉnh thoảng nhấn nhẹ vài dây đàn rồi cày sơ những ngón tay xinh của nó lên mấy hàng dây ấy.

- Yến có biết ca không? Ông Huyện hỏi.

- Dạ thưa anh, em biết, nhưng giọng không tốt.

- Khéo khiêm nhượng thì thôi. Cứ ca một bản cho trăng rụng thử coi.

Yến cười rất dễ thương, nó cười giọng nhõng nhẽo, cười với ông Huyện ấy chứ không phải với toàn thể thính giả trong đó có mình đâu.

Hai người họ trao đổi niềm riêng với nhau qua ca nhạc và mình là người dư. Có đau chưa!

Vì tình ai, nên thân tôi phải chịu đắng cay.

Đau lòng trong lúc chia tay!

Khi ra đi, đã ghi tiếng hẹn.

Dám đâu tôi.

Đó là cái điệu nhạc mê hoặc thứ nhì, bản Văn Thiên Tường, điệu nhạc mê hoặc hơi theo giọng ca ru hồn của Yến, nó vừa gảy, vừa ca, không biết có đúng nhịp nhàng gì lắm hay không nhưng ông Huyện không biết nhạc, mình cũng vậy, thì cứ lơ-tơ-mơ.

Trăng rụng đâu không thấy, chỉ thấy chính người mê âm nhạc của Yến là ông Huyện như đang bay lên cung trăng.

Lại im lặng rất lâu, rồi thỉnh thoảng ông Huyện ngâm lên:

Những ngón tay tiên vũ trên đàn

Âm thanh hấp hối vẫn dư vang

Hồn ai nức nở sầu chi nhỉ?

Khiến kẻ râu mày đến lệ chan.

Không biết ông Huyện làm thơ có đúng luật đúng niêm gì hay không, nhưng ông ứng khẩu mà cũng có vần có điệu được như vậy thì hẳn ông đã bị xúc động vô cùng, và được ai gợi hứng mạnh lắm.

Lại im lặng, nhưng không lâu lắm, và Yến cất tiếng ngâm:

Niềm riêng chỉ biết gọi tiếng đàn

Phong hóa ngăn tim gái kêu vang

Hiểu thấu lòng ni, người đâu tá?

Canh chày áp ủ mộng chứa chan.

Trời ôi, thì ra họ xướng họa với nhau! Cầm kỳ thi họa là bốn thứ giải trí mà ông Huyện rất ưa, nhưng mình lại chỉ biết làm bánh mứt ngon, thêu thùa khéo!

Mình rưng rưng nước mắt tủi thân là một con người dư trong đời tình cảm của ông Huyện. Không, mình chỉ là một nội trợ, chính Yến mới là bạn đời của ông.

Cho đến thơ các cụ làm sẵn mà mình còn không thuộc, thì Yến nó ăn đứt mình rồi, tuy không biết thơ của nó hay hay dở, mà nó đã họa nguyên vần được là hai người ấy có thể hòa tấu với nhau rồi.

Bỗng mình nổi khùng lên, định giựt cây đàn tranh lên mà nện lên đầu con Yến cho đến nát cây đàn mình mới hả giận cho.

Nó cả gan ghẹo chồng mình trước mặt mình chớ?

Canh chày áp ủ mộng chứa chan

là mộng gì? Có phải là mộng được chồng mình yêu hay không?

Nhưng rồi mình lại không dám lố bịch quá! Bởi có câu thơ trên đó, câu thơ ấy sẽ gỡ tội cho nó và mình sẽ bị thiên hạ chê cười.

Hiểu thấu lòng ni, người đâu tá.

Câu thơ ấy có thể cắt nghĩa¹ là nó chưa biết người hiểu lòng nó là ai, nên mới còn tự hỏi như vậy. Thế thì nếu nó có mộng được yêu ai thì ai đó, còn mơ hồ, chưa rõ hẳn là ai.

Vậy mới là tức chết đi thôi! Hai người họ qua mặt mình một cái vù mà mình không làm gì được họ thì có trào máu họng hay không chớ!

Đêm ấy, mình nằm day mặt vô vách, nhưng ông Huyện ổng bắt đếm xỉa tới mình. Ông cứ gác tay lên trán, đôi mắt mở trao tráo mỗi lần mình lén quay qua nhìn ổng. Và ổng thao thức suốt đêm.

Con Yến nó ngủ ở buồng trong, tức buồng tại cầu thang lầu. Buồng hẹp lắm, để dành cho khách, không có cửa.

Ông Huyện ổng cứ đi xuống dưới nhà mãi, một đêm không biết mấy lần, ổng mở cửa sau, dĩ nhiên là đi nhà vệ sinh rồi. Nhưng tại sao đi hoài suốt đêm, không biết mấy mươi lần?

Con Yến là con chết dầm! Tối hôm sau, nó đòi ngủ với mình, có phải là quân cố lì hay không? Nhưng ông Huyện ổng lại chiều ý nó, ra lệnh cho mình thỏa mãn nó.

Riêng ổng, ổng sai trẻ trải ghế bố ngoài hiên trên lầu "để ngủ cho mát", ổng nói như vậy.

Nhưng ông Huyện là ông trời của mình, trời muốn, mình đâu có dám cãi, mặc dầu mình sốt ruột ghê lắm vì mùng ghế bố hẹp quá, ổng sẽ bị muỗi đốt.

Trời, con Yến là con quý, chớ không phải là con người! Nó cứ theo hỏi mình những lạc thú mà một người con gái lấy chồng được hưởng. Thật là quá quắc lắm.

Nó hỏi, tức nó chưa biết, tức nó là gái tân. Nhưng một trinh nữ con nhà, có giáo dục, có học thức, có địa vị, lại là một nhà mô phạm nữa, mà đủ can đảm thốt ra những tiếng mà có lẽ người đàn bà có chồng là mình, trọn đời sẽ không bao giờ dám nói đến, thì hẳn nó mắc một chứng bệnh chớ không phải là người thường nữa rồi.

Chứng bệnh ấy, mình nhớ đâu như là có nghe ai nói tới một lần rồi. Thiếu gì gái lỡ thời, ở vậy tới ba mươi, thiếu gì góa phụ hăm hai, họ thủ tiết tới già cũng không sao, còn nó, tuy muộn chồng, nhưng cũng

chỉ mới hăm lăm thôi, vậy mà nó cũng đã thành quý rồi.

Cũng may đêm ấy là đêm chót, mai hết lễ, nó sẽ xách va-ly mà đi, không thôi có đêm nó sẽ bắt xác ông Huyện chớ chẳng chơi.

3 Mai 1926 - Khổ quá! Chiều chúa nhật hôm nay nó lại dẫn xác đến.

Mấy bữa rày ông Huyện ổng lại ăn cơm không được và lại cầu nhàu. Ông nhớ nó, nhưng cứ qui tội mình chềnh mảng việc bếp núc.

Thấy mặt nó là ổng tươi tỉnh ngay như ruộng hạn hán gặp một đám mưa lớn.

Ông đề nghị đi ăn cơm Yên Yên [43](#), rồi đi xe song mã Vòng Lớn.

Nhưng ra tới Sài Gòn thì chương trình bị đổi, vì còn quá sớm nên đi chơi mát xong mới ăn cơm.

Ông Huyện nhường cho con Yên lên xe trước, đoạn nói với mình:

- Ta đi chơi theo Tây mà làm khác Tây, Tây nó cười. Vậy để anh ngồi giữa.

Mình chưa kịp có ý kiến, ổng đã thót lên xe, vói xuống đỡ mình lên, nhưng mình hất tay ổng, không nhận sự giúp đỡ ấy.

Từ ngày ông Huyện thuyên chuyển về Bà Chiểu, mình đã đi xe song mã Vòng Lớn với ổng không biết mấy mươi lần rồi, lần nào cũng vui vẻ thú vị không biết hao nhiêu.

Lần này lòng mình nát ngấu như tương. Mình hồi tưởng lại mấy năm hạnh phúc qua, rồi rưng rưng nước mắt vì thấy sẽ không còn gì nữa.

Không rõ có thật là quân Tây Tà chúng nó có cái lịch sự kỳ cục như

vậy hay không, hay là ông Huyện ổng gạt mình, nhưng cho dầu là có đi nữa, cũng mặc kệ lũ nó, mình là người An-Nam phải theo lễ giáo tổ tiên, chớ sao lại con gái gì mà ngồi khít một người đàn ông đã có vợ rồi, mà cứ cười nói huyền thiên không chút gì e thẹn hết.

Ông Huyện nói:

- *Để lát nữa qua khỏi đường Hàng Sanh rồi tới đầu cầu anh sẽ chỉ Yến coi cái vi-la [44](#) anh đang cho cất gàn xong. Đẹp lắm.*

- Cha, ở vi-la thì sang quá!

Con khốn kiếp! Nó thềm ở vi-la và nó sẽ cướp địa vị của mình để được sống trong biệt thự ấy.

Xe mới chạy tới Một Hình [45](#), mình kêu nhúc đầu, chóng mặt, đòi về. Ông Huyện ổng không chịu hủy cuộc đi chơi, có tử thân cho kẻ đau ốm chưa! Đành rằng mình giả bệnh, nhưng ổng biết đâu được và đáng lý ổng phải xử sự như là vợ của ổng đau ốm thật sự.

Đằng này ổng cứ để mình đi. Mình gọi xe kiếng [46](#) để về Đất Hộ [47](#) một mình.

Trời ơi, mình khóc không còn giọt nước mắt nào hết. Mình đã dại, giận lầy để cho hai người ấy tự do với nhau trên xe.

Thế là họ có dịp tâm sự với nhau, cái dịp mà nếu mình không quá nể ông Huyện, không bao giờ lại xảy ra bằng buổi sơ giao ca nhạc, và nếu mình không dại dột, lại xảy ra thật sự hôm nay.

Thôi thế là hết! Đi chơi mát Vòng Lớn, tốn bao nhiêu thì giờ, mình dư biết. Ăn cơm Tây cũng vậy. Vậy mà ông Huyện cho tới một giờ khuya mới về nhà!

Ngày mai, mình sẽ lại tiệm thuốc Bắc mua thạch-lục để từ giã cõi đời cho xong!

Lạ quá hồi mười hai giờ rưỡi, tuy mình cũng xốn xang, bút rút, nhưng mình không hề thốt ra cái câu ngẩn: "Thôi, thế là hết!" vì mình còn hy vọng là ông Huyện gặp bạn bè gì, hay gặp rủi ro nào, rủi ro mặc dầu còn tệ hơn là phản hội của ổng nữa, nhưng mà cũng không phải là trời sập [48](#). Nhưng ổng về tới nhà sau đó có nửa tiếng đồng hồ thì mình nghe trời đã sập rồi.

Không, lần nào đi ban đêm về trễ, vì bạn bè níu kéo hay vì các lý do khác nữa, ổng đều hỏi thăm hỏi lom coi mình có mong đợi ổng hay không, có lo sợ hay không. Lần này thì ổng rón rén như một tên ăn trộm, sợ động mình giật mình thức dậy.

Mà nhứt là vì... trời ơi, tôi đau tôi chịu sao cho thấu! Nhứt là vì ổng len lén giở mùng nè nhẹ để chun vô, mình nghe rõ mùi hương của xà-bông thơm Marseille hiệu "Cô Ba" mà con Yến nó ướp thơm nó hồi chiều này.

Ừ, nó nức nồng mùi xà-bông "Cô Ba", có lẽ nó gội tóc, nó giặt khăn ê-sạc, nó giặt áo gì cũng bằng xà-bông ấy hết nên mới thơm một cách om sòm như vậy.

Đành rằng ông Huyện ổng đã ngồi sát nó trên Ca1èche [49](#), nhưng gió đồng trống thổi bay hương ấy ra sau xe hết, mùi xà-bông "Cô Ba" chỉ bám vào ổng được trong một căn buồng kín mà thôi và với điều kiện hai người đụng chạm nhau rất thân mật mà thôi.

Trời ơi, tôi đau và tôi phải khóc thầm vì tôi được giáo dục toàn trong tinh thần "phu xướng, phụ tùy", trong tinh thần "traai năm thê bảy thiếp, gái chính chuyên một chồng".

Con gái nhà nho không được phép ghen ồn ào mà xấu hổ tông môn, nhứt là không được phép ghen bóng ghen gió. Vâng, nếu vụ này mà

đưa ra ánh sáng thì cả cha mẹ tôi cũng sẽ bảo rằng tôi ghen bóng ghen gió vì cái bằng chứng ấy rất mong manh và phù du, sáng ra thì không còn gì của cái mùi xà-bông "Cô Ba" ấy nữa hết.

Con Yến thật là một con quỷ! Nó đã trắng trợn tâm sự với mình là nó muốn chồng ghê lắm. Giữa bạn gái với nhau, trong buồng kín, vậy mà mình nghe nó nói mình cũng phải đỏ mặt.

Nhưng mình có dè đâu mà nó không biết tiết chế dục tình như một người đàn bà Việt Nam có giáo dục, dầu luống tuổi đến đâu cũng phải ráng dè nén mà chịu.

Tệ hơn thế, nó lại buông cương dục vọng của nó với chính chồng của bạn nó. Mà ông Huyện có phải là một người trăng hoa đâu cho cam. Ông là người đứng đắn. Tại nó là con hồ-ly-tinh, nó quyến rũ ông vào đường tội lỗi.

Dầu sao mình cũng đau, vì dầu sao chồng mình cũng đã phản bội, tại ông hay tại con Yến gì, kết quả là ông cũng đã phản bội.

Ông đã phản bội ngay trong lúc mình còn xuân sắc, giữa lúc mà hạnh phúc gia đình đang ấm êm, chớ nào phải nhan sắc mình đã sa sút, nào phải vì mình đã đùm đê con dại, bày hầy vì lũ con, già héo vì sanh nở đâu.

Trời ơi là tôi đau!.

Tôi đau vì ngoài giấc mơ yêu thiếu nữ bông lông của tôi, tôi chỉ có một mối tình và quyết gắn bó với mối tình ấy cho tới lúc đầu bạc răng long. Ông Huyện là nguồn an ủi độc nhất của đời tôi, từ khi tôi xuất giá, mà cha mẹ tôi kể như tôi đã chết rồi và tôi cũng thấy như vậy: yêu chồng hay là chết, chớ không còn con đường nào khác hết.

Giờ tôi trở về với cha mẹ tôi được hay không? Chắc chắn là ba tôi sẽ mắng nhiếc tôi là con gái không biết phận mình, uổng công dạy dỗ của ông. Má tôi sẽ binh vực tôi, nhưng má tôi lại không có quyền,

đành để cho ba tôi bắt ép tôi trở về với chồng tôi.

Nhưng cái lẽ sống độc nhứt của tôi, lại ôm cầm thuyền khác rồi, hóa ra tôi không còn biết bờ bến nào mà tấp vô nữa.

Trở về nhà cha mẹ chồng tôi chẳng? Cha mẹ chồng tôi đã hơi lạnh nhạt với tôi từ một năm nay mà các cuộc đi cầu tỵ của tôi đều vô hiệu quả. Ông Huyện ổng lấy vợ bé hay có mèo tụy cha mẹ chồng tôi sẽ không dám ra mặt bình, chớ ông bà sẽ mặc nhận là ông Huyện có lý.

Họ chỉ cần một đứa cháu để lo hương khói về sau, chớ niềm đau của một con dâu nào có đáng kể gì?

Tôi sẽ không bị xua đuổi như đuổi tà tại nhà cha mẹ chồng, nhưng tôi sẽ kéo cuộc đời vô sự của tôi ở bên ấy làm gì? Không, tôi không còn bờ bến nào nữa hết?

20 Mai 1926 - Chị Cò-Mi Nhan đề nghị một giải pháp khiến mình phải suy nghĩ nhiều quá.

Tội nghiệp chị ấy, chị ấy thấy quầng mắt mình bị sâu vì thiếu ngủ, má mình thỏn vì bỏ ăn, chị ấy thương xót lắm.

Chị ấy oanh liệt quá, đã đưa mình đi bắt ghen, nhưng ông Huyện ổng trốn làm sao mà tài tình, không thể nào dò hỏi cho ra manh mối hoặc tìm được cái ổ uyên ương của hai người ấy.

Ông Huyện ổng đi luông tuồng mỗi đêm và suốt đêm.

Mình phải bảo vệ hạnh phúc của mình mới được rồi chết cũng chẳng muộn.

Nhưng giải pháp của chị Cò-Mi Nhan thật là kỳ kỳ. Chị ấy đề nghị mình với Má Bảy. Má Bảy chỉ giúp không chớ không lấy tiền như mấy thằng cha thầy bùa, thầy ngải chúng đã rút của mình non một

ngàn bạc rồi mà ông Huyện ổng vẫn cứ mê con Yến như thường...

Má Bảy là một bà đỡ già giúp việc tại nhà thương Bạc Hà, phụ tá cho vị đốc tờ coi về việc lục-xì [50](#) gái điếm có giấy.

Tục danh Má Bảy là của bọn gái điếm Sài Gòn tặng má, để mà nịnh má, vì lũ chúng nó sợ má như sợ cọp, má có thể chơi ác, mạnh tay, thì chúng nó đau đớn, mà má cũng có thể dễ dãi, má cho chúng về sớm vài ba ngày, 1 ấm khi thấy con nào bệnh nhẹ, lờ đi, vì thật ra là má lục-xì chớ ông đốc-tờ ấy ổng chẳng thèm làm cái khi khô gì hết ráo!

Thành thử má Bảy có lẽ là bà già có uy quyền nhứt Sài Gòn, vì má có thể uy động trong vòng một tiếng đồng hồ, năm chục cô gái trời đánh thánh vật, bảo oánh ai, chúng nó oánh liền,

oánh thật nặng và thật mạnh để tỏ dạ trung thành với má Bảy mà cũng để tháo cũi sổ lồng cho tánh du côn của chúng nó mà chúng nó không có nơi xả xú-báp [51](#) .

Nhưng vai trò quan trọng nhứt của lũ ấy không phải là oánh mà dọa thám. Lũ nó dĩ nhiên là thổ công của các phòng ngủ nhỏ, lũ quán lớn của Sài Gòn, Chợ Lớn, Gia Định. Như vậy ông Huyện với con Yến có trốn đằng trời cũng không thoát. Mình chỉ cần đưa ra một tấm ảnh nhỏ cho má Bảy là xong.

Khi nào tìm được tung tích họ, chính mình sẽ điều khiển trận đánh.

Hay lắm, nhưng mà làm sao é! Thân danh một bà Tri Huyện hạng nhứt, một bà Thơ ký đầu tỉnh mà phải nhờ đến tay bọn gái giang hồ sao mà mình nghe không ổn chút nào.

Dẫu sao, mình cũng phải nể ông Huyện không thể trao ảnh của ổng cho bọn điếm chúng nó xem, và dẫu sao một mạng phụ phụ nhưn cũng không nên cho phép quân ấy đứng gần. Bọn điếm "có giấy" là

hạng người hạ cấp nhứt nước, bản thủ hơn cả phu đồ thùng vệ sinh về đêm nữa.

Chị Cò-Mi chỉ cự nự mình ghê 1 lắm! Tất cả các mạng phụ phu như ở Sài Gòn không ai là không nhờ má Bảy, cái bà đỡ vô cùng danh tiếng ấy, mà chỉ mình mình là không biết và không muốn nhờ.

1 Juni 1926 - Mình đã quyết định rồi. Nhờ sự trợ lực của má Bảy. Ông Huyện ơi! Ông có hay hay không là khi giao bức hình của ông cho má Bảy, em đau như là đã xô ông xuống đống bùn như, vì rồi má Bảy sẽ để hình ông chuyển tay con điếm này đến tay con điếm khác!

Xin Phật Trời biết nỗi lòng của tôi! Tôi có muốn thờ Trời, thờ Phật với một tấm thân lây mùi lũ buôn hương đầu, nhưng mà vì hạnh phúc gia đình, nên tôi sẽ biến ra thành nữ trùm của một lũ mà Diêm Chúa cũng nhèm gớm không chịu mở cửa Địa Ngục cho chúng nó xuống dưới ấy.

5 Juin 1926 - Tụi ấy giỏi thiệt! Mới có năm ngày, Sài Gòn, Chợ Lớn, Gia Định lại rộng lớn vô cùng, như vậy mà tụi nó đã khám phá được cái ổ bí mật của đôi uyên ương ấy rồi. Đó là phòng ngủ Đào Nguyên ở Chợ Lớn.

Ông Huyện ổng khôn thật, Chợ Lớn đông đảo, lộn xộn, rất khó tìm. Phòng ngủ Đào Nguyên lại là phòng ngủ hạng cá kèo, không xứng với thể thống của ổng. Chọn chỗ đó, ổng đánh lạc hướng mọi cuộc truy tìm.

6 Juin 1926 - Đêm nay sẽ tấn công đây! Hồi hộp quá. Từ bé đến lớn, mình không hề có đánh ghen lần nào hết.

Nhưng chị Cò-Mi Nhan sẽ đi theo hỗ trợ mình. Chị ấy rất sợ mích lòng ông Huyện rồi có hại cho tương lai nghề nghiệp của chồng chị. Nhưng chị ấy quyết hy sinh vì bạn. Thương quá!

Phòng ngủ Đào Nguyên ở Quảng Tổng Cái (Rue de Canton) [52](#) , một con đường nhỏ hẹp, vây đoàn đứng nơi đó dễ bị lộ tung tích lắm! Thế nên đã hẹn nhau tại ngã tư Đại lộ Gallieni và Đại lộ Tổng Đốc Phương, gần miếu Minh Hương Gia Thạnh.

Ý trời đất ơi bọn quý sứ! Vừa trông thấy chúng nó, mình đã bắt buồn mưa rồi, mặc dầu con nào cũng dồi phấn trắng toát, môi đỏ lôm và thơm mùi xà-bông "Cô Ba". Nếu không có má Bảy, chắc mình không dám tiến đến cái đám hò-ly-tinh ấy.

Má Bảy giao người rồi đi về ngay vì má không hề tham dự vào các cuộc đánh ghen, chỉ giúp tay chơn bộ hạ cho các bà thôi.

Chính chị Cò-Mi Nhan trực tiếp điều khiển lũ này chớ không phải mình. Chắc lũ ấy ngỡ người vợ ghen là chị ấy.

Lầu bốn tầng. Cứ theo tin tức lượm được thì căn phòng ấy ở trên chót vót hết.

Chị Cò-Mi Nhan dúm vào tay bọn bồi phòng mỗi đưa một đồng bạc mà từng nào cũng có bọn này đứng canh gác tại đầu thang lầu hết.

Mình mệt quá, không biết vì mình phải leo lên rất nhiều nấc thang hay vì sợ.

Thật là kỳ, trong tay có hơn hai mươi nữ binh hung dữ, vậy mà lại sợ có hai người.

Đã tới tầng thứ tư rồi. Chị Cò-Mi Nhan kề miệng vào tai mình mà nói: "Chính chị phải lên tiếng. Em không thể quá trực tiếp được, xin chị biết cho. Chị sẽ kêu lên như vậy... như vậy"...

Trời ơi, tôi sắp ngất rồi đây! Sao tim tôi đập mạnh quá thế này? Bọn quý sứ chúng nó đã xắn tay áo, đã vén quần, giống hết mấy con chó bẹc-giê đang chực sẵn trước cửa một cái bẫy chuột loại bẫy lồng, đợi cửa lồng mở ra là làm thịt con chuột liền.

Chị Cò-Mi Nhan phải xô mình, mình mới nhúc nhích được, mà căn phòng số 14 chỉ còn cách có mấy thước thôi.

Mình nghẹn ngào rất lâu trước cánh cửa khi vắng nghe trong tiếng cười dài của phụ nữ. Lâu lắm, mình mới nắm được cái hột xoài bằng sứ trắng, rồi lặp lại cái câu mà chị Cò-Mi Nhan đã dạy: "Ông Huyện ơi! Trưởng tòa [53](#) với lại nhà chức trách đã coi số phòng ngủ rồi, ông có bé môn trong ấy cũng vô ích. Vậy mở cửa ra để giàn xếp là hơn".

Tiếng cười trong ấy tắt ngay, và im lặng hoàn toàn. Chị Cò-Mi chị ấy nện gót của guốc ngủ ngà của chị tài thế nào mà nghe như là tiếng đế da của lính Mã tà [54](#), mà của nhiều người mới là giỏi chó!

Lâu lắm... Chắc con Yên nó đã ngất đi rồi và chắc ông Huyện ổng đang tìm mưu.

Mình lại thét lên, lần này đã hết nghẹn rồi: "Còn đợi mã-tà phá cửa phải không? Hễ ông Cò ra lệnh thì cửa bị phá liền và không tốt lành gì đâu".

Chìa khóa vặn mình trong ổ khóa, nhưng vặn chưa trọn một vòng rồi ngưng lại: Ông Huyện ổng do dự.

Rồi "rụp" một cái, chìa khóa đã trở mình hết một vòng. Bọn quý sứ lần tới, giật cửa để xông vô buồng.

Ông Huyện ổng đã có kế hoạch. Ông định đón nhà chức trách để dàn xếp, vì ổng biết họ nể ổng. Thế nên ổng xuất hiện ra liền, đứng ngay giữa cửa để... Nhưng nhìn qua một lượt, ổng biết rằng ổng đã

bị mình gạt và rất lanh trí, ông xô những nữ binh xung phong vào trước và nạt lớn:

- Mấy con này! Tụi bây không biết tao là Xếp Mược [55](#) đây hay sao chứ? Bộ tụi bây muốn ở tù rục xương hả?

Mấy con quỷ sứ đâu có hỏi lai lịch của người đàn ông, hoặc của bà vợ sai chúng đi đánh ghen làm gì, và giờ nghe như vậy, chúng nó đâm sợ, do dự, rồi thối lui, đoạn ùn ùn kéo nhau chạy xuống lầu.

Mình xem lại thì chị Cò-Mi Nhan đã biến mất đâu hồi nào rồi. Chị ấy không nhát gan, nhưng chị ấy sợ ông Huyện thù rồi hại chồng chị, nên chỉ mới "tam thập lục kế dĩ đào vi thượng".

Mình chỉ còn một mình. Nhưng hai kẻ kia phải sợ mình, nên mình không xuống tinh thần.

Và bấy giờ cơn điên của mình bốc lên ùng ùng khi mình thấy con Yến nó đang vội vàng mặc áo, nên mình hét lớn đến khan cả cổ: "Nè con phản bạn, bà xõn tóc mày đêm nay, để ngày mai mày vác cái đầu xấu hổ của mày vô trường, chưng lục quốc cho học trò coi!" [56](#)

Nói rồi mình xông vô liền. Nhưng ông Huyện ông chụp lấy mình rồi ôm mình chặt cứng.

"Buông tôi ra, không thôi tôi cắn lưỡi tôi chết bây giờ". Mình hét lên như vậy, và con Yến vội choàng khăn ê-sạc vào và bươn bả đi ra.

Mình đủ thì giờ rượt theo nó, nhưng ông Huyện vẫn không buông tha mình.

"Tức chết đi thôi, trời ơi, ông giết tôi đi còn hơn là làm như vậy".

Hai người giằng co với nhau rất lâu và khi chợt nghĩ rằng con Yến

đã cao bay xa chạy được rồi, mình uất nghẹn lên, hoa cả mắt, nghe tay chơn mình lạnh ngắt rồi thì mình không biết gì nữa hết...

7 Juin 1926 - Ai đem mình về nhà?

Trời ơi, đầu cổ mình chồm bôm như một con mẹ điên, áo quần mình nhàu nát hết! Trời ơi! Chồng mình giết mình! Ông ấy đã nhấn tâm mạnh tay với mình quá và bây giờ mình nghe ê ẩm khắp thân thể.

Trời ơi! Lần này thì phải mua thạch lục chắc chắn, không do dự được nữa!

Nhưng lạ, sao mình lại nghe vui vẻ như thế này. Để mình bắt chước con Yến mình ca Văn Thiên Tường thử coi.

Vì tình ai, nên thân tôi phải chịu đắng cay.

.....
.....

Dám đâu tôi sai chạy nghĩa tở duyên

Tuy ngọc nát, hương chìm!

Ông Huyện ơi! Ông ở đâu rồi! Ông có nghe hay không? Tôi đâu có thua kém gì con Yến. Tôi xuống ở hai tiếng "Hương chìm" mùi mẫn hơn con Yến đêm trăng ấy nhiều lắm có phải không?

Và tôi ngộ [57](#) lắm có phải không ông? Chính ông đã nói như vậy khi nhìn tôi vào một đêm trăng kia, cách đây lâu lắm mà vợ chồng ta đi chơi trên sông Bảo Định dưới Mỹ Tho.

Ô hay! Con bướm, con bướm mi vô đây làm gì? Ô hay! Lửa! Trời ơi, bố mã-tà ơi! Có một cục lửa lớn bằng cái tủ nó bay vô buồng của tôi

đây, cứu tôi với, bớ mã-tà.

Những dòng chữ cuối cùng, bà Lê Thị Hương viết nguệch ngoạc như mèο cào, mặt dầu chữ của bà rất đẹp.

Rồi im lặng hoàn toàn, sau lời kêu cứu cuối cùng ấy, im lặng cho đến ngày tận thế. Người viết nhật ký không chết, và còn sống mãi cho đến ngày nay tại dưỡng trí viện Biên Hòa, nhưng đêm tối của vô thức đã trùm lên đầu bà, kể từ buổi sáng ngày mùng bảy tháng sáu dương lịch năm 1926, cách đây non nửa thế kỷ.

Mỗi lần ông cụ Đốc Phủ Sứ Trịnh Đức Hải, một ông già lẫn lộn, tức cũng đang ở trong cõi vô thức như bà Lê Thị Hương, lên Biên Hòa để thăm người vợ tào khang của ông, một cuộc hành hương của người mang nặng mối hận ngàn thu, một cuộc hành hương mà cho mãi đến khi lẫn lộn rồi, ông vẫn còn đòi đi, mỗi chuyến đi thăm như vậy đôi vợ chồng già này đã nhận diện được nhau, sau nhiều giây nỗ lực vô biên và cả hai đều cùng rơi lệ, cũng chỉ trong mấy giây thôi, rồi cả hai rơi vào cõi vô thức đen tối.

Thế hệ thứ ba biết xúc động trước cảnh đau lòng đó, nhưng tuyệt nhiên không hay biết gì về tấn thảm kịch đã xảy ra trong gia đình họ Trịnh.

Không chắc chắn là Liễu không biết gì cả đâu.

Lưu xếp tập nhật ký lại, xem đồng hồ tay thì đã mười giờ đêm rồi.

Từ đầu hôm tới giờ, chắc Liễu đã mong đợi chàng ghê lắm, và chắc Liễu sẽ còn mong đợi nhiều đêm nữa, vì không hiểu sao Lưu nghe như là Liễu không còn là Liễu nữa.

Chàng rất ý thức rằng ngay cả chính cái thể chất nhiều dục tình của Liễu mà Liễu còn không có trách nhiệm thì tội lỗi của bà nội của nàng, làm thế nào mà ảnh hưởng đến nét hạnh của nàng ngày nay được.

Nhưng như đã bảo, chàng rất oán những kẻ đến sau, vì tai họa trong chính gia đình chàng, và đã do dự rất lâu trước khi tỏ tình với Liễu, bởi chàng cũng đã oán luôn con cháu của những kẻ đến sau nữa. Đó là tâm trạng của chàng lúc chàng mới gặp Liễu, giờ chàng đã dễ dãi hơn, nhưng một quan niệm không phải một sớm một chiều là thay đổi được.

Ta có thấy là ta làm đi nữa, ý thức ta đã chấp nhận sự thật mới đi nữa, cũng vẫn còn sự trễ nãi của lòng ta, nó chậm chạp, không sao bước kịp với lý trí, vì nó bị đánh dấu nặng hơn.

"Thật là oái oăm, Lưu nghĩ thầm và rất tức cho sự may rủi ở đời, nếu mình tò mò về cái tử ấy sớm hơn, mình đã rút lui trước khi dần bước quá xa trên đường tình thì có đâu ngày nay phải khó xử không biết bao nhiêu như thế này.

"Không, Liễu không có trách nhiệm gì cả!"

Lưu cứ lặp đi lặp lại câu ấy mãi để tự thuyết phục mình, nhưng nó cứ làm sao ấy! Đêm nay nằm nhà, chàng không sợ bị Liễu khiển trách, hơn thế chàng không có ý muốn đi thăm Liễu tối mai hay tối mốt gì cả.

Nhiều tấn thảm kịch còn ghê rợn hơn, còn dễ nhòm tòm gấp trăm lần thế này nữa đã xảy ra trong nhiều gia đình, nhứt là trong chốn thâm cung của nhiều triều đại trên thế giới, nhưng người đọc sử chỉ nghe ghê ghê hơi hơi thôi. Trong vụ này, nhân chứng, hơn thế, nạn nhân còn sống, mà sống làm sao? Sống rất là thê thảm! Chàng đã thấy nạn nhân ấy một lần rồi, đã đau xót không biết bao nhiêu, thành thử tiết lộ của tập nhật ký không có gì...giọt gân này lại hiện lên dưới một thứ ánh sáng làm rờn óc chàng.

Nhưng tại sao bà Nguyễn Thị Yến lại không thủ tiêu nhật ký tố cáo của bà Ngô Thị Hường? Đây là một thắc mắc lớn đã khiến cho Lưu ngần ngại khi đọc mấy trang đầu. Chàng đã không giải đáp được, và

giờ đọc xong rồi, thắc mắc ấy lại biến ra một điều quái gỡ nào không rõ, khiến chàng nghe hơi sờ sờ. Có lý nào mà kẻ sát nhọn chẳng những không xóa dấu vết, lại còn trang trọng chưng bày dấu vết ấy ra?

Lưu nằm nhà suốt tuần lễ vì càng lụi ngày đến đó, càng không dám đến, thêm một đêm không tới là chàng nghe tội mình nặng thêm hơn đối với Liễu và rất kinh sợ sự trừng phạt mà Liễu để dành cho chàng.

Nhưng phải dứt khoát, thà là chịu trừng phạt chớ không thể bắt Liễu phải sót ruột rồi đau khổ, tội nghiệp cho Liễu không biết bao nhiêu. Dứt khoát là đến để xem sao, để biết cái gì sẽ xảy ra lúc chàng đến, để biết số phận chàng, dứt khoát là dứt khoát giùm cho Liễu ấy, chớ riêng chàng, chàng đã dứt khoát rồi. Chàng sẽ không cho Liễu biết gì cả và cứ tiếp tục yêu Liễu như trước đây, như không có gì xảy ra hết. Không, Liễu không có trách nhiệm nào.

Không biết ông Huyện Hải, đêm đầu đi với có giáo Yến, rồi khuya về nhà, ông ấy đã hỏi hòm thế nào chớ Lưu thì chàng cứ muốn cho xe chạy thẳng.

Khi chị người nhà chạy ra mở cổng cho chàng, chị ta nói:

- Trời, lâu lắm mới lại thấy cậu.

Lưu giật mình, như đó là lời khiển trách của Liễu, nhưng chàng bật cười. Quả lâu thật, đối với chị ấy, vì chàng chỉ vào ban đêm, một cách bí mật thì như là không có vào, đối với những người khác hơn Liễu.

Con Toto không sửa mà còn chạy ra mừng chàng nữa là khác. Có một đêm kia, nó làm chàng hết cả hồn vía. Chàng tuột dây xuống gần tới đất thì nó nhảy lại, khiến chàng điếng người ngỡ nó toan ngoạm chơn chàng. Nhưng, dễ thương quá, nó chỉ ngoắt đuôi và hửi chơn chàng mà thôi.

Đêm ấy có lẽ nó được thả ra hơi sớm chớ cứ theo lời Liễu thì dạo sau này vì nó hung tợn quá nên tới mười một giờ mới dám trả tự do cho nó.

Lưu hỏi:

- Có cô Liễu ở nhà không chị? Và chơn cô ấy đã bớt đau chưa?

Chúa nhật trước Lưu tới đây thì chị này có việc phải đi ra ngoài nhà ông Long nên chị ta chưng hững tự hỏi sao mà Lưu không tới lại biết cô chủ nhỏ nhà này trạc chơn.

- Dạ có, cô Liễu đã đỡ nhiều lắm, đi gằn gằn không sao hết. Thưa mời cậu vô nhà.

Họ đã đi tới thềm, và Lưu bước lên tam cấp một mình trong khi chị người nhà chạy vòng ra sau do ngã sau hông nhà.

Sáng chúa nhật trước, Lưu cứ tự cho phép mình vào đại trong buồng khách, nhưng sáng nay, chàng dừng chơn tại ngưỡng cửa mà còn chưa dám chắc rằng mình sẽ được đứng nơi đó lâu hơn mười phút đồng hồ chẳng, vì chủ nhà có thể cho người nhà bảo rằng cô ta không thể tiếp khách.

Nhưng Liễu xuất hiện ra liền nơi cửa sau của phòng khách này. Nàng mặc bi-da-ma và có lẽ chỉ mới ăn sáng vừa xong.

Lưu kinh ngạc hết sức mà thấy bạn của chàng mỉm cười, nụ cười của nàng héo hon thật đó, nhưng vẫn cứ là một nụ cười. Nàng vừa đi ra, vừa cười thật khẽ, chỉ bằng một tiếng thôi.

- Anh!

Mấy hôm sau Lưu mới hiểu được thái độ của Liễu bấy giờ. Đêm đầu, nàng tuyệt vọng rồi nổi giận lên, thề sẽ tuyệt tình với Lưu. Thề

bán sống bán chết, nhưng rồi lại cứ mong đợi chàng hằng đêm, và đoán rằng Lưu hẳn phải đau ốm, có tang ma gì, hay gặp tai nạn xe cộ nào mới bật tin như vậy. Họ đã chia tay nhau trong nụ cười sáng chóa nhụt trước kia mà!

Mong đợi tức là tha thứ. Tha thứ nhưng vẫn còn hờn. Nụ cười héo hon này có nghĩa như vậy đó.

Lưu hỏi bạn:

- Em đi còn hơi cà nhắc một chút. Có đau đớn lắm không?

- Đau ở đó thì ít. Chắc anh đã biết em đau ở đâu nhiều hơn.

- Anh đến để tạ tội với em đây và nếu được em tha thứ thì anh sẽ không bao giờ làm cho em buồn nữa, và tối nay anh sẽ có kẹo cho em nhỏ của anh.

Lần đầu tiên Lưu thấy bạn của chàng cười thẹn thù. Đó là cái cười xinh đẹp nhút và dễ mê nhút của một người con gái.

Trong lời hứa biếu kẹo của Lưu có chứa đựng một lời hứa khác nữa mà chàng đã vô tình hay cố ý cho xen vào trong đó thì không rõ, nhưng Liễu cứ thấy rằng đó là một ám chỉ để lấy lòng nàng, nên nàng mắc cỡ mà tưởng bị bạn đoán đúng mơ ước thầm kín của nàng.

- Hông, anh đừng đến nữa, em hông buông dây xuống đâu.

Khi một người con gái miền Nam đã lớn xác rồi mà thay hai tiếng "không" và "không có", bằng hai tiếng "hông" và "hông" là họ nhõng nhẽo đến ta muốn cắn họ lặn.

- Em không buông dây xuống thì anh leo cây anh lên.

- Em sẽ cho anh "leo cây".

Lưu cười ngất trước lối chơi chữ của bạn chàng. Leo cây của Liễu tức là chờ sông mãi mà không được vào vì nàng sẽ đóng cửa sổ lại.

- Anh sẽ gọi âm lên cho em coi, hay anh vác đá chọi cửa.

- Du côn!

- Du côn lâu rồi.

Không khí đã nhẹ nhiều, y như là trời vừa chuyển đám mưa đầu mùa, áp lực đè xuống nặng nề quá rồi bỗng một ngọn gió thổi qua, mây bay hết và dân chúng thở ra nhẹ nhõm.

- Nhưng hôm nay anh bận gì, nói em nghe coi nào?

- Cảm cúm.

- Có thật không?

- Anh chưa bị em bắt quả tang đã nói láo lần nào kia mà.

- Vậy thì thôi vậy. Em muốn ra ngoài ấy ghê đi nhưng cái chơn cà nhắc mà đi thì rất khó giải thích lý do đi của mình, phương chi người ấy lại đã nghi ngờ, không rõ người ấy sẽ tiếp mình ra sao.

Rồi để gỡ lại mấy tiếng "người ấy" lạnh lạt đó, Liễu hỏi:

- Cô Bích vẫn mạnh khỏe chứ anh?

- Như thường.

- Cô ấy có nhắc nhở gì tới em hay không?

- Có, nhưng nó nhắc hơi khác trước.

- Nghĩa là làm sao?

- Nghĩa là chỉ để dọa anh chứ không có thúc hối như trước.

Liễu không buồn mà bị mất cảm tình của Bích. Nàng thấy rằng hôn nhân giữa Lưu và nàng rất khó mà thành, thì được Bích nhìn nhận hay chẳng, không còn là một thắc mắc đáng kể nữa.

Lưu cầm quyển sách mượn trên tay một cách tự nhiên, không che giấu, cốt cho Liễu đừng chú ý đến, và quả lúc chàng vào đây tới giờ, Liễu không hề đếm xỉa tới quyển sách đó. Lưu mong cho bạn chàng đi ra sau giây lát như hôm nọ, chàng sẽ cất lẹ quyển sách vào tủ là xong.

Nhưng Liễu bây giờ lại nhìn cái món đáng sợ ấy và hỏi:

- Anh đọc tiểu thuyết xưa có thích hay không? Có một lần, em chụp được quyển "Chuyện giải buồn" của Paulus Huỳnh Tịnh Của, em xem phải câu chuyện quỷ nhập tràng, sau đó em không dám ngủ một mình cả tháng lặn.

Lưu đùa để khỏa lấp vụ sách vở:

- Sao không gọi anh?

- Quỉ! Hồi đó người ta mới có mười bốn tuổi. Cho xem coi quyển gì đó.

Lưu cuống lên. Chàng ấp úng nói:

- Sách cũ quá, rất hôi bụi, bụi giấy hay bụi thời gian gì ấy chứ không phải bụi của không khí. Nó sẽ làm cho em hắt hơi, đừng có lật, không tốt đâu.

Vừa nói, chàng vừa làm cử chỉ nhỏ một cách bất giác để bảo vệ

quyển sách.

Liểu nhìn bạn nàng, ngạc nhiên vô cùng. Nàng sanh nghi, không biết nghi cái gì, nên nói nửa đùa nửa thật.

- Chắc trong đó có dán một bản đồ chỉ chỗ chôn giấu kho tàng nào trong họ em, và anh muốn chiếm đoạt kho tàng ấy hả?

- Ờ... hơ... không... ơ... sao em lại nói vậy?

- Vì anh bối rối trông thấy.

- Không, anh đâu có bối rối.

- Lạy ông tôi ở bụi này. Đâu đưa em xem coi nào!

- Nói chơi chớ em không nên coi. Đây là một quyển âm thư.

- Cũng cứ không sao. Anh thành kiến dữ vậy hả?

- Em đừng coi. Em đọc, anh sẽ giận em, không nói giỡn đâu. Nhưng đã trễ lắm rồi, em sẽ tò mò, vậy anh không trả sách này.

Lưu hồi hận và tức mình quá rằng chàng đã ngốc. Một quyển sách cũ ba thế hệ mà Liễu không thèm biết tới, chàng còn mang đến trả làm gì. Nếu chàng giấu luôn thì giờ đây chàng đâu có phải điên cái đầu như thế này.

"Có cả khối thặng tử sách của chúng nó làm bằng hàng trăm quyển sách mượn của người khác đó đã sao, mình lượng thiện làm gì cho rắc rối đến bí đường bí ngõ? Tức chết đi thôi!"

Liểu đột ngột hỏi, như chợt nhớ một bồn phận của chủ nhà:

- À, anh uống gì?

- Cố nhiên là nước lạnh.

- Nước lạnh, chị Tư ơi!

Trong khi đợi nước, Liễu nói:

- Em vừa hoài thai một bức tranh thứ nhì. Sáng chúa nhật tới anh vô đây để đi Biên Hòa với em, anh sẽ thấy cái phác họa.

- À hai tuần rồi ta không có đi Biên Hòa.

- Từ đây, anh với em đi, để ông nội nghỉ ngơi. Vả lại ông nội không có đòi hỏi nữa.

Lưu nhìn xa vào khoảng không. "Ông nội không có đòi hỏi nữa". Nạn nhân đã bị quên hẳn rồi. Cái người cuối cùng đi hành hương máy móc vì thói quen, và gọi nhớ tình chồng vợ cho bà cụ trên ấy cũng đã hết biết đòi hỏi máy móc rồi. Dĩ vãng đã chết thật là chết, chết một trăm phần trăm.

Chị người nhà bưng nước ra, tiến đến trước mặt khách để đặt ly nước mát trên chiếc bàn con và thật thấp kê cạnh ghế ngồi, loại bàn để gạt tàn thuốc và nước uống riêng cho từng người khách.

Thình lình một bàn tay đưa tới chụp lấy quyển sách. Lưu đang lo ra và giật mình thì mới hay rằng Liễu đã nương bóng chị người nhà để làm cái hành động ăn cướp này.

Sự có mặt của chị Tư ngăn chàng tranh giành quyển sách với Liễu. Chàng cố mỉm một nụ cười còn héo hơn là nụ cười của Liễu khi chàng mới vào nhà này nữa, và nói, giọng cố bình thản:

- Thật ra thì chỉ là một quyển sách dạy đàn.

- Ai biết đâu.

Liểu nói câu đó khi trở về ghé cửa nàng, Chị người nhà thì đã biến đi rồi. Nàng giữ sách chặt chẽ ghê hồn và Lưu thấy rằng nếu không đánh nhau, không làm sao mà cướp lại được món đồ tai hại ấy!

Liểu sẽ xấu hổ quá sức rồi đoạn tuyệt với chàng chăng? Nhưng không, kẻ đã biết quá nhiều thì nàng có lợi mà để kẻ ấy trong vòng thân yêu của nàng. Nhưng mà... nó làm sao ấy! Lưu suy luận như vậy nhưng vẫn không an lòng. Chàng lo sợ cái gì chàng cũng không biết nữa.

Chàng chỉ còn mong cho Liễu lật mấy trang đầu, gặp nhạc lý cổ, đọc không hiểu gì cả, chán quá, nàng dẹp sách đi.

Tiểu thuyết "Hà-Hương-Phong-Nguyệt" thì văn rất sáo, nàng đọc văn câu chắc phải bật cười, rồi bỏ cuộc.

"Vái trời cho Liễu nó đừng xem tổng quát như mình, lật mau để xem sơ từ đầu đến cuối".

Đôi bạn nói thêm vài câu chuyện nữa, Lưu cố bình tĩnh, cố vui với cuộc đàm thoại, nhưng vẫn không che giấu nỗi lo lắng của chàng. Chàng rất sợ hãi mà bất chợt được cái cười bằng mắt rất tinh ranh của Liễu, cái cười ngụ ý rằng không thể giấu gì được đâu.

Và họ chia tay nhau trong lời hẹn tái ngộ đêm sau.

◦ ◦
◦

Tám giờ rưỡi.

Lưu đi lững thững trên đại lộ Bạch Đằng sau khi gọi xe trước rạp Cao Đồng Hưng. Chàng không vội gì vào thăm bạn theo lối leo cây, càng trễ càng tốt. Hễ trễ thì sẽ không bao giờ cha mẹ của Liễu bắt gặp, còn Liễu phải đợi cũng chẳng sao vì đứng trong buồng mình mà đợi ai, đâu có phải sốt ruột.

Thình lình chàng ngạc nhiên hết sức: đèn trên lầu của Liễu sáng choang. Chàng dừng bước lại, tính đợi một hồi xem sao. Hay là cái chuyện tưởng tượng của chàng biến thành sự thật một cách ngộ nghĩnh như vậy? Chàng đã tưởng tượng để mà lo sợ, lúc đứng đợi Liễu trong buồng của nàng, tưởng tượng rằng mẹ của Liễu vào đây rồi ngất đi vì một cơn đau tim, người nhà khiêng bà ấy lên lầu.

Chàng đợi. Nhưng lâu quá mà đèn cứ sáng. Không thể nói rằng Liễu thắp đèn giấy lát để tìm cái gì. Lạ nhất là cửa sổ đóng kín mít, chàng chỉ thấy ánh đèn qua lá sách cửa thôi.

Chàng đánh bạo đi lại trước đó xem sao! Sao lạ thế này? Có tiếng la hét trên ấy, mà đó là tiếng con gái. Lại có tiếng người xông xáo, hình như là đông người lắm.

Lưu nhìn lại dưới nhà thì giựt mình mà thấy một chiếc Mercedes sơn đen láng bóng như chiếc giày da vẹc-ni [58](#) đang đậu nơi sân. Chắc chắn đó là xe của ông Trịnh Đức Long.

Lẽ nào chuyện tưởng tượng tầm ruồng của chàng lại thành sự thật? Nhưng nếu thế thì trong nhà phải êm ru chớ sao lại la hét và xông xáo. Hay là mẹ Liễu đã chết thình lình? Nhưng không, nếu thế thì Liễu chỉ kêu khóc thảm thiết chớ đâu mà có la bài hãi và hét lên, rú lên như vậy đâu.

Lưu vội bước lui lại, núp sau một gốc cây thị trồng trước nhà lân cận nhà của Liễu. Tiếng người nghe đã xa, nhưng vẫn cứ còn, không tăng mà cũng không giảm.

Chàng đứng đó suốt một tiếng đồng hồ, chịu là không thể đoán được cái gì đang xảy ra trên ấy, rồi buồn bã trở gót đi về nơi gọi xe.

Suốt ngày hôm sau Lưu bòn chồn không học hành gì được cả, cứ trông cho trời mau tối để không phải đi tình tự mà đi nghe ngóng tin tức.

Vừa bết mắt, chàng đã phải uống thuốc an thần, mặc dầu đêm rồi chàng uống lu bù viên. Hôm nay chàng phải cố mà nhịn món cà-phê sáng mà chàng đã ghiền từ mấy năm rồi. Uống cà-phê vào tức là hủy bỏ hiệu nghiệm của thuốc an thần vậy, mà chàng thì bút rút ghê lắm, thần kinh không được trấn an, chàng sẽ nhảy lang ba như một con khỉ.

Lưu muốn vào ngay trong Bà Chiêu để hỏi thăm tin tức về cái chuyện khó hiểu đêm rồi, đã khó hiểu lại có vẻ là một tấn thảm kịch, chứ không phải là một chuyện nhỏ nó xảy ra trong bất cứ gia đình nào. Một thiếu nữ la hét thì có gì đâu mà phải lo. Có thể nàng tức giận người nhà vì chuyện đó, mà cũng có thể xin với cha mẹ nàng một cách chính thức và quyết liệt, hôn như với chàng, nhưng không được chấp thuận, thế là nàng nổi loạn. Nhưng linh tính dường như báo cho Lưu biết rằng có chuyện chẳng lành.

Định như vậy, nhưng Lưu nghĩ lại thì chưa phải lúc vào trong ấy. Buổi sáng là buổi mà nhà ai cũng bận rộn cả, không nên bắt người ta tiếp khách, cho dẫu là đứng ngoài sân để hỏi qua vài câu chuyện. Nhưng phải đợi tới chiều mới vào được trong ấy để lấy tin thì chàng sẽ hóa điên mất.

Thế nên chàng dung hòa hai lối xử thế: chàng không vào trong đó ngay, mà cũng chẳng đợi tới chiều, mà sẽ đi lấy tin hồi mười một giờ. Giờ đó người ta cũng chưa rảnh rang, nhưng họ cũng chẳng quá bận rộn như vào những giờ sáng sớm.

Và Lưu ra đi lập tức mà chẳng ăn uống gì hết. Chàng không có nơi nào để mà đến cả, nhưng nằm nhà thì bút rút xốn xang, nên đi cho nó hoạt động đôi chút để đỡ sốt ruột vậy thôi. Hồi đúng mười một giờ, chàng gọi cổng nhà Liễu trong hồi hộp. Cũng cứ chị người nhà đã quen thân chạy ra mở cổng cho chàng, nhưng chàng không vào, mà cũng không dám tỏ ra mình có biết cái gì. Chị người nhà hôm nay buồn hiu và có vẻ bối rối lắm khi thấy mặt người bạn trai của con của chủ nhà.

- Cô Liễu đã về chưa chị?

Chị ta do dự giây lát rồi áp ứng đáp:

- Cô của em bệnh cậu à.

- Sao vậy? Cô ấy bệnh nặng hay nhẹ, tôi vào thăm có được không?

Lần này chị người nhà do dự lâu hơn khi nãy, nhưng rốt cuộc chị ấy cũng nói sự thật vì chị ta biết rằng không thể giấu mãi được.

- Thưa cậu, cô em đã lên cơn điên thành linh và đã được chở đi Biên Hòa khi sáng.

- Lên cơn điên? Trời ơi, sao kỳ lạ như vậy?

- Em cũng không biết nữa.

- Nhưng hỏi nào?

- Đêm rồi, hỏi bảy giờ tối.

- Trời. Nhưng trước đó, có dấu hiệu gì hay không?

- Đêm trước, sau khi cậu về rồi thì cô em thức khuya lắm.

- Sao chị biết?

- Vì cô em để đèn trên lầu sáng đêm. Nhưng cũng chẳng có gì xảy ra. Nhưng sáng lại thì cô em bơ phờ mệt nhọc vô cùng và suốt ngày chẳng ăn uống gì hết. Tối lại thì bắt đầu la hét và em đã cho người đi báo động với ông bà ở Sài Gòn. Đêm rồi ông bà ở luôn trong này để giữ cô Liễu vì cô ấy đã nhiều lần toan nhảy từ lầu xuống sân.

- Nhưng ai đưa cô Liễu đi Biên Hòa?

- Thưa, ông với bà em.

- Có nghe thầy thuốc nói sao không?

- Dạ, nhà thương chưa biết gì hết. Họ cứ nhận cái đã rồi sẽ hay.

- Trời ơi.

Lưu kêu lên như vậy rồi tần ngần đứng lặng rất lâu. Đoạn chợt tỉnh, chàng nói:

- Thôi, cảm ơn chị, tôi phải đi Biên Hòa ngay mới được.

Lưu đi Biên Hòa thật và lúc gần tới nơi, chàng mới chợt nhớ ra rằng là nhà thương mở cửa thả gà, nhưng chỉ trong những giờ làm việc mà thôi, chứ không phải là mở tối ngày sáng đêm. Chàng vào một hiệu cà-phê các-chú ăn một tô mì, uống một cái cà-phê sữa đá và ngồi đó để chờ đợi giờ làm việc. Ngồi đó, Lưu cứ lo rằng nay mai mình cũng sẽ được đưa vào nhà thương điên vì chàng nghe hai chơn chàng cứ muốn chạy nhảy, đó là dấu hiệu bị kích thích đến tột độ. Đồng hồ tay của chàng hôm nay bị chàng nhìn mặt thường quá. Chàng ăn uống ngoài thành phố, biết cái thời gian phải tốn để đi vào trong nhà thương thế nào mà tới nơi là mở cửa, nên chàng phải canh đồng hồ để không phí phút nào hết.

◦ ◦
◦

Liểu còn đập phá la hét, và dĩ nhiên là nàng không nhận ra người thăm viếng. Chàng nhìn Liễu mà rưng rưng nước mắt khi nhớ lại bà nội lớn của nàng cũng đã lâm bệnh vào tuổi thanh xuân, và phải chôn chặt đời cụ ở đây suốt gần nửa thế kỷ. Liễu trẻ hơn bà cụ, và có thể bị bỏ quên lâu hơn. Khoa tâm bệnh học đã tiến bộ nhảy vọt, nhưng vẫn còn bất lực trước nhiều trường hợp, chứ không phải ai cũng may mắn như cô em gái của chàng đâu. Bà cụ khi xưa không khỏi bệnh vì y học còn kém, nhưng ngày nay khoa tâm trí có giỏi hơn

thật đó, nhưng cũng có chán vạn người đành chịu cảnh chỉ còn xác mà không hồn.

Lưu không ở đó mà nhìn Liễu lâu hơn mười phút vì càng nhìn chàng càng nghe đau. Chàng đến văn phòng để xin được vị y sĩ chuyên môn trị bệnh tiếp chàng trong năm phút. Chàng được thỏa nguyện ngay, và khi gặp mặt ông ấy, chàng hỏi thăm về sự may mắn được trị lành hay không của Liễu.

Vị bác sĩ này không phải là giám đốc nhà thương nhưng cũng là người học chuyên khoa ở ngoại quốc. Ông ta đưa cả hai tay lên trời rồi nói:

- Tôi chỉ mới khám, chưa biết gì hết. Còn đợi thử máu, thử nước tiểu, nhưng cũng chưa chắc đã biết gì. Thường thì gia đình phải hợp tác mới được. Anh là gì của cô ấy?

- Thưa bác sĩ, tôi chỉ là bạn mà thôi.

- Như vậy tôi chẳng mong gì ở anh hết. Chỉ có gia đình cô ấy mới biết ở cô ấy bị những chuyển động tâm tư nào.

- Thưa bác sĩ, tôi dám quả quyết với bác sĩ là tôi biết nhiều hơn gia đình của cô ấy.

Nhà chuyên môn trẻ tuổi nhìn Lưu giây lát rồi hỏi:

- Là y sĩ, tôi không có quyền xía vào đời tư của con bệnh. Nhưng về bệnh này thì chẳng những tôi có quyền mà còn có cả bổn phận nữa. Hình như anh là... là... bạn ơ... hơ... bạn thân hả? Mà thôi, ta cứ nói thẳng ra. Anh là gì, xin nói thật cái nào.

- Thưa bác sĩ, tôi là bạn thân của cô ấy, nhưng tôi sắp xin cưới cô ấy làm vợ. Do một sự tình cờ, tôi đã khám phá ra một sự bí mật trong gia đình của cô ấy.

Rồi chàng kể tỉ mỉ những điều mà tập nhật ký xưa đã tiết lộ, với lại sự có thể rằng Liễu cũng vừa biết bí mật trong họ của nàng cách đây vài hôm. Xong chàng hỏi:

- Bác sĩ có thấy dây liên hệ giữa tấn thảm kịch xưa và chứng bệnh nay chăng?

- Thấy, và tôi cảm ơn anh đã cho biết những điều mà có thể gia đình họ ém nhẹm luôn.

- Nhưng tại sao mà nạn nhân ngày nay, không chịu trách nhiệm về tội ác mà người xưa đã gây ra, lại đến hóa điên, thưa bác sĩ! Và liệu cô ấy sẽ lành bệnh hay chăng?

- May ra thì cô ấy sẽ lành bệnh.

- Thế nghĩa là bác sĩ không chắc lắm?

- Không. Anh nên biết rằng chiếc máy Tivi coi bộ thì lộn xộn như vậy chứ chẳng có gì phức tạp lắm như bộ máy của con người. Phương chi bệnh này không là bệnh của bộ máy cơ thể mà là của bộ máy bản ngã thì nó một trăm lần phức tạp hơn.

- Thần kinh của cô ấy hỏng hay chưa, thưa bác sĩ?

- Không, không có con bệnh nào ở đây mà hỏng thần kinh cả. Bản ngã là cái khác, không liên hệ đến thần kinh đâu.

- Nhưng tại sao cô ấy hóa điên vì một chuyện không do cô ấy gây ra mà cũng không làm hại cô ấy, vì tôi không bao giờ có đoạn tuyệt với cô ấy khi trót biết?

- Anh không nên biết nhiều quá. Đó là những điều mà tôi không có quyền nói ra. Nhưng cốt là cô ấy lành bệnh. Chắc anh chỉ mong bấy nhiêu đó thôi chứ gì?

- Vâng.

- Vậy thì anh cứ hy vọng. Tôi sẽ làm hết sức tôi. Nhưng tôi không dám hứa gì hết đâu.

Lưu cảm ơn vị bác sĩ trẻ tuổi có vẻ đồng lứa với chàng rồi xin phép đi ra. Chàng trở lại trại mà Liễu đang nằm để chờ được điều trị, nhưng không hiểu sao rồi chàng lại không vào thăm Liễu lần thứ nhì mà chỉ đứng nhìn đây đó thôi.

Dưỡng Trí Viện Biên Hòa!

Đã bao thế hệ người rơi lệ tại đây, mỗi lần họ ra về sau khi thăm viếng người thân yêu của họ?

Đây là là nơi nung nấu cuối cùng của những cuộc đời bị "Chém treo ngành", không đứt đoạn ngon lành mà còn dính lại với thế gian bằng một sợi chỉ mong manh như tơ nhện, mấy giây ý thức trong một ngày, một tuần, một tháng. Đau xót là ở điểm đó.

Không, Liễu chưa hề nhận diện được chàng lần nào cả. Nếu chuyện ấy đã có xảy ra, chắc Lưu tự tử ngay tại nhà thương vì chàng không sao chịu đựng nổi một cảnh như vậy.

Lưu lại dừng bước nơi cầu gỗ, lại nhìn dòng suối dưới kia. Không biết bao nhiêu nước đã chảy và sẽ chảy dưới cầu, dòng đời cứ trôi đi băng băng và chính cả chàng cũng có lẽ không ở lại đợi Liễu nữa, trong khi ấy thì cô nữ sinh viên xinh đẹp, dễ thương, không có tội tình gì cả, lại có thể sẽ phải chôn vùi kiếp thanh xuân của cô ở nơi này.

◦ ◦
◦

Tò mò là cái bệnh lớn của Lưu, nên chỉ trong tuần lễ sau đó, chàng tìm chơi với sinh viên y khoa. Bệnh điên không được dạy trong phân khoa mà phải đi học ở ngoại quốc, tuy nhiên một số sinh viên tò mò

vẫn tự lực nghiên cứu. Lưu biết thế nên quyết tìm một anh sinh viên để hỏi về cái điều mà người y sĩ trên Biên Hòa đã giấu chàng.

Nhiều sinh viên đã giới thiệu với Lưu một anh tên là Cần. Anh ta là nội trú và hiện đang phục vụ tại nhà thương Bình Dân.

Lưu viết lên giấy những điều mà chàng đã kể cho vị y sĩ trên Biên Hòa nghe và được cho gặp mặt Cần, chàng được Cần hứa sẽ tiếp chàng hai hôm sau đó tại buồng riêng của hắn trong nhà thương Bình Dân.

Nội trú là một cái chức, chứ không phải có nghĩa là kẻ được ăn ở trong trường đâu. Nhưng các nhà thương rất cần nội trú, nên đều có sắm buồng riêng cho nội trú ăn ở, vì họ làm việc đôi khi hai mươi trên hai mươi bốn giờ, không có cơm để mà ăn, còn nghỉ thì sau hai ba tiếng đồng hồ làm việc liên tiếp, họ chỉ được nghỉ mười lăm phút, nếu không có sắm buồng cho họ thì họ sẽ chết mất bởi họ sẽ chẳng được nghỉ phút nào cả.

Những nội trú thì thường ngày sau trở nên bác sĩ thầy hết ráo bởi họ quá giỏi, phải thật giỏi mới thi và giựt được chức nội trú, và đậu rồi thì họ lại giỏi thêm vì bị bắt làm việc tối ngày sáng đêm, chẳng có cái gì mà họ chẳng thấy, chẳng nghe, chẳng biết hết.

Họ làm việc như con voi, thế mà cái anh Cần này lại còn tìm cách nghiên cứu thêm về một ngành chuyên khoa mà đỗ bác sĩ rồi thì người ta mới phải đi học, nếu người ta thích ngành đó.

Lưu chỉ được Cần tiếp có nửa phút đồng hồ, nhưng chàng biết rõ bọn nội trú nên không bị mịch lòng, và cũng chẳng bị mịch lòng khi Cần ăn nói với chàng một cách xẵng lẽ, anh ấy không có thì giờ để nói văn hoa và để lịch sự, con gái đẹp tìm anh ta, anh ta cũng chẳng có thì giờ để tiếp họ thì đực rựa được tiếp nửa phút đồng hồ là một đặc ân lớn. Chính anh ta đã nhắn lời bắt Lưu phải viết ra giấy những điều hỏi. Vì anh ta không có thì giờ để nghe anh hết và anh ta sẽ đọc giấy đó lúc anh ta ăn cơm, nếu anh ta không quên, vứt mất giấy

đi.

Lưu đã vào nhà thương năm đêm, ngủ tại căn buồng của Cấn, và chỉ gặp được hấn vào đêm thứ năm thôi. Những đêm khác, thỉnh thoảng hấn cũng có về phòng nhưng vừa đặt lưng xuống là bị gọi ngay. Những người nội trú họ phải làm tất cả mọi việc khó khăn mà trong một nhà thương lớn thì một đêm xảy ra không biết bao nhiêu là trường hợp phải nhờ đến nội trú.

Đêm nay, Cấn chỉ bị gọi có hai lần, mỗi lần độ một tiếng đồng hồ thôi. Như vậy Lưu có dư thì giờ để kể cho hấn nghe chuyện của Liễu. Nhưng mà rồi không dư, vì hấn bắt kể tỉ mỉ hơn cả người chép chuyện này đã chép, bởi khi chép lại tập nhật ký, kẻ chép chuyện không có chép đầy đủ, bỏ bớt những đoạn mà Lưu không muốn đọc. Tuy rồi rốt cuộc chàng vẫn có đọc, nhưng chàng đã không muốn thì người chép truyện cũng không muốn cho bạn đọc đọc thấy làm gì.

Đó là những đoạn mà bà Trịnh Đức Hải nữ danh Ngô Thị Hường cho cô giáo Nguyễn Thị Yến là con quý, đêm cô Yến đòi ngủ chung với bà để hỏi cho biết ra sao những lạc thú mà một phụ nữ lấy chồng đã được hưởng.

Đó là những đoạn mà bà Ngô Thị Hường rửa cô giáo Nguyễn Thị Yến là con quý khi cô này tâm sự với bà là cô ta muốn chồng ghê lắm. Cô ta đã tả sự muốn chồng ghê lắm của cô ta.

Cấn lại bắt kể đi kể lại nhiều đoạn mà hấn đã nghe rồi, chắc chắn hấn muốn nắm thật vững câu chuyện, thật vững các yếu tố để rồi hấn phối hợp lại, để thử lập một hệ thống nào.

Hấn ngủ giờ không thể tưởng tượng được và khi hấn thấy rằng hấn nghe đã đủ rồi thì hấn ngáy pho pho liền khiến Lưu thất vọng hết sức vì chàng đinh ninh rằng sẽ được nghe giải thích ngay.

Sáng ra, hấn bảo Lưu đi về, rồi hai hôm sau trở lại để ngủ với hấn.

Lưu tìm người bạn trung gian để phân nản cái ông lang bằm tương lai kỳ dị ấy thì thằng bạn nó cười ngất mà rằng:

- Mày không biết rằng muốn làm nội trú phải có sức khỏe như một con trâu cổ không thôi sáu tháng là ho lao mất. Tại nó phải ăn ngủ mót, tức là lượm được phút nào dư, chúng nó ngủ phút nấy để gỡ gạc, mà có ăn mót được cũng nhờ sức khỏe trâu cổ nói trên. À, còn cái vụ hai đêm sau trở lại có lẽ vì nó đã mệt rồi, cần ngủ, và cần không bị mày phá đám vài bữa để nó lấy lại sức chớ không có gì mà phiền.

Sinh viên Càn giống hết một người cao niên chớ không phải là còn đồng lúa của Lưu, hấn tiếp không lạnh mà cũng chẳng nóng, bình tĩnh không thể tưởng tượng được.

Hấn nấu nước bằng rê-sô [59](#) điện để pha cà-phêphin [60](#) cho hai người rồi hỏi:

- Tuần này anh có đi thăm "nàng" hay không?

Hấn chỉ gọi Liễu bằng "nàng" từ đầu đến cuối.

- Không.

- Anh nên đi thăm "nàng" thường hơn, để mà xa nhau cho khỏi ân hận.

- Trời, té ra anh cho rằng Liễu không thể khỏi?

- Nào tôi có nói như vậy bao giờ đâu. Chính vị bác sĩ điều trị "nàng" còn chưa thể biết "nàng" sẽ khỏi hay chẳng, hưởng hồ là tôi. Nhưng anh nên xa "nàng" khi nàng khỏi bệnh. Như vậy lời khuyên của tôi là lời tiên liệu rằng nàng sẽ khỏi ấy chớ.

Này, giờ đây, không phải một người bạn nói chuyện với một người bạn đâu nhé mà một y sĩ dúi dúi một thanh niên trước hôn nhân đây, nghe không?

Các cụ ta thường khuyên: "Mua heo chọn nái, cưới gái chọn dòng". Tôi cũng khuyên như vậy nhưng với mục đích khác các cụ. Các cụ chỉ nhắm đạo đức, tôi, tôi nhắm khía cạnh sức khỏe. Người mình lấy vợ lấy chồng không bao giờ kể đến điểm ấy trừ khi nào họ thấy cô hay cậu gì đó sắp chết đến nơi họ mới từ chối.

Má tôi thường kể rằng thuở tôi chưa sanh ra đời tức trước trận thế chiến có rất nhiều gia đình họ sớm sơ mấy chục đời bỗng nhiên tàn lụn, tuyệt dòng luôn vì cưới phải một cô gái ho lao vì bệnh ho lao thuở ấy chưa trị được, nhứt là ở thôn quê ta. Riêng tôi, tôi đã thấy một người bạn cưới phải một cô vợ cùi. Cha cô ấy không cùi, ông nội cô không cùi nhưng ông cố của cô ấy thì cùi. Bệnh cùi đôi khi lặn đi vài thế hệ để rồi tái hiện nơi một thế hệ nào đó. Chọn dòng rất là cần thiết, về phương diện sức khỏe của con cái về sau, bởi vậy cho nên cố mà tránh bị sét đánh lên đầu vì bị tiếng sét rồi thì ta không còn đủ minh mẫn để mà chọn nữa.

Lưu quậ điên cuồng đầu muống dưới đáy ly cà-phê sữa, mặc dầu dưới ấy không còn lấy một nguyên tử đường hay sữa đặc gì hết ráo.

Chàng nói:

- Nhưng chúng tôi đã trót yêu nhau rồi. Nếu tôi phụ Liễu khi Liễu khỏi, Liễu sẽ lại điên trở lại nữa.

- Không, nàng có thể điên trở lại vì nguyên nhân khác chứ không vì sự bất tin của anh, nàng cảm bằng như đã mất anh ngày nàng lên cơn điên.

- Té ra vì sợ tôi không yêu nữa bởi những tiết lộ của...

- Không. Anh đã biết bí mật ấy mà còn hẹn tối đến, thì nàng không

sợ mất anh vì cái biết của anh đâu. Nhưng nàng biết rằng anh không coi trọng nàng nữa.

- Không, tôi đã bắt kể tập nhật ký.

- Lý trí thì như vậy, nhưng không làm sao mà nàng còn được nguyên vẹn là nàng nơi lòng anh.

- Theo anh thì tại sao Liễu lại lên cơn điên?

- Nói chuyện chi tiết trước cái đã, trước hết tôi rất ngạc nhiên về cái điều ông Trịnh Đức Long cấm con gái của ông học nhảy đầm trong khi cả ông lẫn bà, từng tuổi ấy mà vẫn

la cà ở các hộp đêm. Nhưng biết hết mọi việc, tôi không còn lấy đó làm lạ nữa.

Ông Long ổng nghe trong người ổng, ổng biết ổng đã thừa tự của mẹ ổng một bệnh không may là bệnh dâm đãng. Để cứu con ổng, ổng bắt nàng khuê môn bắt xuất, nhưng vẫn không cứu được vì có chàng hiệp khách leo dây lên lầu.

Theo tôi thì kể từ thế hệ bà nội của nàng, sự thăng bằng tâm trí đã đứt rồi. Anh nói rất đúng rằng có một sự liên hệ mật thiết giữa bệnh dâm đãng và tài hoa, và nếu thăng bằng tâm trí mà giữ vững được thì tài hoa ấy sẽ lên đến tuyệt đỉnh.

Bà Nguyễn Thị Yến đàn hay, ca giỏi, vẽ khá, lại xuất khẩu thành thơ nữa, nghĩa là cũng là một thứ nghệ sĩ kha khá rồi, nhưng bà không lên cao hơn được là vì bà đã mắc bệnh tâm trí rồi.

- Bà ấy đã mắc bệnh tâm trí?

- Ừ, nhưng anh đừng hiểu lầm. Cái mà tôi gọi là bệnh dâm đãng thật ra không phải là một cái bệnh. Nơi một số người, hạch sanh dục làm việc quá tốt thì nó như vậy. Những người đó không có trách nhiệm

gì hết, mà họ cũng chẳng có gì phải xấu hổ. Nhưng bà cụ ấy quả có mắc bệnh tâm trí thật sự, và cháu nội của bà ấy thừa tự những gì mà bà ấy mắc phải.

Vị y sĩ trên Biên Hòa, ông ấy không nói hết sự thật cho anh nghe không phải vì ông ta xấu bụng đâu, nếu ông ta nói ra rồi anh sợ, không cưới nàng thì sao? Y sĩ không có quyền xía vào những chuyện tình cảm của người khác bằng cách nào hết, trừ phi anh đòi hỏi một cuộc khám nghiệm có chứng chỉ kèm theo, nhưng cũng chỉ được phép đòi hỏi điều ấy với nàng, rồi nàng xin giấy tờ sao đó thì xin chớ anh xin trực tiếp thì không được.

Tôi thì khác, tôi còn là sinh viên, tôi chưa thề và tôi nói với một người bạn, anh hiểu chưa?

- Hiểu.

- Ngày sau tôi đỗ bằng y khoa rồi, tôi tuyên thệ rồi thì tôi cũng phải dè dặt như ông ấy, cho dẫu là với bạn thân. Nhưng anh cũng nên biết rằng tôi chưa phải là y sĩ chuyên môn về bệnh tâm trí thì những gì tôi nói ra đây, anh chỉ nên tin có chừng mực thôi, vì tôi có thể sai lầm lớn. Anh nên cân nhắc vậy, chớ xem lời tôi nói là khuôn vàng thước ngọc, rồi về sau bắt tội tôi không được đó nghe.

- Tôi sẽ không nghe lời anh mà có lẽ không nghe vì quá yêu nàng, chớ không phải vì không tin anh, tức tôi sẽ liều mà xin cưới nàng, nếu xin được. Nhưng bà cụ mắc bệnh gì?

- Bà cụ ấy đã mắc hai chứng bệnh tâm trí, một chứng nhẹ và một chứng nặng.

Ừ, một chứng nhẹ và một chứng nặng. Chứng nhẹ của bà tiếng Pháp gọi là Cynisme mà ta tạm dịch là chứng "Mặt dạn mày dày". Sự dâm dăng nơi bà, tôi đã gọi là một chứng bệnh nhưng nó là bệnh cơ thể, hạch sanh dục phát triển mạnh quá, chớ không phải là một chứng bệnh tâm trí đâu. Nhưng phơi bày thêm khát của mình ra cho

bạn hữu nghe là mặt dạn mày dày rồi. Bà Ngô Thị Hường không dám nghe, anh không dám đọc đoạn ấy kia mà.

Nhưng cái chứng bệnh tâm trí nặng nhứt của bà là chứng Sadisme mà tự điển Đào Duy Anh dịch là bạo dâm nhưng không đúng. Sadisme là sự khoái trá mà mình hưởng được khi mình hành hạ người khác.

Tại sao bà Yến lại không thủ tiêu tập nhứt ký tố cáo của bà Hường?

Có phải chẳng là bà nghe thú vị vô song mỗi lần bà đọc lại niềm đau mà bà Hường phơi bày ra trong ấy.

Đứng về phương diện tâm bệnh học, cô giáo Yến là một người điên rồi, chớ không phải là người tâm trí bình thường nữa.

Một người đàn bà như cô giáo Yến cá tánh và bản ngã mạnh vô cùng và con cháu của bà ấy thừa tự của bà ấy nhiều hơn là của ông Trịnh Đức Hải về những gì thuộc tinh thần, thông minh, tâm trí v.v...

- Đúng như vậy. Tôi có xem tranh của Liễu và đoán rằng Liễu sẽ đi xa lắm.

- Ừ. Đó là chưa kể nàng mắc phải chứng dâm dăng như bà nội của nàng, cái chứng bệnh mà anh nói nhẹ ra là bông bột. Tuy nhiên nàng sẽ khỏi làm xằng như bà nội của nàng và có thể là một người vợ hiền trọn đời vì nhu cầu nơi nàng chưa hành hạ nàng bao nhiêu là nàng đã được thỏa mãn rồi.

Nhưng nàng luôn luôn có khuynh hướng dễ bị mất thăng bằng tâm trí và tâm thần của nàng đã có tỳ có vết do một cuộc thừa tự tai hại.

Bất kỳ ai cũng có bị chấn động tâm thần thật mãnh liệt, ít năm là một lần trong đời của họ, nhưng tại sao lại có người điên, có người chịu đựng được và qua khỏi cơn khủng hoảng? Là tại có kẻ tâm linh bị tỳ vết vì một cuộc thừa tự nào đó, còn những người khác thì tâm linh

lành mạnh. Nàng đã hưởng một cuộc thừa tự tai hại, như tôi vừa trình bày".

A, đây là câu hỏi mà Liễu đã đặt ra và chàng đã không đáp được, trong buổi đầu mà họ mới quen nhau. Lưu hỏi thêm:

- Nhưng tại sao Liễu lại không thừa tự ở phía bên ông nội?

- Đã bảo những người mắc bệnh dâm đặng là những người có cá tánh rất mạnh thì sự truyền tính của kẻ đó lấn mất sự truyền tính của người hôn phối của y. Bà cụ ấy tràn ngập ông cụ trong sự truyền tính cho con cháu.

Chính tâm thần em gái của anh cũng bị tỳ vết nào đó, nên cô ấy mới mắc bệnh chớ có hằng ngàn thiếu nữ sâu tình thì tại sao chỉ có vài người là điên mà thôi? Nhưng tỳ vết nơi cô ấy chắc là mong manh lắm chớ không sâu đậm như nơi cô kia, nên chỉ cô em của anh mới lành bệnh sau ba tháng được điều trị.

Tôi xin giải thích tiếp về trường hợp của nàng.

Nàng là người tốt, được giáo dục tốt, và thấy nếp sống của ông cha mình lành lặn, nàng yên trí rất mạnh rằng dòng họ nàng là một dòng họ đạo đức.

Ông Tri Huyện Trịnh Đức Hải quyết nằm lì ở Sài Gòn, hy sinh chỗ tốt là chức Quận trưởng ở khắp các nơi để được ăn hối lộ hầu làm giàu thì hẳn đạo đức nhà họ Trịnh đã sáng tỏ.

Ông đã leo lên tới chức Đốc Phủ Sứ mà sản nghiệp chỉ là một ngôi biệt thự cát trên một đám đất nê địa, mà thuở ấy thuộc vùng ngoại ô xa, biệt thự này, năm 1925, giá không tới năm ngàn đồng, năm ngàn đồng thuở ấy to thật đó, nhưng không quá đáng đối với địa vị chức tước của ông.

^^Yên trí như vậy, nàng phải bị chấn động tâm thần, nghe như trời

long đất lở khi đọc tập nhật ký mà anh đã vụng về gọi tò mò cho nàng phải đọc.

Thế là mắt thẳng bằng, sau một cuộc chấn động như vậy.

Uống vừa xong một ly cà-phê thật bự, mà lại là thứ cà-phê ngon hảo hạng nữa, thế mà Cần cứ lặn ra mà ngáy pho pho được như thường sau đó.

Lưu nhìn người thầy thuốc tương lai này và nghĩ rằng con người thuộc ca-líp như hấn, không bao giờ mà điên được. Chỉ có những kẻ cần thuốc an thần như chàng mới có thể điên mà thôi.

1965

- 1 ê-sạc = écharpe: khăn choàng cổ
- 2 rô-đa = rodage: chạy xe cho trơn máy
- 3 conformisme: chủ nghĩa thủ cựu
- 4 ca-rô = carreau : ô vuông
- 5 cua = faire la cour: theo đuổi, tán tỉnh phái nữ.
- 6 mu-xoa = mouchoir : khăn tay
- 7 cao-bôi = cowboy
- 8 tuy-dô = tuyau : ống, có nghĩa là nguồn tin bí mật được nói, mách riêng
- 9 ba-gai = pagaille, pagaye : cứng đầu, lộn xộn
- 10 ba-lông = ballon: trái banh (quả bóng)
- 11 chalet : nhà cất bằng gỗ
- 12 ma-ky-dê = maquiller : trang điểm
- 13 công-tắc = contacteur : cái ngắt điện kép
- 14 nê-địa : đất bùn
- 15 nê-ông = néon
- 16 ca = car : xe

- 17 tốc-kê = toqué : khùng, gàn
- 18 ba-nô = panneau : tấm bảng (quảng cáo, yết thị) - cửa làm bằng nguyên một tấm ván lớn.
- 19 bin = pile: đèn bấm
- 20 trái boa = poire : trái bấm (bằng cao su) có hình trái lê.
- 21 săng-đai = chandail : áo len cổ cao
giày muyn = mule : loại giày dép có phần trước bít, gót để hở.
- 22 Giày có đế cao để đi ra ngoài, giày có đế thấp là dép đi trong nhà.
- 23 téc-ni-cô-lo = Technicolor: kỹ thuật phim màu
Dưới thời Pháp thuộc, ở miền Nam, chức Thơ ký đầu tỉnh (Secrétaire de Province) to gần bằng phó tỉnh trưởng và có quyền thay thế vị quan ấy! Thường thì lên tới Tri phủ hạng nhứt, hoặc Đốc phủ sứ mới được giữ chức Thơ ký đầu tỉnh.
- 24 Xe song mã là một loại xe ngựa "đờ-luyt" của Sài Gòn ngày trước, trước khi ô-tô được thông dụng. Xe cho thuê mỗi tiếng đồng hồ là hai đồng bạc, dành cho nhà giàu đi dạo mát vòng lớn, tức qua các đường Thống Nhứt, Hồng Thập Tự, Thị Nghè Gia Định, trở về Võ Duy Nguy, Hai Bà Trưng bây giờ. Xê-ít là ám chỉ danh từ Saïs, người đánh loại xe ấy, thường là người Mã Lai.
- 25 đờ-luyt = de luxe : xa hoa, xa xỉ
- 26 Tòa Đô Chính thuở ấy.
Thuở đó, đường phố Sài Gòn chưa cán nhựa, bụi bặm bám đầy
- 27 trời nên mỗi hôm đều có xe nước đi tưới đường bằng vòi mạnh gần như vòi chữa lửa.
- 28 Thuở ấy ở miền Nam học trò nghỉ ăn tết tới một tháng đúng.
- 29 Đẹp (Tiếng cổ miền Nam).
- 30 Thuở ấy, hăm lăm là luống tuổi quá rồi.
- 31 champagne : rượu bọt
- 32 cognac : rượu mạnh chế tạo từ nho.
- 33 épicerie: tiệm bán đồ gia vị, thực phẩm
- 34 guốc ngù ngà: guốc ngù không có quai nhưng có một cây trụ nhỏ gắn ở đầu guốc để người đi guốc kẹp lại giữa hai ngón

chân. Ban đầu ngù làm bằng đồng, về sau làm bằng ngà cho đẹp và sang hơn.

[35](#) cò-mi = commissaire : ủy viên, ty trưởng, cảnh sát trưởng ...

[36](#) bạn xí-cốt = bạn chí cốt: bạn rất thân.

[37](#) cười "miếng-chi": cười mỉm, cười duyên

[38](#) sa-teng = satin : hàng vải láng bóng

[39](#) chi: chữ chi 之: chữ Hán viết có dạng giống như chữ Z.

[40](#) va-ly = valise : xách, giỏ đựng quần áo

[41](#) Tức đại lộ Đinh Tiên Hoàng, Đa Kao ngày nay.

[42](#) Thuở ấy gái tân thời cắt móng tay thật sát.

[43](#) Quán cơm Tây danh tiếng nhứt Sài Gòn vào thời ấy, đọc là Y-ÊN Y-ÊN.

[44](#) villa: biệt thự

[45](#) Trước Vũ trường Mỹ Phụng ngày nay.

Loại xe bốn bánh do hai ngựa kéo, mui và cửa kiếng, không
[46](#) sang như xe song mã nhưng vẫn cứ là một thứ xe song mã tiện nghi nhưng giá thuê rất rẻ.

[47](#) Tên đúng của khu mà Tây gọi trại ra là Dakao, và ta lại bắt chước Tây một cách vô lý.

[48](#) Thuở ấy đường phố Sài Gòn, trẻ con tập xe đạp trên đó được, thì những rủi ro dọc đường không đáng sợ như bây giờ.

[49](#) Tên Pháp của xe song mã thuở ấy mà giới trí thức lại ưa dùng tên Pháp hơn là tên Việt.

[50](#) lục-xì: khám bệnh gái mãi dâm

[51](#) xú-báp = soupape: nắp hơi, van

[52](#) Tức đường Triệu Quang Phục ngày nay.

[53](#) Danh từ xưa chỉ viên thừa phát lại.

[54](#) Danh từ xưa chỉ cảnh sát viên.

[55](#) Chef Service des Moeurs: Trưởng ty kiểm tục ở Đô Thành.

Thuở ấy phụ nữ mền Nam chưa phi-dê và cô nào mà bị xõn tóc
[56](#) là đầu họ tố cáo ngay. Xõn tóc là hình phạt nặng nhứt mà các bà vợ ghen ban cho tình địch của họ.

[57](#) Đẹp.

58 vẹc-ni = vernis: men, nước sơn bóng.

59 rê-sô = réchaud : lò nấu

60 phin = filtre : lọc cà-phê